

EUROOPAN KESKUSPANKKI

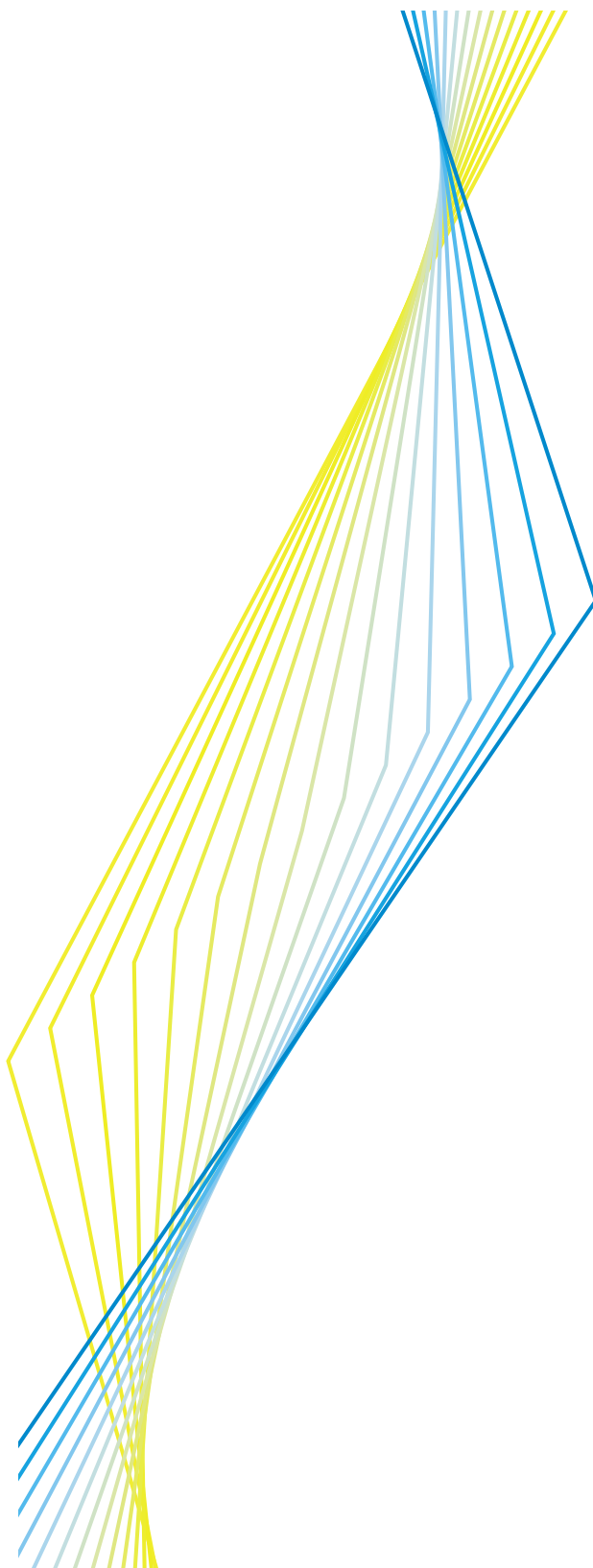
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Joulukuu 2001

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Joulukuu 2001

© Euroopan keskuspankki, 2001

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta ja osaa ”Euroalueen talousnäkyymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot” lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 5.12.2001 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	9
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	9
Hintakehitys	36
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	40
Julkinen talous	52
Euroalueen talousnäkyviä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot	57
Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase	62
Kehikot:	
1 Rahan määrän kasvun viitearvon vuotuinen tarkistaminen	11
2 Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä	18
3 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.11.2001 päättyneenä pitoajanjaksona	26
4 Toimialakohtaisten osakeindeksien viimeaikainen kehitys euroalueella ja Yhdysvalloissa	33
5 Euroalueen tavaravienti ja -tuonti kansantalouden tilinpidon ja ulkomaankauppatilastojen mukaan	41
6 Kasvuperinnön vaikutus BKT:n määrän keskimääräiseen vuotuisen kasvuvauhtiin	47
7 Vertailua kesäkuun 2001 arvioon	60
8 Muiden laitosten ennusteet	61
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	85*
TARGET-maksujärjestelmä	91*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	93*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. 1	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto päätti 6.12.2001 pitämässään kokouksessa, että eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %. Myös maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko jätettiin ennalleen 4,25 ja 2,25 prosenttiin.

EKP:n keskeisten ohjaukorkojen katsotaan olevan sopivalla tasolla euroalueen hintavakauden säilyttämiseksi keskipitkällä aikavälillä. Tämä arvio perustuu EKP:n rahapolitiikan strategian molemmista pilareista saatujen tietojen analysointiin. Kaiken kaikkiaan EKP:n neuvoston 8.11.2001 pitämän kokouksen jälkeen saadut tiedot vahvistivat oikeiksi aiemmat odotukset ja siten myös EKP:n neuvoston viime kuukausien aikana tekemät tulevaisuuteen suuntautuneet päätökset.

EKP:n rahapolitiikan strategian ensimmäiseen pilariin liittyvien tietojen analyysistä voidaan todeta, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo kiihtyi 6,8 prosenttiin elokuukuussa 2001 oltauan heinä-syyskuussa 6,2 %. Keskiarvo oli huomattavasti M3:n vuotuiselle kasvuvauhdille asetettua 4½ prosentin viitearvoa korkeampi.

EKP:n neuvosto vahvisti 6.12. pitämässään kokouksessa rahan määrän viitearvoksi 4½ %. Tämä päätös perustui siihen, että viitearvon laskemisen perustana olevat keskipitkän aikavälin oletukset ovat edelleen perusteltuja. Nämä oletukset ovat, että potentiaalisen tuotannon trendikasvu on 2–2½ % ja M3:n kiertonopeus hidastuu ½–1 % vuodessa. Viitearvoa tarkastellaan tarkemmin tämän Kuukausikatsauksen kehikossa I.

Kun rahan määrän tämänhetkistä kehitystä verrataan M3:n kasvuvauhdille asetettuun viitearvoon, on pidettävä mielessä, että viitearvo on keskipitkän aikavälin käsite. M3:n tilapäiset poikkeamat pitkän aikavälin tekijöiden määrittämistä tasosta eivät ole harvinaisia, vaan niitä saattaa jopa olla odotettavissa poikkeuksellisissa taloudellisissa tilanteissa. Tällaiset tilapäiset poikkeamat eivät välttämättä vaikuta tulevaan hintakehitykseen. Tästä syystä EKP:n neuvosto on jo alusta lähtien tehnyt selväksi, ettei M3:n viitearvon määrittäminen tarkoita, että EKP sitoutuisi

korjaamaan mekanistisesti rahan määrän kasvun lyhytaikaisia poikkeamia viitearvosta. EKP analysoi M3:n kehitystä tarkoin niin rahatalouden kehitystä kuvaavien indikaattorien kuin toiseen pilariin kuuluvien indikaattorienkin yhteydessä voidakseen arvioida, miten ne vaikuttavat hintavakauteen kohdistuviin riskeihin keskipitkällä aikavälillä.

M3:n viimeaikainen nopea kasvuvauhti vahvistaa aiemman arvion, jonka mukaan syyskuun 11. päivän terrori-iskujen jälkeen rahoitusmarkkinoilla vallinneen verrattain suuren epävarmuuden vuoksi sijoituksia on siirretty M3:een sisältyviin likvideihin ja verraten turvallisiin lyhytaikaisiin instrumentteihin. Nämä siirrot lienevät tilapäisiä, eikä niitä tulisi pitää merkinä tulevasta inflatiopaineista. Tätä arviota rahatalouden nykykehityksestä tukee myös se, että yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen määrän kasvu on viime kuukausina jatkuvasti hidastunut. M3:n kehitystä seurataan kuitenkin edelleen tarkasti. Jos taloudessa ja rahoitusmarkkinoilla tällä hetkellä vallitseva epävarmuus hellittää, on mahdollista liiallista likviditeettiä arvioitava uudelleen ja selvitetävä, näkyykö siinä merkkejä hintavakauteen kohdistuvista riskeistä.

Toisen pilarin osalta voidaan taloudellisesta toimeliaisuudesta todeta, että Eurostatin ensimmäinen arvio osoittaa BKT:n määrän neljännesvuosittaisen kasvuvauhdin olleen lähellä nollaa vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä. Taloudellinen toimeliaisuus näyttää pysyneen erittäin heikona vuoden 2001 neljännellä neljänneksellä johtuen kotimaisen ja ulkomaisen kysynnän heikoudesta sekä edelleen suuresta yleisestä epävarmuudesta. Tätä näkemystä tukee se, että yritysten ja kuluttajien luottamus heikentyi marraskuussa edelleen heikennyttyään jo lokakuussa voimakkaasti. BKT:n määrän kasvuvauhti jatkuu todennäköisesti hitaana vielä vuoden 2002 alussa. Edellytyksiä talouskasvun voimistumiseen vuoden 2002 aikana kuitenkin on. Ensinnäkin euroalueen talouden perustekijät ovat vahvat, eikä euroalueella ole pitkäaikaista sopeutusta vaativia suuria tasapainottomuuksia. Toisekseen euroalueen rahoitus tilanne on erittäin suotuisa. Lisäksi öljyn hinnan viimeaikainen lasku ja odotettu kuluttajahintainflaation hidastumisen jatkuminen lisäävät käytettävissä olevia reaalityloja,

mikä tukenee kotimaista kysyntää. Viime viikkojen kehitys rahoitusmarkkinoilla osoittaa, että rahoitusmarkkinaosapuolet arvioivat niin euroalueen kuin maailmantaloudenkin kasvunäkymät aiempaa myönteisemmiksi.

Odotukset euroalueen talouskasvun piristymisestä vuoden 2002 aikana näkyvät kaikissa käytettävissä olevissa kansainvälisten järjestöjen ja laitosten ennusteissa sekä eurojärjestelmän asiantuntijoiden laatimassa talousnäkyymiä koskevassa arviossa (arvio julkaistaan EKP:n Kuukausikatsauksen tässä numerossa). Eurojärjestelmän asiantuntija-arvio perustuu useisiin tekniisiin oletuksiin mm. muuttumattomina pysyvistä lyhyistä koroista ja valuuttakursseista. Eurojärjestelmän arviossa BKT:n määrän kasvuvauhti vuonna 2001 on 1,3–1,7 %. Vuonna 2002 BKT:n määrän keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti pysyy arvon mukaan 0,7–1,7 prosenttina. Vuotuista kasvuvauhtia koskevaa arviota tulkittaessa on kuitenkin otettava huomioon se, että siinä ei näy talouskasvun odotettu elpyminen vuoden 2002 aikana ja että se heijastaa niin sanotun kasvuperinnön hyvin vähäistä positiivista vaikutusta talouden keskimääräiseen kasvuvauhtiin vuonna 2002 (ks. myös tämän Kuukausikatsauksen kehikko 6 ”Kasvuperinnön vaikutus BKT:n määrän keskimääräiseen vuotuiseseen kasvuvauhtiin”). Arvon mukaan BKT:n määrän kasvu jatkaa vahvistumistaan vuonna 2003, jolloin keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti on 2,0–3,0 %. Koska arvio tehtiin aikana, jolloin maailmantalouden kehitys oli hyvin poikkeuksellista, kasvunäkymiin liittyy erityisen paljon epävarmuutta.

Hintakehitystä kuvaavan euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) vuotuinen nousuvauhti oli lokakuussa 2,4 %, kun se edellisessä kuussa oli ollut 2,5 %. Eurostatin ensimmäisen pika-arvon mukaan YKHI-inflaatio jatkaa hidastumistaan ja on marraskuussa 2,1 %. Tämä kehitys heijastaa edelleen etupäässä sitä, että viime aikoina laskenut energian hinta oli vuodentakaisena vertailuajankohtana nykyistä korkeampi. Useat seikat tukevat käsitystä, että YKHI-inflaatio hidastunee turvallisesti alle 2 prosenttiin vuonna 2002. Ensinnäkään tämänhetkinen taloudellinen tilanne ei anna aiheutta odottaa, että kokonaiskysynnästä aiheutuisi hintojen nousupaineita. Toisekseen tuontihintojen aiem-

man nousun vaikutuksen poistuminen tukenee edelleen inflaation jatkuvaa hidastumista. Samalla inflaatiovauhdin kehitys voi vertailuajankohdan vaikutuksen vuoksi olla vuodenvaihteessa jokseenkin epätasaista, sillä hintojen nousuvauhti vaihteli paljon vuotta aikaisemmin. Viimeaikaiset ennusteet ja eurojärjestelmän asiantuntija-arvio tukevat arviota inflaation trendinomaisesta hidastumisesta. Eurojärjestelmän arvon (jossa YKHI-inflaation arvioidaan olleen keskimäärin 2,6–2,8 % vuonna 2001) mukaan YKHI-inflaatio hidastuu 1,1–2,1 prosenttiin vuonna 2002. Vuonna 2003 sen arvioidaan pysyvän 0,9–2,1 prosenttina. Nämä vaihteluvälit heijastavat arvioon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu siitä, että arviossa mm. oletetaan palkkakehityksen jatkuvan maltillisena. Palkkakehityksen onkin myös vastaisuudessa oltava maltillista, jotta työllisyyden kasvu voi jatkua hintatason ollessa vakaa.

Finanssipolitiikan alalla EKP:n neuvosto vahvisti kantansa siihen, miten tärkeää on säilyttää keskipitkän aikavälin näkökulma euroalueen maiden finanssipolitiikassa. Tämä on tärkeää vakausta ja kasvusopimuksen uskottavuuden säilymiseksi, mikä puolestaan vahvistaa kuluttajien ja sijoittajien luottamusta, etenkin nyt, kun talouskasvu on heikkoa. Talouskasvun hidastumisesta ja riittämättömästä menojen hillinnästä sekä joissakin maissa tehtyjen huomattavien veronkevennysten vaikutuksista johtuen julkisten talouksien rahoitusasemien odotetaan vuonna 2001 heikentyvän koko euroalueella ensimmäistä kertaa sitten vuoden 1993. Talouskasvun tämänhetkinen hidastuminen ei merkittävästi heikentäne mahdollisuuksia saavuttaa vakausta ja kasvusopimuksen mukaisesti laadittujen kansallisten vakausohjelmien keskipitkän aikavälin tavoitteita niissä maissa, joiden rahoitusasema ei vielä ole lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen tai joiden julkinen velka suhteessa BKT:hen on suuri. Maat, joiden julkisen talouden rahoitusasema on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen, voivat hyötyä automaattisten vakauttajien täydestä toiminnasta. Ei kuitenkaan ole syytä harjoittaa aktiivista finanssipolitiikkaa, sillä sellainen toiminta on usein osoittautunut tehottomaksi ja saattaisi nytkin vaarantaa julkisen talouden tasapainon.

Pitkän aikavälin näkymistä voidaan todeta, että rakenteellisten uudistusten jatkamisella ja niiden

kattavuuden lisäämisellä on todennäköisesti tuntuva vaikutus tuotannon trendikasvuun. Rakenteelliset uudistukset, joiden tarkoituksena on luoda kannustimia talouden toimijoille ja edistää innovaatioita, auttavat nopeuttamaan euroalueen potentiaalisen tuotannon kasvua pysyvästi ja merkittävästi. Vaikka rakenteellisissa uudistuksissa on jo jonkin verran edistytty, erityisesti työ- ja hyödykemarkkinoilla tarvitaan kuitenkin vielä merkittäviä uudistuksia. Hallitusten olisi lisäksi tehtävä finanssipolitiikassaan määrätietoisia julkisten menojen rakenneuudistuksia, jotka antaisivat mahdollisuuden toteuttaa uusia veronkevennyksiä ja hidastaa väestön ikääntymisestä johtuvaa julkisten menojen kasvua. Tällaisten uudistusten jälkeen finanssipolitiikalla pystyttäisiin entistä tehokkaammin tukemaan työllisyyttä, investointeja ja talouden dynaamisuutta.

EKP:n neuvosto tarkasteli 6.12. pitämässään kokouksessa myös, miten käteiseen eurorahaan siirtymisen valmistelut ovat sujuneet. Ensinnäkin aikataulussa on pysytty hyvin. Käteisrahan vaihdolla ei pitäisi olla talouden kannalta mitään

merkittävää välitöntä vaikutusta euroalueen hintatasoon lyhyellä aikavälillä. Tämä on pääosin vähittäismarkkinoiden tiukan kilpailun ja kuluttajien valppauden ansiota, mutta siihen vaikuttaa myös hallitusten sitoumus olla nostamatta hallinnollisten hintojen keskimääräistä tasoa käteisen eurorahan käyttöönoton yhteydessä. Käteisrahan vaihdon ei myöskään odoteta juuri vaikuttavan M3:n kasvuvauhtiin. Vaikka liikkeessä olevan rahan määrä on viime kuukausina merkittävästi vähentynyt, sen osuus M3:sta on hyvin pieni ja lyhytaikaiset pankkitalletukset ovat lisääntyneet lähes vastaavasti. Euroalueen rahamarkkinoiden likviditeetin kannalta käteisen euron käyttöönoton odotetaan sujuvan ongelmitta, koska eurojärjestelmän toimintakehikko mahdollistaa erittäin suuren joustavuuden rahapolitiikan toteuttamisessa. Sujuvuutta lisää myös se tapa, jolla eurojärjestelmä veloittaa pankeilta ennakoon jaetut eurosetelit ja -kolikot. Kaiken kaikkiaan käteisrahan vaihdon odotetaan sujuvan erittäin hyvin ja luovan siten hyvän pohjan euroalueen kansalaisten myönteiselle suhtautumiselle uuteen rahaan.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

Rahapoliittiset päätökset

Kokouksessaan 6.12. EKP:n neuvosto päätti, että vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %. Maksuvalmiusluoton korko päätettiin niin ikään pitää edelleen 4,25 prosentissa ja talletuskorko 2,25 prosentissa (ks. kuvio 1).

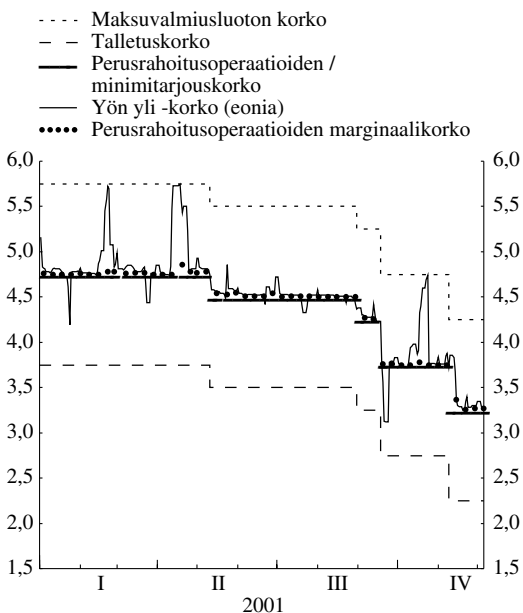
M3:n voimakas kasvu jatkuu

Elokuusta lokakuuhun 2001 M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo (kun M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita)¹ nousi 6,8 prosenttiin, kun se edellisellä kolmen kuukauden ajanjaksona heinäkuusta syyskuuhun oli ollut 6,2 %. M3:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui lokakuussa 7,4 prosenttiin syyskuun 6,9 prosentista. M3:n vuotuinen kasvuvauhti on siten ollut merkittävästi nopeampaa kuin keskipitkän ajan viitearvoa vastaava vauhti (ks. kehikko I ja kuvio 2).

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

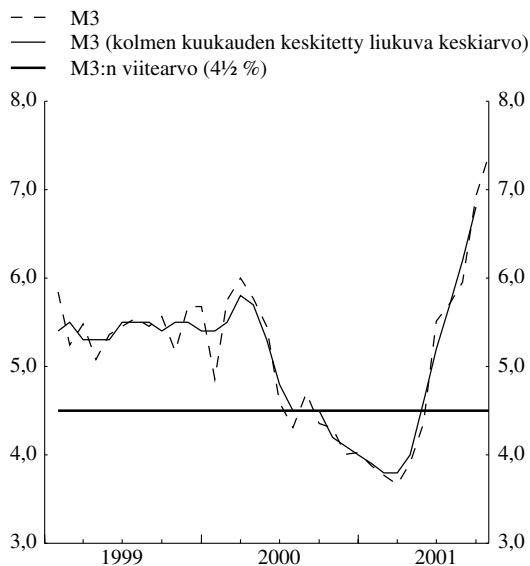

Lähteet: EKP ja Reuters.

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

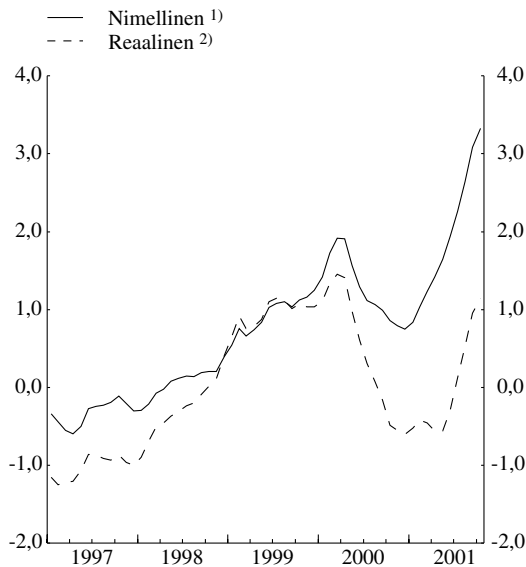
M3:n vuotuinen kasvuvauhti oli ollut vuonna 2000 ja aivan vuoden 2001 alussa viitearvoa vastaavaa vauhtia selvästi hitaampaa. Vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä kasvuvauhti oli ollut 3,8 %. Vuoden 2001 aikana se on kuitenkin nopeutunut merkittävästi. M3:n kasvuvauhdin nopeutuminen vaimean kasvun jälkeen johtuu jossain määrin kasvuvauhdin palautumisesta normaaliksi. Tähän vaikuttaa se, että talouden toimijat palauttivat hallussa olevan rahan määrän haluamalleen tasolle. Käyttelytileillä olevien varojen mää-

¹ Joulukuusta 2001 alkaen M3:a ja sen eriä koskevat tilastot lasketaan ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita. Laskentatavan muutoksella M3 vastaa aiempaa tarkemmin määritelmäänsä, jonka mukaan M3 sisältää vain euroalueella olevien hallussa olevan rahan määrän. Tämä siksi, että vain tämän määritelmän mukainen M3 liittyy läheisesti euroalueen keskipitkän aikavälin hintakehitykseen. Asiaa on käsitelty yksityiskohtaisesti marraskuun 2001 Kuukausikatsauksen kehikossa I sivulla 10. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevien rahamarkkinapapereiden ja enintään kahden vuoden velkapapereiden vaikutus M3:n vuotuisen kasvuvauhtiin oli 0,7 prosenttiyksikköä syyskuussa 2001 ja 0,6 prosenttiyksikköä lokakuussa 2001.

Kuvio 3.

Nimellisen ja reaalisin rahapoiikkeaman estimaatit

(prosentteina M3:n kannasta, kolmen kuukauden liukuvia keskiarvoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

- 1) Nimellinen rahapoiikkeama on M3:n todellisen määrän poikkeama tasosta, joka vastaa rahan määrän 4½ prosentin viitearvon mukaista kasvuvauhtia. Perusjaksona on joulukuu 1998.
- 2) Reaalinen rahapoiikkeama on nimellinen rahapoiikkeama, josta on vähennetty kuluttajahintojen poikkeama hintavakauden määritelmän mukaisesti hintakehityksestä. Perusjaksona on joulukuu 1998.

rää kasvatti vuonna 2001 myös se, että hintataso oli noussut, kun energian ja elintarvikkeiden hinnat olivat nousseet vuonna 2000 ja vuoden 2001 alussa.

Rahapoiikkeamien kehitys tukee näitä hypoteeseja. Kuviossa 3 esitetty nimellinen rahapoiikkeama viittaa eroon, joka lasketaan M3:n toteutuneesta määrästä ja M3:n kasvuvauhdin viitearvon mukaisesta määrästä joulukuusta 1998 alkaen (joulukuu 1998 on valittu perusjaksoksi). Reaalinen rahapoiikkeama viittaa M3:n toteutuneen määrän (M3:n nimellinen määrä deflaoituna YKHillä) poikkeamaan määrästä, joka vastaa rahan määrän kasvuvauhtia, kun inflaatio on kehittynyt hintavakauden määritelmän mukaisesti. Nimellistä ja reaalista rahapoiikkeamaa tulkittaessa on pidettävä mielessä perusjaksion keinoitekoisen valinta.

Kuten käy ilmi kuviossa 3, reaalisin ja nimellisen rahapoiikkeaman ero suureni vuoden 2000 alusta vuoden 2001 toiseen neljännekseen. Tämä tukee arviota, jonka mukaan M3:n kasvuvauhdin nopeutuminen johtui suurelta osin käyttelytileillä olevien varojen määrän kasvusta, koska reaalin rahapoiikkeama ei viittaa siihen, että hintatasoon kohdistuvat sokit olisivat aiheuttaneet rahan kysynnän kasvua. Reaalisen rahapoiikkeaman pieneneminen vuoden 2000 lopussa ja vuoden 2001 alussa viittaa lisäksi siihen, että M3:n määrä oli tuolloin hyvin pieni ja kasvoi tämän jälkeen voimakkaasti.

M3:n viimeaikaiseen kasvuun on myös vaikuttanut rahan hallussapidon vaihtoehtokustannusten pieneneminen (ks. kuvio 4). Vuoden 2001 toisesta neljänneksestä kolmanteen neljännekseen kolmen kuukauden rahamarkkinakoron ja M3:n erien keskimääräisen tuoton (M3:n oma tuotto) välinen ero pieneni noin puoli prosenttiyksikköä, joten M3:een sisältyvien instrumenttien houkuttelevuus sijoituskohteena kasvoi.

Tätä taustaa vasten M3:n kasvuvauhdin viimeaikainen nopeutuminen on jossain määrin odotettua. Rahan määrän kasvuvauhti on kuitenkin kiihtynyt nopeammin kuin sen perusmuuttujien kehityksen perusteella voitaisiin päätellä. Tätä osoittaa esimerkiksi se, että reaalisin M3:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuonna 2001, kun taas BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen samana ajanjaksona (ks. kuvio 4). Rahatalouden häiriöt, jotka johtavat M3:n määrän tilapäiseen poikkeamiseen sen perusmuuttujien määrän kehityksestä, eivät kuitenkaan ole epätaivallisia. M3:n ja BKT:n määrän kehitys ovat myös aiemmin poikenneet toisistaan. Siten viimeaikainen kehitys ei heikennä rahan kysynnän pitkän aikavälin vakautta. Ekonometriset mallit itse asiassa vahvistavat tämän.

Useat tiedot viittaavat siihen, että M3:n voimakas lyhyen aikavälin kasvu johtuu pääasiassa useiden tekijöiden yhteisvaikutuksesta, jonka myötä sijoituksia on siirretty huomattavia määriä eri instrumenteista rahan. Tämä arvio on saatu yhdistelemällä eri rahoitusmarkkinoilta saatuja instrumenttien hintoja ja määriä sekä M3:n erien ja vastaerien kehitystä koskevia tietoja. M3:n voimakkaaseen kasvuun vuonna 2001 näyttää

Kehikko I.

Rahan määrän kasvun viitearvon vuotuinen tarkistaminen

Kokouksessaan joulukuun 6. päivänä 2001 EKP:n neuvosto päätti pitää lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuiselle kasvuvauhdille asetetun 4½ prosentin viitearvon ennallaan. Tässä kehitössä kerrotaan päätöksen taustoista.

EKP:n rahapolitiikan strategiassa rahan määrälle on annettu merkittävä asema. Viestiäkseen yleisölle tästä rahan määrän merkittävästä asemasta EKP:n neuvosto päätti lokakuussa 1998 ilmoittaa lavean raha-aggregaatin M3:n kasvuvauhdille kvantitatiivisen viitearvon. Useista tutkimuksista on saatu empiiristä näyttöä, joka tukee merkittävän aseman antamista rahan määrälle ja vahvistaa, että euroalueen tilanne mahdollistaa viitearvon asettamisen. M3:n virallisella aikasarjalla (joka on nyt laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia jälkimarkkinakelpoisia instrumentteja) on kaikki tarvittavat ominaisuudet, eli sillä on edelleenkin vakaa suhde keskeisiin makrotalouden muuttujiin kuten hintoihin, BKT:hen ja korkoihin ja se toimii hyvin tulevaa hintakehitystä keskipitkällä aikavälillä ennakoivana indikaattorina.

Viitearvo tarkoittaa rahan määrän kasvuvauhtia, joka on sopusoinnussa hintavakauden kanssa ja auttaa sen saavuttamista keskipitkällä aikavälillä. Viitearvon johtaminen perustuu siten EKP:n määritelmään hintavakaudesta. Hintavakaus määritellään euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle kahden prosentin vuotuiseksi nousuksi. Jotta viitearvo olisi yhdenmukainen myös rahan määrän ja hintojen keskipitkän aikavälin suhteen kanssa, se johdetaan M3:n kiertonopeuden keskipitkän aikavälin kehitystä ja potentiaalisen tuotannon keskipitkän aikavälin trendikasvua koskevien oletusten perusteella. Kokouksessaan joulukuun 6. päivänä EKP:n neuvosto arvioi uudelleen viitearvon laskennan pohjana olevia M3:n kiertonopeutta ja potentiaalisen tuotannon kasvua koskevia keskipitkän aikavälin oletuksia niiden lisätietojen perusteella, joita on saatu sen jälkeen kun viitearvoa edellisen kerran tarkistettiin joulukuussa 2000. Neuvosto vahvisti keskipitkän aikavälin oletukset, joiden mukaan M3:n kiertonopeus hidastuu noin ½–1 % vuodessa ja potentiaalisen tuotannon trendikasvu on 2–2½ % vuodessa.

Ottaen huomioon hintavakauden määritelmän ja nämä kaksi oletusta EKP:n neuvosto päätti pitää rahan määrän nykyisen viitearvon eli M3:n vuotuisen kasvuvauhdin 4½ prosentin viitearvon ennallaan. Lisäksi neuvosto ilmoitti, että se tulee entiseen tapaan arvioimaan rahan määrän kehitystä viitearvoon nähden M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuvan keskiarvon perusteella.

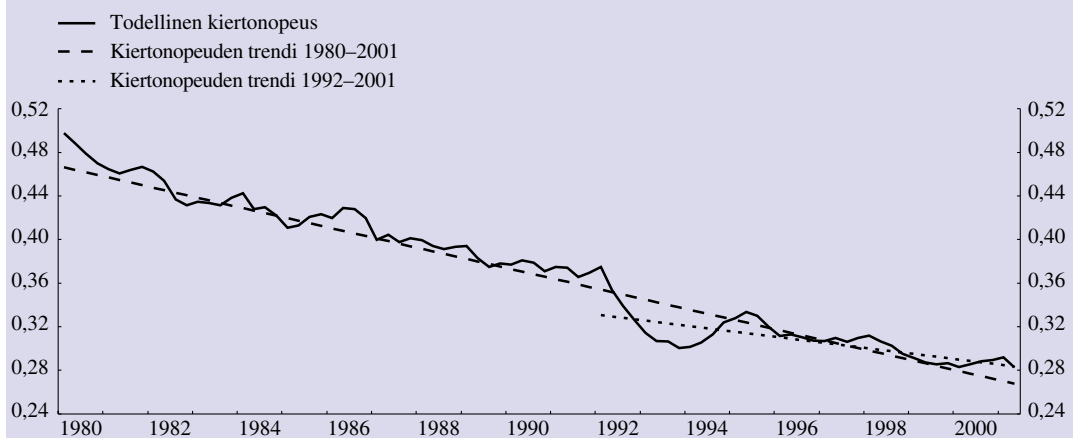
Potentiaalisen tuotannon trendikasvua koskevasta oletuksesta EKP:n neuvoston näkemys on, etteivät merkit euroalueen tuottavuuden kasvun merkittävästä ja pysyvästä lisäyksestä ole vielä nähtävissä, että niiden perusteella olisi syytä tarkistaa oletusta ja ottaa trendikasvun mahdollinen nopeutuminen huomioon. EKP:n neuvosto uskoo, että rakenneuudistukset ja tekniset innovaatiot saattavat nopeuttaa tuotannon trendikasvua tuntuvasti. Vaikka rakenteellisissa uudistuksissa onkin edistytty jonkin verran, tarvitaan etenkin työ- ja hyödykemerkkinoilla yhä merkittävää lisäpanostusta ennen kuin euroalueen potentiaalisen tuotannon trendikasvu nopeutuu pysyvästi ja merkittävästi. Tästä syystä EKP:n neuvosto seuraa jatkuvasti tuottavuuden kasvun kehitystä euroalueella, ja mahdolliset muutokset otetaan asianmukaisesti huomioon EKP:n rahapolitiikassa.

M3:n kiertonopeudesta saadun empiirisen näytön perusteella EKP:n neuvosto vahvisti, että oletus, jonka mukaan M3:n kiertonopeus hidastuu keskipitkällä aikavälillä noin ½–1 % vuodessa, pätee edelleen. Tämä perustui seuraaviin näkökohtiin. Yksinkertainen trendiarvio kiertonopeudesta otosjaksona 1980–2001 osoittaa, että kiertonopeus on aiemmin hidastunut keskimäärin noin 1 prosentin vuosittain. Lyhyempänä, viime vuosikymmenen kattavana ajanjaksona kiertonopeus on kuitenkin hidastunut pikemminkin ½ % (ks. oheinen kuvio). Yksinkertainen trendiarvio kiertonopeudesta ei ehkä kuitenkaan ole paras arvioitaessa keskipitkän aikavälin tulevaa kiertonopeutta, koska siinä saattaa jäädä osin ottamatta huomioon, että inflaation hidastuminen ja nimelliskorkojen aleneminen otosjaksona ovat voineet vaikuttaa kiertonopeuden aiempaan hidastu-

miseen. Näin ollen inflaation hidastumisen olisi pitänyt osaltaan lisätä likvidien varojen hallussapidon houkuttelevuutta. Sitä vastoin hintavakauden oloissa, jolloin inflaatio ei enää hidastu eivätkä korot alene trendinomaisesti keskipitkällä aikavälillä, kiertonopeuden hidastumistrendi ei todennäköisesti ole yhtä selvä kuin silloin, kun inflaatio hidastuu ja nimelliskorot laskevat. Käyttämällä rahan kysyntämalleja¹, joista saadaan lisätietoa rahan hallussapidon vaihtoehtokustannusten kehityksestä (korot ja/tai inflaatio), on mahdollista erottaa vaikutus, joka inflaation hidastumisella oli 1980- ja 1990-luvulla kiertonopeuden aiempaan hidastumistrendiin. Näiden mallien perusteella M3:n kiertonopeuden hidastumistrendi asetuu hintavakauden vallitessa ½ prosentin ja 1 prosentin keskipitkällä aikavälillä. Tämä melko luotettava tulos saadaan eri malleilla ja eri tavoilla yhteenlasketuista euroalueen aineistoista.

Euroalueen M3:n kiertonopeuden kehitys

(log-asteikko)

Lähteet: EKP (M3) ja Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat (BKT).

Huom. Kiertonopeus määritellään BKT:n arvon ja M3:n suhteena. Tilastojen perustana olevat neljännesvuosisarjat on puhdistettu kausivaihtelusta. Ne on laadittu laskemalla yhteen kansalliset luvut, jotka on muutettu euromääräisiksi käyttämällä 31. joulukuuta 1998 ilmoitettuja kiinteitä muuntokursseja ja Kreikan osalta 19.6.2000 määritellyjä muuntokursseja. M3:n aikasarja perustuu korjatuista kantatiedoista johdettuun indeksiin (lisätietoja tilasto-osan teknisessä huomautuksessa). M3:n neljännesvuositiedot ovat kuukauden lopun havaintojen keskiarvoja.

On syytä muistaa, että rahan määrän kasvun viitearvo perustuu keskipitkään aikaväliin. M3:n lyhyen aikavälin muutokset voivat johtua monista tilapäisistä tekijöistä, eikä niillä välttämättä ole merkitystä tulevan hintakehityksen kannalta. Tästä syystä EKP:n neuvosto toi jo vuonna 1998 selkeästi esiin, ettei viitearvon ilmoittaminen merkinnyt sitä, että EKP sitoutuisi mekanistisesti korjaamaan rahan määrän kasvun poikkeamat viitearvosta. EKP pikemminkin arvioi tarkoin M3:n ja muiden indikaattorien kehitystä saadakseen selville, miten ne vaikuttavat hintavakauteen kohdistuviin riskeihin keskipitkällä aikavälillä.

M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvopoikkeamien analysointi on merkittävä osatekijä arvioitaessa rahatalouden kehitystä ja sen vaikutuksia tulevan hintavakauden kannalta. Rahataloutta analysoidaan kuitenkin monesta muustakin näkökulmasta. Ensinnäkin myös muista rahatalouden indikaattoreista (kuten M3:n eristä ja vastaeristä ja erityisesti yksityiselle sektorille myönnettyistä lainoista) saadaan tärkeää tietoa. Toiseksi euroalueen likviditeettitilanteen laajassa arvioinnissa on niin ikään tärkeää ottaa huomioon aiemmat viitearvopoikkeamat, jotka eivät enää näy vuotuista kasvuvauhtia kuvaavissa luvuissa. Kolmanneksi M3:n kehitystä on analysoitava yhdessä muiden indikaattorien (esimerkiksi BKT:n määrän, hintojen, korkojen ja rahamarkkinoiden kehitystä kuvaavien indikaattoreiden) kanssa, jotta rahatalouden kehitykseen vaikuttavien sokkien luonne voitaisiin ymmärtää ja tulevaa hintakehitystä ennakoita parhaalla mahdollisella tavalla.

¹ Ks. esimerkiksi Coenen ja Vega (1999), *The demand for M3 in the euro area*, EKP:n Working Paper no. 6; Brand ja Cassola (2000), *A money demand system for euro area M3*, EKP:n Working Paper no. 39, sekä Calza, Gerdesmeier ja Levy (2001), *Euro area money demand: measuring the opportunity costs appropriately*, IMF Working Paper 01/179.

Talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alusta lähtien saadut kokemukset osoittavat, että M3:n kehityksen analyysistä on ollut paljon hyötyä rahapoliittisessa päätöksenteossa. Yleisesti ottaen rahan määrän kehityksestä on saatu merkkejä siitä, että hintavakauteen kohdistuvat riskit ovat yhä enemmän painottuneet hintojen nousun suuntaan vuoden 1999 puolivälistä lukien. Vuoden 2000 puoliväliin saakka M3:n kehitys viittasi siihen, että likviditeettiä oli suhteellisen runsaasti tai riittävästi tarjolla. Vuoden 2000 lopussa ja vuoden 2001 alussa rahan määrän kehitys alkoi kuitenkin viestiä inflaatiopaineiden selvästä hellittämisestä keskipitkällä aikavälillä.

M3:n viimeaikaista suhteellisen nopeaa kasvuvauhtia tulisikin arvioida edellä manittujen seikkojen valossa. Tämä kasvuvauhdin viimeaikainen kiihtyminen voi osittain selittyä sitä kautta, että M3 on sopeutunut hintatason nousuun euroalueella vuonna 2000 ja vuoden 2001 alussa koettujen öljyn ja elintarvikkeiden rajujen hinnannousujen jälkeen, ja osittain niiden vaikutusten kautta, joita sijoituskohteiden vaihtumisella on ollut. Syynä sijoitussalkkujen muutoksiin olivat alun perin tuottokäyrän suhteellinen loivuus ja osakemarkkinoiden kehitys sekä aivan viime aikoina rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden äkillinen lisääntyminen syyskuun 11. päivän tapahtumien jälkeen. Kun lisäksi otetaan huomioon yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvun hidastuminen edelleen, EKP:n neuvosto katsoo, ettei rahan määrän viimeaikainen kehitys uhkaa hintavakautta keskipitkällä aikavälillä.

Tämänhetkinen epävarmuus rahoitusmarkkinoilla ja koko taloudessa aiheuttaa sen, että rahan määrän – kuten myös muiden indikaattorien – lähiajan kehityksen tulkinta on tavallistakin vaikeampaa, minkä vuoksi tarkastelussa on oltava varovainen. Jos rahoitusmarkkinoiden ja talouden tämänhetkinen epävarmuus hellittää, on talouden mahdollisesti jatkuvaa liiallista likviditeettiä kuitenkin arvioitava tarkoin uudelleen siltä kannalta, näkyykö siinä merkkejä tulevaan hintavakauteen kohdistuvista riskeistä.

Tulee myös muistaa, että EKP:n rahapolitiikan strategiassa käytetään kahta pilaria, joiden avulla tulevaan hintavakauteen kohdistuvia riskejä arvioidaan.² Rahan määrän kehitystä on aina analysoitava yhdessä EKP:n rahapolitiikan strategian toisen pilarin kanssa ja arvioiden hintavakauteen kohdistuvia riskejä muiden reaali-taloutta ja rahoitusmarkkinoita kuvaavien indikaattorien avulla. Tällöin eri indikaattoreista saatavia tietoja pystytään vertailemaan keskenään ja tulkisemaan niitä monin eri tavoin, mikä pienentää väärien rahapolitiittisten päätösten riskiä epävarmassa toimintaympäristössä.

Viitearvoa tarkistetaan seuraavan kerran joulukuussa 2002.

2 *Ks. marraskuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkeli EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria.*

erityisesti vaikuttaneen kolme tekijää: kansainvälisten osakemarkkinoiden maaliskuusta 2000 jatkunut heikkous, rahoitusmarkkinoiden suuri epävarmuus erityisesti syyskuun 11. päivän terrori-iskujen jälkeen ja suurimman osan vuotta 2001 loivana pysynyt tuottokäyrä.

Kuten käy ilmi kuviosta 5, lyhytaikaisiin jälkimarkkinakelpoisiin ja muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuin yön yli -talletuksiin (eli M3:n muihin kuin M1:een kuuluviin eriin) tehdyt sijoitukset ovat kasvaneet voimakkaasti viime neljänneksinä kan-

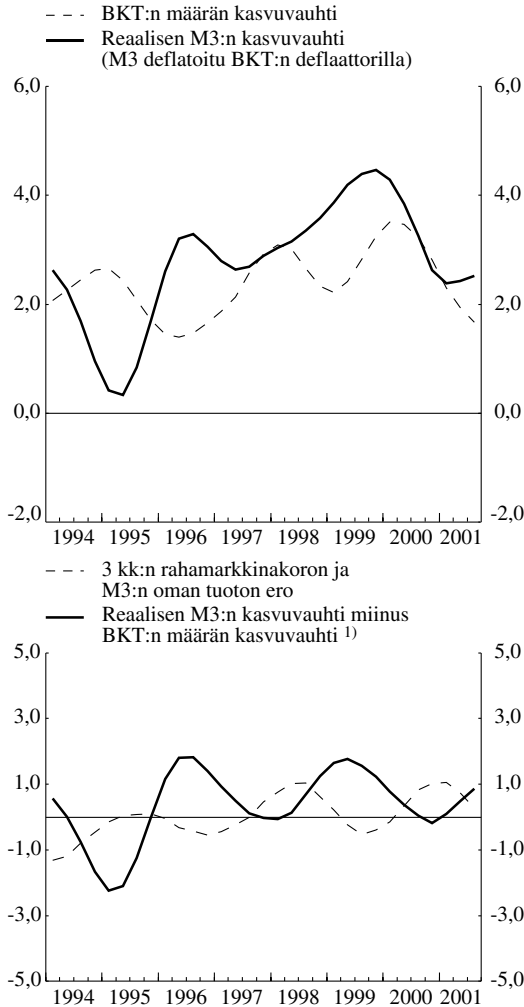
sainvälisten osakemarkkinoiden jatkuvan heikkouden vuoksi. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että laaja Dow Jones Euro Stoxx -indeksi on laskenut huomattavasti maaliskuusta 2000 lähtien: lokakuuhun 2001 mennessä se oli laskenut 37 %. Samana ajanjaksona ilman M1:n eriä lasketun M3:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui huomattavasti eli 8,8 prosenttiin lokakuussa 2001, kun se maaliskuussa 2000 oli ollut 3,1 %.

Syyskuun 11. päivän terrori-iskujen jälkeen rahoitusmarkkinoiden epävarmuus on lisääntynyt

Kuvio 4.

Reaalinen M3, BKT:n määrä ja vaihtoehtokustannukset

(kausivaihtelusta puhdistettuja vuotuisten prosentti- tai prosenttiyksikkömuutosten neljän neljänneksen liukuvia keskiarvoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit. BKT:n deflaattorin vuotuisen kasvuvauhdin vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä oletetaan olevan sama kuin sitä edeltäneellä neljänneksellä.

1) BKT:n deflaattorilla deflaoidun M3:n kasvuvauhdin ja BKT:n määrän kasvuvauhdin erotus. Tämän voidaan tulkita mittaavan likimain sitä osuutta M3:n kysynnästä, joka selittyy vaihtoehtokustannusmuuttujilla.

merkittävästi. Euroalueen osakemarkkinoiden keskimääräinen implisiittinen volatilitteetti lisääntyi syyskuussa noin 39 prosenttiin ja pieneni lokakuun 2001 loppuun mennessä ainoastaan hie-man eli noin 36 prosenttiin. Vuoden 2001 kahdeksana ensimmäisenä kuukautena se oli ollut keskimäärin noin 23 % (ks. kuvio 25). Euroalueen muut sijoittajat kuin rahalaitokset ovat reagoi-

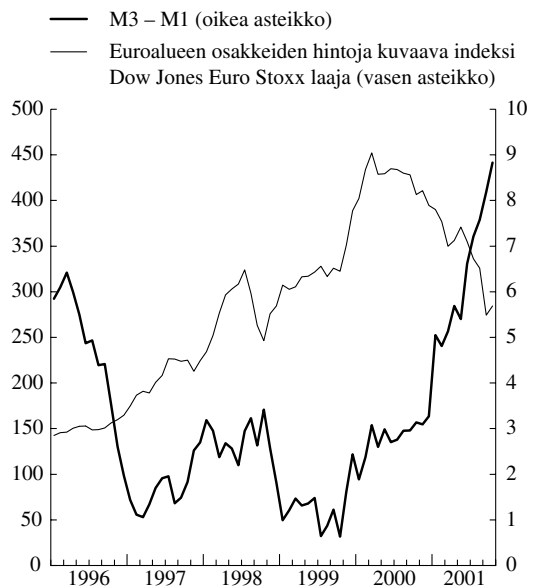
neet tähän järjestelemällä sijoitussalkkujaan uudelleen siten, että osakkeiden ja osakerahastojen osuus on pienentynyt ja lyhytaikaisten pieniriskisten instrumenttien osuus on kasvanut. Vaikka maailmanlaajuiset osakemarkkinat elpyivät lokakuussa syyskuun alun tasolle, se ei ilmeisesti innostanut osakesijoituksiin ainakaan suurissa määrin, koska osakemarkkinoiden volatilitteetti pysyi pitkän aikavälin keskiarvoon nähden suurena. Afganistanissa käynnissä olevan sotilaallisen konfliktin kesto ja taloudellisia vaikutuksia koskeva epävarmuus on voinut saada useat sijoittajat varovaisiksi ja jatkamaan lyhytaikaisten ja pieniriskisten instrumenttien suosimista.

Neljännesvuosittaisista rahoitustilipitotilastoista vuoden 2001 ensimmäiseltä neljännekseltä käy ilmi, että euroalueen ei-rahoitussektori on supistanut sijoituksiaan sekä (todennäköisesti pääasiassa osakkeisiin sijoitaviin) rahasto-osuuksiin (pl. rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet) että noteerattuihin osakkeisiin ja lisännyt sijoituksiaan pieniriskisiin instrumentteihin (ks. kehikko 2). Tälle hypoteesille voidaan saada epä-

Kuvio 5.

M3-M1¹⁾ ja osakekurssien kehitys

(vuotuinen kasvuvauhti prosentteina ja indeksin kuukausikeskiarvo)

Lähteet: EKP ja Dow Jones.

1) (M3-M1) sisältää jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ja muut lyhytaikaiset talletukset kuin yön yli -talletukset.

suorasti tukea yhdistelemällä eri lähteistä saatuja tietoja. Euroalueen maksutasetilastoista käy ilmi, että euroalueelle on viime kuukausina tuotu pääomaa suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina lähinnä siksi, että euroalueella olevat ovat ostaneet aiempaa vähemmän ulkomaisia osakkeita. Lisäksi syyskuussa 2001 euroalueella olevat kotiuttivat ulkomaisiin osakkeisiin sijoitettuja varoja, mikä näkyy euroalueen maksutasetilastoissa osakesijoitusten vastaavaa-puolella merkittävänä pääoman nettotuontina.

Euroalueen ei-rahoitussektorin likvidien instrumenttien suosimiseen on vaikuttanut myös valtion 10 vuoden joukkolainojen tuoton ja kolmen kuukauden markkinakorkojen välinen ero. Vuonna 2000 tämä ero pieneni huomattavasti, ja vaikka se on viime kuukausina suurentunut hieman, suurimman osan vuotta 2001 se on ollut pitkän aikavälin keskiarvoa pienempi. Siten lyhytaikaiset instrumentit, joille maksetaan lähellä rahamarkkinakorkoja olevaa korkoa, ovat olleet pitkäaikaisiin instrumentteihin verrattuna houkutteleva

va sijoituskohte suurimman osan vuotta 2001. Valtion pitkien joukkolainojen tuotot olivat lokakuussa 2001 pienemmät kuin pitkällä aikavälillä keskimäärin, koska maailmantalouden kasvunäkymiä koskevat odotukset heikkenivät, mikä osaltaan saattaa olla syynä siihen, että sijoittajat ovat suosineet likvidejä instrumentteja vaikka tuottokäyrä onkin jyrkentynt.

M3:een sisältyvien lyhytaikaisten ja likvidien instrumenttien selkeä houkuttelevuus näkyy myös nimellisen ja reaalisen rahapoikkeaman kehityksessä (ks. kuvio 3). Vuoden 2001 kolmantena neljänneksenä sekä nimellinen että reaalin rahapoikkeama kasvoivat M3:n voimakkaan kasvun vuoksi. Nimellinen rahapoikkeama kasvoi korkeimmalle tasolleen muutamaan vuoteen, ja reaalin rahapoikkeama muuttui positiiviseksi. Koska M3:n viimeaikainen kasvu on johtunut poikkeuksellisista ja tilapäisistä tekijöistä, reaalisen rahapoikkeaman kasvua ei pidä tulkita siten, että hintavakauteen kohdistuisi uhkia keskipitkällä aikavälillä.

Taulukko I.

M3:n erät

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja)

	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2001 Lokakuu
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot</i>						
M1	6,8	5,7	2,6	2,4	3,9	5,3
<i>josta: liikkeessä oleva raha</i>	3,6	1,9	-1,2	-3,2	-7,5	-14,6
<i>josta: yön yli -talletukset</i>	7,5	6,4	3,4	3,5	6,3	9,4
M2 – M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	1,6	2,2	3,4	4,4	5,0	5,4
M2	4,0	3,8	3,0	3,5	4,5	5,4
M3 – M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	7,7	6,5	9,2	9,8	15,7	20,8
M3¹⁾	4,5	4,2	3,8	4,3	6,0	7,4
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomat tiedot</i>						
Liikkeessä oleva raha	3,7	1,8	-1,3	-3,3	-7,4	-14,4
Yön yli -talletukset	7,6	6,4	3,3	3,9	6,2	9,2
Enintään kahden vuoden määräaikaistalletukset	8,8	12,6	15,2	14,0	11,2	7,4
Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset	-3,3	-4,9	-4,7	-2,6	0,5	4,0
Takaisinosotopimukset	4,1	10,3	20,7	15,6	20,7	24,8
Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	2,8	1,8	5,4	11,2	20,5	29,7
Rahamarkkinapaperit ja enintään kahden vuoden velkapaperit	24,8	11,9	5,2	-0,7	-1,2	-3,1

Lähde: EKP.

1) Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

Käteisrahan vaihdon vaikutus liikkeessä olevan rahan määrään kasvaa

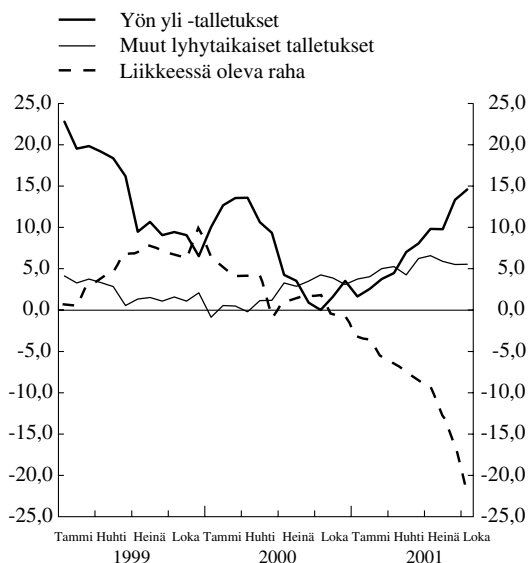
M1:n vuotuinen kasvuvauhti on elpynyt merkittävästi viime kuukausina. Lokakuussa se oli 5,3 %, kun se vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä oli ollut keskimäärin 3,9 % (ks. taulukko 1). Tämä johtuu yksinomaan yön yli -talletusten huomattavasta kasvusta. Liikkeessä olevan rahan määrä on supistunut kuten koko vuoden 2001 ajan. Tähän on vaikuttanut käteisrahan vaihto vuoden 2002 alussa. Liikkeessä olevan rahan supistumisvauhti kuukausitasolla on nopeutunut heinäkuusta 2001 alkaen, ja sen kausivaihteluista puhdistettu ja vuositasolle korotettu kuuden kuukauden supistumisvauhti oli lokakuussa 22,0 % (ks. kuvio 6).

Yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui lokakuussa 9,4 prosenttiin. Näiden talletusten voimakas kasvu näkyy erityisesti niiden kausivaihtelusta puhdistetussa ja vuositasolle

Kuvio 6.

Liikkeessä oleva raha ja lyhytaikaiset talletukset

(kausivaihtelusta puhdistettuja ja vuositasolle korotettuja kuuden kuukauden prosenttimuutoksia)

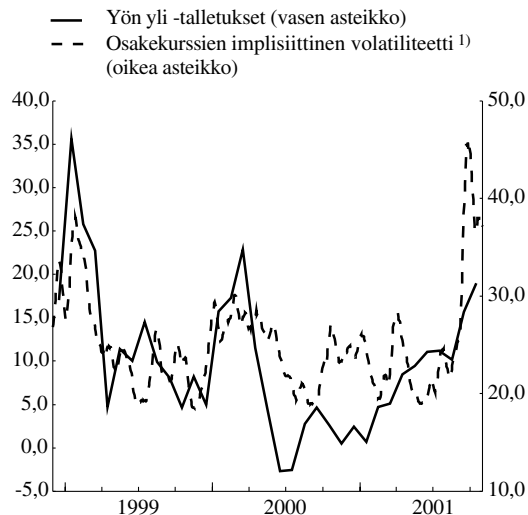

Lähde: EKP.

Kuvio 7.

Osakekurssien implisiittinen volatiliteetti ja yön yli -talletukset euroalueella

(kolmen kuukauden kasvuvauhti vuositasolle korotettuna, 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähteet: EKP ja Bloomberg.

1) Implisiittisen volatiliteetin aikasarja kuvaa Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden hinnanmuutosten keskihajontaa enintään kolmen kuukauden aikana.

korotetussa kuuden kuukauden kasvuvauhdissa, joka lokakuussa 2001 nopeutui 14,6 prosenttiin tammikuun 1,7 prosentista. On merkkejä, että valuuttaa on siirretty yön yli -talletuksiin. Näiden talletusten voimakas kasvu liittyy todennäköisesti myös osakemarkkinoiden viimeaikaiseen suureen volatiliteettiin, koska yön yli -talletuksiin on tilapäisesti siirretty rahaa. Kuten kuviosta 7 käy ilmi, yön yli -talletukset ovat aiemmin kasvaneet voimakkaasti, kun osakemarkkinoiden volatiliteetti on ollut suuri. Viimeaikainen kasvu voi myös osittain johtua aiemman heikon kasvun elpymisestä normaaliksi.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti on pysynyt kutsuunkin vakaana viime kuukausina. Lokakuussa se oli 5,4 % ja vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä keskimäärin 5,0 %. Näiden talletusten erät kuitenkin kehittyivät hyvin erisuuntaisesti. Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui lokakuussa 4,0 prosenttiin, kun se vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä oli ollut keskimäärin 0,5 %.

Enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen kasvuvauhti sitä vastoin hidastui lokakuussa 7,4 prosenttiin kolmannen neljänneksen 11,2 prosentista. Tämä vastaa irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletusten ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten sekä yli kahden vuoden määräaikaistalletusten ja enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten korkoerojen viimeaikaista kehitystä. Irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletusten ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korkoero oli suurimmillaan syyskuussa 2000. Sen jälkeen korkoero on pienentynyt 1,1 prosenttiyksikköä lokakuuhun 2001, jolloin se oli 0,7 prosenttiyksikköä. Tämä johtui siitä, että irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletusten korot laskivat huomattavasti ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korot pysyivät kutakuinkin ennallaan (ks. kuviot 14 ja 15). Siten irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset ovat verrattain houkutteleva sijoituskohte. Yli kahden vuoden määräaikaistalletusten ja enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten korkoero kasvoi hieman

syyskuussa ja lokakuussa, kun se oli ollut verrattain vakaa vuoden 2000 loppupuolesta asti.

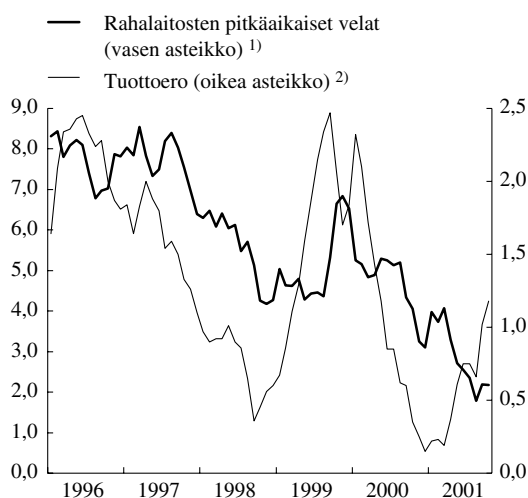
Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti on nopeutunut huomattavasti viime neljänneksinä, ja lokakuussa se oli 20,8 %. Näiden M3:een sisältyvien instrumenttien voimakas kasvu viime neljänneksinä johtuu pääasiassa arvopaperisalkkujen uudelleenjärjestelyistä, joihin ovat vaikuttaneet maailmanlaajuisten osakemarkkinoiden jatkuva heikkous ja suurimman osan vuotta 2001 loivana pysynyt tuottokäyrä, kuten edellä onkin mainittu.

Arvopaperisalkkujen uudelleenjärjestelyistä on osoituksena myös ilman pääomaa ja varauksia laskettujen rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen vaimea kasvu. Näiden velkojen vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 2,2 % eli poikkeuksellisen paljon hitaampaa kuin pitkällä aikavälillä keskimäärin. Kuten käy ilmi kuviosta 8, rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen vuotuisen kasvuvauhdin kehitys on viime vuosina mukaillut tuottokäyrää. Tuottokäyrä on suurimman osan vuotta 2001 ollut verrattain loiva pitkän aikavälin keskiarvoon verrattuna ja rahoitusmarkkinoiden kehitykseen on viime aikoina liittynyt epävarmuutta. Nämä tekijät ovat todennäköisesti vaikuttaneet siihen, että pitkäaikaisten velkojen vuotuinen kasvuvauhti on ollut vaimea lokakuuhun 2001 saakka.

Kuvio 8.

Rahalaitosten pitkäaikaiset velat ja tuottoero

(vuotuinen prosenttimuutos ja prosenttiyksiköt)

Lähde: EKP.

- 1) Ei sisällä omaa pääomaa ja varauksia. Syyskuuta 1998 edeltävät vuotuiset kasvuvauhdit on estimoitu Saksassa, Espanjassa, Ranskassa, Alankomaissa, Portugalissa ja Suomessa sijaitsevien rahalaitosten pitkäaikaisten velkojen (ilman omaa pääomaa ja varauksia) perusteella.
- 2) Tuottoero on valtion 10 vuoden joukkolainojen tuoton ja kolmen kuukauden euriborkoron ero euroalueella.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvuvauhti hidastui edelleen

Rahalaitosten euroalueella oleville myöntämien luottojen kokonaismäärän keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti pysyi melko vakaana vuoden 2001 ensimmäisestä kolmanteen neljännekseen (ks. taulukko 2). Vasta aivan viime kuukausina kasvuvauhti hidastui hieman ja oli syys-lokakuussa 5,1 %. Tästä yleisestä kehityksestä poikkesi kuitenkin julkiselle ja yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kehitys (ks. kuvio 9).

Julkiselle sektorille suuntautuvan luotonannon vuotuinen muutosvauhti nopeutui viime neljänneksinä ja oli lokakuussa 0,9 % negatiivinen. Pääasiassa tämä on liittynyt siihen, että rahalaitosten hallussa olevien julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapapereiden supistumisvauhti on

Kehikko 2.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä

Euroalueen ei-rahoitussektoria koskevasta neljännesvuosittaisesta rahoitustilinpäädystä on nyt julkistettu vuoden 2001 ensimmäisen neljänneksen loppuun ulottuvat tiedot¹. Niiden perusteella voidaan tarkastella ei-rahoitussektorin rahoituksen hankintaa ja käyttöä. Tämä kehitys näkyy pääpiirteittäin taulukoissa A ja B.

Taulukko A. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta¹⁾

	Rahoituksen hankinta											Kotitalouksien rahoitus ²⁾		
	Julkisyhteisöjen rahoitus						Yritysten rahoitus					Lainat euroalueen rahalaitoksista ³⁾		
	Lainat	Euroalueen rahalaitoksista	Muut arvo-paperit kuin osakkeet	Euroalueen rahalaitosten hallussa	Lainat	Euroalueen rahalaitoksista	Muut arvo-paperit kuin osakkeet	Noteerattut osakkeet	Rahoitus ²⁾					
Vuotuinen kasvuvauhti (ajanjakson lopussa)²⁾														
1998	IV	6,0	3,3	-1,1	-0,4	4,5	3,2	7,0	8,8	8,5	8,6	5,0	8,9	9,1
1999	I	5,9	3,5	-0,1	0,9	4,4	3,2	5,6	6,8	7,4	9,4	4,0	10,5	10,9
	II	5,9	3,0	0,0	0,7	3,8	-0,8	6,1	8,3	8,1	11,3	3,6	10,5	10,9
	III	6,0	2,1	-1,9	-0,3	3,1	1,8	7,0	7,9	7,5	14,3	5,3	11,0	11,2
	IV	6,0	2,4	-1,2	0,4	3,1	2,4	6,8	8,2	7,0	14,7	4,7	10,4	10,7
2000	I	5,9	2,2	-1,3	0,0	3,1	-0,9	7,0	11,4	9,4	10,0	2,8	9,6	9,7
	II	5,7	2,2	-1,6	-0,3	2,9	-4,6	6,9	11,5	9,3	12,8	2,4	8,6	8,7
	III	6,3	2,0	-1,8	-1,2	2,7	-7,9	8,6	14,2	11,1	14,1	3,5	7,8	8,0
	IV	6,1	1,9	-1,4	-0,9	2,7	-10,6	8,2	14,4	10,8	19,4	3,0	7,3	7,4
2001	I	6,0	1,4	-1,1	-0,4	1,8	-11,9	8,7	13,0	10,0	25,3	4,6	6,4	6,6
Osuus rahoituksen hankinnasta vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä (kantatietojen perusteella)														
		100 %	31 %	6 %	5 %	24 %	8 %	48 %	21 %	18 %	3 %	22 %	21 %	19 %

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt, yritykset ja kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Rahoituksen hankinta sisältää lainat, muut arvopaperit kuin osakkeet, noteeratut osakkeet, yritysten eläkerahastot ja valtion talletusvelat.
- 2) Vuotuiset kasvuvauhdit ovat neljännesvuoden keskimääräisiä vuotuisia kasvuvauhteja. Ne perustuvat kausivaihtelusta puhdistamattomiin maksutapahtumiin, eivätkä siksi sisällä arvostusmuutoksia ja uudelleenluokitteluja.
- 3) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Tässä kehikossa tarkastellaan ei-rahoitussektorin kokonaisvelan kehitystä vuoden 2001 ensimmäisen neljänneksen loppuun saakka. Lisäksi kehikossa keskitytään siihen, että ei-rahoitussektorin sijoitukset muihin arvopapereihin kuin osakkeisiin ovat lisääntyneet, sekä tarkastellaan sijoitusten mahdollista siirtymistä muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksista likvideihin instrumentteihin vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä.

Euroalueen ei-rahoitussektorin kokonaisvelan kehitys

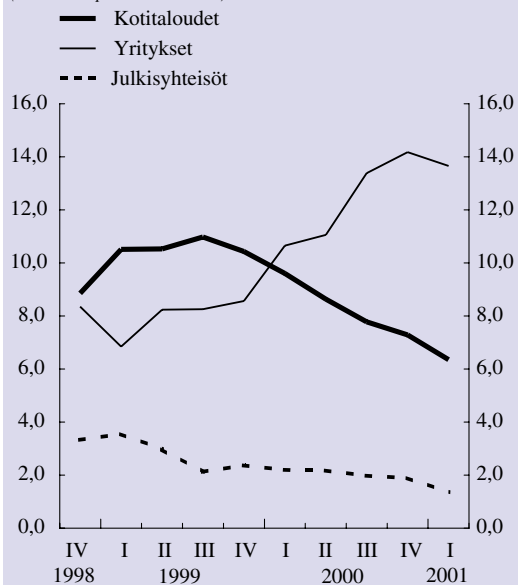
Vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti pysyi suhteellisen vakaana 6,0 prosentissa, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 6,1 % (ks. taulukko A). Samaan aikaan ei-rahoitussektorin velkaantuneisuus (rahoituksen hankinta ilman liikkeesen laskettuja noteerattuja osakkeita) väheni edelleen: kokonaisvelan vuotuinen kasvuvauhti oli vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä 6,6 %, kun se oli vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä ollut 7,2 %. Varsinkin kotitalouksien kokonaisvelan vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen eli 6,4 prosenttiin vuoden 2000 viimeisen neljänneksen 7,3 prosentista (ks. seuraavalla sivulla oleva kuvio). Yritysten kokonaisvelan vuotuisen kasvuvauhti pysyi nopeana, mutta hidastui kuitenkin hieman vuoden 2000 viimeisen neljänneksen 14,2 prosentista eli 13,7 prosenttiin vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä.

Yritysten velan viime vuosien kasvuun ovat vaikuttaneet muutamien viime vuosien aikana lisääntyneet fuusiot ja yritysostot sekä UMTS-toimilupien rahoitus vuonna 2000. Lisäksi yritykset ovat saattaneet lisätä velkaantuneisuuttaan suotuisan rahoitustilanteen vuoksi ja myös siksi, että joidenkin sektoreiden odotukset tulevien voittojen suhteen ovat olleet hyvin optimistiset. Edellä mainittujen poikkeuksellisten kauppajen rahoittaminen on todennäköisesti ollut pääsyy tähän, että yritysten lyhytaikaisen velan vuotuinen kasvuvauhti oli erittäin nopea vuoden 2000 jälkipuoliskolla ja vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä. Yritys-

1 Yksityiskohtaisia tietoja löytyy tilasto-osan taulukosta 6.1.

Ei-rahoitussektorin velat euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Velat sisältävät euroalueen rahalaitosten ja muiden rahoituksen välittäjien myöntämät lainat, muut arvopaperit kuin osakkeet, yritysten eläkerahastot ja valtion talletusvelat.

ten lyhytaikaisen velan määrä oli 33 % yritysten kokonaisvelasta vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä. Julkisyhteisöjen kokonaisvelan vuotuinen kasvuvauhti pysyi puolestaan suhteellisen maltillisena. Se hidastui vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä 1,4 prosenttiin vuoden 2000 viimeisen neljänneksen 1,9 prosentista. Vuoden 2001 kolmanteen neljänneksen ulottuvat alustavat tiedot viittaavat siihen, että ei-rahoitussektorin kokonaisvelan vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen vuoden 2001 aikana. Tämä johtui yritysten ja kotitalouksien velan kasvuvauhdin hidastumisesta.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen käytön vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä 8,1 prosenttiin vuoden 2000 viimeisen neljänneksen 7,1 prosentista (ks. taulukko B). Rahoituksen käyttö suhteessa BKT:hen kasvoi vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä 17,9 prosenttiin vuodentakaisesta 10,4 prosentista.

Vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä euroalueen ei-rahoitussektori sijoitti huomattavasti aiempaa enemmän muihin arvopapereihin kuin osakkeisiin. Näiden sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti suunnilleen kaksinkertaistui vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä 14,2 prosenttiin vuoden 2000 viimeisen neljänneksen 7,0 prosentista. Sijoitukset sekä muihin lyhytaikaisiin että muihin pitkäaikaisiin arvopapereihin kuin osakkeisiin lisääntyivät huomattavasti. Velkapaperien hankinnan lisääntyminen saattaa selittyä sitä kautta, että ei-rahoitussektori on siirtänyt sijoituksiaan osakkeista (lähinnä osakkeisiin sijoittavien rahastojen rahasto-osuuksista) muihin arvopapereihin kuin osakkeisiin tai likvideihin sijoituksiin, koska kansainväliset osakemarkkinat ovat olleet jatkuvasti heikot. Lisäksi suuret yritykset ovat muutaman viime neljänneksen ajan

Taulukko B. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö¹⁾

	Rahoituksen käyttö; pääerät										Lisätieto: M3	
	Käteinen, talletukset ja lyhytaikaiset jälkimarkkinakelpoiset instrumentit	Käteinen ja talletukset ³⁾	Muut lyhytaikaiset arvopaperit kuin osakkeet	Rahamarkkina-rahastojen rahasto-osuudet	Pitkäaikaiset jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ja vakuustekninen vastuvelka	Muut pitkäaikaiset arvopaperit kuin osakkeet	Noteerit osakkeet	Muiden kuin rahamarkkina-rahastojen rahasto-osuudet	Vakuustekninen vastuvelka			
Vuotuinen kasvuvauhti (kauden lopussa)²⁾												
1998	IV	5,6	1,9	3,2	-22,7	-4,2	8,6	-4,9	6,3	31,2	8,7	4,9
1999	I	5,9	1,6	3,2	-26,0	-8,0	9,0	-0,8	5,6	27,7	8,6	5,5
	II	6,2	1,9	2,8	-21,7	1,0	9,2	0,6	6,9	23,6	8,7	5,3
	III	6,7	2,5	3,5	-22,5	-0,7	9,7	0,5	10,5	19,8	9,0	5,5
	IV	6,3	2,6	2,8	-5,4	3,1	8,8	3,3	7,8	14,1	9,7	5,5
2000	I	5,2	3,5	3,3	6,1	5,4	6,2	-1,1	5,1	8,2	9,9	5,5
	II	5,2	3,1	3,4	14,7	-9,5	6,5	4,2	5,3	4,8	9,7	5,5
	III	6,1	3,5	3,2	38,8	-8,0	7,6	7,6	8,8	2,9	9,3	4,5
	IV	7,1	3,1	2,9	18,8	-4,1	9,4	5,7	12,7	8,3	8,5	4,2
2001	I	8,1	4,4	3,1	48,0	4,1	10,1	10,7	13,7	8,1	7,6	3,8
Osuus rahoituksen käytöstä vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä (kantatietojen perusteella)												
		100 %	37 %	34 %	1 %	2 %	62 %	11 %	19 %	11 %	22 %	34 %

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt, yritykset ja kotitaloudet mukaan lukien lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 2) Kasvuvauhdit perustuvat kausivaihtelusta puhdistamattomiin tietoihin, eivätkä ne siksi sisällä arvostusmuutoksia ja uudelleenluokitteluja. M3:n kasvuvauhti on neljännesvuoden keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti, joka on puhdistettu kausi- ja kalenterivaihtelusta.
- 3) Ei sisällä valtion talletuksia rahalaitoksissa.

saattaneet hankkia lyhytaikaisia arvopapereita likviditeetin tilapäistä ylläpitämistä varten voidakseen myöhemmin toteuttaa suuria transaktioita (fuusiot ja yritysostot sekä UMTS-toimilupien hankinta).

Ei-rahoitussektorin muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin tekemien sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä hieman eli 8,1 prosenttiin edellisen neljänneksen 8,3 prosentista. On todennäköistä, että varsinkin sijoitukset osakkeisiin sijoittavien rahastojen rahasto-osuuksiin vähenivät merkittävästi kansainvälisten osakemarkkinoiden heikkouden vuoksi. Muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti oli nopea vuoden 1999 loppuun saakka, koska tilanne osakemarkkinoilla oli tuolloin hyvä. Sitä vastoin niihin on sijoitettu paljon vähemmän osakemarkkinoiden tilanteen heikennyttyä vuoden 2000 ensimmäisen neljänneksen lopusta alkaen.

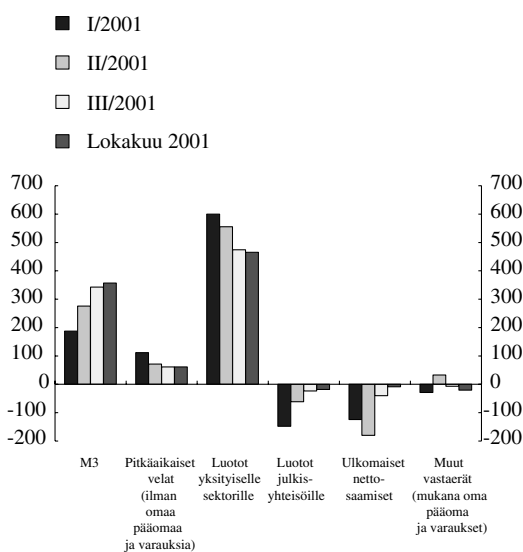
Samaan aikaan kun sijoitukset muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin vähenivät, noteerattuihin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui jatkuvasti. Vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä kasvu oli 13,7 %, kun se vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä oli ollut 12,7 %. Pääsyyinä noteerattuihin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten vuotuisen kasvuvauhdin nopeutumiseen viime neljänneksinä on ollut se, että yritykset ovat sijoittaneet huomattavasti aiempaa enemmän noteerattuihin osakkeisiin fuusioiden ja yritysostojen lisääntymisen myötä. Lisäksi näiden sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui hieman vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä osittain siksi, että vertailuajankohtana vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä nämä sijoitukset vähenivät. Kotitaloudet näyttävät vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä sijoittaneen aiempaa vähemmän noteerattuihin osakkeisiin ja muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin ja suosineen sen sijaan turvallisempia ja likvidimpiä instrumentteja.

Koska euroalueen ei-rahoitussektori on suosinut entistä enemmän turvallisia ja likvidejä sijoituskohteita, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä 4,1 prosenttiin, kun se vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä oli ollut -4,1 %.

Kuvio 9.

M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoista on poistettu kaikki euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit.

hidastunut vuoden 2001 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien.

Rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien luottojen vuotuinen kasvuvauhti on sitä vastoin hidastunut vuonna 2001 ja oli lokakuussa 6,8 %. Tärkein syy hidastumiseen on ollut se, että yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui merkittävästi eli vuoden 2001 ensimmäisen neljänneksen 9,1 prosentista 6,4 prosenttiin lokakuussa. Rahalaitosten hallussa olevien yksityisen sektorin (pl. rahalaitosten) liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti on viime kuukausina sen sijaan pysynyt nopeana (24,1 % lokakuussa 2001).

Euroalueen rahalaitosten euroalueen yrityksille ja kotitalouksille myöntämien lainojen kehityksestä saatavat eritellyt tiedot ulottuvat vuoden 2001 kolmanteen neljännekseen (ks. taulukko 2).

Vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä rahalaitosten kotitalouksille myöntämien lainojen

Taulukko 2.

M3:n vastaerät

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2001 Lokakuu
Pitkäaikaiset velat						
(ilman omaa pääomaa ja varauksia)	5,0	3,7	3,8	3,1	2,2	2,2
Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	2,7	0,9	-0,1	-0,1	-0,4	-0,4
Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	5,8	10,9	12,2	8,2	1,2	-4,8
Yli 2 vuoden velkapaperit	6,9	5,3	6,2	5,2	4,2	4,6
Luotot euroalueella oleville	6,7	6,1	5,6	5,4	5,5	5,1
Luotot julkisyhteisöille	-3,4	-7,0	-7,4	-5,3	-1,9	-0,9
Muut arvopaperit kuin osakkeet	-5,7	-10,5	-12,3	-8,2	-2,4	-0,8
Lainat	-0,1	-1,9	-0,1	-1,3	-1,4	-1,2
Luotot muille euroalueella oleville	10,2	10,5	9,8	8,8	7,8	6,8
Muut arvopaperit kuin osakkeet	12,7	17,9	18,7	23,4	24,2	24,1
Osakkeet ja osuudet	17,6	17,5	13,6	7,9	4,1	2,2
Lainat	9,5	9,6	9,1	8,3	7,4	6,4

Lisätieto: Lainat sektoreittain (neljänneksen lopun tietoja) ¹⁾

Yrityksille	11,1	10,8	10,0	9,1	7,5	.
Kotitalouksille	8,0	7,4	6,6	6,3	5,9	.
Kulutusluotot ²⁾	8,0	8,0	4,6	5,0	3,6	.
Asuntolainat ²⁾	9,0	8,6	8,3	7,7	7,5	.
Muut lainat	5,0	3,6	3,0	2,9	3,0	.

Lähde: EKP.

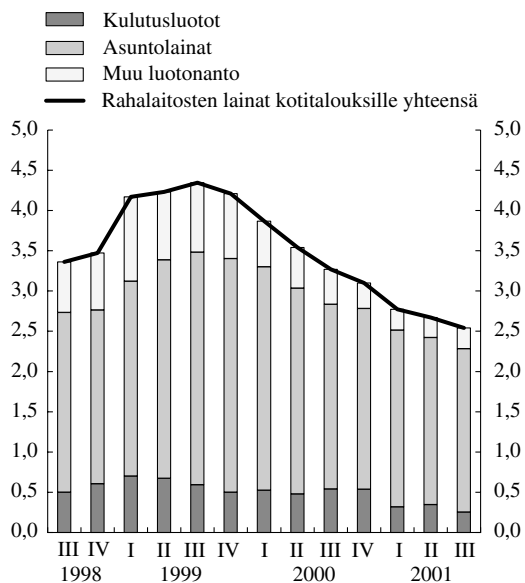
1) Kasvuvauhdit on laskettu virtatietojen perusteella. Sektorit perustuvat EKT 95:n määritelmiin. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 2.5 sekä sitä koskevassa teknisessä huomautuksessa. Joidenkin välisummien ja niiden osatekijöiden summien väliset erot johtuvat pyöristyksistä.

2) Kulutusluottojen ja asuntolainojen määritelmät vaihtelevat hieman maittain.

Kuvio 10.

Lainat kotitalouksille euroalueella

(vuotuiset transaktiot prosentteina BKT:stä)

Lähde: EKP.

Huom. BKT:n arvo vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä on laskettu olettaen, että BKT:n deflaattorin vuotuinen muutosvauhti on sama kuin vuoden 2001 toisella neljänneksellä.

vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen, toisin sanoen 5,9 prosenttiin, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 6,3 %. Suurimpana syynä tähän oli kulutusluottojen vuotuisen kasvuvauhdin huomattava hidastuminen. Vuositasolla laskettuna rahalaitokset ovat rahoittaneet kotitalouksia kulutusluotoilla viime neljänneksinä aiempaa vähemmän suhteessa BKT:hen (ks. kuvio 10). Todennäköisesti tämä liittyy taloudellisen toimeliaisuuden ja kuluttajien luottamuksen heikkenemiseen vuoden aikana. Asuntolainojen vuotuinen kasvuvauhti oli 7,5 % vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä, kun se edellisellä neljänneksellä oli ollut 7,7 %. Asuntolainojen vuotuisen kasvuvauhdin pysymistä suhteellisen nopeana saattoi edistää kotitalouksien asuntoluottojen keskikoron melko tuntuva lasku: kun keskikorko oli ollut vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä 6,5 %, se oli vuoden 2001 kolmannen neljänneksen lopussa 5,9 % eli pitkän aikavälin keskiarvoon verrattuna alhainen.

Yritysluottojen kysyntä on merkittävästi vähentynyt vuoden 2001 aikana, kun se vuoden 2000

jälkipuoliskolla oli ollut poikkeuksellisen vilkasta. Yrityksille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä 7,5 prosenttiin oltuaan edellisellä neljänneksellä 9,1 % (ks. taulukko 2). Osaksi tämä johtui vertailuajankohdan vaikutuksista, jotka liittyvät vuodentakaiseen UMTS-toimilupien rahoitukseen. Suhteessa BKT:hen euroalueen rahalaitosten myöntämä lainamuotoinen yritysrahoitus (vuotuisina transaktioina) väheni 3,0 prosenttiin, kun vastaava suhdeluku oli ollut vuoden 2001 toisella neljänneksellä 3,5 % ja vuoden 2000 lopussa 4,0 % (ks. kuvio 11). Supistuminen liittyi siihen, että talouskasvu hidastui ja fuusioita ja yritysostoja tehtiin aiempaa vähemmän. Lisäksi

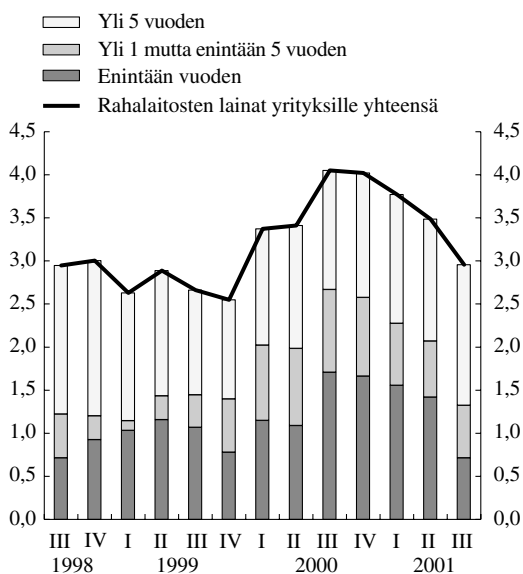
yritykset ovat vuonna 2001 saattaneet korvata osan rahalaitosten lainoina toteuttamastaan rahoituksesta laskemalla liikkeeseen velkapapereita, koska euroalueen yritysten (muiden kuin rahoituslaitosten) velkapaperien nettoemissioiden määrä on pysynyt melko suurena suurimman osan vuotta 2001.

Euroalueen rahalaitossektorin ulkoinen nettoasema koheni entisestään: nettosaamiset kasvoivat lokakuussa 16,8 miljardia euroa, kun ne syyskuussa olivat kasvaneet 41,9 miljardia euroa. Lokakuuhun ulottuneelta 12 kuukauden jaksolta lasketut euroalueen rahalaitosten ulkomaiset nettosaamiset supistuivat 8,4 miljardia euroa, kun ne vastaavana syyskuuhun ulottuneena jaksona olivat vähentyneet 39,9 miljardia euroa. Tämä vastaa maksutaseessa näkyvää pääoman nettovienttiä sekä suorina sijoituksina että arvopaperisijoituksina kesä-syyskuussa 2001 (lokakuun tiedot eivät ole vielä käytettävissä). Koheneminen johtui lähinnä osakesijoituksiin liittyvästä pääoman nettotuonnista euroalueelle etenkin syyskuussa, jolloin euroalueen ulkopuolisten tekemien osakesijoitusten lisäksi euroalueella sijaitsevat kotiuttivat osakesijoituksiaan euroalueen ulkopuolelta.

Kuvio 11.

Lainat yrityksille euroalueella

(vuotuiset transaktiot prosentteina BKT:stä)

Lähde: EKP.

Huom. BKT:n arvo vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä on laskettu olettaen, että BKT:n deflaattorin vuotuinen muutosvauhti on sama kuin vuoden 2001 toisella neljänneksellä.

M3:n nopean kasvun ei odoteta uhkaavan hintavakautta

M3:n viime kuukausien nopea vuotuinen kasvuvauhti näyttää kaiken kaikkiaan liittyvän lähinnä tilapäisiin tekijöihin, joten sen ei siten voida katsoa viittaavan keskipitkällä aikavälillä hintavakautta uhkaaviin riskeihin. Tätä arviota tukee myös se, että euroalueen yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti on jatkuvasti hidastunut. Etenkin rahan määrän ja luotonannon kehitys tukee arviota siitä, että M3:n viimeaikaiset muutokset ovat todennäköisesti pääasiassa johtuneet maailman osakemarkkinoiden kehityksestä, rahoitusmarkkinoilla vallitsevasta selvästä epävarmuudesta 11.9. tehtyjen terrori-iskujen jälkeen ja suurimman osan vuotta 2001 melko loivana pysyneestä tuottokäyrästä. Rahatalouden kehitystä on kuitenkin lähikuukausina analysoitava tarkoin varsinkin M3:n huomattavan nopean kasvun tilapäisyydestä tehdyn arvion tarkistamiseksi.

Velkapapereiden liikkeeseenlasku hidastui vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä

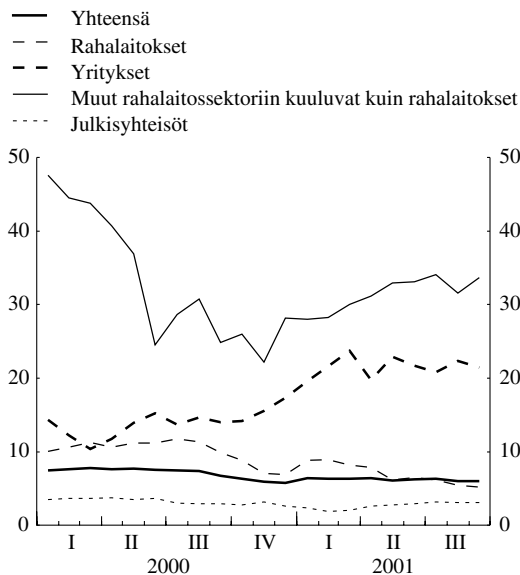
Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui 6,7 prosenttiin vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä, kun se oli ollut toisella neljänneksellä 7,7 %. Tämä johtui siitä, että sekä pitkä- että lyhytaikaisten velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui tänä aikana: pitkäaikaisten paperien kasvuvauhti hidastui 7,4 prosentista 6,5 prosenttiin ja lyhytaikaisten 11,0 prosentista 8,7 prosenttiin (ks. kuvio 12).

Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti oli vakaa eli 6,2 % vuoden 2001 kolmannella neljännek-

Kuvio 13.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)

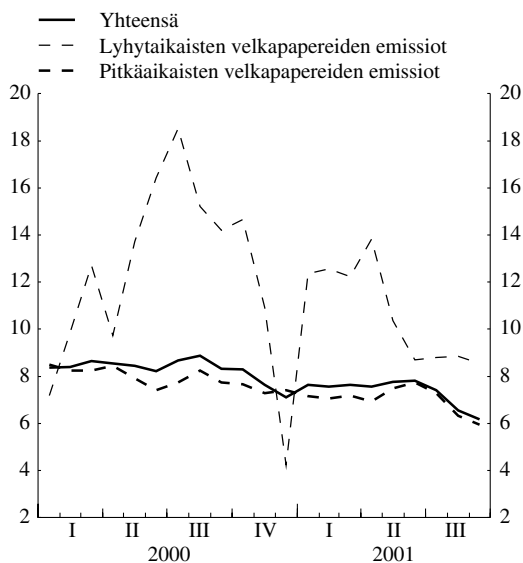
Lähde: EKP.

Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltäneiden vuotuisten kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

Kuvio 12.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltäneiden vuotuisten kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

sellä. Kolmannen neljänneksen lopussa euromääräisten osuus näiden velkapapereiden kannasta oli 91,4 %, kun osuus toisen neljänneksen lopussa oli ollut 91,0 %.

Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden osuus euromääräisten velkapapereiden koko liikkeessä olevasta määrästä oli 11,3 % vuoden 2001 kolmannen neljänneksen lopussa. Osuus on jotakuinkin yhtä suuri kuin toisen neljänneksen lopussa, jolloin se oli ollut 11,5 %.

Euromääräisten velkapapereiden erittely sektoreittain puolestaan osoittaa, että rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui 5,6 prosenttiin vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä, kun se toisella neljänneksellä oli ollut

6,9 % (ks. kuvio 13). Vastaavana aikana yritysten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti ei juuri muuttunut vaan oli noin 21,5 %. Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseenlaskujen vastaava kasvuvauhti nopeutui kolmannella neljänneksellä 33,1 prosenttiin, kun se toisella neljänneksellä oli ollut 32,4 %. Rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kasvuvauhdin hidastuminen saattaa osin johtua yritys sektorin hiipuneesta lainojen ja muiden luottojen kysynnästä taloudellisen toimeliaisuuden hidastuttua. M3:n viime kuukausien melko nopea kasvuvauhti on myös saattanut vähentää rahalaitosten tarvetta turvautua vaihtoehtoisin rahoituslähteisiin. Lisäksi velkapaperien liikkeeseen laskeminen arvopaperimarkkinoilla on ollut vaikeaa Yhdysvaltoihin tehtyjen terrori-iskujen jälkeen, mikä on voinut hillitä emissioita syyskuun loppupuolella.

Julkinen sektori laski euromääräisiä velkapapereita liikkeeseen vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä aiempaa enemmän, joten toisella neljänneksellä havaittu suuntaus jatkui. Julkisen sektorin liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti oli kolmannella neljänneksellä 2,7 %, kun se toisella neljänneksellä oli ollut 2,4 %. Tämä kehitys johtuu julkisen talouden rahoitusasemien hienoisesta heikentymisestä vuonna 2001 (ks. osa ”Julkinen talous”).

Pankkien korot laskivat edelleen syksyn aikana

Pankkien lyhyissä koroissa jatkui vuoden 2000 lopussa alkanut suuntaus. Korot laskivat edelleen vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä ja lokakuussa 2001 (ks. kuvio 14). Enintään vuoden määräaikaistalletusten keskiporko laski noin 60 peruspistettä kesä-lokakuussa 2001. Samana aikana yrityksille myönnettyjen enintään vuoden pituisten lainojen keskiporko laski noin 40 peruspistettä. Keskimääräinen kolmen kuukauden rahamarkkinakorko laski kesä-lokakuussa 2001 vastaavasti 85 peruspistettä. Näissä viime kuukausina syntyneissä pankkien korkojen ja rahamarkkinakorkojen kehityksen eroissa näkyy se, kuinka hitaasti pankkikortot tavallisesti seuraavat

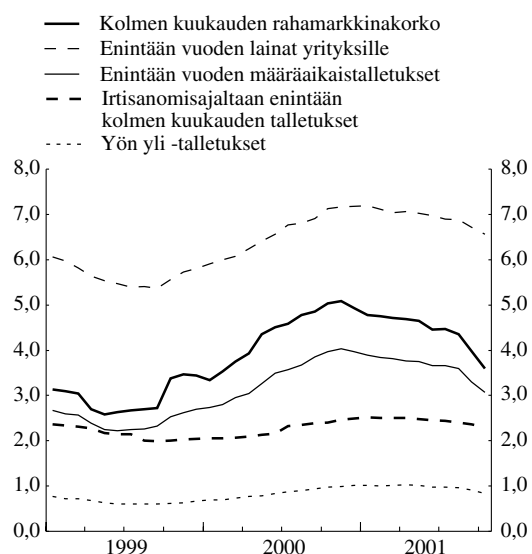
rahamarkkinakorkoja, mutta myös se, että talouden luottoriski on kasvanut.

Myös pankkien pitkät korot ovat laskeneet entisestään viime kuukausina. Kesä-lokakuussa 2001 yli kahden vuoden määräaikaistalletusten keskiporko, yrityksille myönnettyjen yli vuoden pituisten lainojen keskiporko sekä kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen keskiporko laskivat noin 40 peruspistettä. Samana aikana valtion viiden vuoden joukkolainojen keskimääräinen tuotto supistui noin 90 peruspistettä. Eräs syy siihen, miksi rahamarkkinakorkojen kehitys siirtyi tavallista vähemmän pankkien korkoihin kenties on, että pankit olivat epävarmoja siitä, kuinka pitkään syyskuun terrori-iskujen jälkeinen markkinakorkojen lasku jatkuisi.

Kuvio 14.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

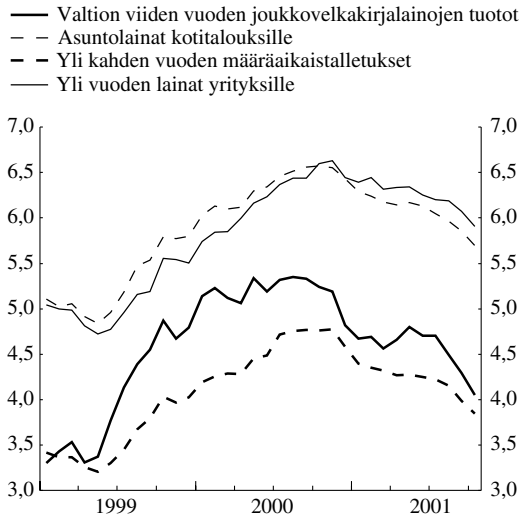

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters.
Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Kuvio 15.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters.
Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Rahamarkkinakorot laskivat syksyn kuluessa

Rahamarkkinakoroista etenkin lyhyet korot laskivat syksyllä 2001 ja siten syksyllä 2000 alkanut lasku jatkui (ks. kuvio 16). Lasku kuvasti markkinaosapuolten voimistuneita odotuksia euroalueen inflaatiopaineiden heikkenemisestä keskipitkällä aikavälillä. Inflaatiopaineiden heikkenemisen puolestaan odotettiin liittyvän EKP:n keskeisten ohjauskorkojen laskuun. Marraskuussa ja joulukuun alussa etenkin markkinakorot laskivat edelleen. Näin ollen rahamarkkinoiden tuottoikäyrän jyrkkyys tasoittui marraskuussa. Lisäksi vuoden 2002 aikana erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot nousivat hieman.

Syksyn 2001 aikana eoniakorkona mitattu yön yli -korko oli muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta lähestulkoon sama kuin eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjoustensa alaraja eli minimitarjouskorko. Poikkeukset johtuivat osaksi siitä, että eurojärjestelmän vastapuolet tekivät vain vähän tarjouksia perusrahoitus-

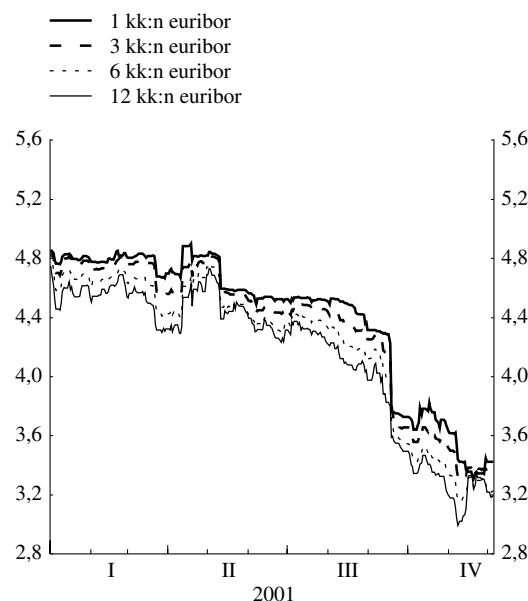
operaatioissa. Kahden viikon rahamarkkinakorot laskivat hieman marraskuun alussa. Ne laskivat alle silloisen minimitarjouskoron, joka oli 3,75 %, koska markkinaosapuolet yhä vahvemmin odottivat EKP:n laskevan keskeisiä ohjauskorkojaan marraskuun 8. päivänä. Sen jälkeen kun EKP oli laskenut minimitarjouskoron 3,25 prosenttiin, kahden viikon rahamarkkinakorot tasaantuivat hieman tätä uutta minimitarjouskorkoa korkeammalle.

Yhtä operaatiota lukuun ottamatta kaikissa perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritettiin marraskuussa ja joulukuun alussa 2001, marginaali- ja keskikorko olivat vain 4 peruspistettä minimitarjouskorkoa korkeammat, eli ne ovat pysyneet lähes muuttumattomina koko vuoden 2001. Perusrahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritettiin 14.11., marginaalikorko oli 12 peruspistettä minimitarjouskorkoa korkeampi eli 3,37 % ja keskikorko 15 peruspistettä minimitarjouskorkoa korkeampi eli 3,40 %. Tämä marginaali- ja keskikorkojen melko suuri ero minimitarjouskorkoon verrattuna johtui siitä, että eurojärjestelmän vastapuolet olivat tehneet vähän tarjouksia edellisessä huutokaupassa (ks. kehikko 3).

Kuvio 16.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Kehikko 3.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.11.2001 päättyneenä pitoajanjaksona

Eurojärjestelmä toteutti tarkasteltavan pitoajanjakson aikana viisi perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation. Operaatioiden tulokset on esitetty oheisessa taulukossa.

Operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 7.11., vastapuolet tekivät tarjouksia yhteensä 38,4 miljardin euron verran. Tämä oli huomattavasti vähemmän kuin varantovelvoitteiden täyttämiseen tarvittava määrä. Tarjousten vähäisyydestä huolimatta tilanne oli pitoajanjakson loppuajankana jaetun likviditeetin kokonaismäärän ja muiden likviditeettiin vaikuttavien tekijöiden vuoksi sellainen, ettei pankkien tarvinnut turvautua maksuval-

Säännölliset rahapoliittiset operaatiot

(mrd. euroa, korot vuotuisina prosentteina)

Operaatio	Maksujen suoritus-päivä	Operaation eräpäivä	Tarjousten määrä	Jaetun likviditeetin määrä	Tarjoukset / jaettu likviditeetti	Vastapuolten määrä	Minimitarjous-korko	Marginaalikorke	Painotettu keski-korko
Perusrahoitusoperaatio	24.10.2001	7.11.2001	73,9	61,0	1,21	333	3,75	3,75	3,76
Perusrahoitusoperaatio	31.10.2001	14.11.2001	99,6	66,0	1,51	254	3,75	3,75	3,76
Perusrahoitusoperaatio	7.11.2001	21.11.2001	38,4	38,4	1,00	201	3,75	3,75	3,75
Perusrahoitusoperaatio	14.11.2001	28.11.2001	174,7	116,0	1,51	401	3,25	3,37	3,40
Perusrahoitusoperaatio	21.11.2001	5.12.2001	63,2	17,0	3,72	286	3,25	3,26	3,27
Pitempiaikainen rahoitusoperaatio	25.10.2001	31.1.2002	42,3	20,0	2,12	200	-	3,50	3,52

Lähde: EKP.

miusluoton käyttöön täyttääkseen varantovelvoitteensa. Pitoajanjakson lopussa toteutettiin kuitenkin kaksi huutokauppaa. Likviditeettiä jaettiin niissä hyvin erisuuret määrät (toisessa 116 ja toisessa 17 miljardia euroa). Tästä oli seurauksena, että seuraavan pitoajanjakson kuluessa oli toteutettava huutokauppa näissä kahdessa edellisessä huutokaupassa jaetun likviditeettimäärän tasoittamiseksi.

Pitoajanjakson kahden ensimmäisen viikon ajan eoniakorko pysyi jokseenkin vakaana ja oli hieman korkeampi kuin minimitarjouskorko, joka oli 3,75 %. Eoniakorko nousi kuitenkin 31.10. tilapäisesti 3,84 prosenttiin

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.10.–23.11.2001

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	192,5	0,3	+ 192,2
Perusrahoitusoperaatiot	132,3	-	+ 132,3
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	60,0	-	+ 60,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,2	0,3	- 0,1
Muut operaatiot	-	-	-
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	385,0	450,5	- 65,5
Liikkeessä olevat setelit	-	311,3	- 311,3
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	46,1	- 46,1
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	385,0	-	+ 385,0
Muut tekijät, netto	-	93,1	- 93,1
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (a) + (b)			126,7
(d) Varantovelvoite			126,1

Lähde: EKP.

Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

kuukauden lopun vaikutuksen vuoksi. Sen operaation myötä, jonka maksut suoritettiin 7.11., eoniakorko nousi lähes 3,85 prosenttiin tarjousten jäätyä vähäisiksi. Koron nousu johtui siitä, että markkinaosapuolet odottivat likviditeettitilanteen mahdollisesti kiristyvän pitoajan lopussa. Eoniakorko laski tilapäisesti 3,73 prosenttiin 8.11., kun EKP:n neuvosto päätti laskea ohjaukorkoja 50 peruspistettä. Se laski lähelle uutta 3,25 prosentin minimitarjouskorkoa 13.11. toteutetun operaation myötä. Lasku kuvastaa markkinoiden pitäneen aiempaa selvästi epätodennäköisempänä, että vastapuolten olisi pitoajanjakson lopussa turvauduttava maksuvalmiusluoton käyttöön. Pitoajanjakson lopun eoniakorko pysyi suurin piirtein samana. Pitoajanjakson loppua kohden talletusmahdollisuutta käytettiin vain vähän, noin 0,4 miljardin euron verran. Keskimääräisten sekkitalletusten (126,7 miljardia euroa) ja vähimmäisvarantovelvoitteen (126,1 miljardia euroa) ero oli 0,60 miljardia euroa.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien tekijöiden likviditeettiä vähentävä nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 65,5 miljardia euroa. Riippumattomien tekijöiden päivittäinen vaikutus vaihteli 55,9 miljardista eurosta 77,8 miljardiin euroon. Julkistetut arviot riippumattomiin tekijöihin perustuvista keskimääräisistä likviditeettitarpeista pitoajanjaksona vaihtelivat 63,1 miljardista eurosta 76,8 miljardiin euroon. Neljässä tapauksessa viidestä todellinen likviditeetin tarve oli vähäisempi kuin oli arvioitu ja julkistettujen arvioiden ja todellisen likviditeetin tarpeen välinen ero oli 3,2 miljardia euroa.

Lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä aikana yhden kuukauden euriborkorko laski 22 peruspistettä 3,42 prosenttiin ja kolmen kuukauden euriborkorko 17 peruspistettä 3,35 prosenttiin. Marraskuun 29. päivänä yhden kuukauden euriborkorko nousi noin 10 peruspistettä, mikä johtui tavanomaisesta vuoden lopun vaikutuksesta. Vuonna 2000 vastaava nousu oli noin 15 peruspistettä.

Pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritettiin lokakuussa ja marraskuussa 2001, marginaali- ja keskikorko olivat tavanomaiseen tapaan lähestulkoon samat kuin silloinen kolmen kuukauden rahamarkkinakorko. Operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 29. marraskuuta, marginaalikorko oli 3,32 % ja keskikorko 3,34 %. Molemmat korot olivat 18 peruspistettä alemmat kuin pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa, jonka maksut suoritettiin 25. lokakuuta.

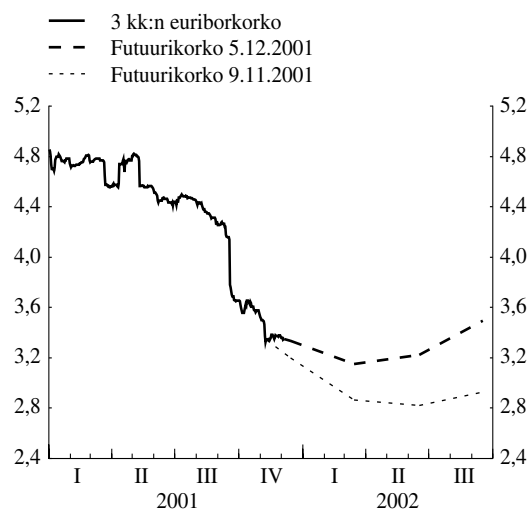
Pitkistä rahamarkkinakoroista sekä kuuden että kahdentoista kuukauden euriborkorko laski marraskuun alussa. Molemmat korot kuitenkin nousivat hieman sen jälkeen kun EKP oli 8.11. päättänyt laskea keskeisiä ohjaukorkojaan. Joulukuun 5. päivänä kuuden kuukauden euriborkorko oli 3,23 % eli 12 peruspistettä alempi kuin 31.10. Kahdentoista kuukauden euriborkorko oli vastaavasti 3,19 % eli 1 peruspisteen alempi kuin 31.10.

Vuoden 2002 aikana erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut kolmen kuukauden euriborkorot laskivat edelleen marraskuun puoliväliin asti. Sen jälkeen futuurikorot alkoivat nousta ja volatilitteetti oli suurta. Eniten nousivat pitkien futuurisopimusten korot. Kaiken kaikkiaan lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä aikana maaliskuussa 2002 erääntyvien futuurisopi-

Kuvio 17.

Kolmen kuukauden korot ja futuurikorot euroalueella

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Tänä ja kolmena seuraavana neljänneksenä erääntyvien kolmen kuukauden futuurisopimusten korkoja Liffen noteerausten mukaan.

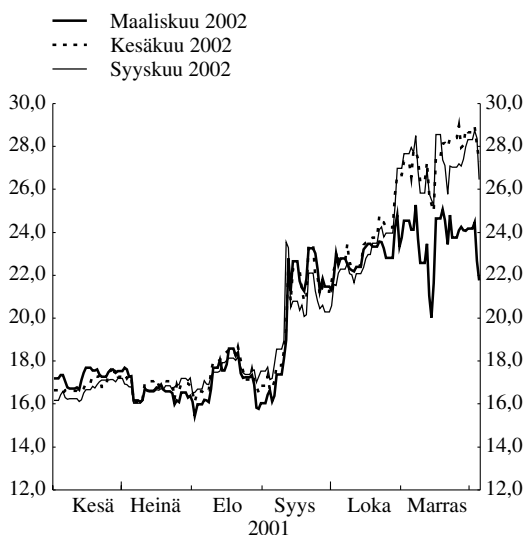
musten pohjalta johdetut euriborkorot nousivat 13 peruspistettä eli 3,15 prosenttiin ja kesäkuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut euriborkorot 28 peruspistettä eli 3,22 prosenttiin (ks. kuvio 17).

Joulukuussa 2001 sekä maaliskuu- ja kesäkuussa 2002 erääntyviin futuurisopimuksiin perustuvien optioiden perusteella johdetun kolmen kuukauden euriborkoron implisiittisessä volatiliteetissa näkyy markkinaosapuolten epävarmuus kolmen kuukauden euriborkoron oletetusta kehityksestä sopimusten eräpäivään asti. Tämä implisiittinen volatiliteetti on lisääntynyt huomattavasti viime kesästä lähtien lähinnä Yhdysvaltoihin 11.9. tehtyjen terrori-iskujen vuoksi. Näin ollen se kuvastaa sitä, että epävarmuus terrori-iskujen jälkeisestä maailmantalouden kasvusta (ks. kuvio 18) on voimistunut. Sen jälkeen kun EKP 8.11. ilmoitti laskevansa keskeisiä ohjauskorkojaan, joulukuussa 2001 erääntyvien futuurisopimusten implisiittinen volatiliteetti väheni huomattavasti. Sen sijaan maaliskuu- ja kesäkuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten implisiittinen volatiliteetti pysyi suurena marraskuussa ja joulukuun alussa 2001.

Kuvio 18.

Kolmen kuukauden euriborfutuuressiin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatiliteetti

(vuotuisina prosentteina, päivähavaintoja)

Lähde: Bloomberg.

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot kääntyivät kasvuun marraskuussa

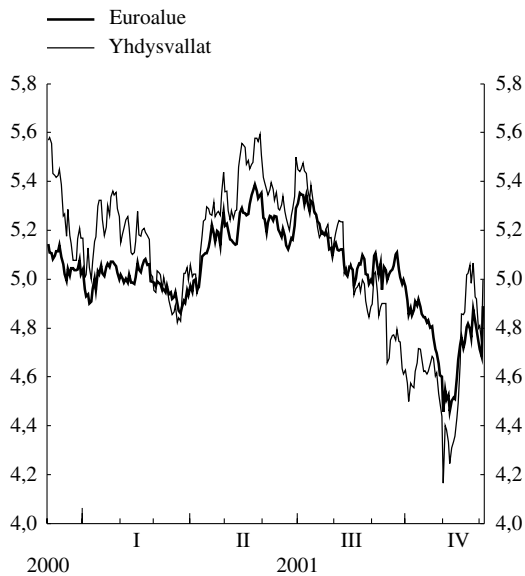
Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot euroalueella olivat lähes yhtäjaksoisesti pienentyneet heinäkuusta lokakuuhun 2001, mutta kasvoivat marraskuussa jyrkästi. Euroalueella valtion 10 vuoden joukkolainojen keskimääräinen tuotto oli 5.12. lähellä 4,9:ää prosenttia eli noin 30 peruspistettä suurempi kuin lokakuun lopussa ja lähellä vuoden 2000 lopun tasoa (ks. kuvio 19). Yhdysvalloissa valtion pitkien joukkolainojen tuotot ovat viime kuukausina kehittyneet jokseenkin samaan tapaan kuin euroalueen vastaavat tuotot. Yhdysvalloissa tuotot kuitenkin kasvoivat marraskuussa euroalueen tuottoja enemmän. Näin ollen Yhdysvaltojen ja euroalueen valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen ero, joka oli ollut heinäkuun loppupuolesta lähtien negatiivinen, muuttui positiiviseksi: ero oli noin -15 peruspistettä lokakuun lopussa ja +10 peruspistettä 5.12. Euroalueen ja Yhdysvaltojen pitkien korkojen viimeaikainen nousu näytti heijastelevan epävarmuuden vähenemistä sekä käsityksiä, että on aiempaa vähemmän sellaisia kasvua hidastavia riskitekijöitä, jotka liittyvät maailmantalouden kasvunäkymiin sekä euroalueen ja Yhdysvaltojen talouskehitykseen. Merkittävä osa joukkolainojen tuottojen kasvusta näyttää itse asiassa aiheutuneen siitä, että sijoituksia siirrettiin pois turvallisina pidetyiltä joukkolainamarkkinoilta, joille ne oli syyskuun terrori-iskujen vuoksi siirretty osakemarkkinoilta. Tähän viittaa myös viimeaikainen osakkeiden hintojen tuntuva nousu kaikkialla maailmassa, mikä osoittaa, että sijoittajat ovat mahdollisesti pienentäneet osakkeiden hallussapidolta edellyttämäänsä riskipreemiota.

Yhdysvalloissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto oli 5.12. noin 5 % eli lähes 55 peruspistettä enemmän kuin lokakuun lopussa, mikä osoittaa heinäkuussa alkaneen pienenemisen muuttuneen kasvuksi. Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen kasvu näyttää johtuvan monien tekijöiden yhteisvaikutuksesta. Tärkein tekijä on markkinaosapuolten odotukset, joiden mukaan talouskasvu elpyisi vuonna 2002 aiemmin arvioitua nopeammin ja jotka johtuisivat odotettua paremmista talousluvuista. Tämän näkemyksen mukaisesti Yhdysvaltojen 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalin

Kuvio 19.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

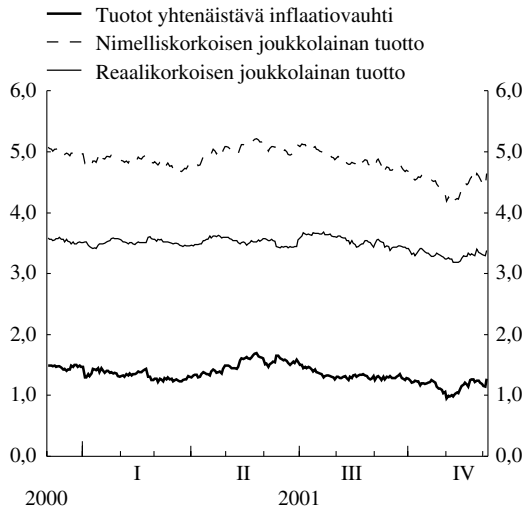
Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukko-velkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

tuotto kasvoi lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä aikana noin 45 peruspistettä. Tuotto oli 5.12. noin 3,5 % eli vain 25 peruspistettä pienempi kuin vuoden 2000 lopussa. Suunniteltuun finanssipoliittiseen elvytyspakettiin saattaa myös kuulua ennakoitua suurempi valtion joukkolainojen liikkeeseenlasku, mikä synnyttää kasvupaineita joukkolainojen tuottoihin. Kuten edellä mainittiin, viimeaikaista tuottojen kasvua on voinut osaltaan merkittävästi edistää sijoitusten siirtyminen pois turvallisina pidetyiltä joukkolainamarkkinoilta, joille ne oli siirretty osakemarkkinoilta. Tämän vuoksi se, että 10 vuoden nimellistuottojen ja 10 vuoden indeksisidonnaisten tuottojen erona ilmaistu tuotto yhtenäistävä inflaatiovauhti kiihtyi lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä aikana, ei näytä ilmentävän niinkään inflaatio-odotusten muuttumista kuin turvallisiin sijoituskohteisiin siirtymisen vaikutusta reaali- ja nimellistuottojen väliseen eroon edellä mainittujen markkinoiden välisen likviditeyserojen vuoksi.

Japanissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto, joka on viime kuukausina vaihdellut 1,3 prosentista 1,4 prosenttiin, kasvoi 5 peruspistettä lokakuun lopusta joulukuun 5. päivään, jolloin tuotto oli noin 1,4 %. Tuotot kasvoivat huolimatta siitä, että Japanin talouden kasvunäkymät olivat heikentyneet entisestään ja deflaatiopaineet kasvaneeet. Näiden suhdannetekijöiden aiheuttamat joukkolainojen tuottojen supistuspaineet vaikuttivat kehitykseen ilmeisesti vähemmän kuin markkinaosapuolten reaktiot tuottojen kasvupaineisiin nykyisen finanssi- ja rahapolitiikan myötä ja luokituslaitosten päätöksiin laskea Japanin pitkäaikaisten luottojen luokitusta.

Myös euroalueella pitkien korkojen viimeaikainen nousu näytti enimmäkseen heijastelevan sijoitusten siirtymistä joukkolainamarkkinoilta takaisin osakemarkkinoille. Koska sijoittajat tavallisesti pitävät likvideimpiä nimelliskorkoisia joukkolainoja turvallisina sijoituskohteina silloin, kun markkinoilla on levottomuutta, joukkolainojen nimellistuotoilla on tapana kasvaa vastaavia reaalisia tuottoja nopeammin siinä vaiheessa, kun sijoittajat purkavat näitä turvasatamasijoituksiaan. Ranskassa 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti, joka ilmaistaa 10 vuoden nimellistuottojen ja 10 vuoden indeksisidonnaisten tuottojen erona, kiihtyi lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä aikana lähes 20 peruspistettä, mikä ei näin ollen johtune inflaatio-odotusten muutoksista (ks. kuvio 20). Ranskan valtion 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalisuuden tuoton 15 peruspisteen kasvu lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä aikana sen sijaan viittaa siihen, että euroalueen joukkolainamarkkinoiden kehitykseen ovat voineet turvasatamasijoitusten muutosten lisäksi vaikuttaa myös kasvuo-dotusten muutokset. Indeksisidonnaisten joukkolainojen tuottojen viimeaikaista kehitystä on kuitenkin syytä tulkita tavallistakin varovaisemmin. Ranskan valtiovarainministeriö nimittäin laski äskettäin liikkeeseen uuden joukkolainan, joka on sidottu ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun euroalueen YKH:iin. Osa uusemissiosta vaihdettiin aiemmin liikkeeseen laskettuihin joukkolainoihin, mikä on saattanut muuttaa jälkimmäisten lainojen likvidiyyttä.

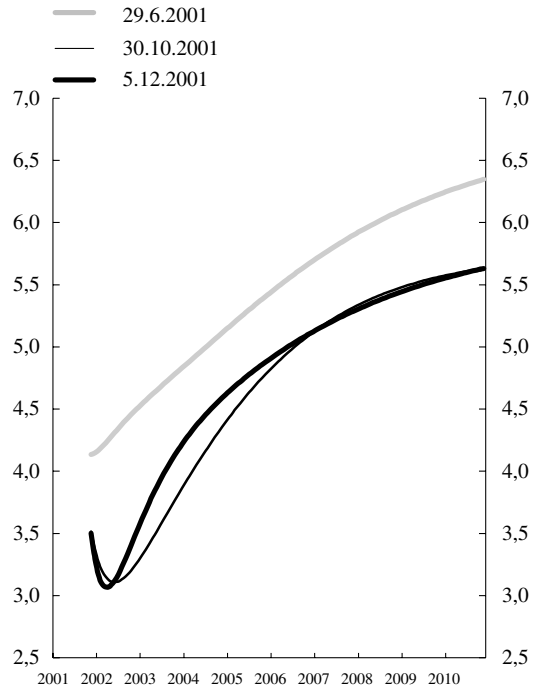
Koska lyhyet korot laskivat ja pitkien joukkolainojen tuotot kasvoivat, valtion 10 vuoden jouk-

Kuvio 20.**Ranskan kuluttajahintaindeksistä laskettu tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhti***(prosentteina, päivähavaintoja)*

Lähteet: Ranskan valtiovarainministeriö, ISMA ja Reuters. Huom. Reaalikorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) Ranskan kuluttajahintaindeksiin sidottujen Ranskan valtion vuonna 2009 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Nimelliskorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu Ranskan kiinteäkorkoisten, myös vuonna 2009 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista.

kolainojen tuottojen ja kolmen kuukauden euri-borkoron ero kasvoi yli 45 peruspistettä lokakuun lopusta joulukuun 5. päivään, jolloin se oli 155 peruspistettä. Lisäksi kahden vuoden joukkolainojen tuottojen ja kolmen kuukauden euri-borkoron ero muuttui positiiviseksi (+30 peruspistettä) ensimmäistä kertaa sitten marraskuun lopun 2000. Tuottokäyrän kehityksestä voidaan päätellä, että markkinaosapuolet eivät odota lyhyiden korkojen pysyvän yhtä alhaisina yhtä kauan kuin olivat aiemmin ennakoineet. Odotusten muutosten vuoksi implisiittisen yön yli -termiinikorkokäyrän muoto muuttui lyhyissä ja keskipitkissä maturiteeteissa lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä aikana (ks. kuvio 21).

Myös BBB-luokituksen saaneiden yritysten pitkien joukkolainojen ja vastaavasti luokiteltujen valtion joukkolainojen tuottojen eron kehitys viittasi siihen, että sijoittajat alkoivat marraskuussa karttaa riskejä aiempaa vähemmän. Tuottojen ero pieneni nimittäin noin 55 peruspistettä lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä ai-

Kuvio 21.**Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset***(vuotuinen korko, päivähavaintoja)*

Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

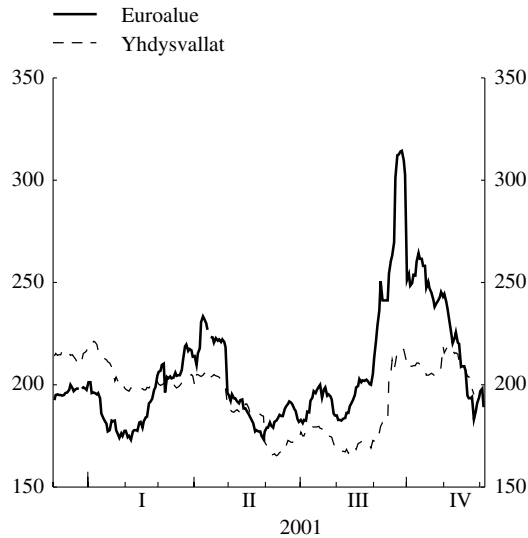
kana ja oli näin pienempi kuin ennen 11.9. tehtyjä terrori-iskuja (ks. kuvio 22). Ero on kuitenkin edelleen suurempi kuin viime vuosina keskimäärin, mikä saattaa johtua siitä, että yritykset ovat yleisesti aiempaa velkaantuneempia (ks. kehikko 2).

Markkinaosapuolten epävarmuus euroalueen valtion pitkien joukkolainojen tuottojen kehityksestä on viime kuukausina hieman lisääntynyt. Tätä osoitti Bund-futuurisopimuksiin perustuvien optioiden hinnoista johdetun Saksan valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen implisiittisen volatiliteetin kehitys (ks. kuvio 23). Joulukuun 5. päivänä tämä indikaattori, joka kuvaa markkinaosapuolten epävarmuutta joukkolainojen tuottojen todennäköisestä kehityksestä lyhyellä aikavälillä, oli noin 5,7 %, kun se vuonna 2000 oli keskimäärin noin 5,4 %.

Kuvio 22.

Yritysten joukkolainojen tuottoerot euroalueella ja Yhdysvalloissa

(peruspisteinä, päivähavaintoja, BBB-luokitus)

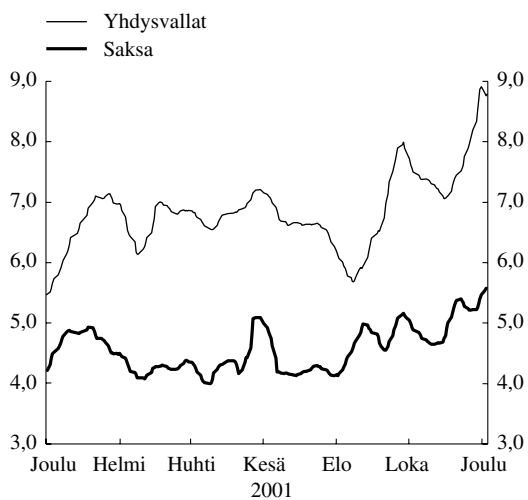
Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tuottoerot on laskettu yritysten 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen ja valtion 7–10 vuoden joukkolainojen tuottojen välisenä erona.

Kuvio 23.

Saksan ja Yhdysvaltojen 10 vuoden valtionlainoihin perustuvista futuurisopimuksista laskettu volatiliteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat Bloombergin määritelmän mukaisesti lähimmän geneerisen futuurisopimuksen implisiittistä volatiliteettiä vähintään 20 päivää ennen erääntymistä. Näin ollen implisiittisen volatiliteetin laskemiseksi käytetty erääntymistä lähinnä oleva sopimus vaihdetaan 20 päivää ennen erääntymistä toiseen, erääntymistä seuraavaksi lähinnä olevaan sopimukseen.

Osakemarkkinat elpyivät ja volatiliteetti pieni marraskuussa

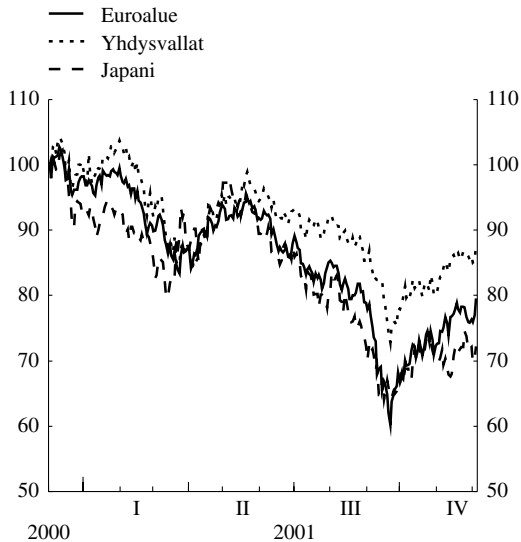
Yhdysvaltoihin 11.9. tehtyjen terrori-iskujen aiheuttama levottomuus hallitsi maailman osakemarkkinoiden kehitystä syksyllä 2001. Iskujen jälkeen osakkeiden hinnat ja implisiittinen volatiliteetti kehittyivät vastakkaisiin suuntiin. Osakkeiden hinnat laskivat rajusti ja implisiittinen volatiliteetti kasvoi heti terrori-iskujen jälkeen. Tilanne tasaantui kuitenkin nopeasti, kun osakkeiden hinnat kääntyivät syyskuun lopussa jälleen nousuun, joka jatkui joulukuun alkuun saakka, ja kun implisiittinen volatiliteetti palasi jokseenkin aiempaa kehitystä vastaavalle tasolle. Maailmanlaajuisen osakemarkkinoiden elpyminen näytti suurelta osin johtuvan 11.9. jälkeen ilmenneen epävarmuuden hälvenemisestä. Tämä näytti viittaavan siihen, että markkinaosapuolet odottivat yhä vankemmin, että terrori-iskujen pitkäaikaisvaikutukset jäisivät varsin vähäisiksi.

Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksi nousi lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä aikana 10 %, minkä ansiosta indeksin kumulatiivinen lasku vuoden 2000 lopusta lähtien pieni 11 prosenttiin. Nasdaq Composite -indeksi, johon kuuluu useita tietotekniikka-alan yrityksiä, nousi lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä aikana 21 %, minkä ansiosta indeksin kumulatiivinen lasku vuoden 2000 lopusta joulukuun 5. päivään pieni 17 prosenttiin. Syyskuun lopussa alkanut osakkeiden hintojen nousu näytti johtuvan pääasiallisesti siitä, että tulevaisuuden talouskasvuun liittyvä epävarmuus pieni. Tämän perusteella voidaan päätellä markkinaosapuolten yhä yleisemmin katsovan, ettei syyskuun 11. päivän iskuilla juurikaan ole pitkäaikaisvaikutuksia yritysten tuloksiin. Tähän viittasi Standard & Poor's 500 -indeksiin sisältyvistä optioista johdettu implisiittinen volatiliteetti, joka pieni 7 prosenttiyksikköä lokakuun lopusta joulukuun 5. päivään, jolloin se oli 21 %. Se on hieman kahden viime vuoden keskiarvoa pienempi. Yhdysvaltojen keskuspankin koronlaskut syyskuun puolivälin jälkeen ja Yhdysvalloissa julkistetut finanssipoliittiset elvytyspaketit ovat saattaneet osaltaan vähentää tulevaan talouskasvuun liittyvää epävarmuutta.

Kuvio 24.

Osakeindeksit

(1.12.2000 = 100, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Japanissa Nikkei 225 -indeksi nousi lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä aikana 3 %. Vuoden 2000 lopusta indeksi on kumulatiivisesti laskenut 22 %. Koska viime kuukausina julkaistut makrotaloudelliset tiedot ovat yleisesti olleet heikkoja, osakkeiden hintojen nousu viime kuukausina on johtunut lähinnä Yhdysvaltojen ja euroalueen osakkeiden hintojen nousun heijastusvaikutuksista sekä epävarmuuden vähenemisestä. Nikkei 225 -indeksiin sisältyvistä optioista johdettu implisiittinen volatilitteetti pieneni noin 5 prosenttiyksikköä lokakuun lopusta joulukuun 5. päivään, jolloin se oli 30 %. Se on kuitenkin yhä hieman kahden viime vuoden keskiarvoa suurempi.

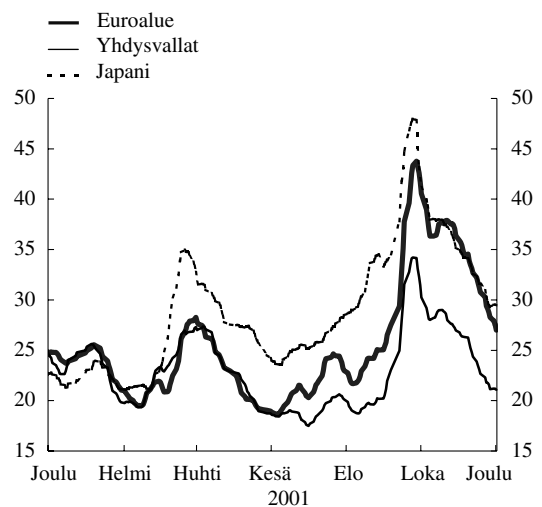
Euroalueella Dow Jones Euro Stoxx -indeksi nousi 10 % lokakuun lopusta joulukuun 5. päivään, jolloin indeksin kumulatiivinen lasku vuo-

den 2000 lopusta lähtien oli 19 %. Samoin kuin Yhdysvaltojen ja Japanin euroalueen osakemarkkinoiden kehitys lokakuun lopun ja joulukuun 5. päivän välisenä aikana näytti suurelta osin liittyneen epävarmuuden vähenemiseen. Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksiin kuuluvista optioista johdettu implisiittinen volatilitteetti pieneni 12 prosenttiyksikköä lokakuun lopusta joulukuun 5. päivään, jolloin se oli 24 % eli suurin piirtein sama kuin kahtena viime vuotena keskimäärin. Osakemarkkinoiden toimialakohtainen kehitys tuki tulokintaa, jonka mukaan markkinaosapuolet yhä yleisemmin arvioivat terrori-iskujen pitkäaikaisvaikutukset vähäisiksi. Osakemarkkinoiden toimialakohtaisten indeksien viimeaikaista kehitystä käsitellään tarkemmin kehikossa 4 (ks. myös tau-lukko 3).

Kuvio 25.

Osakekurssien implisiittinen volatilitteetti

(vuotuisina prosenteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden hinnanmuutosten keskihajontaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatilitteettiä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Taulukko 3.

Hintojen toimialoittaiset muutokset ja vaihtelut Dow Jones Euro Stoxxin toimialakohtaisissa indekseissä

(hintojen muutokset prosentteina ajanjakson lopun hinnoista, hintojen vaihtelut vuotuisina prosentteina)

	Raaka-aineet	Kulutus-tavarat (sykliset)	Kulutus-tavarat (ei-sykliset)	Energia	Rahoitus	Terveyden-hoito	Teollisuus	Tekniikka	Tele-viestintä	Perus-palvelut	Euro Stoxx
Hintojen muutokset											
<i>(kauden lopun tietoja)</i>											
III/2000	-1,2	-0,2	0,6	3,0	5,0	17,5	-3,9	-8,8	-21,7	-1,4	-3,1
IV/2000	22,5	-10,6	-0,3	-3,8	0,0	1,7	-0,7	-10,7	-20,8	-0,4	-4,7
I/2001	-8,8	-7,5	-8,3	-0,4	-9,4	-6,7	-7,4	-32,7	-9,5	-8,3	-11,2
II/2001	2,2	1,0	6,2	5,9	1,5	11,7	-3,5	-5,0	-11,5	6,7	0,9
III/2001	-19,2	-29,0	-13,3	-14,2	-22,7	-12,0	-23,5	-37,9	-26,5	-7,4	-22,4
Lokakuu	4,9	9,1	-0,4	3,6	2,7	-1,3	7,2	25,8	10,5	-0,6	5,8
Marraskuu	8,9	11,0	1,9	-5,9	4,8	0,0	6,2	15,1	7,3	-1,5	4,9
Syyskuun 2001 loppu – 5.12.2001	18,6	28,6	4,0	2,7	11,1	0,1	20,6	62,6	27,9	-3,7	16,5
Hintojen vaihtelut											
<i>(kauden keskiarvoja)</i>											
III/2000	14,4	13,8	14,2	22,1	10,3	21,3	13,2	38,1	34,2	10,1	13,4
IV/2000	21,3	24,8	13,6	25,1	18,6	23,1	18,5	56,6	41,4	16,2	22,5
I/2001	58,1	43,0	38,6	55,4	50,3	43,2	47,9	71,5	65,1	51,8	21,9
II/2001	17,3	22,2	12,5	18,8	15,6	18,3	19,3	56,6	29,5	12,2	18,3
III/2001	31,3	34,3	22,0	33,3	35,5	29,1	25,5	53,6	40,0	24,6	29,7
Lokakuu	23,5	37,8	19,8	36,7	32,9	20,2	26,8	64,6	42,3	19,0	30,6
Marraskuu	22,9	31,9	17,8	41,9	24,9	21,5	21,7	49,1	38,8	13,4	24,8
Syyskuun 2001 loppu – 5.12.2001	23,3	34,7	18,2	38,1	29,0	21,3	24,5	57,3	40,3	16,1	26,3

Lähteet: Stoxx ja EKP:n laskelmat.

Huom. Hintojen vaihtelut on laskettu jakson päivittäisten indeksimuutosten vuositasolle korotettuna keskihajontana. Toimialakohtaiset indeksit on esitetty tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osassa.

Kehikko 4.

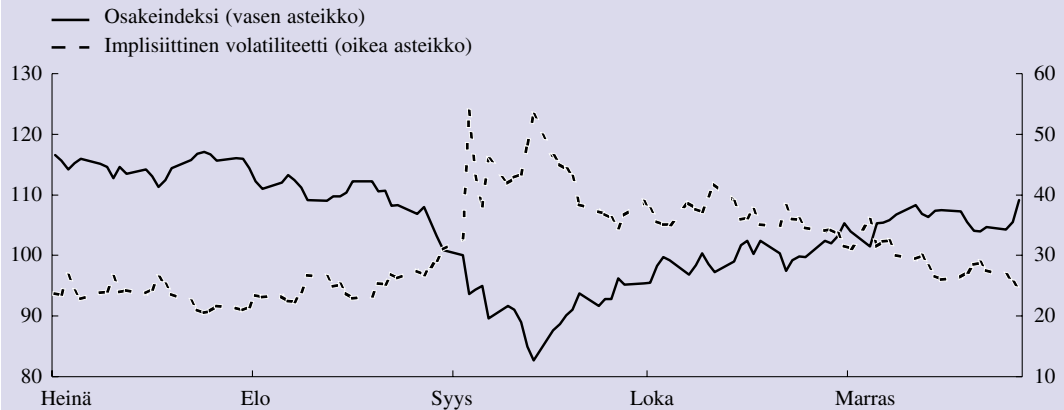
Toimialakohtaisten osakeindeksien viimeaikainen kehitys euroalueella ja Yhdysvalloissa

Yhdysvaltoihin 11.9. kohdistuneilla terrori-iskuilla oli suora huomattavan negatiivinen vaikutus kansainvälisiin osakemarkkinoihin. Se näytti johtuvan sekä terrori-iskujen välittömästä negatiivisesta vaikutuksesta tiettyjen toimialojen (kuten lentoliikenne ja vakuutusala) tuloskehitykseen että epävarmuuden merkittävästä lisääntymisestä tulevan talouskasvun suhteen. Euroalueen laaja Dow Jones Euro Stoxx -indeksi laski 17 % ja Yhdysvaltojen Dow Jones -kokonaisindeksi 12 % ajanjaksolla 10.–21.9., jolloin euroalueen ja Yhdysvaltojen osakemarkkinat olivat terrori-iskujen jälkeen heikoimmillaan. Osakemarkkinat elpyivät kuitenkin verrattain nopeasti, ja marraskuun alkuun mennessä niin euroalueen kuin Yhdysvaltainkin laaja indeksi oli palautunut lähelle syyskuun 10. päivän lukuja. Osakkeiden hinnannousu osui samaan ajankohtaan kun implisiittisen volatilitietin väheneminen (ks. kuvio A). Tätä kehitystä voidaan tulkita esimerkiksi siten, että epävarmuuden lisääntyminen heti terrori-iskujen jälkeen kasvatti osaltaan merkittävästi osakkeiden riskipremioita, mikä aiheutti laskupaineita osakkeiden hintoihin. Kun epävarmuus vähitellen syyskuun lopusta alkaen väistyi, osakkeiden riskipremiot näyttivät niin ikään palautuvan lähelle terrori-iskuja edeltänyttä tilannetta.

Toimialakohtaisessa kehityksessä oli nähtävissä huomattavaa vaihtelua 10.9. jälkeen (ks. kuviot B ja C). Jotkin toimialakohtaiset indeksit laskivat huomattavasti enemmän kuin laajat indeksit. Tällaisiin toimialakohtaisiin laskijoihin kuuluivat mm. syklisiä kulutustavaroita tuottavat yritykset, kuten esim. lentoyhtiöt ja hotellit. Syklisiä kulutustavaroita tuottavien euroalueen yritysten indeksi laski 23 % ja vastaavien yhdysvaltalaisien yritysten indeksi 18 % 10.–21.9., jolloin indeksit olivat alhaisimmillaan. Lasku näytti johtuvan paitsi tämän toimialan yritysten tulostilanteista välittömistä vaikutuksista, myös kuluttajien luottamuksen vähenemisestä osaksi kulutusmenojen pientymisen vuoksi. Terrori-iskut vaikuttivat merkit-

Kuvio A1. Osakeindeksi ja osakekurssien implisiittinen volatilitiiteetti euroalueella

(osakeindeksi: 10.9.2001 = 100, päivähavaintoja)

Lähteet: Reuters ja Bloomberg.

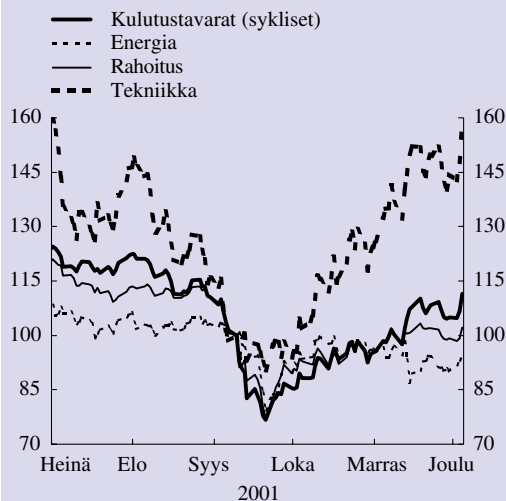
Huom. Euroalueen osakeindeksinä on käytetty Dow Jones Euro Stoxx (laaja) -indeksiä. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden hinnanmuutosten keskihajontaa enintään kolmen kuukauden aikana. Euroalueen osakeindeksi, jonka implisiittistä volatilitiiteettiä kuvataan, on Dow Jones Euro Stoxx 50.

tävästi myös rahoitussektoriin: tähän sektoriin sisältyy vakuutusala, johon kohdistui huomattavia korvausvaatimuksia vakuutetuilta yrityksiltä. Euroalueen rahoitussektorin indeksi laski 23 % ja Yhdysvaltojen vastaava indeksi 11 % 10.–21.9. Syklisiä kulutustavaroita tuottava sektori ja rahoitussektori kuuluivat myöskin niihin toimialoihin, joiden indeksien päivittäisten muutosten vuositasolle korotettuna keskihajontana laskettu volatilitiiteetti väheni syyskuussa eniten edellisistä kuukausista.

Osakemarkkinat elpyivät jälleen verrattain laajalti, ja useimpien toimialojen indeksit sekä euroalueella että Yhdysvalloissa olivat 5.12. mennessä palanneet lähelle 10.9. tilannetta tai olivat sitä korkeampia. Euroalueella syklisiä kulutustavaroita tuottavien yritysten indeksi oli 12 % korkeampi 5.12. kuin 10.9, kun taas Yhdysvalloissa vastaava indeksi nousi samaan aikaan 10 %. Tämä viittaa siihen, ettei Yhdysvalloissa 11.9.

Kuvio B.

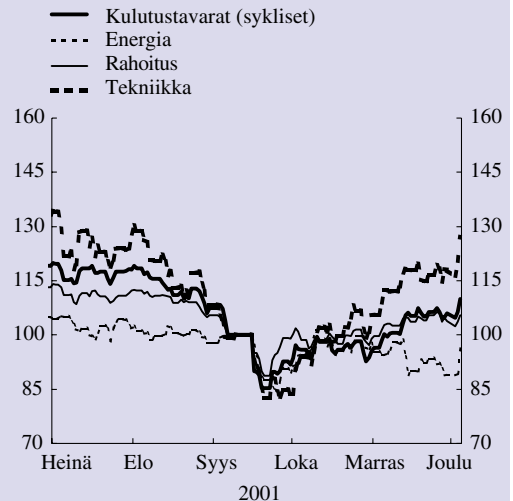
Osakekurssien viimeaikainen kehitys tietyillä toimialoilla euroalueella

Lähteet: Stoxx- ja Dow Jones -indeksit.

Kuvio C.

Osakekurssien viimeaikainen kehitys tietyillä toimialoilla Yhdysvalloissa

koetuilla tapahtumilla ollut merkittävää pysyvää vaikutusta tämän alan yritysten kannattavuusodotuksiin. Myös rahoitussektorin osakkeiden hinnat olivat niin euroalueella kuin Yhdysvalloissakin täysin elpyneet indeksien syyskuisesta laskusta 5.12. mennessä. Sitä vastoin energia-alan osakkeiden hinnat eivät olleet 5.12. mennessä palautuneet ennalleen terrori-iskuja seuranneesta laskusta. Alan osakkeiden hinnat olivatkin 5.12. sekä euroalueella että Yhdysvalloissa noin 5 % alhaisemmat kuin 10.9. Tämä näytti johtuvan pääasiassa öljyn hinnan laskusta viime kuukausina.

Vertailtaessa osakkeiden hintojen toimialakohtaista kehitystä huomataan, että se on ollut euroalueella ja Yhdysvalloissa hämmästyttävän samankaltainen. Tämä saattaa johtua osittain siitä, että tämänhetkinen talouskasvun hitaus on maailmanlaajuisista. Suurin ero näiden alueiden kehityksessä 10.9.–5.12. on se, että tekniikka- ja televiestintäalan osakkeiden hinnat nousivat euroalueella enemmän kuin Yhdysvalloissa. Euroalueella tekniikkaosakkeiden hinnat nousivat 59 % ja televiestintäalan osakkeiden hinnat 37 % 10.9.–5.12. Yhdysvalloissa tekniikkaosakkeiden hinnat nousivat 27 %, kun taas televiestintäalan osakkeet jopa laskivat 4 %. Tämä voi johtua osittain lyhyiden korkojen maailmanlaajuisesta laskusta, joka yleensä vaikuttaa myönteisesti velkaantuneiden yritysten osakkeiden hintoihin, koska se pienentää velanhoito- ja rahoituskustannuksia. Televiestintäalan yritysten velat ovat kasvaneet euroalueella erityisen nopeasti viime vuosina, koska rahaa on tarvittu UMTS-toimilupien ostamiseen ja kolmannen sukupolven matkapuhelimia varten tarvittavan infrastruktuurin rakentamiseen.

Kaiken kaikkiaan osakkeiden hintojen kehitys viime kuukausina viittaa siihen, että epävarmuus ja siihen liittyvät osakkeiden riskipremiot ovat vaikuttaneet merkittävästi osakkeiden hintojen kehitykseen. Implisiittinen volatilitteetti on palautunut kasvun jälkeen lähelle aiempaa, tavanomaista tilannetta. Epävarmuuden väheneminen liittyi osittain niihin eri toimiin, joihin ryhdyttiin maailmanlaajuisesti terrorismin vastustamiseksi, sekä useiden maiden talouspoliittisiin toimenpiteisiin. Nämä seikat näyttävät hälventäneen markkinaosapuolten pessimismia yritysten tuloskehitystä uhkaavia riskejä ja maailmantalouden kasvunäkymiä kohtaan. Raaka-aine- ja energia-alan osakkeiden alhaisia hintoja lukuun ottamatta talouden useimpien toimialojen osakkeiden hintakehitys viime kuukausien aikana viittaa kaiken kaikkiaan siihen, että markkinaosapuolet ovat alkaneet odottaa terrori-iskujen pitkäaikaisten vaikutusten yritysten kannattavuuteen olevan melko rajoitettuja.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaatio hidastui edelleen loka-marraskuussa 2001

Eurostatin alustavan arvion mukaan euroalueen YKHI-inflaation vuotuinen muutosvauhti hidastui marraskuussa 2,1 prosenttiin. Marraskuun tietoista ei ole kuitenkaan saatavissa yksityiskohtaista erittelyä ennen kuin lopulliset tiedot julkaistaan. Lokakuussa YKHI-inflaatio oli 2,4 %, kun se oli syyskuussa ollut 2,5 %. Inflaatiovauhdin hidastuminen lokakuussa johtui energian hinnan laskusta, sillä muiden keskeisten aluerien hintojen vuotuinen muutosvauhti joko kiihtyi tai pysyi ennallaan (ks. taulukko 4). Jos jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja ei oteta huomioon, YKHI:n vuotuinen muutosvauhti kiihtyi näin ollen lokakuussa edelleen 2,5 prosenttiin syyskuun 2,4 prosentista. Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun

YKHI:n vuotuinen muutosvauhti on nopeutunut vähitellen lokakuusta 1999 alkaen lähinnä öljyn hinnan ja valuuttakurssien aikaisempien muutosten välillisten vaikutusten sekä hullun lehmän taudin ja suu- ja sorkkataudin vaikutusten vuoksi. Vaikka näiden aikaisempien sokkien välilliset vaikutukset todennäköisesti vaimenevat vuoden 2002 aikana, ne kuitenkin heikkenevät hitaammin kuin välittömät vaikutukset. Tästä syystä ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHI:n vuotuinen muutosvauhti oli lokakuussa 2001 ensi kertaa heinäkuun 1999 jälkeen nopeampi kuin YKHI:n kokonaisinflaatio. Tilanne todennäköisesti jatkuu samanlaisena vielä jonkin aikaa, vaikka onkin odotettavissa, että ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHI:n vuotuinen muutosvauhti hidastuu vuoden 2002 mittaan.

Taulukko 4.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1998	1999	2000	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2001 Kesä	2001 Heinä	2001 Elo	2001 Syys	2001 Loka	2001 Marras
Yhdenmukaistettu kuluttajahinta- indeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi	1,2	1,1	2,4	2,7	2,6	3,2	2,7	3,1	2,8	2,8	2,5	2,4	.
<i>josta:</i>													
Tavarat	0,7	0,9	2,7	3,3	2,8	3,5	2,7	3,4	3,1	2,8	2,3	2,1	.
Elintarvikkeet	1,7	0,6	1,4	2,2	3,2	5,0	5,3	5,4	5,5	5,2	5,2	5,2	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,5	1,0	1,2	1,4	2,0	2,8	3,4	3,1	3,3	3,4	3,5	3,6	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	2,1	0,1	1,7	3,4	5,2	8,4	8,1	9,1	8,8	7,8	7,8	7,8	.
Teollisuustuotteet	0,2	1,0	3,4	3,8	2,6	2,8	1,5	2,4	1,9	1,7	0,9	0,6	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	1,0	0,7	0,7	1,1	1,2	1,5	1,6	1,5	1,6	1,5	1,6	1,6	.
Energia	-2,6	2,3	13,4	13,8	7,3	7,3	1,2	5,4	2,9	2,1	-1,3	-2,7	.
Palvelut	2,0	1,6	1,7	1,9	2,3	2,5	2,6	2,6	2,6	2,6	2,7	2,8	.
Muut hinta- ja kustannus- indikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ¹⁾	-0,7	-0,4	5,5	6,2	4,6	3,7	1,5	3,2	2,1	1,7	0,7	-0,6	.
Yksikkötyökustannukset ²⁾	0,3	1,3	1,1	1,7	2,1	2,3	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ²⁾	1,2	0,9	1,4	0,4	0,2	0,0	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/työntekijä ²⁾	1,5	2,3	2,5	2,1	2,2	2,4	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti ³⁾	1,7	2,2	3,4	3,1	3,1	2,8	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁴⁾	12,0	17,1	31,0	34,5	28,4	31,7	29,0	32,5	29,4	28,7	28,8	23,8	21,7
Raaka-aineiden hinnat ⁵⁾	-12,5	-3,1	18,1	16,4	1,4	-0,9	-9,4	2,5	-1,0	-10,1	-16,7	-17,8	-15,6

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Koko kansantalous.

3) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

4) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Hinnat ecuina joulukuuhun 1998 asti.

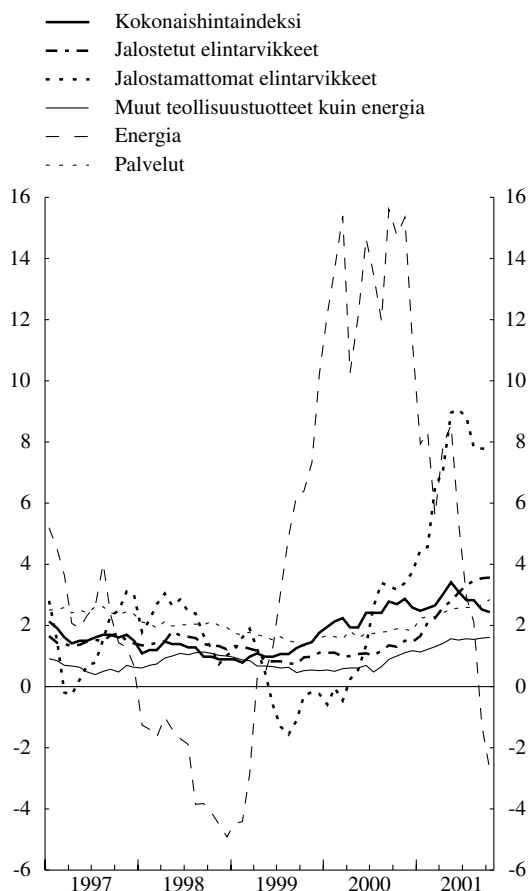
5) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina; joulukuuhun 1998 asti ecuina.

Energian hinta laski lokakuussa 2001 toista peräkkäistä kuukautta edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Lasku oli nyt 2,7 %, kun se oli syyskuussa ollut 1,3 % (ks. kuvio 26). Energian hinnan koko inflaatiota hidastava vaikutus vahvistui entisestään syyskuun puolivälistä lähtien havaittavissa olleen öljyn hinnan heikon kehityksen myötä. Raakaöljyn euromääräinen hinta laski 8,9 % marraskuussa eli 21,7 euroon lokakuun 23,8 eurosta, mikä lisää energia hinnan laskupaineita tulevina kuukausina. Öljyn hinnan heilahtelu on kuitenkin edelleen merkittävä epävarmuustekijä tulevan hintakehityksen kanalta.

Kuvio 26.

Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti pysyi lokakuussa ennallaan ja oli 7,8 %. Vuotuisen kasvuvauhdin pysyminen ennallaan johtui siitä, että lihan ja vihannesten hinnat kehittyivät vastakkaisiin suuntiin. Lihan hinta laski hieman – mahdollisesti siitä syystä, että hullun lehmän taudin ja suu- ja sorkkataudin vaikutukset alkoivat vähitellen vaimeta. Tämän vastapainona oli kuitenkin vihannesten yleensä varsin epävakaiden hintojen nousu. Mikäli oletetaan, että eläintaudeista ei enää aiheudu hinnannousupaineita, jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastunee edelleen vuoden 2002 ensimmäisellä puoliskolla lähinnä vertailuajankohdan vaikutusten vuoksi. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti sen sijaan nopeutui lokakuussa edelleen 3,6 prosenttiin syyskuun 3,5 prosentista. Näiden hintojen vuotuisen muutosvauhdin kiihtyminen, joka näkyi kauttaaltaan eri alajen hinnoissa, johtui paitsi valuuttakurssien ja energian hinnan aikaisempien muutosten välillisistä vaikutuksista myös siitä, että eläintautien vaikutukset jalostamattomien elintarvikkeiden hintoihin ovat siirtyneet myös jalostettujen elintarvikkeiden hintoihin. Jalostettujen elintarvikkeiden lyhyen aikavälin hintakehityksen tarkastelusta ilmenee, että nämä vaikutukset alkavat vaimentua, joskin tietyt ilmoitetut välillisten verojen muutokset saattavat viivästyttää vuotuisen muutosvauhdin hidastumista muutaman kuukauden.

Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti, joka oli lokakuussa 1,6 %, on pysynyt suunnilleen samana toukokuusta lähtien. Kun otetaan huomioon aikaisempi yhteys öljyn hinnan ja valuuttakurssien muutosten sekä muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen välillä, on aihetta olettaa, että muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastuu hieman tulevina kuukausina.

Palvelujen hintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi lokakuussa 2001 edelleen 2,8 prosenttiin, kun se oli syyskuussa ollut 2,7 %. Myös palvelujen hintojen vuotuisista muutosvauhtia ovat nopeuttaneet lähinnä valuuttakurssien ja öljyn hinnan aikaisempien muutosten välilliset vaikutukset. Nämä vaikutukset alkanevat vähetä vuoden 2002 aikana.

Viimeaikaisessa hintakehityksessä on lyhyellä aikavälillä näkynyt hienoista nousua syys-lokakuussa 2001, mikä todennäköisimmin johtuu tilapäisistä tekijöistä eikä hintapaineiden lisääntymisestä. Kausivaihtelusta puhdistetun YKHI:n vuositasolle korotettu kolmen kuukauden muutosvauhti kiihtyi elokuun 0,8 prosentista 1,8 prosenttiin lokakuussa. Tämä johtuu kuitenkin todennäköisesti sentyyppisistä tekijöistä kuin vertailuajankohdan vaikutukset ja kausivaihtelu, joka aiheuttaa jonkin verran epävakautta.

Syyskuun puolivälissä alkanut öljyn hinnan lasku todennäköisesti näkyy tulevina kuukausina siinä, että öljyn hinnan aikaisempien nousujen välittömät vaikutukset heikentyvät entisestään. Öljyn euromääräinen hinta on laskenut yli 40 % marraskuun 2000 huipustaan. Lisäksi euron efektiivisen valuuttakurssin hienoinen vahvistuminen lokakuusta 2000 lähtien vähentäne hintapaineita jonkin verran vuoden 2002 aikana. Vertailuajankohdan vaikutukset ja ilmoitetut välillisten verojen muutokset saattavat tilapäisesti jarruttaa vuotuisen inflaation hidastumista tulevina kuukausina, mutta inflaation voidaan odottaa hidastuvan edelleen myöhemmin vuoden 2002 ensimmäisen puoliskon aikana. Tämä hidastuminen on tähän mennessä johtunut lähinnä öljyn hinnan laskun välittömistä vaikutuksista, mutta vuonna 2002 sitä todennäköisesti vahvistaa aikaisempien sokkien välillisten vaikutusten väheneminen. Mikäli oletetaan, että kysyntäpuolelta ei aiheudu nousupaineita ja että palkkakehitys säilyy edelleen maltillisena, YKHI-inflaation pitäisi hidastua alle 2 prosenttiin vuoden 2002 ensimmäisellä puoliskolla ja pysyä siinä lähitulevaisuudessakin.

Tuottajahintoihin kohdistuvat paineet vähenivät useilla sektoreilla lokakuussa 2001

Euroalueen tuottajahinnat laskivat 0,6 % lokakuusta 2000 lokakuuhun 2001, kun ne olivat syyskuussa nousseet 0,7 % vuodentakaisesta. Tämä johtui lähinnä energiasektorin hintakehityksestä, mutta jossain määrin myös muiden sektorien kehityksestä. Tuottajahintoihin kohdistuvien paineiden väheneminen tammikuusta 2001 lähtien johtuu paitsi aikaisempien energian hinnanmuutosten välittömien vaikutusten taitumisesta edel-

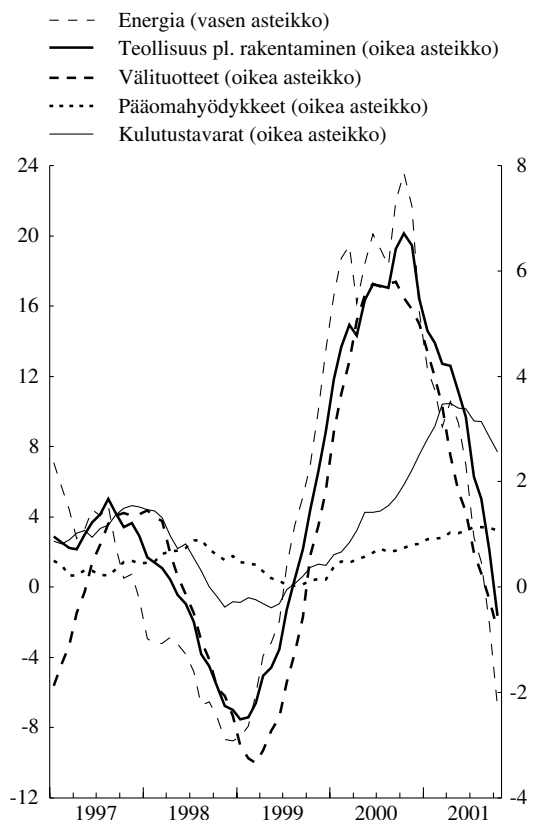
leen myös välillisten vaikutusten vaimenemisesta. Tämä näkyy siinä, että ilman rakentamista ja energiaa lasketun teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui lokakuussa 1,0 prosenttiin syyskuun 1,3 prosentista.

Koko teollisuuden tuottajahintojen vuotuisen muutosvauhdin hidastuminen johtui kaikkien alajien hintojen vuotuisen muutosvauhdin hiipumisesta; ainoana poikkeuksena olivat pääomahyödykkeiden hinnat, jotka pysyivät suurin piirtein ennallaan vuodentakaiseen verrattuna (ks. kuvio 27). Syyskuun puolivälin jälkeisen öljyn hintakehityksen vuoksi energiatuotteiden hinnat laskivat lokakuussa kuukausitasolla 2,6 % ja vuositasolla 6,8 %. Välituotteiden hinnat laskivat lokakuussa 0,8 % vuodentakaisesta, kun ne syyskuussa

Kuvio 27.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat eriteltynä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

olivat vastaavasti laskeneet 0,2 %. Kulutustavaroiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui syyskuun 2,9 prosentista 2,6 prosenttiin lokakuussa. Välituotteiden ja kulutustavaroiden hintojen vuotuisen muutosvauhdin hidastuminen viittaa siihen, että hintapaineet hintaketjussa ovat hellittäneet.

Euroalueen ostopäällikköiden indeksin mukaan tuotantopanosten hintaindeksi laski marraskuussa yhä jonkin verran (ks. kuvio 28). Öljyn euroääräinen hinta laski marraskuussa edelleen, vaikka muiden raaka-aineiden kuin öljyn hinnat nousivat marraskuussa 2,5 % edellisestä. Tämä kehitys viittaa kaiken kaikkiaan siihen, että tuot-

tajahintoihin kohdistuvat paineet olisivat vähenemässä entisestään.

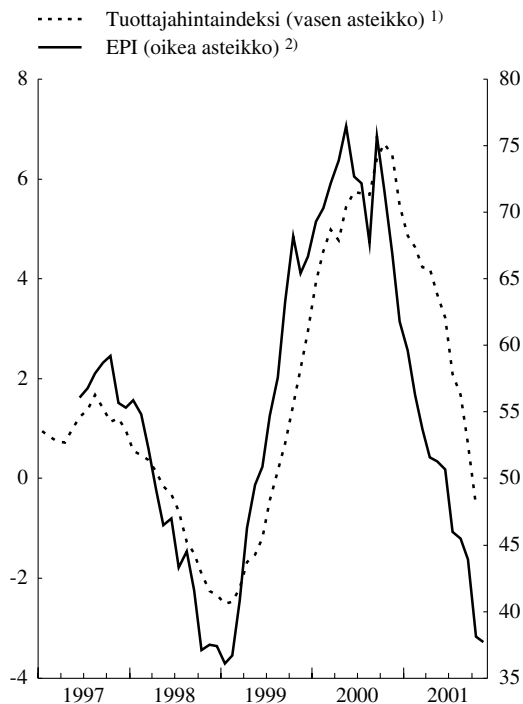
Palkkakehitys edelleen maltillista

Uusimmat tiedot vuoden 2001 toiselta neljännekseltä osoittavat, että palkkakehitys on pysynyt maltillisena, mutta talouden aktiivisuuden heikentyminen on luonut nousupaineita yksikötyökustannuksiin, kun tuottavuuden kasvu on hidastunut suhdannevaihtelun vuoksi. Tiedot palkkaneuvotteluista viittaavat siihen, että palkkakehitys on todennäköisesti pysynyt maltillisena myös kolmannella neljänneksellä. Inflaatiovauhdin hidastuminen sekä talouden aktiivisuuden heikentyminen varmistanevat maltillisen palkkakehityksen jatkossakin.

Kuvio 28.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.

2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäällikköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

Inflaatio hidastunee edelleen

Kun tarkastellaan tulevaa hintakehitystä ja jätetään ottamatta huomioon pääasiassa vertailuajankohdan vaikutuksesta johtuva kokonaisinflaatiovauhdin lyhytaikainen vaihtelu seuraavien lähikuukausien aikana, syyskuun puolivälissä alkanut öljyn hinnan lasku merkitsee sitä, että energian hinnan välitön vaikutus edelleen pienenee, mikäli tilanne pysyy tällaisena. Lisäksi öljyn hinnan ja muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen lasku tukenee aikaisempien sokkien välillisten vaikutusten vähittäistä lakkaamista. Tuottajahintoihin kohdistuvien paineiden väheneminen osoittaa, että välilliset vaikutukset ovat jo väistymässä hintaketjun aikaisemmista vaiheista. Näin ollen tällä hetkellä käytettävissä olevat tiedot viittaavat siihen, että inflaatiovauhti todennäköisesti asettuu hintavakauden mukaiselle tasolle jossain vaiheessa vuoden 2002 ensimmäisen puoliskon aikana ja pysyy siinä lähitulevaisuudessakin. Aikaisempien sokkien vaimentumisen lisäksi myös lyhyellä aikavälillä odotettavissa oleva kysynnän heikkous lieventäneen inflaatiopaineita. Tämä näkemys vastaa myös muiden julkaisemia ennusteita sekä käytettävissä olevia kyselytutkimuksia inflaatio-odotuksista (ks. kehikko 8). Tulevaa hintakehitystä tarkastellaan laajemmin tämän artikkelin osassa "Euroalueen talousnäkyymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot".

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

Talouden toimeliaisuus kolmannella vuosineljänneksellä edelleen heikkoa

Eurostat on julkistanut BKT:n määrän kasvuvauhtia vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä koskeneen ensimmäisen arvionsa, jonka mukaan euroalueen taloudellinen toimeliaisuus on pysynyt heikkona. BKT:n määrän neljännesvuosikasvun arvioidaan tuolloin olleen 0,1 % eli sama kuin toisella neljänneksellä (ks. taulukko 5). Vuotuinen kasvuvauhti puolestaan hidastui toisen neljänneksen 1,7 prosentista 1,3 prosenttiin kolmannella neljänneksellä. Kotimainen lopputuotekysyntä heikentyi kolmannella neljänneksellä edelleen, ja sen vaikutus BKT:n määrän neljännesvuosikasvuun oli 0,1 prosenttiyksikköä, kun se oli ollut 0,5 prosenttiyksikköä vuoden 2001 ensimmäisellä ja 0,3 prosenttiyksikköä toisella neljänneksellä. Tämä johtuu yksityisen kulutuksen määrän kasvun vähittäisestä heikentymisestä ensimmäisen neljänneksen nopean kasvun jälkeen. Yksityisen kulutuksen määrä kasvoi vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä 0,2 % edellisestä neljänneksestä, kun se oli kasvanut 0,8 % ensimmäisellä ja 0,5 % toisella neljänneksellä. Investoinnit olivat edelleen vähäisiä, ja niiden määrä supistui vuoden kolmannella neljänneksellä 0,3 % eli samaa vauhtia kuin vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla. Nettoviennin (mukaan lukien euroalueen sisäinen kauppa) vaikutus BKT:n määrän neljännesvuosikasvuun oli vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä 0,5 prosenttiyksikköä, kun se oli toisella neljänneksellä ollut 0,2 prosenttiyksikön verran negatiivinen. Tuonnin määrä supistui edellisestä neljänneksestä 1,9 % ja viennin määrä tätä vähemmän eli 0,6 %. Tuonnin supistuminen käy yksiin heikon kotimaisen kysynnän ja varastojen supistumisen kanssa. Varastojen muutoksen kasvuvaikeus oli kolmannella neljänneksellä 0,5 prosenttiyksikön verran negatiivinen. Tähän ensimmäiseen arvioon on kuitenkin suhtauduttava varauksin, koska erityisesti BKT:n alarajat saattavat tarkistuksissa muuttua merkittävästi.

Viennin ja tuonnin kasvuun vaikuttaa eniten tavara-kauppa; sen osuus on noin neljä viidesosaa kokonaisviennistä ja -tuonnista. Tavarakauppaa koskevista ulkomaankauppatilastoista, joita käsitellään tämän artikkelin osassa ”Valuuttakurssit ja maksutase”, ilmenee, että vienti euroalueen ulkopuolelle pysyi määrältään melko vakaana kesäkuukausina, kun taas merkit euroalueen maasta toiseen suuntautuvan viennin määrän kehityksestä olivat ristiriitaisia. Kehikossa 5 on arvioitu, miten ulkomaankauppatilastoissa tehtävää erittelyä euroalueen maiden ja euroalueen ulkopuolisten maiden kanssa käytävään kauppaan voidaan käyttää täydentämään kansallisen tilinpidon mukaista koko tavaraviennin ja -tuonnin analyysiä.

Ilman rakentamista laskettu euroalueen teollisuustuotanto supistui vuoden 2001 syyskuussa 0,6 % elokuusta, jolloin se oli kasvanut 1,5 % (ks. taulukko 6). Neljännesvuositasolla teollisuustuotanto supistui vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä 0,4 % toisesta neljänneksestä, jolloin se oli puolestaan supistunut 0,8 %. Tehdasteollisuuden tuotanto on kehittynyt samansuuntaisesti, sillä se supistui kolmannella neljänneksellä 0,5 %, kun se oli toisella neljänneksellä vähentynyt 1,2 %. Kun kehitystä tarkastellaan pääaloittain, ilmenee, että pääomahyödykkeiden ja ei-kestävien kulutustavaroiden tuotannon kasvu oli vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä positiivinen. Pääomahyödykkeiden tuotanto kasvoi 0,1 %, kun se oli toisella neljänneksellä supistunut 1,3 %, ja ei-kestävien kulutustavaroiden tuotanto lisääntyi 0,3 %, kun se oli toisella neljänneksellä supistunut 0,1 %. Välituotteiden ja kestävien kulutustavaroiden tuotanto supistui kolmannella neljänneksellä edelleen, mutta hieman hitaammin kuin toisella neljänneksellä. Välituotteiden tuotanto taas supistui 0,7 %, kun se oli toisella neljänneksellä pienentynyt 1,5 %, ja kestävien kulutustavaroiden tuotanto supistui 1,6 %, kun se oli toisella neljänneksellä pienentynyt 1,8 %.

Taulukko 5.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾								Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1998	1999	2000	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III
Bruttokansantuotteen määrä	2,9	2,6	3,4	3,2	2,8	2,5	1,7	1,3	0,5	0,6	0,5	0,1	0,1
<i>josta:</i>													
Kotimainen kysyntä	3,6	3,2	2,8	2,8	2,2	1,7	1,0	0,4	0,2	0,4	0,1	0,3	-0,4
Yksityinen kulutus	3,0	3,2	2,6	2,5	1,9	2,0	1,7	1,8	0,2	0,2	0,8	0,5	0,2
Julkinen kulutus	1,2	2,1	1,9	1,7	1,7	1,9	1,8	1,8	0,1	0,7	0,6	0,4	0,1
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	5,2	5,4	4,4	4,2	2,9	1,0	-0,2	-1,4	1,0	-0,4	-0,3	-0,5	-0,3
Varastojen muutos ^{3),4)}	0,4	-0,2	0,0	0,1	0,1	-0,1	-0,3	-0,6	-0,2	0,3	-0,4	0,0	-0,5
Nettovienti ³⁾	-0,6	-0,5	0,6	0,4	0,7	0,8	0,7	0,9	0,3	0,1	0,4	-0,2	0,5
Vienti ⁵⁾	7,3	5,2	11,9	12,3	12,0	8,8	5,6	1,4	3,5	2,4	-0,2	-0,2	-0,6
<i>josta tavarat</i>	7,4	4,9	12,2	12,2	12,4	9,7	4,8	.	3,3	2,5	0,0	-1,1	.
Tuonti ⁵⁾	10,0	7,2	10,7	11,5	10,6	6,8	3,9	-0,9	2,8	2,1	-1,4	0,3	-1,9
<i>josta tavarat</i>	10,4	7,0	11,1	12,2	12,2	7,6	4,1	.	3,3	2,3	-1,7	0,3	.
Reaalinen arvonlisäys, brutto:													
Maa- ja kalatalous ⁶⁾	1,5	2,1	0,2	0,6	-0,3	0,3	0,2	0,1	1,4	-0,1	-1,1	-0,1	1,3
Teollisuus	2,6	1,1	4,1	3,9	3,6	2,7	1,0	-0,1	0,7	0,4	0,9	-1,0	-0,4
Palvelut	3,1	3,1	3,5	3,3	3,3	2,9	2,4	2,4	0,6	0,8	0,7	0,4	0,5

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

6) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

Kehikko 5.

Euroalueen tavaravienti ja -tuonti kansantalouden tilinpidon ja ulkomaankauppatilastojen mukaan

Tämän artikkelin osassa ”Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat” olevia kansantalouden tilinpidon tietoja euroalueen BKT:n koostumuksesta on nyt täydennetty erittelemällä vienti ja tuonti tavaroiden ja palveluiden tuontiin ja vientiin. Tiedot koskevat edelleen koko ulkomaankauppaa eli käsittävät euroalueen kaupankäynnin sekä alueen sisällä että ulkopuolisten maiden kanssa. Uuden erittelyn avulla nyt voidaan kuitenkin verrata kansantalouden tilinpidon tietoja koko tavaraviennin ja -tuonnin kehityksestä vastaaviin ulkomaankauppatilastojen tietoihin. Tämän artikkelin osassa ”Valuuttakurssit ja maksutase” esitetyissä ulkomaankauppatilastoissa ovat mukana vain tavaravienti ja -tuonti, mutta niissä kaupankäynti on eritelty kaupaksi euroalueen sisällä ja kaupaksi alueen ulkopuolisten maiden kanssa. Tässä kehikossa selostetaan, miten näiden kahden tilaston laatimismenetelmät poikkeavat toisistaan, ja arvioidaan, antavatko tilastot keskenään johdonmukaisen kuvan euroalueen ulkomaankaupasta. Jos kuva on johdonmukainen, ulkomaankauppatilastojen eritellyillä tiedoilla kaupankäynnistä euroalueen sisällä ja alueen ulkopuolisten maiden kanssa voidaan tarkentaa kansantalouden tilinpitoon perustuvaa käsitystä koko ulkomaankaupan kehityksestä. On syytä huomata, että maksutasetilastojakin voi käyttää sekä tavaroiden että palvelujen ulkomaankauppaa koskevana tilastolähteenä, mutta niihin kirjataan vain viennin ja tuonnin arvo, ei määriä eikä hintoja.

Kansantalouden tilinpidon ja ulkomaankauppatilastojen laadintamenetelmissä eroja

Ulkomaankauppatilastot ovat kansantalouden tilinpidon laadinnan kannalta keskeisiä. Kun verrataan kansantalouden tilinpidon tietoja tavaraviennin ja -tuonnin kehityksestä ulkomaankauppatilastojen vastaaviin tietoihin, on kuitenkin huomattava, että tilastojen laadintamenetelmissä on eroja. Seuraavassa käydään läpi

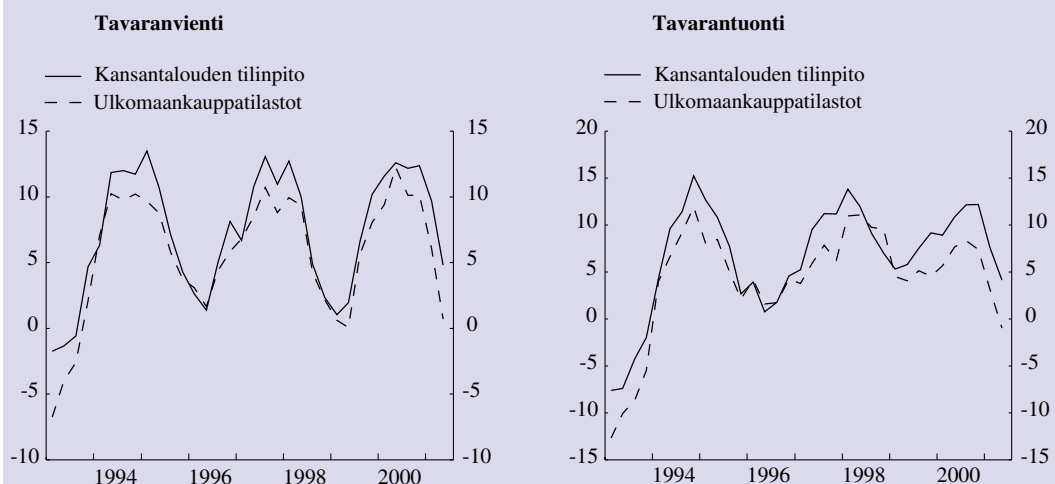
joitakin näistä eroista. Yksi ero liittyy viennin ja tuonnin arvostukseen. Kansantalouden tilinpidossa sekä tavaravienti että -tuonti arvostetaan fob-arvoon eli arvona käytetään tavaroiden arvoa sillä hetkellä, kun ne ovat lähdössä viejämäasta, mukaan lukien kuljetuskustannukset viejämään rajalle saakka. Ulkomaankauppatilastoissa sitä vastoin vain vienti arvostetaan fob-arvoon, mutta tuonti cif-arvoon eli kulut, vakuutus ja rahti luetaan mukaan hintaan. Arvona siis käytetään tuontitavaroiden arvoa ensimmäisessä tuontimaan satamassa, johon ne saapuvat, ennen kuin niistä on maksettu tullimaksuja tai muita tuontiveroja. Toinen laadintamien ero liittyy siihen, että koko euroalueen kansantalouden tilinpidossa tiedoista poistetaan kausivaihteluiden ja työpäiväkorjausten vaikutus eri perustein kuin ulkomaankauppatilastoissa. Tämä voi olla syynä siihen, että kansantalouden tilinpidon tiedot neljännesvuosimuutoksista poikkeavat jonkin verran vastaavista ulkomaankauppatilastojen tiedoista. Myös vuosimuutoksissa on pieniä eroja silloin, kun ne on laskettu kausivaihtelusta puhdistettujen ja/tai työpäivien määrällä korjattujen tietojen perusteella. Ulkomaankauppatilastot julkaistaan kuukausittain mutta kansantalouden tilinpito neljännesvuosittain. Tästä syystä näiden kahden tilaston tietoihin tehdään päivityksiä ja tarkistuksia eri aikoihin. Tämä voi selittää erityisesti sitä, miksi tilastot kaikkein tuoreimmilta havainnoiltaan poikkeavat jossakin määrin toisistaan. Lisäksi kummankin tilaston ulkomaankaupan määriä kuvaavissa aikasarjoissa on eroja siksi, että kansantalouden tilinpidossa käytetään erilaisia deflaattoreita kuin ulkomaankauppatilastoissa.

Tavaravienti ja -tuonti kasvanut samalla tavalla kansantalouden tilinpidon ja ulkomaankauppatilastojen mukaan

Tilastointimenetelmien erojen vuoksi kansantalouden tilinpidon antaman kuvan tavaraviennin ja -tuonnin kasvusta ei voida olettaa olevan täysin yhtenevä ulkomaankauppatilastosta saatavan kuvan kanssa. Molemmat tilastot antavat tästä huolimatta hyvin samanlaisen kuvan viennin ja tuonnin kasvusta. Tässä vertailussa kaupan määrää kuvaavat aikasarjat ovat merkittävimmät, koska niiden tietoja käytetään analysoitaessa euroalueen BKT:n määrän kasvua. Kansantalouden tilinpidon ja ulkomaankauppatilastojen mukaiset tavaraviennin ja -tuonnin määrän vuosikasvuvauhdit (molemmat sisältävät kaupankäynnin euroalueen sisällä) ovat kehittyneet hyvin samansuuntaisesti vuosina 1993–2000 (ks. kuvio A). On merkille pantavaa, että kummasakin tilastossa käännekohtat osuvat suurin piirtein samoihin aikoihin, joskin tämä näkyy selkeämmin vienti- kuin tuontitilastoissa. Aikasarjat kehittyivät suhdannekierron mittaan *samansuuntaisesti*, mutta käännekohtien aikoihin nopeutuneiden kasvuvauhtien *voimakkuudet* poikkeavat selvästi toisistaan. Voimakkuuserot

Kuvio A. Euroalueen tavaravienti ja -tuonti¹⁾ kansantalouden tilinpidon ja ulkomaankauppatilastojen mukaan

(määrät, vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosihavaintoja)

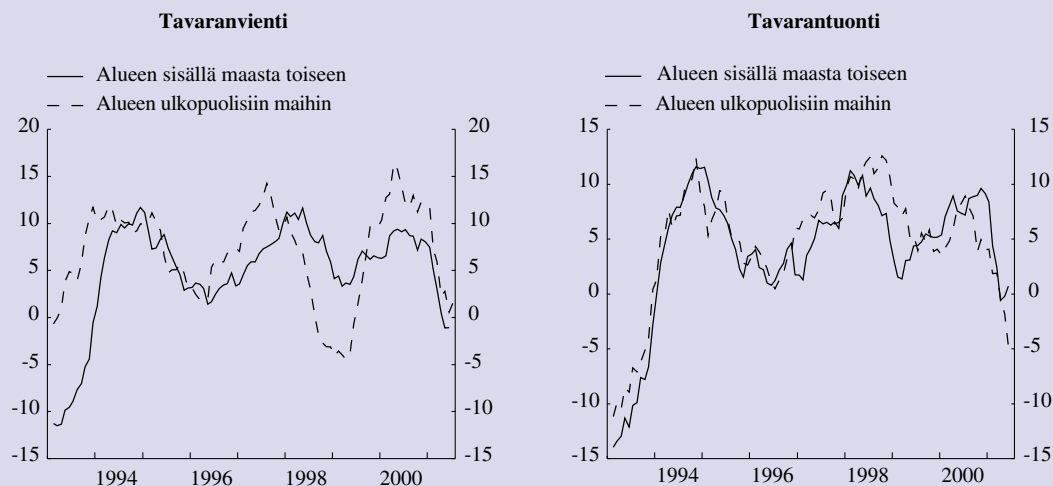
Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Kaikki tiedot on puhdistettu kausivaihtelusta.

1) Tavaravienti ja -tuonti sisältävät kaupankäynnin euroalueen sisällä.

Kuvio B. Euroalueen tavaravienti ja -tuonti ulkomaankauppatilastojen mukaan

(määrät, vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitetty liukuva keskiarvo)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Kaikki tiedot on puhdistettu kausivaihtelusta.

kaupankäynnin määrää kuvaavissa aikasarjoissa johtuvat lähinnä kansantalouden tilinpidon ja ulkomaankauppatilastojen deflaattoreiden erilaisesta kehityksestä. Ulkomaankaupan arvoa kuvaavien aikasarjojen mukaan kehitys on kuitenkin ollut hyvin samanlaista, käännekohtat mukaan lukien. Koska kansantalouden tilinpidon ja ulkomaankauppatilastojen antama kuva koko ulkomaankaupan kehityksestä on samankaltainen, ulkomaankauppatilastot voivat antaa lisävalaistusta sen suhteen, missä määrin euroalueen kaupankäynti alueen sisällä ja alueen ulkopuolisten maiden kanssa on vaikuttanut kansantalouden tilinpidon mukaiseen tavaraviennin ja -tuonnin määrän kehitykseen.

Kun tarkastellaan euroalueen ulkopuolisiin maihin suuntautuvan ja alueen sisällä maasta toiseen suuntautuvan viennin kasvua vuodesta 1999 alkaen, voidaan nähdä, että alueen ulkopuolisiin maihin suuntautuvan viennin määrän vuotuinen kasvuvauhti on vuoroin nopeutunut ja vuoroin hidastunut, mutta kummassakin tapauksessa voimakkaammin kuin alueen sisällä maasta toiseen suuntautuvan viennin määrän kasvuvauhti (ks. kuvio B). Tämä johtuu siitä, että vientiin euroalueen ulkopuolisiin maihin ja vientiin alueen sisällä maasta toiseen vaikuttavat eri tekijät. Euroalueen ulkopuolisiin maihin suuntautuvan viennin kasvun voimakas nopeutuminen vuoden 2000 alkupuoliskoon saakka johtui lähinnä sekä voimakkaan ulkomaisen kysynnän että euron heikkenemiseen liittyneen hintakilpailukyvyyn paranemisen positiivisesta vaikutuksesta. Samaa aikaa vienti euroalueen sisällä maasta toiseen kasvoi hitaammin kuin vienti alueen ulkopuolisiin maihin, sillä öljyn euromääräisen hinnan kalleus johti reaalityulojen menetyksiin euroalueella ja vaimensi siten kysynnän kasvua alueen sisällä. Vuoden 2000 jälkipuoliskolla sekä euroalueen ulkopuolisiin maihin suuntautuvan viennin kasvu että viennin kasvu alueen sisällä maasta toiseen alkoivat hidastua, kun kysyntä ulkomailla ja euroalueella heikkeni. Euroalueen tuonnissa alueen toisista maista ja tuonnissa alueen ulkopuolisista maista määrien kehityskulut ovat vastanneet toisiaan paremmin kuin viennissä, sillä sekä tuonti alueen sisällä maasta toiseen että tuonti alueen ulkopuolelta määrättyvät ensisijassa euroalueen kysynnän perusteella.

Vaikka kansantalouden tilinpidon vienti- ja tuontitilastot (mukaan lukien kaupankäynti euroalueen sisällä) poikkeavat ulkomaankauppatilastoista laadintamenetelmien erojen takia ja niissä voi tilapäisesti olla huomattavan erilaiset kasvuvauhtiluvut, ne antavat kuitenkin hyvin samankaltaisen yleiskuvan koko viennin ja tuonnin kasvusta. Tämä merkitsee sitä, että euroalueen ulkomaankaupan kehityksestä voi saada tarkemman käsityksen, kun tämän artikkelin ”Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat” -osuudessa olevaa kokonaisviennin ja -tuonnin analyysiä täydennetään analysoimalla euroalueen kaupankäyntiä alueen sisällä ja ulkopuolisten maiden kanssa ”Valuuttakurssit ja maksutase” -osuudessa olevien ulkomaankauppatilastojen perusteella.

Taulukko 6.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1999	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
			Heinä	Elo	Syys	Heinä	Elo	Syys	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo
				Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo						
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	2,0	5,5	-1,6	0,9	-0,9	-1,7	1,5	-0,6	-1,1	-0,8	-1,0	-0,2	-0,4
<i>pääaloittain:</i>													
Koko teollisuus pl. rakentaminen ja energiantuotanto ¹⁾	1,8	5,7	-1,8	0,5	-1,3	-1,5	2,4	-1,8	-1,7	-1,3	-1,1	0,2	0,1
Väli tuotteet	1,5	5,9	-2,1	-1,6	-2,5	-1,1	0,5	-1,1	-2,1	-1,5	-1,1	-0,3	-0,7
Pääomahyödykkeet	2,4	8,6	-2,1	2,6	-0,2	-1,7	2,3	-1,1	-1,3	-1,3	-0,9	0,2	0,1
Kulutustavarat	1,7	2,4	-0,8	1,5	-0,5	-0,5	0,7	-0,5	-0,4	-0,4	-0,5	-0,1	-0,1
Kestävät	1,3	5,9	-6,6	0,7	-4,4	-2,5	3,1	-3,0	-2,1	-1,8	-2,3	-1,5	-1,6
Ei-kestävät	1,8	1,6	0,4	1,7	0,4	-0,1	0,2	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,2	0,3
Energian tuotanto	1,6	1,6	0,1	1,1	0,6	0,1	-0,3	0,2	0,8	1,6	1,2	0,7	0,0
Tehdasteollisuus	2,0	5,9	-1,9	0,8	-1,1	-2,1	1,6	-0,6	-1,4	-1,2	-1,4	-0,4	-0,5

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot, joita verrataan vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon, on laskettu käyttämällä tietoja, jotka on puhdistettu kausivaihtelusta ja korjattu työpäivien lukumäärällä. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Tehdasteollisuus ei sisällä kocsin ja öljytuotteiden tuotantoa, mutta sisältää mineraalien kaivun (pl. energiaraaka-aineet).

Luottamusindikaattorit viittaavat heikkoon kehitykseen viimeisellä neljänneksellä

Kyselyindikaattoreista saadut tiedot viittaavat siihen, että teollisuustuotanto pysyi heikkona vuoden 2001 viimeisen neljänneksen kahden ensimmäisen

mäisen kuukauden aikana. Yrityksiä koskevan Euroopan komission suhdannekyselyn mukaan teollisuuden luottamus heikkeni marraskuussa 2001 edelleen eli 2 indeksipistettä, kun se oli jo lokakuussa huonontunut voimakkaasti eli 5 indeksipistettä Yhdysvaltoihin 11.9. tehtyjen terrori-iskujen jälkeen (ks. taulukko 7). Kuten loka-

Taulukko 7.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
				IV	I	II	III	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	2,4	-0,2	2,6	-0,4	-0,6	-1,4	-1,3	-0,5	-0,4	-0,6	0,0	-1,0	-0,5
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	6	7	12	12	12	9	3	8	5	3	2	1	-1
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	6	0	12	12	8	2	-3	0	-2	-3	-4	-9	-11
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	2	14	21	20	19	17	13	15	13	12	15	12	10
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	3	0	5	2	3	-1	-1	-2	1	-3	-1	-4	-5
Suhdanneindikaattori ³⁾	0,7	-0,1	1,3	1,3	0,9	0,1	-0,5	0,0	-0,4	-0,5	-0,6	-1,1	-1,2
Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾	82,9	81,9	83,9	84,5	84,0	83,3	82,5	-	83,0	-	-	82,0	-

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto). Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosenttisyksikköinä. Esitetyt tiedot on laskettu poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

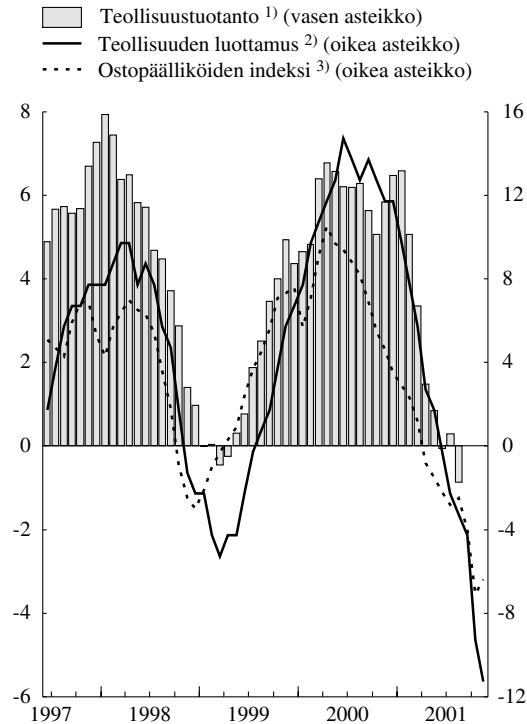
3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.

4) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot on johdettu neljännesvuosihavaintojen keskiarvoista.

Kuvio 29.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1985 lähtien.

3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

kuussakin, lopputuotteiden varastojen kehityksen arvioitiin jäävän vain hieman huonommaksi kuin aiemmin oli arvioitu. Tuotanto-odotukset vaimenivat marraskuussa 2001, kun ne lokakuussa synkentyivät huomattavasti. Tilauskannan arvioitiin kuitenkin jäävän aiemmin ennakoitua merkittävästi huonommaksi. Euroalueen ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) nousi 0,7 indeksipistettä ja oli 43,6 marraskuussa 2001, kun se oli lokakuussa laskenut 3,1 indeksipistettä (ks. kuvio 29). Marraskuisesta nousustaan huolimatta indeksi pysyi siis edelleen selvästi teoreettista nollakasvua ennakoivan kyn-

nysarvon (50) alapuolella, joten sen perusteella teollisuustuotannossa ei ole ilmennyt muutoksia. Indeksien nousu johtui siitä, että tuotantoa ja uusia tilauksia koskevia muutoksia kuvaavat indeksit kohosivat uudelleen laskettuaan ensin jyrkästi edellisessä kuussa.

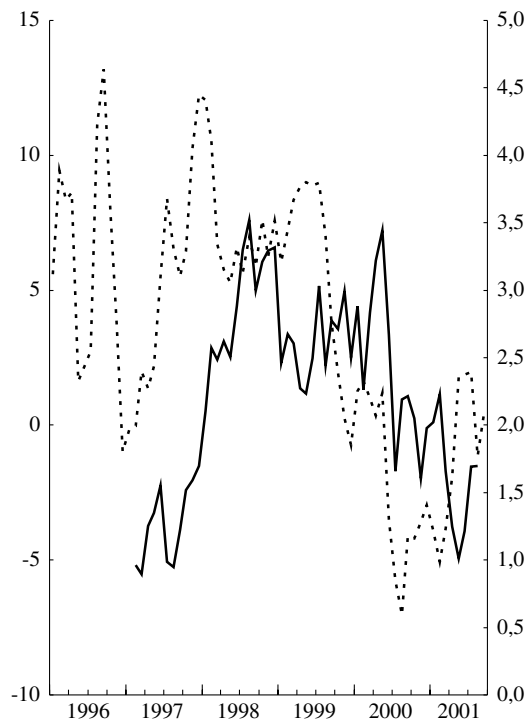
Muita aloja epävakampien rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattoreiden kehitystä voidaan parhaiten arvioida kolmen kuukauden keskiarvojen perusteella. Rakennusalan luottamus väheni jonkin verran syyskuusta marraskuuhun 2001 ulottuvana kolmen kuukauden jaksossa kesä-elokuuhun verrattuna. Tämä johtui

Kuvio 30.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja)

--- Uusien henkilöautojen rekisteröinnit (vasen asteikko)
— Vähittäiskaupan myynti (oikea asteikko) ¹⁾

Lähteet: Eurostat ja ACEA/A.A.A. (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Laskennassa on käytetty kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja.

sekä arvioitujen tilauskantojen että työllisyysodotusten heikentymisestä. Myös vähittäiskaupan luottamus oli syyskuusta marraskuuhun ulottuvana kolmen kuukauden jaksona heikompi kuin kesä-elokuussa, koska arviot tämänhetkisestä ja odotettavissa olevasta aktiviteetista olivat synkentyneet.

Kuluttajien luottamus heikentyi marraskuussa edelleen 2 indeksipistettä, kun se oli lokakuussa vähentynyt 1 indeksipisteen. Marraskuinen tuntuva heikentyminen saattaa johtua yritysten luottamuksen horjumisesta, kuten aikaisemminkin on käynyt. Marraskuussa synkentyivät eniten koko taloutta koskeneet työttömyysodotukset. Kotitaloudet arvioivat oman taloustilanteensa ja sääntämismahdollisuutensa nyt huonommiksi, kun nämä kumpikin olivat lokakuussa 2001 kohentuneet. Yleistä taloustilannetta koskevat odotukset pysyivät marraskuussa ennallaan, kun ne olivat lokakuussa 2001 heikentyneet.

Vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi neljännesvuositasolla 0,6 % vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä, kun se oli ensimmäisellä lisääntynyt 0,5 % ja toisella 0,1 % (ks. kuvio 30). Vuositasolla vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi kolmannella neljänneksellä 1,7 %, kun se oli ensimmäisellä lisääntynyt 2,3 % ja toisella 1,0 % (ks. kuvio 30). Uusia henkilöautoja rekisteröitiin lokakuussa 0,3 % enemmän kuin syyskuussa, jolloin rekisteröinti oli vähentynyt 0,2 %. Rekisteröintitiedot eivät siis selvästi viittaa siihen, että terrori-iskut olisivat tähän mennessä vaikuttaneet yksityisen kulutuksen kasvuun.

Taluskasvun odotetaan elpyvän vuonna 2002

Euroalueen BKT:n määrän neljännesvuosikasvun odotetaan pysyvän vaimeana vuoden 2001 viimeisellä neljänneksellä ja kiihtyvän vähitellen vuonna 2002. Tämän oletuksen taustalla ovat sekä eri laitosten ennusteet että eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot (ks. tämän artikkelin osaa ”Euroalueen talousnäkyviä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot”). On otettava huomioon, että tietyn vuoden vuotuinen keskimääräinen kasvuvauhti ei määräydy yksinomaan tuon vuoden aikana toteutuvan kasvun vaan myös

edellisen vuoden aikana toteutuneen kasvun eli niin sanotun kasvuperinnön perusteella (ks. myös tämän artikkelin kehikko 6). Kasvuperinnön odotetaan olevan hyvin vähäinen vuonna 2002. Tämä viittaa erityisesti siihen, että BKT:n määrän vuotuinen keskimääräinen kasvuvauhti on vuonna 2002 todennäköisesti verrattain hidasta, vaikka talouden kasvun on ennustettu elpyvän vuoden 2002 aikana.

Euroalueen talouden perustekijät ovat kunnossa, eikä ole merkittäviä epätasapainotekijöitä, jotka edellyttäisivät pitkällistä sopeutumista. Niinpä talouden odotetaan elpyvän, kun käytettävissä olevat reaalitytulot kasvavat sen ansiosta, että inflaation odotetaan hidastuvan edelleen, rahoitus tilanne on erittäin suotuisa ja palkkakehityksen arvioidaan jatkuvan maltillisena. Maailmantaloutta viime kuukausina koetelleiden negatiivisten tekijöiden vaikutusten odotetaan myös vaimenevan, mikä helpottaa viennin elpymistä ja investointien ja kulutuksen vahvistumista. Tästä huolimatta on kuitenkin edelleen hyvin epävarmaa, milloin ja kuinka voimakkaana tämä käännekohta tulee. Euroalueen kasvun kannalta riskinä on erityisesti se, että maailmantalouden kasvun hidasta vaihe pitkittyy. Käänteisesti tämä merkitsee, että euroalueen odotettu elpyminen nopeutuu, jos maailmantalous vilkastuu uudelleen arvioitua nopeammin.

Työllisyyden kasvu lienee pysynyt jokseenkin ennallaan kolmannella neljänneksellä

Kansallisten tilastojen perusteella työllisyyden neljännesvuosikasvuvauhti on todennäköisesti pysynyt jokseenkin ennallaan kolmannella neljänneksellä. Kansantalouden tilinpitoon perustuvat vuoden 2001 kolmatta neljännestä koskevat työllisyyssiedot eivät ole vielä saatavissa. Kuten edellisessä Kuukausikatsauksessa todettiin, taloudellisen toimeliaisuuden heikkenemisen myötä työllisyyden neljännesvuosikasvuvauhti on heikentynyt vuoden 2001 toisella neljänneksellä 0,2 prosenttiin (ks. taulukko 8). Tämä on pienin luku sitten vuoden 1997 ensimmäisen neljänneksen. Vuotuinen kasvuvauhti hidastui toisella neljänneksellä 1,6 prosenttiin, eli selvästi heikommaksi kuin ajanjaksona vuoden 2000 alusta ja vuoden 2001 en-

simmäiseen neljännekseen, jolloin vuotuinen kasvuvauhti oli keskimäärin 2,1 %.

Tämänhetkinen työllisyyden kasvun hidastuminen koskee kaikkia sektoreita. Kuten aiemmin on todettu, hidastuminen johtuu kuitenkin pää-

asiassa työllisyyden kasvun nopeasta hidastumisesta markkinaehtoisilla palvelualoilla. Kun vuotuinen työllisyyden kasvu palvelusektorilla on kolmen viime vuoden aikana ollut 2,5 %, se laski vuoden 2001 alkupuoliskolla 2,0 prosenttiin. Hidastuminen kuvastanee yksityisen kulutuksen

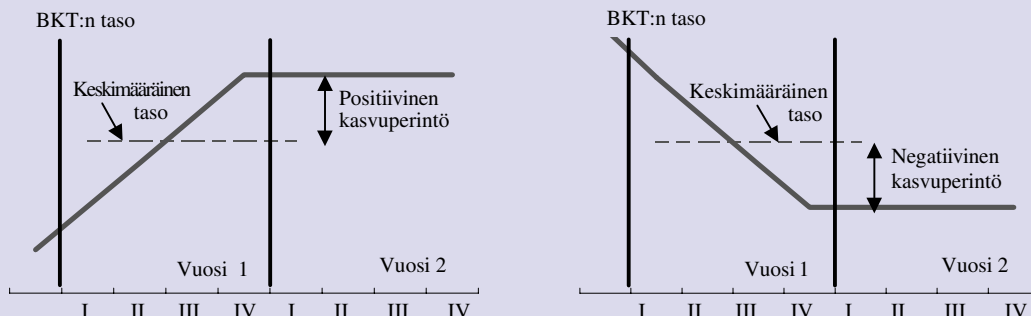
Kehikko 6.

Kasvuperinnön vaikutus BKT:n määrän keskimääräiseen vuotuisen kasvuvauhtiin

BKT:n määrää koskevat ennusteet ja arviot perustuvat usein keskimääräiseen vuotuisen kasvuvauhtiin. Näitä kasvuvauhtilukuja tulkittaessa on syytä pitää mielessä, että tietyn vuoden keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti ei määräydy pelkästään tuonvuotisten neljännesvuosikasvuvauhtien perusteella vaan myös edellisen vuoden kasvun perusteella. Tätä edellisen vuoden kasvun vaikutusta kutsutaan kasvuperinnöksi, kuten tässä kehikossa selostetaan.

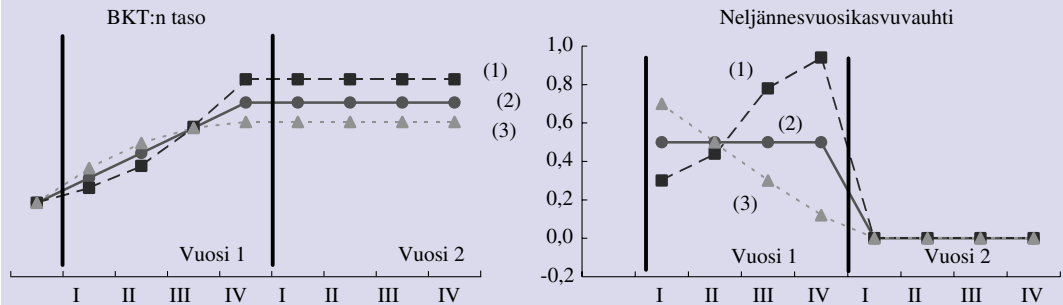
Kasvuperinnöllä tarkoitetaan keskimääräistä vuotuista kasvuvauhtia, joka toteutuisi, jos tietyn vuoden (vuoden 1) viimeisellä neljänneksellä saavutettu BKT:n taso pysyisi vakiona koko seuraavan vuoden (vuoden 2) (ks. kuvio A). Tämä kasvuvauhti on sama kuin vuoden 1 viimeisen neljänneksen BKT:n tason ja tuon vuoden keskimääräisen tason välinen prosentuaalinen ero. Kasvuperinnön laskeminen perustuu siten ainoastaan BKT:n kehitykseen vuonna 1. Kun BKT:n taso vuoden 1 viimeisellä neljänneksellä on suurempi kuin tuona vuonna keskimäärin, kasvuperinnön vaikutus keskimääräiseen vuotuisen kasvuun vuonna 2 on positiivinen (ks. kuvion A vasen puoli). Kasvuperinnön vaikutus on sitä vastoin negatiivinen, kun BKT:n taso vuoden 1 lopussa on pienempi kuin tuona vuonna keskimäärin (ks. kuvion A oikea puoli). Koska BKT:n kasvu on useimmiten positiivinen, kasvuperintö voidaan tulkita keskimääräiseksi vuotuiseksi vähimmäiskasvuvauhdiksi, joka toteutuu vuonna 2 vuoden 1 kehityksen perusteella. Vuoden 2 keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti on siten kasvuperinnön ja vuoden 2 kasvukehityksen yhteisvaikutuksen tulos.

Kuvio A. Kasvuperinnön laskeminen

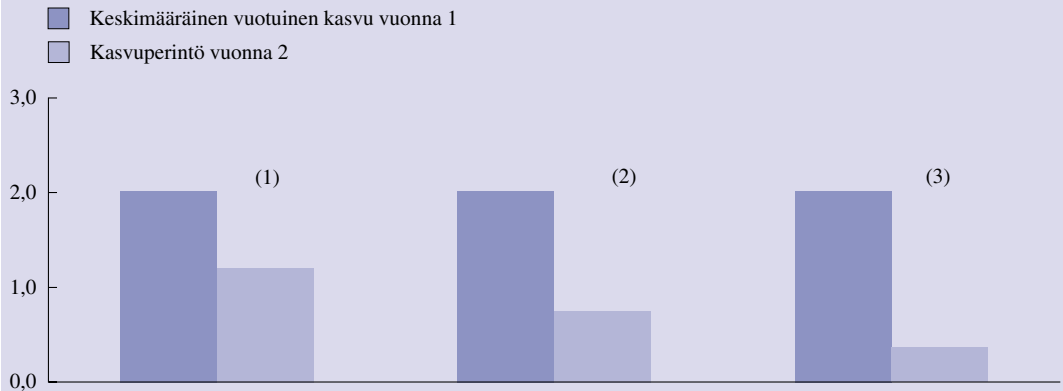
Mitä voimakkaampaa BKT:n neljännesvuosikasvu on vuoden 1 lopussa, sitä suurempi on kasvuperintö ja – muiden tekijöiden pysyessä ennallaan – sitä nopeampi on keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti vuonna 2. Kuvioista B ja C ilmenee vuoden 1 kasvukehityksen kasvuperintövaikutus vuoden 2 kasvuun. BKT:n tasosta ja kasvuvauhdista vuonna 1 esitetään kolme eri kasvu-uraa. Kuviossa B nämä kolme eri kasvu-uraa johtavat samaan keskimääräiseen vuotuisen kasvuvauhtiin vuonna 1 (2 %, mikä näkyy kuvion C tummina pylväinä). Tapauksessa 1 BKT:n neljännesvuosikasvu kiihtyy vuoden aikana, tapauksessa 2 se pysyy vakiona ja tapauk-

Kuvio B. Esimerkkejä BKT:n kehityksestä vuonna 1

Kuvio C. Vaikutus keskimääräiseen vuotuisen kasvuvauhtiin

(prosentteina)

nessä 3 se hidastuu. Kasvuperinnön suuruus on hyvin erilainen ja vaihtelee 1,2 prosentista tapauksessa 1 (jolloin BKT:n kasvun otaksutaan nopeutuvan vuoden 1 aikana) 0,4 prosenttiin tapauksessa 3 (jolloin BKT:n kasvun otaksutaan hidastuvan vuoden 1 aikana).

Euroalueen kasvuperinnön vaikutus vuodesta 1991 lähtien on vaihdellut -0,5 prosentista vuonna 1993 aina 1,4 prosenttiin vuosina 1998 ja 2000. Nykytilanteessa on tärkeää kiinnittää huomiota näihin vaikutuksiin, sillä useimpien ennustelaitosten vuosiksi 2001 ja 2002 ennakoimien keskimääräisten vuotuisen kasvuvauhtien suora keskinäinen vertailu antaisi harhaanjohtavan kuvan tämänvuotisesta ja ensi vuodeksi odotetusta kasvusta. Euroalueen BKT:n kasvu on todennäköisesti pysynyt varsin vaimeana vuoden 2001 toisella puoliskolla. Näin ollen kasvuperinnön vaikutus vuoden 2002 keskimääräiseen vuotuisen kasvuvauhtiin tulee olemaan hyvin vähäinen, paljon pienempi kuin 0,9 % vuonna 2001. Jos yksinomaan tarkastellaan useimpien ennustelaitosten ensi vuodeksi ennakoimaa suhteellisen vaatimatonta keskimääräistä vuotuista kasvuvauhtia, kasvuperinnön vaikutus peittää alleen sen, että BKT:n neljännesvuosikasvun odotetaan vahvistuvan ensi vuoden aikana.

yleisesti heikentynyttä kasvua vuoden 2000 jälkipuoliskosta lähtien. Työllisyyden kasvu on hidastunut kaikilla palvelusektorin aloilla, mutta vuoden 2000 viimeisen neljänneksen jälkeen palvelualan työllisyyden heikkeneminen oli tuntuvinta alalla, johon kuuluu kauppa, kuljetus ja tietoliikenne.

Rakennusalalla työllisyyden kasvu pysyi positiivisena toisella neljänneksellä ja nopeutui hieman ensimmäiseen neljännekseen nähden. Koska työllisyyden kasvu hidastui teollisuudessa ilman rakentamista, koko teollisuuden työllisyys alkoi toisella neljänneksellä hivenen heiketä siten, että sen supistumisvauhti oli neljännesvuositasolla 0,1 %.

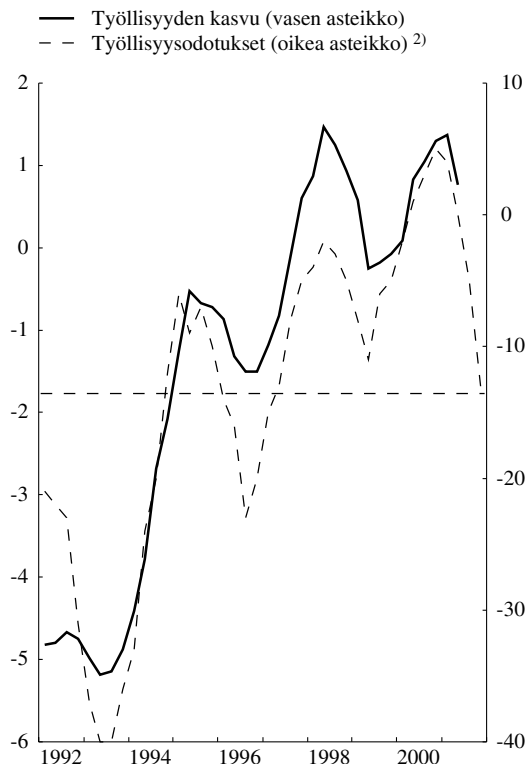
Työllisyyden kasvun odotetaan hidastuvan edelleen vuoden 2001 toisella puoliskolla

Yhdenmukaisesti sen kanssa, että taloudellisen toimeliaisuuden muutokset vaikuttavat työllisyyden kasvuun viivästyneesti, viimeaikaisten kyselytutkimusten työllisyysodotuksia koskevat tulokset viittaavat siihen, että työllisyyden kasvu on vuoden 2001 jälkipuolella hidastunut entisestään. Tuoreimmat tulokset yrityksistä koskevasta Euroopan komission suhdannekyselystä osoittavat, että tehdasteollisuuden työllisyysodotukset ovat viimeisellä vuosineljänneksellä heikentyneet entisestään (ks. kuvio 31). Vaikka tehdasteollisuuden työllisyysodotukset ovat heikkenneet selvästi vuoden 2000 viimeisestä neljänneksestä lähtien, ne ovat pysyneet vuodesta 1985 alkaen laskettua

Kuvio 31.

Työllisyyden kasvu ja työllisyysodotukset euroalueen teollisuudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, saldoluvat prosenttiyksikköinä)

Lähteet: Eurostat ja yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuora viiva osoittaa työllisyysodotusten keskiarvoa vuodesta 1985 alkaen.

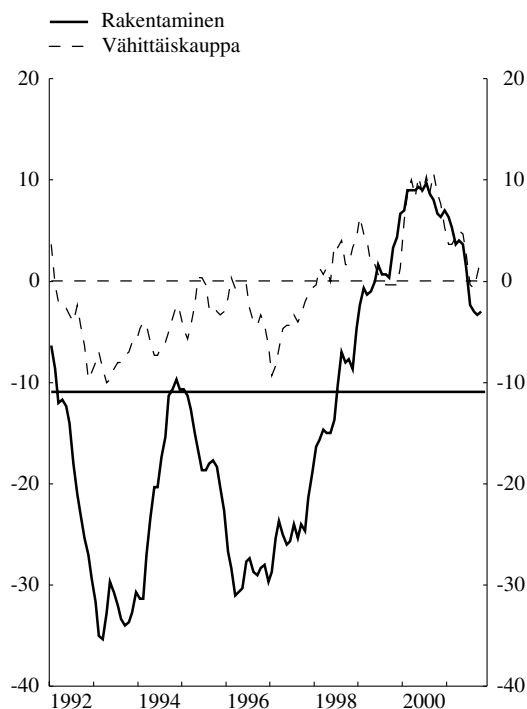
1) Ei sisällä rakentamista.

2) Työllisyysodotukset koskevat ainoastaan tehdasteollisuutta.

Kuvio 32.

Euroalueen työllisyysodotukset

(saldoluvat prosenttiyksikköinä, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat työllisyysodotusten keskiarvoa rakennusalaalla tammikuusta 1985 lähtien ja vähittäiskaupassa helmikuusta 1986 lähtien.

keskiarvoa suurempina. Marraskuun ostopäällikköiden kyselystä saadut tiedot vahvistavat, että ilman rakennusalaan lasketun teollisuuden työllisyyden kasvu todennäköisesti heikkenee edelleen.

Rakennusalan työllisyysodotukset heikkenivät edelleen marraskuussa (ks. kuvio 32). Euroopan komission vähittäiskauppaa koskevan suhdannekyselyn tulokset osoittavat, että kesällä heikentyneet vähittäiskaupan työllisyysodotukset ovat hieman parantuneet toisen vuosineljänneksen lopussa ja kolmannen neljänneksen alussa. Ostopäällikköiden kyselyn tulokset osoittavat palvelualan työllisyyden heikkenneen jatkuvasti heinäkuusta alkaen.

Taulukko 8.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000	2000	2000	2001	2001	2000	2000	2000	2001	2001
				II	III	IV	I	II	II	III	IV	I	II
Neljännesvuosimuutokset ¹⁾													
Koko kansantalous	1,6	1,7	2,1	2,1	2,1	2,2	2,0	1,6	0,6	0,5	0,6	0,3	0,2
<i>josta:</i>													
Maa- ja kalatalous ²⁾	-1,4	-3,0	-1,4	-1,7	-1,5	-0,7	0,0	-0,6	-0,2	-0,3	0,2	0,2	-0,7
Teollisuus	1,0	0,3	1,0	1,0	1,1	1,3	1,3	0,9	0,3	0,3	0,4	0,2	-0,1
pl. rakentaminen	1,1	0,0	0,8	0,8	1,0	1,3	1,4	0,8	0,5	0,3	0,4	0,2	-0,1
Rakentaminen	0,4	1,0	1,5	1,4	1,0	1,4	1,1	1,3	0,0	0,3	0,8	0,0	0,1
Palvelut	2,2	2,6	2,8	2,9	2,8	2,8	2,5	2,0	0,8	0,6	0,6	0,4	0,4
Kauppa ja kuljetus ³⁾	1,7	2,3	2,8	3,1	2,7	2,7	2,1	1,5	0,8	0,6	0,6	0,1	0,2
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut ⁴⁾	5,0	5,5	5,9	6,1	6,1	5,5	5,0	4,1	1,6	1,2	1,0	1,1	0,7
Julkishallinto ⁵⁾	1,3	1,4	1,3	1,2	1,3	1,7	1,7	1,5	0,6	0,3	0,5	0,3	0,3

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

2) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

3) Sisältää myös korjaustoiminnan, tietoliikenteen, majoitus- ja ravitsemistoiminnan.

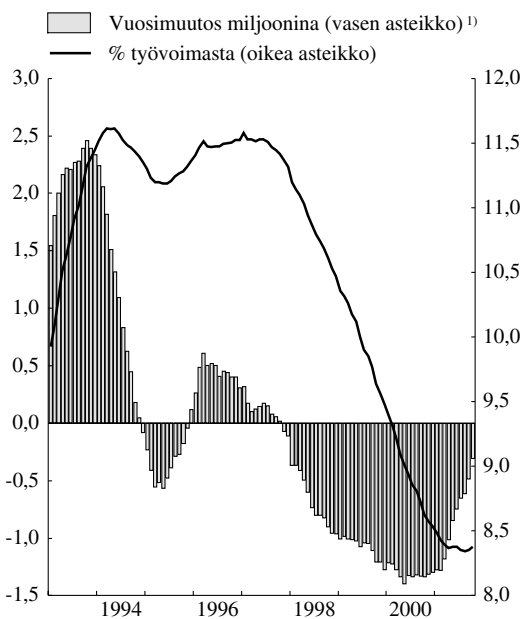
4) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.

5) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

Kuvio 33.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutostietoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta.

Työttömyysaste pysyi ennallaan 8,4 prosentissa lokakuussa 2001

Euroalueen standardoidun työttömyysasteen arvioitiin olevan 8,4 % lokakuussa 2001 (ks. kuvio 33). Samaan aikaan syyskuun työttömyysastetta tarkistettiin aiemmin arvioidusta 8,3 prosentista 8,4 prosenttiin. Työttömien määrä kasvoi lokakuussa 43 500:lla, mikä on huomattavasti enemmän kuin syyskuun lisäys (jota tarkistettiin aiemmin arvioidusta hieman alle 4 000:sta 13 000:een). Työttömien määrä kasvoi lokakuussa eniten sitten tammikuun 1997. Vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä työttömien määrä vielä väheni huomattavasti eli keskimäärin 66 000:lla kuukaudessa, mutta väheneminen hidastui toisella ja kolmannella neljänneksellä, jolloin työttömien määrä väheni keskimäärin vain 6 500:lla kuukaudessa.

Myös työttömien ikäjakauma pysyi jokseenkin ennallaan vuoden 2001 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana, eikä työttömyysasteen ikäryhmittäisessä tarkastelussa näy muutoksia lokakuussakaan. Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste pysyi 16,4 prosentissa ja 25-vuotiaiden ja sitä

Taulukko 9.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
				IV	I	II	III	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka
Yhteensä	10,8	10,0	8,9	8,6	8,4	8,4	8,3	8,4	8,4	8,4	8,3	8,4	8,4
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	21,5	19,5	17,5	16,8	16,5	16,5	16,4	16,5	16,5	16,4	16,4	16,4	16,4
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat	9,3	8,6	7,8	7,5	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuonna 2000 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 23,6 %.

vanhempien 7,3 prosentissa (ks. taulukko 9). Työttömien absoluuttinen määrä kuitenkin kasvoi lokakuussa molemmissa ikäryhmissä. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi 11 500:lla ja 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien työttömien määrä 32 000:lla.

Työttömyysasteen nousu syyskuussa päätti vuoden 1997 tammikuun 11,6 prosentista alkaneen pitkän laskun. Työttömyys pieneni tuolloin lähes kaikissa euroalueen maissa. Työttömyysaste laski eniten korkean työttömyysasteen maissa, mistä seurasi, että euroalueen maiden työttömyysasteiden hajonta pieneni merkittävästi. Samanaikaisesti kokonaistyöttömyyden vähenemisen kanssa myös nuorisotyöttömyys laski merkittävästi vuoden 1997 tammikuun 24,1 prosentista.

Lyhyen aikavälin työmarkkinanäkymät edelleen heikohkot

Euroalueen lyhyen aikavälin työmarkkinanäkymät ovat vaimeat, kun taloudellisen toimeliaisuuden

hidastumisen viivästeiset vaikutukset todennäköisesti heikentävät työllisyyden kasvua entisestään ja johtavat työttömyysasteen tilapäiseen nousuun, kuten viimeaikaisista tiedoista jo ilmenee.

Euroalueen kokonaistyöllisyyden kasvun odotetaan vuonna 2002 heikkenevän merkittävästi verrattuna vuoteen 2001. Vähäisen ja tilapäisen nousun jälkeen työttömyysasteen odotetaan pysyvän jokseenkin ennallaan vuonna 2002 (ks. myös tämän artikkelin osaa "Euroalueen talousnäkymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot"). Kun talous elpyy, euroalueella tähän mennessä toteutetut työmarkkinauudistukset kuitenkin todennäköisesti lisäävät työpaikkoja. Työmarkkinauudistuksia tulisi kuitenkin vielä lisätä, jotta voitaisiin vähentää rakenteellista työttömyyttä ja edistää työmarkkinoille osallistumista euroalueella.

4 Julkinen talous

Rahoitusasemat heikentyvät vuosina 2001 ja 2002

Euroalueen julkisen talouden kehitystä koskevat tämänhetkiset arviot vahvistavat alkusyksyn näkemyksen julkisen talouden rahoitusasemien heikkenemisestä vuosina 2001 ja 2002. Tuoreimman Euroopan komission talousennusteen mukaan ilman UMTS-toimilupien myyntituloja lasketun euroalueen julkisyhteisöjen alijäämän odotetaan vuonna 2001 olevan keskimäärin 1,1 prosenttia BKT:stä eli 0,3 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2000 (ks. taulukko 10). Luku on myös 0,3 prosenttiyksikköä suurempi kuin komission keväällä ennustama 0,8 % (ks. Kuukausikatsaus, kesäkuu 2001). Euroalueen BKT:hen suhteutetun peruslijäämän (ilman UMTS-tuloja) odotetaan supistuvan selvästi vuoden 2000 3,2 prosentista 2,7 prosenttiin vuonna 2001 keväällä ennustetun 3,1 prosentin sijaan.

Komission tuoreimpien ennusteiden mukaan euroalueen budjeteissa jäädään keskimäärin 0,5 % BKT:stä jälkeen niistä tavoitteista, jotka vuoden

2000 lopussa tai vuoden 2001 alussa tarkistetuissa vakausohjelmissä asetettiin vuotta 2001 varten. Tämä keskiarvo perustuu kuitenkin huomattavan erilaisiin kansallisiin rahoitusasemiin. Yleisesti ottaen julkisen talouden rahoitusasemien heikkeneminen johtuu pääasiassa suhdanneautomaatiikan toiminnasta sellaisessa makrotaloudellisessa ympäristössä, joka on huomattavasti epäsuotuisampi kuin edellä mainituissa vakausohjelmien tarkistuksissa oletettiin. Tästä huolimatta on ilmeistä, että myös julkisen talouden vakauttaminen on keskeytynyt monissa euroalueen maissa ja koko euroalueella keskimäärin. BKT:hen suhteutettu suhdannevaihteluista puhdistettu rahoitusjäämä on pysynyt vuoteen 2000 nähden ennallaan, koska pienenevät korkomenot tasapainottavat euroalueen päätösperäisen finanssipolitiikan lievän kevenemisen vaikutuksen, jota on arvioitu BKT:hen suhteutetun suhdannevaihteluista puhdistetun perusjäämän muutoksen avulla (ks. kuvio 34).

Euroalueen BKT:hen suhteutetun julkisen velan pienenemisen odotetaan olevan huomattavasti

Taulukko 10.

Euroalueen julkisen talouden kehitystä koskevia ennusteita

(% BKT:stä)

		2000	2001	2002
Rahoitusjäämä (pl. UMTS-tulot)	Euroopan komissio ¹⁾	-0,8	-1,1	-1,4
	OECD ²⁾	-	-	-
	Vakausohjelmat ³⁾	-0,7	-0,6	-0,3
Rahoitusjäämä (ml. UMTS-tulot)	Euroopan komissio ¹⁾	0,3	-1,1	-1,4
	OECD ²⁾	0,2	-1,1	-1,3
	Vakausohjelmat ³⁾	-	-	-
Suhdannekorjattu rahoitusjäämä (pl. UMTS-tulot)	Euroopan komissio ¹⁾	-1,3	-1,3	-1,1
	OECD ^{2), 4)}	-0,9	-0,9	-0,6
	Vakausohjelmat ³⁾	-	-	-
Perusjäämä (pl. UMTS-tulot)	Euroopan komissio ¹⁾	3,2	2,7	2,4
	OECD ²⁾	-	-	-
	Vakausohjelmat ³⁾	3,4	3,3	3,5
Bruttovelka	Euroopan komissio ¹⁾	70,2	68,8	68,4
	OECD ²⁾	-	-	-
	Vakausohjelmat ³⁾	70,6	67,7	65,8

1) *European Economy, Supplement A, loka-marraskuu 2001.*

2) *Economic Outlook, alustava versio, marraskuu 2001.*

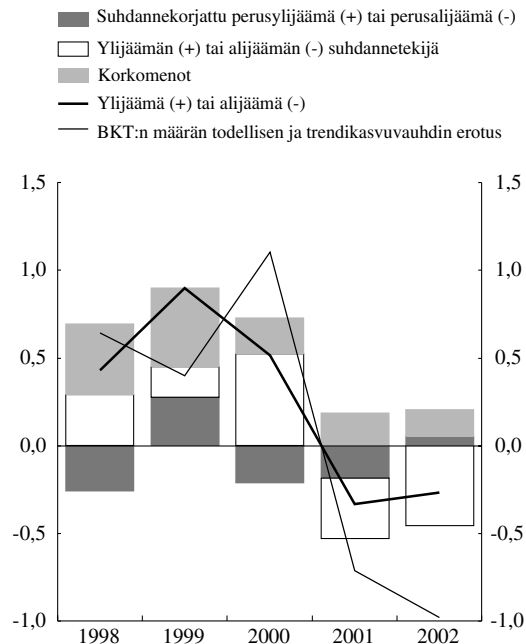
3) *Vuoden 2000 lopussa ja vuoden 2001 alussa laadittuihin hallitusten tarkistettuihin vakausohjelmiin perustuvia Euroopan komission lukuja.*

4) *Ei sisällä Luxemburgia.*

Kuvio 34.

Vuotuiset muutokset euroalueen julkisen talouden keskimääräisessä rahoitusasemassa ja muutosten taustatekijät

(prosenttiyksikköä BKT:stä)

Lähteet: Euroopan komissio (syksy 2001) ja EKP:n laskelmat. Huom. Positiivinen arvo tarkoittaa, että vaikutus on ollut alijäämää supistava, ja negatiivinen arvo, että vaikutus on ollut alijäämää lisäävä. Matkapuhelintoimilupien myynnistä saadut tulot eivät sisälly tietoihin.

vähäisempää kuin vakausohjelman vuodentakaisissa tarkistuksissa suunniteltiin. Julkisyhteisöjen velkasuhde pienenee vuoden 2001 aikana 1,4 prosenttiyksikköä 68,8 prosenttiin (vakausohjelmassa ennustetun 67,7 prosentin sijaan), kun sekä kasvaneet alijäämät että pienempi nimellinen BKT johtavat alun perin suunniteltua suurempaan velkasuhteeseen. Lisäksi joissakin maissa yksityistämistä saatuja suurehkoja tuloja on käytetty muihin rahoitustoimiin (kuten pääomasijoituksiin valtionyhtiöihin), mikä on estänyt velkasuhteen nopeampaa supistumista.

Komissio ennustaa koko euroalueen rahoitusaseman heikentyvän edelleen vuonna 2002. BKT:hen suhteutetun alijäämän odotetaan kasvavan keskimäärin 0,3 prosenttiyksikköä 1,4 prosenttiin eli 1 prosenttiyksikön suuremmaksi kuin kevään ennusteissa ja vakausohjelman vuodentakaisissa tarkistuksissa arvioitiin. Pienentyneiden korkomenojen ansiosta koko rahoitusjäämän arvioi-

daan heikentyvän hieman vähemmän kuin perusaliijäämän. Pienentyneet korkomenot ovat myös lähes ainoa syy suhdannevaihteluista puhdistetun rahoitusjäämän kohenemiseen. Päätösperäisen finanssipolitiikan vaikutuksen odotetaan olevan jokseenkin neutraali vuonna 2002, kuten jokseenkin muuttumattomana pysyvä suhdannevaihteluista puhdistettu perusjäämä osoittaa (kuvio 34). Euroalueen keskimääräisen BKT:hen suhteutetun julkisyhteisöjen velan odotetaan pienevän marginaalisesti 0,4 prosenttiyksikköä eli 68,4 prosenttiin.

Yleisesti ottaen komission ennusteet viittaavat siihen, että rahoitusasemien heikkeneminen vuosina 2001–2002 johtuu suurelta osin suhdannetekijöistä, sillä tuotanto jää merkittävästi kasvutrendistään ja maat antavat suhdanneautomatiikan toimia (kuvio 34). Silti aikaisempaa löysempää finanssipolitiikkaa harjoitetaan noin joka toisessa euroalueen maassa.

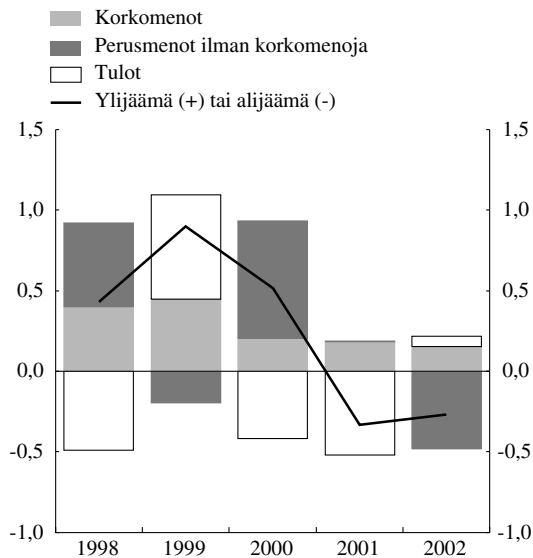
Komission ennusteiden mukaan euroalueen alijäämäsuhte kasvaa siksi, että BKT:hen suhteutetut julkisyhteisöjen tulot supistuvat vuonna 2001 ja BKT:hen suhteutetut perusmenot kasvavat vuonna 2002 (ks. kuvio 35), molemmat noin 0,5 prosenttiyksikköä. Näiden muutosten epäsuotuisaa vaikutusta rahoitusasemaan tasoittaa osittain se, että BKT:hen suhteutetut korkomenot pienevät kumpanakin vuonna noin 0,2 prosenttiyksikköä.

Verouudistusten toimeenpano supistaa BKT:hen suhteutettuja julkisia tuloja useimmissa euroalueen maissa. Lisäksi odotetaan, että talouskasvun selvä heikkeneminen vuosina 2001–2002 yhdessä lisääntyvän työttömyyden ja osakkeiden hintojen laskun kanssa vähentää palkka-, yritys- ja pääomatulojen verotuloja. Vuoden 2000 vahvan BKT:n kasvun viivästyneet vaikutukset ovat kuitenkin kasvattaneet verotuloja edelleen vuonna 2001 erityisesti yrityssectorilla. Tämä vaikutus todennäköisesti häviää vuonna 2002. BKT:n kasvu on myös tukenut julkisten tulojen kasvua vuonna 2001, koska heikko ulkoinen kysyntä ja pääomanmuodostus vaikuttavat vain vähän verokantoihin. Menopuolella taloudellinen ympäristö kasvattaa työttömyyteen liittyviä menoja. Myös terveydenhuollon menojen arvioitua suurempi kasvu on syynä suunniteltua nopeampaan

Kuvio 35.

Vuotuiset muutokset euroalueen julkisen talouden keskimääräisessä rahoitusasemassa: tulojen, perusmenojen (ilman korkomenoja) ja korkomenojen vaikutukset

(prosenttiyksikköä BKT:stä)

Lähteet: Euroopan komissio (syksy 2001) ja EKP:n laskelmat. Huom. Positiivinen arvo tarkoittaa, että vaikutus on ollut alijäämää supistava, ja negatiivinen arvo, että vaikutus on ollut alijäämää lisäävä. Matkapuhelintoimilupien myynnistä saadut tulot eivät sisälly tietoihin.

menojen kasvuun joissakin maissa vuonna 2001. On korostettava, että vuonna 2002 menojen odotetaan kasvavan monissa maissa huomattavasti vakausohjelman vuodentakaisissa tarkistuksissa esitetyjä tavoitteita enemmän.

Komission koko ajanjaksoa 1998–2002 koskevien ennusteiden mukaan rahoitusasemien vakauttamiseksi ei ryhdytä lisätoimiin, koska suhdannevaihtelun vaikutuksista puhdistettu perusyliäämä pienenee tuona aikana jonkin verran. BKT:hen suhteutettu alijäämä pienenee euroalueella 1,2 prosenttiyksikköä vuosina 1998–2002 eli vähemmän kuin BKT:hen suhteutetut korkomenot. Hallitusten toimet BKT:hen suhteutettujen perusmenojen pienentämiseksi vastaavat alle puolta alijäämän kokonaissupistumasta (0,6 prosenttiyksikköä). Velanhoitokustannusten vähenemisellä rahoitetaan loput supistumasta ja lisäksi BKT:hen suhteutettujen julkisten tulojen leikkaukset.

Muutamissa maissa julkinen talous on edelleen hyvin epätasapainoinen

Euroalueen julkisen talouden rahoitusasemaa koskevissa ennusteissa näkyy selvästi aiempaa epäsuotuisampi taloudellinen ympäristö, joka vaikuttaa epäsuotuisasti rahoitusasemiin suhdanneautomaatiikan välityksellä. Euroalueen keskimääräisen rahoitusaseman kehitys ei kuitenkaan paljasta eroa kahden hyvin erilaisen maaryhmän välillä. Kahdeksassa euroalueen maassa ennakoidaan korkeintaan pieniä julkisen talouden alijäämiä vuosina 2001 ja 2002; lisäksi näiden maiden BKT:hen suhteutetun julkisen velan odotetaan pienenevän entisestään, joissakin tapauksissa merkittävästikin. Sen sijaan neljässä maassa BKT:hen suhteutetun alijäämän odotetaan olevan liian suuri, samalla kun BKT:hen suhteutetun velan määrä alittaa näissä maissa juuri ja juuri 60 prosentin viitearvon ja yhden maan tapauksessa jopa kasvaa jälleen sen yli.

Ensimmäisen ryhmän maat ovat jo saavuttaneet jokseenkin tasapainoisen julkisen talouden rahoitusaseman tai odottavat saavuttavansa sen vuonna 2002. Nykyisessä taloudellisessa ympäristössä yhdenkään näistä maista ei odoteta ajautuvan jälleen rahoitusepätasapainoon, vaikka joissain maissa nimelliset ja suhdannevaihtelun vaikutuksista puhdistetut ylijäämät ovat merkittävästi pienentymässä. Tähän ryhmään kuuluvassa kahdeksassa suuren julkisen velan maassa ei kuitenkaan pyritä huomattavaan ylijäämään, jollaista nopeampi velan supistaminen vaatisi.

Ne neljä maata, joilla on edelleen merkittävät alijäämät, ovat menettäneet vuosien 1998–2000 myönteisen kehityksen luoman tilaisuuden saada julkinen taloutensa parempaan kuntoon. Siirtyminen ”lähes tasapainoiseen tai ylijäämäiseen” julkiseen talouteen ei siten ole vielä kokonaan toteutunut. Komission ennusteiden mukaan yhdessä näistä maista edistytään kuitenkin jonkin verran julkisen talouden vakauttamisessa ja yhdessä maassa ylläpidetään jokseenkin neutraalia finanssipolitiikan viritystä vuosina 2001–2002. Silti ehdotetut rahoitusasemaa kohentavat toimet ovat joissakin tapauksissa väliaikaisia eivätkä paranna rahoitusaseman pitkän aikavälin kestävyttä merkittävästi. Toisissa tapauksissa toimenpiteet

on määritelty melko löyhästi (kuten veronkieron estäminen).

Odottamattomat rahoitusasemaan vaikuttavat uhkat voisivat toteutuessaan saattaa näiden maiden rahoitusaliijäämsuhteet lähelle tai jopa yli julkisen talouden alijäämää koskevan viitearvon, joka on 3 % BKT:stä. Ensinnäkin joidenkin suunniteltujen vakautustoimenpiteiden tehokkuus on epävarma. Toiseksi tämänhetkinen taloudellinen taantuma voi syventyä, ja joidenkin maiden budjettisuunnitelmat perustuvat melko optimistisiin talousskenaarioihin. Lisäksi menojen kasvulle asetetut tavoitteet voivat jälleen ylittyä. Jos tällaiset uhkat toteutuvat, julkisen talouden turvamarginaalit eri maissa voivat osoittautua riittämättömiksi pitämään BKT:hen suhteutetun alijäämän viitearvoaan pienempänä. Tällöin komissio joutuisi laatimaan kertomuksen liiallisesta julkis-talouden alijäämästä.

Finanssipolitiikan rakenneuudistuksia ja kehitystä kohti tervettä rahoitusasemaa tulee edistää

Sellaisen määrätietoisuuden puuttuminen, jota jäljellä olevien rahoitusaseman epätasapainoisuuksien poistaminen hitaan talouskasvun aikana vaatisi, asettaa joidenkin maiden vakauttamispyrkimysten uskottavuuden sekä itse vakaus- ja kasvusopimuksen pitävyyden kyseenalaiseksi. Se, että terveen rahoitusaseman saavuttaminen viivästyy, ei uhkaa vakauttamisprosessia pelkästään niissä maissa, joita vakauttaminen koskee, vaan koko euroalueella, sillä koko vakaus- ja kasvusopimuksen uskottavuus olisi tuolloin vaarassa. Siksi niiden maiden, joiden julkisen talouden rahoitusasema on edelleen epätasapainoinen, tulisi pitäytyä vakaushjelmansa vuodentakaisten tarkistusten mukaisissa tasapainottumistavoitteissa eli saavuttaa rahoitustasapaino vuoteen 2003/2004 mennessä.

Maissa, joissa julkinen talous on jo tasapainoinen, tämänhetkisen taloudellisen taantuman vaikutuksia voidaan vaimentaa antamalla suhdanneautomaatiikan toimia vapaasti. Näiden maiden ei kuitenkaan tule vaarantaa saavuttamaansa tasapainoa ryhtymällä harjoittamaan aktiivista finanssipolitiikkaa. Aktiivinen finanssipolitiikka on osoit-

tautunut usein vaikutuksiltaan kielteiseksi, kun sen toimeenpanoon liittyvät viivästymät ja vaikeudet toimien kumoamisessa ovat vahvistaneet suhdannevaihteluja sekä nostaneet julkisia menoja ja veroasteita viime vuosikymmenien aikana.

Koska menoarvioiden ylittyminen on aiemmin usein pilannut maiden vakauttamispyrkimykset, tehokkaat menetelmät menojen seurannassa ja hallinnassa kaikilla hallinnon tasoilla parantaisivat budjettitavoitteiden uskottavuutta. Lisäksi tarvitaan määrätietoista menorakenteiden uudistamista. Menotavoitteiden tarkistaminen auttaisi ensinnäkin saavuttamaan vakaus- ja kasvusopimuksen keskipitkän aikavälin tavoitteet ja toiseen helpottaisi verokevennysten jatkamista tulevaisuudessa. Verotus- ja menojärjestelmien rakenteiden kattava uudistaminen voisi lisäksi auttaa luomaan sellaisen finanssipoliittisen ympäristön, joka olisi suotuista työpaikkojen luomiselle ja talouskasvulle.

Lisäksi julkisen talouden vakauttaminen menoja rajoittamalla helpottaisi velkasuhteen nopeaa pienenemistä. Tämä puolestaan helpottaisi väestön ikääntymisestä johtuvaa painetta julkisen talouden rahoitusasemaa kohtaan. Se, ettei tämän ongelman ratkaisussa ole edistytty, on erityisen huolestuttavaa siitä syystä, että kasvavat sosiaaliturvamenot vaativat kireämpää (eikä kevyempää) verotusta tai johtavat alijäämän ja velan kasvamiseen.

Taloudellinen taantuma ja joidenkin maiden vaikeudet budjettitavoitteiden saavuttamisessa ovat herättäneet keskustelua EU:n finanssipoliittisten sääntöjen tarkoituksenmukaisuudesta. Tarvetta vakaus- ja kasvusopimuksen uudelleentulkintaan ei kuitenkaan ole. Sopimuksessa edellytetään rahoitusaseman vakauttamisen pitämistä keskeisenä tavoitteena muinakin kuin vahvan kasvun aikoina. Lisäksi on keskusteltu siitä, millaisiin finanssipoliittisiin tavoitteisiin maiden tulisi keskittyä. Siksi on tärkeää tähdentää, että vakaus- ja kasvusopimuksessa selkeästi painotetaan vakaushjelmiin sisältyviä nimellisiä jäämäsuhdetavoitteita, samalla kun suhdannevaihtelun vaikutukset otetaan huomioon arvioitaessa nimellisiä budjettitavoitteita ja toteutuneita arvoja.

Yhteenvedon voidaan sanoa, että finanssipoliittisten tavoitteiden tulee olla riittävän vaativia erityisesti niissä maissa, joissa rahoitusasema on edelleen epätasapainossa ja joiden täytyy saavuttaa tasapaino vuoteen 2003/2004 mennessä. Tulevia vakausohjelmien tarkistuksia laatiessaan hallitusten tulee ottaa tarkasti huomioon edellä esitetyt näkökohdat, jotka ovat myös vuoden 2001 politiikan laajojen suuntaviivojen mukaiset.

Tämä lisää maiden vakauttamissuunnitelmien sekä vakaus- ja kasvusopimuksen uskottavuutta. Lisäksi hallitusten tulisi keskipitkän aikavälin strategisissa budjettisuunnitelmissa ottaa huomioon vuoden 2001 talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa painotettu kattava rakenneuudistus, jonka tavoitteena on työllisyydelle suotuisa verotus- ja kannustinjärjestelmä, pieni velka sekä kestävä eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmä.

5 Euroalueen talousnäkyviä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot

Eurojärjestelmän asiantuntijat ovat laatineet marraskuun 2001 puoleenväliin mennessä saatavissa olleiden tietojen perusteella kokonaistaloudellisen arvion euroalueen tulevasta talouskehityksestä. Arviot on tuotettu vakiintuneen käytännön mukaisesti EKP:n ja euroalueen kansallisten keskuspankkien asiantuntijoiden yhteistyönä.¹ Kahdesti vuodessa ne muodostavat osan aineistoa, jota EKP:n neuvosto käyttää arvioidessaan talouskehitystä ja hintavakauteen kohdistuvia riskejä EKP:n rahapolitiikan strategian toisen pilarin mukaisesti.

Asiantuntija-arviot perustuvat useille oletuksille, jotka koskevat mm. korkoja, valuuttakursseja, öljyn hintaa ja euroalueen ulkopuolista maailmankauppaa. Teknisenä oletuksena on erityisesti, että lyhyet markkinakorot pysyvät muuttumattomina arviointijakson aikana. Näin pyritään edistämään EKP:n neuvoston työskentelyä antamalla viitteitä siitä, miten EKP:n keskeisten ohjauskorkeiden pitäminen muuttumattomina arviointijakson aikana mahdollisesti vaikuttaisi tulevaan hintakehitykseen. Asiantuntija-arvioita ei tästä syystä ole tarkoitettu parhaaksi mahdolliseksi ennusteeksi tulevasta talouskehityksestä etenkin pitkällä aikavälillä, koska rahapolitiikka toimii aina säilyttääkseen hintavakauden. Lyhyitä korkoja

koskevan oletuksen lisäksi oletetaan myös, että euron valuuttakurssit pysyvät muuttumattomina arviointijaksolla. Pitkiä korkoja koskevat tekniset oletukset perustuvat markkinaodotuksiin, joiden mukaan pitkät korot eivät arviointijaksolla juurikaan muutu.

Arvioihin liittyvää epävarmuutta on kuvattu esitämällä ne vaihteluvälillä. Vaihteluvälit perustuvat euroalueen kansallisten keskuspankkien aikaisempina vuosina laatimien arvioiden ja toteutuneen kehityksen välisiin eroihin. Vaihteluvälien leveys on näiden erojen itseisarvojen keskiarvo kerrottuna kahdella. Yleensä vaihteluvälien leveys vaihtelee riippuen muuttujasta ja arviointijakson pituudesta. Tämä heijastaa arvioinnin vaikeutta, joka on erilainen eri muuttujilla ja arviointijaksoilla. Lisäksi vaihteluvälit heijastavat mm. korkoja ja valuuttakursseja koskevien oletusten poikkeamia toteutuneesta kehityksestä. Vaihteluvälien taipumus leventyä arviointijakson loppua kohden perustuu siihen, että myöhempiä vuosia koskeviin arvioihin liittyy yleensä suurempaa epävarmuutta.

Kansainvälistä ympäristöä koskevat oletukset

Samansuuntaisesti kuin muidenkin kansainvälisten organisaatioiden ennusteissa myös eurojärjestelmän arviossa oletetaan, että heikoksi jää-

¹ Lisätietoa arvioiden laatimisessa käytettävistä menetelmistä ja tekniikoista löytyy EKP:n kesäkuussa 2001 julkaisemasta oppaasta "A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises".

vää maailmantalouden kasvua vuoden 2001 toisella puoliskolla seuraa vähittäinen elpyminen vuoden 2002 mittaan, ja että näin ollen vuonna 2003 vuotuiset kasvuvauhdit ovat taas nopeampia. Epävarmuus on tällä kertaa useista eri syistä tavallista suurempaa. Ensiksikin talousnäkyimiä koskeva epävarmuus lisääntyy aina suhdanteiden kääntyessä. Toisekseen epävarmuus on kasvanut entisestään syyskuun 11. päivänä Yhdysvalloissa tapahtuneiden terrori-iskujen seurauksena, varsinkin kun niiden kokonaisvaikutus yrittäjien ja kuluttajien käyttäytymiseen on edelleen epäselvä. Tässä arviossa oletetaan kuitenkin, että maailmantalouden kasvua vuonna 2001 heikentäneet tekijät poistuvat vähitellen arviointijakson aikana. On siitä huolimatta mahdollista, että kansainvälinen ympäristö kehittyi oletettua heikommin, tai toisaalta elpyminen saattaa nopeutua, jos kansainväliset jännitteet väistyvät nopeasti.

Arvion taustalla olevan oletuksen mukaan *BKT:n määrän kasvuvauhti euroalueen ulkopuolella* hidastuu viime vuoden keskimäärin 5 prosentista noin 2 prosenttiin vuonna 2001 ja 1,5 prosenttiin vuonna 2002 sekä nopeutuu sitten noin 4 prosenttiin vuonna 2003. Yhdysvaltain talouskasvun oletetaan hidastuvan voimakkaammin ja pitemmäksi aikaa kuin kesäkuussa odotettiin, mutta talouden oletetaan elpyvän vuoden 2002 kuluessa. Japanin talouskasvun oletetaan pysyvän hyvin heikkona vuonna 2002 ja elpyvän hieman vuonna 2003. Myös muualla maailmassa talouskasvu on yleisesti ottaen hidastunut odotettua voimakkaammin, mutta kasvun oletetaan elpyvän vuoden 2002 aikana. Yhdysvaltain ja Japanin kehityksen vaikutus siirtymätalouksiin oletetaan pienemmäksi kuin sen vaikutus muihin kehittyviin markkinatalouksiin.

Koko maailman *BKT:n määrän kasvuvauhtia* koskevia oletuksia heijastaen *euroalueen ulkoisten vientimarkkinoiden kasvuvauhdin* arvioidaan hidastuneen huomattavasti eli viime vuoden 12 prosentista 1,5 prosenttiin vuonna 2001 ja kiihtyvän suhteellisen nopeasti vuoden 2002 kuluessa. Koska vientimarkkinoiden kasvu on heikkoa vuoden 2001 jälkipuoliskolla ja vuoden 2002 alkupuoliskolla, ulkoisten vientimarkkinoiden vuotuisen kasvuvauhdin arvioidaan olevan vuonna 2002 keskimäärin 0,5 % ja nousevan vuonna 2003 noin 6,5 prosenttiin.

Futuurimarkkinoiden hintojen perusteella *öljyn maailmanmarkkinahinnan* oletetaan laskevan huomattavasti mutta kääntyvän lievästi nousuun vielä arviointijakson aikana. Öljyn keskimääräisen vuotuisen dollarihinnan oletetaan laskevan 24 % vuonna 2002 ja nousevan 3 % vuonna 2003. Oletus keskimääräisestä laskusta vuonna 2002 heijastaa lähinnä viime kuukausina tapahtunutta öljyn hinnan laskua, joka vaikuttaa myös ensi vuoden hintatasoon. *Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen* oletetaan laskevan sekä vuonna 2001 että vuonna 2002 ja nousevan hieman vuonna 2003.

Useimmissa teollisuusmaissa inflaatiovauhti kiihtyi vuonna 2000 vahvan talouskehityksen ja öljyn hinnan nousun vuoksi mutta tasaantui vuoden 2001 aikana. Euroalueen ulkopuolelta tulevien maailmantalouden inflaatiopaineiden oletetaan vähenevän vuosina 2002 ja 2003, kun talouskehitys on heikompaa ja öljyn hinta matalampi.

BKT:n määrän kasvua koskevat arviot

Euroalueen *BKT:n määrän kasvuvauhdin* arvioidaan hidastuneen huomattavasti eli viime vuoden 3,4 prosentista 1,3–1,7 prosenttiin vuonna 2001. Huolimatta taloudellisen toimeliaisuuden arvioidusta elpymisestä *BKT:n määrän keskimääräisen kasvuvauhdin* arvioidaan jäävän 0,7–1,7 prosenttiin vuonna 2002. Arvion mukaan vuonna 2003 *BKT:n määrän kasvu* vahvistuu edelleen ja keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti on 2,0–3,0 %. Heikentynyt talouskasvu euroalueella vuosina 2001–2002 heijastaa suurelta osin maailmantalouden kasvun huomattavaa hidastumista ja sen vaikutusta euroalueen vientiin ja investointeihin sekä varastojen kasvuun. Yksityisen kulutuksen arvioidaan kuitenkin luottamuksen heikentymisestä huolimatta pysyvän vahvana, mihin osaltaan vaikuttavat vuoden 2001 alun veronkevennykset monissa maissa. *BKT:n määrän kasvuvauhdin* arvioidaan nopeutuvan, kun vienti elpyy ja epävarmuus hälvenee. Kaiken kaikkiaan euroalueen kotimaisen kysynnän vuotuisen kasvuvauhdin, joka oli nopea vuonna 2000, arvioidaan hidastuvan vuosina 2001 ja 2002 mutta nopeutuvan taas vuonna 2003. Ulkomaankaupan vuotuisen vaikutuksen *BKT:n kasvuvauhtiin* arvioidaan olevan lievästi negatiivinen vuonna 2002, kun se vuonna

2001 oli vahvasti positiivinen, mutta paranevan jossain määrin vuonna 2003.

Syyskuun 11. päivän terrori-iskuilla ja niiden aiheuttamalla epävarmuuden lisääntymisellä on arvion mukaan ainoastaan tilapäinen vaikutus euroalueen kotimaiseen kulutukseen. Se näkyy erityisesti investointien ja vähemmässä määrin myös kulutusmenojen lykkäämisinä ja hidastaa siten BKT:n kasvuvauhtia sekä vuonna 2001 että vuonna 2002. Vaikka osan vaikutuksista oletetaan ajoittuneen vuoden 2001 puolelle, vaikutuksia ilmenee oletettavasti viipeellä vielä vuonna 2002.

Kotimaisen kysynnän eristä *yksityisen kulutuksen* kasvuvauhdin arvioidaan hidastuneen viime vuoden 2,6 prosentista 1,7–2,1 prosenttiin vuonna 2001 ja olevan 1,2–2,2 % vuonna 2002. Vuonna 2003 kasvuvauhdin arvioidaan nopeutuvan 1,5–3,1 prosenttiin. BKT:n määrän kasvutekijöistä yksityisillä kulutusmenoilla on arvion mukaan suurin ja tasaisin vaikutus arviointijaksolla, kun käytettävissä olevien reaalityulojen kasvu jatkuu jokseenkin vahvana. Veronkevennykset monissa maissa vuosina 2001 ja 2002 ja arvioitu inflaation hidastuminen vuonna 2002 tukevat arvion mukaan reaalityulojen kasvua. Molempien tekijöiden arvioidaan lieventävän taloudellisen toimeliaisuuden hidastumisen vaikutusta kotitalouksien tuloihin. Säästämisasteen arvioidaan kuitenkin nousseen vuonna 2001 ja pysyvän myöhemmin jokseenkin ennallaan. Säästämisasteen nousu jakson alussa johtuu pääasiassa siitä, että kotitalouksien kulutus sopeutui viipeellä vuoden 2000 lopussa ja vuoden 2001 alussa toteutettuihin veronkevennyksiin. Sen jälkeen epävarmuuden lisääntymisen viivästeisten vaikutusten ja heikentyneiden työllisyysnäköymien odotetaan pitävän säästämisasteen korkeana.

Tämänhetkisten budjettisuunnitelmien perusteella *julkisen kulutuksen* määrän kasvuvauhdin oletetaan hidastuvan arviointijaksolla jonkin verran viime vuoden 1,8 prosentista. Julkisen sektorin työntekijöiden määrän oletetaan pysyvän euroalueella jokseenkin muuttumattomana arviointijaksolla, minkä vuoksi julkisen kulutuksen määrän kasvun oletetaan johtuvan pääasiassa tavaroiden ja palvelujen hankinnoista.

Kiinteiden investointien määrän kasvuvauhdin arvioidaan hidastuneen huomattavasti viime vuoden 4,5 prosentista –0,6–0,4 prosenttiin vuonna 2001 ja jäävän –1,0–2,0 prosenttiin vuonna 2002. Vuonna 2003 kasvuvauhdin arvioidaan nopeutuvan 1,2–4,4 prosenttiin. Investointien kasvuvauhdin hidastumisesta vuonna 2001 selittävät pääasiassa talouskehityksen heikkeneminen ja epävarmuuden lisääntyminen. Yritysten investointien kasvuvauhdin arvioidaan pysyneen hyvin heikkona vuonna 2001. Kasvuvauhdin arvioidaan kuitenkin taas vähitellen kiihtyvän vuosina 2002 ja 2003, kun vienti toipuu, rahoitustilanne säilyy suotuisana ja työvoimakustannusten kasvu pysyy oletuksen mukaan hitaana. Asuntoinvestointien määrän arvioidaan kasvavan heikonlaisesti vuoteen 2003 asti, koska joissakin maissa asuntomarkkinoilla on ylitarjontaa ja joissakin maissa julkisia kannusteita on vähennetty. Julkisten investointien kasvuvauhdin arvioidaan hidastuvan viime vuoden noin 2 prosentista, koska paikallishallinnon rahoitusasema on heikentynyt joissakin maissa.

Nettoviennillä arvioidaan olleen vuonna 2001 edelleen positiivinen vaikutus BKT:n kasvuun, kun tuonnin kasvun hidastuminen, joka heijastaa lähinnä kotimaisen kysynnän kasvun heikkenemistä, vähintäänkin kompensoi arvion mukaan viennin kasvun hidastumisen vaikutuksen. Ulkomaankaupan nettovaikutuksen euroalueen kasvuun arvioidaan olevan hieman negatiivinen vuonna 2002 mutta paranevan hieman vuonna 2003. Viennin kasvun – mukaan lukien euroalueen sisäinen kauppa – arvioidaan heikentyvän viime vuoden 12,4 prosentista 2,4–5,2 prosenttiin vuonna 2001 ja 0,3–3,5 prosenttiin vuonna 2002 ja vahvistuvan taas 4,0–7,2 prosenttiin vuonna 2003. Tämä arvio heijastaa oletusta, että euroalueen ulkoisten vientimarkkinoiden kasvu hidastuu merkittävästi, sillä euroalueen markkinaosuuden arvioidaan säilyvän jokseenkin muuttumattomana arviointijaksolla. Tuonnin kasvun – mukaan lukien euroalueen sisäinen kauppa – arvioidaan hidastuvan viime vuoden 10,9 prosentista 1,1–3,7 prosenttiin vuonna 2001 ja 0,6–4,0 prosenttiin vuonna 2002 ja nopeutuvan 3,7–7,1 prosenttiin vuonna 2003; tämä heijastaa suurin piirtein euroalueen kokonaiskysynnän kehitystä.

Työllisyyden kasvun, joka oli viime vuonna erityisen vahvaa eli 2,0 %, arvioidaan hidastuvan mer-

kittävästi mutta pysyvän kuitenkin hivenen positiivisena vuonna 2002 ja voimistuvan taas jonkin verran vuonna 2003. Pääasiassa tässä kehityksessä heijastuu viipeellä suhdannetekijöiden vaikutus eli taloudellisen toimeliaisuuden arvioitu kehitys. Tässä arvioissa myös vaikea työvoimakustannusten kasvu ja osa-aikatyön jatkuva suhteellinen lisääntyminen tukevat työllisyyden kasvua arviointijaksolla. Työvoiman tarjonnan arvioidaan lisääntyvän, kun työvoimaosuus kasvaa, joskin aiempaa hitaammin. Työttömyysasteen ei siis arvioida enää laskevan, vaan arvion mukaan se pysyy arviointijaksolla suunnilleen muuttumattomana, kun sekä työllisyys että työvoiman tarjonta kasvavat hieman.

Hinta- ja kustannusnäköymät

Eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioissa käytettyjen oletusten perusteella yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) keskimääräisen nousuvauhdin arvioidaan olleen 2,6–2,8 % vuonna 2001 ja hidastuvan 1,1–2,1 prosenttiin vuonna 2002. Vuonna 2003 sen arvioidaan pysyttelevän 0,9–2,1 prosenttina. Nousuvauhdin hidastuminen arvioissa vuosina 2002 ja 2003 johtuu tuontihintojen jyrkästä laskusta ja siitä, että kotimaiset hinnat nousevat maltillisemmin kuin vuonna 2001. Tuontihintojen, erityisesti öljyn hinnan, aiemman nousun ja elintarvikkeiden hintoihin vaikuttaneiden erityistekijöiden ei enää arvioida vaikuttavan YKHI-inflaatiota nostavasti. Inflaation arvioitu hidastuminen vuoden 2002 puoleenväliin asti perustuu suurimmaksi osaksi tähän. Lisäksi kotimaisia kustannuspaineita vaimentaa arvion mu-

kaan BKT:n määrän melko vaatimattomaksi jäävä kasvuvauhti koko arviointijaksolla, ja myös voittomarginaalit arvioidaan kohtuullisen pieniksi.

Öljyn hintaa ja euron valuuttakurssia koskevien teknisten oletusten ja maailmantalouden inflaatiota koskevien maltillisten odotusten perusteella euroalueen tuontihintojen nousupaineiden arvioidaan vaimenevan merkittävästi arviointijaksolla. Tuontihintojen vuotuisen nousuvauhdin arvioidaan hidastuneen viime vuoden 8,5 prosentista noin 1,5 prosenttiin vuonna 2001, ja vuonna 2002 tuontihinnat saattavat jopa laskea. Vuonna 2003 tuontihintojen nousuvauhti arvion mukaan kiihtyy hieman.

Markkinahintaisen BKT:n deflaattorin muutosvauhdin – joka heijastaa yksikkötyökustannusten, voittomarginaalien ja välillisten verojen kehitystä – arvioidaan nopeutuneen viime vuoden 1,4 prosentista 2,2–2,5 prosenttiin vuonna 2001, hidastuvan 1,4–2,1 prosenttiin vuonna 2002 ja hidastuvan edelleen 1,0–1,9 prosenttiin vuonna 2003. BKT:n deflaattorilla mitatun inflaation hidastuminen arviointijaksolla heijastaa lähinnä yksikkötyökustannusten samansuuntaista kehitystä, kun voittomarginaalit pysyvät lähes ennallaan. BKT:n deflaattorin kehityksessä ei enää näy merkkejä elintarvikkeiden tuottajahintojen nousun vaikutuksista. Lisäksi suhteellisen heikoksi arvioitu BKT:n määrän kasvu rajoittaa osaltaan voittomarginaaleja arviointijaksolla.

Arvioissa on oletettu, että viime vuosien yleisesti ottaen maltillinen palkkojen nousuvauhti jatkuu jokseenkin samanlaisena arviointijakson aikana.

Taulukko 11.

Kokonaistaloudellinen arvio

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos¹⁾)

	2000	2001	2002	2003
YKHI	2,4	2,6–2,8	1,1–2,1	0,9–2,1
BKT:n määrä	3,4	1,3–1,7	0,7–1,7	2,0–3,0
<i>josta:</i>				
Yksityinen kulutus	2,6	1,7–2,1	1,2–2,2	1,5–3,1
Julkinen kulutus	1,8	1,1–2,3	0,8–1,8	0,8–1,8
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	4,5	-0,6–0,4	-1,0–2,0	1,2–4,4
Vienti (tavarat ja palvelut)	12,4	2,4–5,2	0,3–3,5	4,0–7,2
Tuonti (tavarat ja palvelut)	10,9	1,1–3,7	0,6–4,0	3,7–7,1

1) Jokaisen muuttujan ja arviointijakson vaihteluvälit perustuvat euroalueen kansallisten keskuspankkien aiempien arvioiden ja toteutuneen kehityksen välisten erojen itseisarvojen keskiarvoon.

Vuoden 2001 palkkakehitystä ja tämänhetkisiä sopimuksia koskevien tietojen perusteella näyttää siltä, että palkkojen nousuvauhti on reagoinut inflaation aikaisempaan kiihtymiseen vain vähän. Työvoiman kysynnän arvioidaan heikkenevän taloudellisen toimeliaisuuden vähentyessä, ja tämän odotetaan osaltaan hidastavan palkkojen nousuvauhtia arviointijaksolla. Tämänhetkisten sopimusten suhteellisen laaja kattavuus ja pitkäkö kesto vaimentavat kuitenkin todennäköisesti tätä vaikutusta. Kaiken kaikkiaan palkkojen nou-

suvauhdin arvioidaan pysyvän melko vakaana vuonna 2002 ja kiihtyvän vain hieman vuonna 2003, kun talous elpyy.

Yksikkötyökustannusten nousuvauhdin arvioidaan kiihtyneen jyrkästi vuonna 2001 viime vuoden erittäin hitaan nousun jälkeen. Tämä johtuu suhdanneluonteisesta työn tuottavuuden kasvun hidastumisesta. Kiihtymisen odotetaan jäävän tilapäiseksi, ja yksikkötyökustannusten kasvun arvioidaan hidastuvan arviointijakson aikana noin

Kehikko 7.

Vertailua kesäkuun 2001 arviioon

Suurin ero EKP:n Kuukausikatsauksen kesäkuun 2001 numerossa julkaistun eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvion oletuksiin on, että maailmantalouden kasvunäkymiä on tarkistettu selvästi aiempaa heikommiksi. Euroalueen ulkopuolisten vientimarkkinoiden kasvuvauhtia vuosina 2001 ja 2002 on tämän vuoksi tarkistettu noin 5 prosenttiyksikköä hitaammaksi eli 1,5 prosentiksi vuonna 2001 ja 0,5 prosentiksi vuonna 2002. Tarkistus on suhteellisen suuri verrattuna aiemmissä kokonaistaloudellisissa arvioissa tehtyihin tarkistuksiin. Muita muutoksia oletuksissa ovat se, että öljyn hinta vuonna 2001 on nyt arvioitu alhaisemmaksi, ja se, että niin pitkät kuin lyhyetkin korot ovat koko arviointijaksolla alemmat kuin aiemmissä arvioissa.

BKT:n määrän kasvun vaihteluvälejä vuosina 2001 ja 2002 on nyt tarkistettu merkittävästi alaspäin, ja vaihteluvälit ovat nyt molempina vuosina kesäkuisten alapuolella. Tarkistus on suuruudeltaan hieman yli 1 prosenttiyksikön, ja se johtuu pääasiassa vientilukujen tarkistamisesta alaspäin harvinaisen suuren maailmantalouden kasvunäkymiä koskevan tarkistuksen seurauksena. Kuitenkin myös kaikkia kotimaisen kysynnän eriä on tarkistettu selvästi alaspäin. Vuodelta 2000 ja vuoden 2001 ensimmäiseltä puoliskolta saatujen uusien tietojen perusteella sekä investointien että varastokehityksen vuosikeskiarvoja vuosille 2001 ja 2002 on tarkistettu alaspäin. Sen lisäksi tässä kokonaistaloudellisissa arvioissa on arvioitu, että suuri epävarmuus vähentää investointeja sekä vähäisemmässä määrin myös kulutusta vuosina 2001 ja 2002.

Inflaation arvioidut vaihteluvälit vuosina 2001 ja 2002 ovat hyvin lähellä edellisessä arvioissa määritettyjä. YKHI-inflaation vaihteluväli vuonna 2001 on hyvin samankaltainen kuin kesäkuuisessa arvioissa, joskin sitä on hieman nostettu. Tämä viittaa siihen, että erityistekijöiden sekä öljyn hinnan ja nimellispalkkojen kehityksen vaikutus on arvioitu melko onnistuneesti. YKHI-inflaation vaihteluväli vuonna 2002 on sekin lähellä kesäkuuisen arvion vaihteluväliä, mutta sitä on hieman laskettu. Laskun taustalla ovat muuttumattomat oletukset sopimuspalkoista, mikä osoittaa huomattavaa palkkajäykkyyttä, ja kyseistä vuotta koskevaan arvioon vaikuttaneiden erityistekijöiden poistumisesta sekä alemmaksi oletettu öljyn hinta.

Kokonaistaloudellisten arvioiden vertailua

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)

Vaihteluvälit perustuvat aiempien arvioiden virheiden itseisarvojen keskiarvoon

	2001	2002	2003
YKHI – joulukuu 2001	2,6–2,8	1,1–2,1	0,9–2,1
YKHI – kesäkuu 2001	2,3–2,7	1,2–2,4	.
BKT:n määrä – joulukuu 2001	1,3–1,7	0,7–1,7	2,0–3,0
BKT:n määrä – kesäkuu 2001	2,2–2,8	2,1–3,1	.

Kehikko 8.

Muiden laitosten ennusteet

Useat kansainväliset järjestöt ja yksityiset ennustelaitokset ovat julkaisseet ennusteita euroalueen talousnäky- mistä vuoteen 2003 saakka. Myös EKP on julkistanut kokoamansa Survey of Professional Forecasters -kyse- lytutkimuksen tulokset. Nämä ennusteet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia keskenään eivätkä eu- rojärjestelmän asiantuntijoiden laatimien kokonaistaloudellisten arvioiden kanssa, koska ne perustuvat eri- laisiin oletuksiin ja ne on laadittu eri ajankohtina (eli ne perustuvat eri aikoina käytettävissä olleisiin tietoi- hin). Eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioista poiketen muiden laitosten ennusteet eivät yleensä perustu oletukselle muuttumattomista lyhyistä koroista arviointijakson aikana. Lisäksi näissä ennusteissa käytetään erilaisia oletuksia rahoitusmarkkinoita ja euroalueen ulkoista ympäristöä koskevista muuttujista. On myös huomattava, että Consensus Economics Forecasts -ennusteissa ja Survey of Professional Forecasters -kyse- lytutkimuksessa käytetään monia tarkemmin määrittelemättömiä oletuksia.

Euroalueen BKT:n määrän kasvuennusteiden vertailua

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Julkistamisajankohta	2001	2002	2003
Euroopan komissio	Marraskuu 2001	1,6	1,3	2,9
IMF	Marraskuu 2001	1,6	1,3	.
OECD	Marraskuu 2001	1,6	1,4	3,0
Consensus Economics Forecasts	Marraskuu 2001	1,5	1,5	.
Survey of Professional Forecasters	Marraskuu 2001	1,5	1,5	2,5

Lähteet: Euroopan komission syksyn 2001 ennuste, IMF 13.11.2001, OECD Economic Outlook, Consensus Economics Forecasts ja EKP:n Survey of Professional Forecasters.

Erilaisista oletuksista huolimatta käytettävissä olevissa muiden ennustelaitosten ennusteissa arvioidaan hyvin yksimielisesti, että BKT:n määrän tämän vuoden odotettua noin 1,5 prosentin kasvuvauhtia (huo- mattava hidastuminen vuoden 2000 voimakkaasta 3,4 prosentin kasvuvauhdista) seuraa taloudellisen toi- meliaisuuden pysyminen heikkona myös vuonna 2002. Sekä Euroopan komission että IMF:n ennusteiden mukaan BKT:n määrän kasvuvauhti heikkenee entisestään ja on tuona vuonna 1,3 %, kun Survey of Pro- fessional Forecasters -kyselytutkimuksen ja Consensus Economics Forecasts -ennusteiden mukaan kasvu- vauhti vuonna 2002 saattaisi olla 1,5 %. Eräiden laitosten julkaisemat neljännesvuosittaiset kasvuvauhtilu- vut viittaavat siihen, että vuoden 2002 heikko BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti johtuu pääasiassa odotuksista, että taloudellinen toimeliaisuus on vähäistä vuoden 2001 loppupuoliskolla. Talouskasvun odo- tetaan elpyvän jossain määrin vuoden 2002 kuluessa. Tämä heijastaa sekä kotimaisen kysynnän että maa- ilmantalouden kasvunäkymien asteittaista paranemista. Paranemisen ajoitus saattaa kuitenkin vaihdella eri ennusteissa, mikä näkyy niiden tuloksena saaduissa vuoden 2002 kasvuluvuissa. Ennusteissa odotetaan BKT:n määrän kasvuvauhdin nopeutuvan selvästi vuonna 2003 – Survey of Professional Forecasters -tut- kimuksen mukaan 2,5 prosenttiin ja OECD:n mukaan jopa 3,0 prosenttiin.

Euroalueen kuluttajahintainflaatioennusteiden vertailua¹

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Julkistamisajankohta	2001	2002	2003
Euroopan komissio	Marraskuu 2001	2,8	1,8	1,8
IMF	Marraskuu 2001	2,7	1,5	.
OECD	Marraskuu 2001	2,5	1,6	1,7
Consensus Economics Forecasts	Marraskuu 2001	2,6	1,7	.
Survey of Professional Forecasters	Marraskuu 2001	2,6	1,7	1,8

Lähteet: Euroopan komission syksyn 2001 ennuste, IMF 6.11.2001, OECD Economic Outlook, Consensus Economics Forecasts ja EKP:n Survey of Professional Forecasters.

¹ IMF:n ja OECD:n ennusteissa yksityisen kulutuksen deflaattori, muuten YKHI.

Inflaationäkymien suhteen ollaan käytettävissä olevissa ennusteissa yhtä mieltä siitä, että inflaatiouvauhti hidastuu asteittain ensi vuonna ja vuotuinen keskimääräinen inflaatio hidastuu tämän vuoden 2,5 prosentista (OECD) tai 2,8 prosentista (Euroopan komissio) 1,5 prosenttiin (IMF) tai 1,8 prosenttiin (Euroopan komissio) vuonna 2002. Vuonna 2003 inflaatiouvauhdin odotetaan pysyvän jokseenkin muuttumattomana, OECD:n mukaan 1,7 prosenttina ja sekä Survey of Professional Forecasters -tutkimuksen että Euroopan komission mukaan 1,8 prosenttina. Hintakehitykseen vuonna 2001 vaikuttaneiden tilapäisten sokkien vaikutuksen odotetaan häviävän, ja sekä ulkomaisten että kotimaisten tekijöiden odotetaan vaimentavan hintapaineita entistään.

1,5 prosenttiin, kun työn tuottavuuden kasvu lähestyy pitkän aikavälin keskiarvoa eikä nimellispalkkojen nousuvauhti kiihdy huomattavasti. Kun koko euroaluetta tarkastellaan kokonaisuutena, välillisillä veroilla on vuosina 2002 ja 2003 pieni hintoja nostava vaikutus. Käteiseen eurorahaan siirtymisen ei ole arvioitu nostavan hintoja merkittävästi vuosina 2001 ja 2002, koska kilpailu euroalueen vähittäiskaupan alalla on kovaa ja kuluttajat seuraavat tarkasti euron käyttöönoton mahdollisia vaikutuksia hintatasoon.

YKHIn muiden erien kuin energian ja elintarvikkeiden hintojen kehityksen arvioidaan suurelta osin heijastavan BKT:n deflaattorin kehitystä. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen nousuvauhdin arvioidaan kiihtyneen vähitellen vuonna 2001 mutta hidastuvan hieman siitä eteenpäin, kun kapasiteetin käyttöaste alenee ja tuontihinnat laskevat. Palvelujen hintojen arvioidaan nousseen vuonna 2001 niin hallinnollisten

hintojen ja välillisten verojen kuin yksikkötyökustannustenkin nousun vuoksi. Seuraavina vuosina palvelujen hintojen nousuvauhdin arvioidaan jonkin verran hidastuvan, kun yksikkötyökustannusten kasvu hidastuu.

Energian hinnan aiemman nousun vaikutuksen poistuminen vaikuttaa merkittävästi vuotuisen YKHI-inflaation hidastumista koskevaan arvioon. Euron valuuttakurssia ja öljyn hintaa koskevien oletusten perusteella energian hinnan vaikutuksen vuotuisen inflaatiouvauhtiin arvioidaan pienentyneen merkittävästi, noin 1 prosenttiyksikön verran, vuodesta 2000 vuoteen 2001. Energian hinnan inflaatiota hidastava vaikutus ei juurikaan näy tämän vuoden YKHI-inflaatioissa, kun samaan aikaan eläintaudit ovat nostaneet elintarvikkeiden hintoja. Vuonna 2002 energian hinnalla arvioidaan olevan pieni YKHI-inflaatiota hidastava vaikutus eikä elintarvikkeiden hintojen arvioida kiihdyttävän inflaatiota.

6 Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase

Maailmantalouden kasvu hidastui huomattavasti

Maailmantalouden kasvu on merkittävästi hidastumassa. Tämä Yhdysvalloista alkunsa saanut hidastuminen on nähtävissä voimakkuudeltaan vaihtelevana myös useimmilla muilla maailman talousalueilla. Kasvun hidastumiseen keskeisesti vaikuttaneita tekijöitä olivat alun perin tieto- ja viestintätekniikan tuotteiden kysynnän supistuminen ja se, että öljyn hinnannousu alkoi vaikut-

taa vasta viivästyvän jälkeen. Syyskuun 11. päivän terrori-iskut lisäsivät epävarmuutta ja vaikuttivat negatiivisesti Yhdysvaltojen taloudelliseen toimeliaisuuteen syys-lokakuussa. Tämänhetkisten yleisten odotusten mukaan maailmantalouden kasvu pysyy vuonna 2001 ja vuoden 2002 ensimmäisellä puoliskolla heikkona, mutta elpyy vähitellen vuoden 2002 jälkipuoliskolla. Vuotuisen kasvuvauhti nopeutuu jälleen vuonna 2003. Merkittävää näissä näkymissä on kuitenkin se, että kasvuun näyttää liittyvän huomattavaa epävar-

muutta. Kasvun hidastumisen riskiä lisäävät erityisesti maailmantalouden epävarmuuden pitkityminen terrori-iskujen suoran tai epäsuoran vaikutuksen vuoksi ja yksityisten yritysten investointien nyt odotettua pitempään kestävä supistuminen etenkin Yhdysvalloissa. Maailmantalouden kasvu saattaa kuitenkin elpyä ripeämmin, jos kansainväliset jännitteet lievenevät nopeasti.

Kaikki suuret kansainväliset järjestöt ovat odotetusti tarkistaneet keskeisistä talousalueista viime aikoina julkaisemiaan kasvuennusteita aiempaa maltillisemmiksi. Yhdysvaltain BKT:n määrää koskevat kasvuarvot vuodeksi 2002 vaihtelevat 0,5 prosentista (Euroopan komissio) 0,7 prosenttiin (IMF ja OECD). Kasvun odotetaan yleensä vahvistuvan uudelleen vuoden 2002 puolivälin jälkeen. Japanin talouden odotetaan yleisesti taantuvan vuonna 2002, ja sen BKT:n määrän ennakoidaan eri ennusteissa supistuvan seuraavasti: 0,9 % (Euroopan komissio), 1 % (OECD) tai 1,3 % (IMF). Japanin talouden ei arvioida alkavan kasvaa ennen vuotta 2003. Kaiken kaikkiaan Yhdysvaltain talouskasvun hidastumisen ja Japanin taantumisen yhdessä kehittyvien markkinatalouksien verkkaisten kasvun kanssa odotetaan heikentävän euroalueen vientikysyntää sekä alentavan vienti- ja tuontihintoja lähikuukausina.

Merkittävä piirre nykyisessä kasvun hidastumisessa on, että se ilmenee samanaikaisesti kaikilla maailman keskeisillä talousalueilla. Yhtäältä tämä voi johtua siitä, että vaikka voimakkaita alueellisia sokkeja ei ole, kaikkiin kohdistuvia sokkeja on, kuten öljyn hinnan nousu vuosina 1999–2000. Toisaalta tämä johtuu osittain myös eri alueiden välisistä läheisistä yhteyksistä kaupan alalla – joko suoraan tai välillisesti kolmansien markkinoiden vaikutuksen kautta – ja rahoitusmarkkinoilla sekä mahdollisesti luottamuksen kanavoitumisessa. Esimerkiksi yksityiset sijoittajat, yritykset ja institutionaaliset sijoittajat ovat muutaman viime vuoden aikana lisänneet merkittävästi velkojensa ja saamistensa hajauttamista kansainvälisesti. Erityisesti yritykset ovat hajauttaneet huomattavasti toimintojaan ulkomaille varsinkin fuusioiden ja yritysostojen kautta. Ulkomaisten osakkuusyhtiöiden toiminnasta kertyneen liikevaihdon osuus yritysten koko liikevaihdosta on yleisesti kasvussa. Näin ollen yritykset ja myös kotitaloudet ovat voineet altistua entistä suurem-

min ulkomaisen kehityksen vaikutuksille. Kansainvälisten sijoitusten lisääntymisestä saattaa johtua myös, että rahoitusmarkkinat ovat viime vuosina yhdenmukaistuneet erityisesti osakkeiden tuottojen suhteen. Osakkeiden hintojen laajalti koettu lasku on näin ollen saattanut osaltaan vaikuttaa suhdannekehityksen samanaikaisuuteen.

Keskeisistä talousalueista Yhdysvaltain talouden toimeliaisuus heikkeni edelleen vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä, kun BKT:n määrän kasvu muuttui negatiiviseksi. Yhdysvaltalaisen taloustutkimuslaitoksen National Bureau of Economic Researchin suhdanteita seuraava komitea (Business Cycles Dating Committee), joka ilmoitti virallisesti 26. marraskuuta Yhdysvaltain talouden olevan taantumassa, ilmaisi kantanaan, että terrori-iskut olivat pahentaneet merkittävästi talouden heikkenemistä. Iskujen jälkeisinä viikkoina kotitaloudet supistivat huomattavasti kulutustaan ja jotkin näistä tapahtumista erityisesti kärsineet alat vähensivät tuntuvasti työntekijöidensä määrää. Samalla yritysten ja erityisesti kuluttajien luottamus heikkeni merkittävästi lokakuussa, kun huoli talouden tilasta ja sotilaallisten vastatoimien kestosta lisääntyi. Kun talous oli terrori-iskujen aikana jo heikkenemässä, taloudellisen aktiivisuuden odotetaan jäävän lyhyellä aikavälillä vaimeaksi. Asteittaisen elpymisen odotetaan yleisesti alkavan vuoden 2002 puolivälin aikoihin.

Alustavan arvion mukaan BKT:n määrän neljännesvuosikasvu vuositasolle korotettuna oli vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä $-0,4$ %. Tätä kasvua rasitti odotusten mukaisesti eniten yksityisten yritysten investointien kehitys. Lisäksi varastot pienenivät jo kolmannella peräkkäisellä vuosineljänneksellä. Näiden tekijöiden negatiivista vaikutusta tasoittivat suureksi osaksi yksityisen kulutuksen kasvu ja julkinen kulutus. Vaikka vienti ja tuonti supistuivat merkittävästi, myös nettoviennin vaikutus BKT:n määrän kasvuun oli positiivinen vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä, kun se toisella neljänneksellä oli ollut hieman negatiivinen.

Lyhyellä aikavälillä ja ottaen myös huomioon, että tuleva kehitys on yhä hyvin epävarmaa, BKT:n määrän kasvun odotetaan pysyvän edelleen vai-

meana, koska yrityssektorin investointien väheneminen todennäköisesti jatkuu samalla, kun kulutuksen kasvu hidastuu. Juuri kulutuskysyntä on eniten tukenut taloutta vuonna 2001. Teollisuustuotanto on marraskuusta 2000 alkaen supistunut yhä nopeutuvaa vauhtia koko vuoden 2001 ajan. Vuositasolla se supistui lokakuussa 6,3 % ja siten vuoden 2001 kymmenen ensimmäisen kuukauden aikana 2,4 % vuodentakaisesta. Kapasiteetin käyttöaste oli lisäksi alimmillaan yli 18 vuoteen samalla, kun tehasteollisuuden tilauskanta väheni 11 % vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä vuodentakaisesta. Tarjontapuolella kehitys on yksityisen kulutuksen kehityksestä poiketen ollut verkkasta ja sitä ovat tukenet rahoitustilanteen paraneminen ja heinäkuusta 2001 lähtien toteutetut veronalennukset. Työttömyyden tuntuva lisääntyminen (syyskuun 4,9 prosentista lokakuun 5,4 prosenttiin) yhdessä luottamuksen heikkenemisen kanssa saattaa hidastaa käytettävissä olevien tulojen kasvua ja lisätä kotitalouksien alttiutta varautua tulevaisuuteen säästämällä. Pitkän aikavälin kasvua Yhdysvalloissa tukevat perustekijät ovat edelleen myönteiset. Tämä käy ilmi tuottavuuden vuotuisen kasvun viimeaikaisesta kehityksestä. Tuottavuus kasvoi vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä 2,8 %.

Yhdysvaltain inflaatiovauhti pysyy ennallaan. Öljyn ja raaka-aineiden hintojen aleneminen ja yksikkötyökustannusten kasvun hidastuminen (vuositasolle korotettu neljännesvuosikasvuvauhti, joka oli 6,3 % vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä, hidastui 2 prosenttiin vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä) yhdessä heikon kysynnän kanssa ovat jo vaikuttaneet inflaatioon. Lokakuussa 2001 kuluttajahintojen kokonaisindeksi ja erityisesti tuottajahintaindeksi laskivat tuntuvasti (kuluttajahintaindeksi 0,3 % ja tuottajahintaindeksi 1,6 % syyskuusta). Näin ollen kuluttajahintaindeksin vuotuinen nousuvauhti oli lokakuussa 2,1 % (syyskuussa 2,7 %) ja tuottajahintaindeksin 0,9 % (syyskuussa 1,6 %). Vaikka öljyn hintaan kohdistuukin nousupaineita mahdollisten tuotannon supistusten takia, kysynnän heikkenemisestä johtuvien hinnanlaskupaineiden odotetaan yleisesti pitävän inflaation kurissa.

Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea (Federal Open Market Committee, FOMC) on

useita kertoja viime kuukausina alentanut federal funds -tavoitekorkoan, joka on vuoden 2000 lopun ja 6.11.2001 välisenä aikana laskenut 6,5 prosentista 2,0 prosenttiin. Komitean lausunnossa 6.11.2001 todetaan, että epävarmuuden lisääntyminen ja huoli suhdannetilanteen heikkenemisestä sekä Yhdysvalloissa että ulkomailla hidastivat talouden toimeliaisuutta eniten.

Japanissa deflatorinen kehitys on voimistumassa, kun talouden laskusuuntaus leviää tehasteollisuudesta muillekin sektoreille. Kasvulukujen jäätyä toisella vuosineljänneksellä negatiiviseksi taloustilanne on huonontunut edelleen vuoden 2001 jälkipuoliskolla. Teollisuustuotannon supistuminen jatkui – varsinkin tieto- ja viestintätekniikkaan painottuvassa sähkölaitteiden tuotannossa – ja myös palvelualalla on alkanut näkyä entistä selvempiä merkkejä heikkenemisestä. Näin ollen työmarkkinatilanne on pahenemassa, kun tehtyjen ylityötuntien määrä vähenee voimakkaasti ja työttömyysaste nousee entisestään. Sama kehitys näkyy myös yritysten ja kuluttajien luottamusindikaattoreiden lukemien heikkenemisessä.

Mahdollisen tulevan elpymisen nopeuden ja ajoittumisen katsotaan riippuvan paljolti ulkoisen kysynnän kehityksestä ja suunniteltujen rakenteellisten uudistusten toteuttamisesta. Yksityisen sektorin konetilausten väheneminen edelleen sekä heikko tuloskehitys ja yritysten taseiden liäsopeutustarve viittaavat siihen, että yksityiset investoinnit pysyvät todennäköisesti vaimeina. Myös työmarkkinatilanteen huononeminen saattaa supistaa yksityistä kulutusta, joka on tähän saakka tukenut ratkaisevasti taloutta nykyisen laskusuhdanteen aikana.

Näistä syistä hintoihin kohdistuvat laskupaineet jatkunevat lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Näiden näkymien mukaisesti Japanin keskuspankki on edelleen huolehtinut siitä, että rahamarkkinoilla on käytettävissä runsaasti likviditeettiä. Tavoitteena on ollut pitää keskuspankissa olevien sekkitilitalletusten määrä yli 6 000 miljardina Japanin jeninä. Japanin keskuspankki päätti 18. syyskuuta alentaa virallista diskonttokorkoan 0,15 prosenttiyksikköä 0,1 prosenttiin ja pidentää aikaa, jona virallista diskonttokorkoa voidaan soveltaa sen myöntämiin lombardorkkoisiin luot-

toihin. Finanssipolitiikan puolella parlamentti hyväksyi 3 000 miljardin jenin lisäbudjetin, jonka painopiste on rakenneuudistuksen toteuttamisessa ja sosiaalista turvaverkkoa vahvistavissa toimenpiteissä. Parhailaan käydään keskustelua ja myös toisesta lisärahoituspaketista.

Ison-Britannian talousnäkymät ovat pysyneet suhteellisen myönteisinä. Reaalisen tuotannon vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä 2,1 prosenttiin oltuaan 2,3 % toisella neljänneksellä (ks. kuvio 36). Kansainvälisen tilanteen heikkenemisen vaikutuksia tasoitti osittain yksityisen kulutuksen kasvun jatkuminen vahvana. Kuten toisellakin neljänneksellä, myös julkinen kulutus tuki BKT:n kasvua, mikä heijasteli julkisiin menoihin osoitettujen budjettivarojen lisäystä. Yritysten investoinnit ja vienti kuitenkin supistuivat, investoinnit 2,7 % ja vienti 2,3 % vuodentakaisesta.

RPIX-indeksin (vähittäishintaindeksi, josta on poistettu asuntolainojen korkomenot) mukainen inflaatio oli Isossa-Britanniassa lokakuussa 2,3 % eli sama kuin syyskuussa. Inflaatiota on hidastanut raaka-aineiden hintojen viimeaikainen kehitys samoin kuin tuottajahintojen kehitys, joka antoi edelleen viitteitä inflaatiopaineiden heikkenemisestä. Työmarkkinatilanteen kireyden helpotumisesta oli nähtävissä merkkejä, kun työttömyysaste nousi hieman eli 5,1 prosenttiin vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä.

Ison-Britannian lyhyen aikavälin talouskehitys riippuu osittain yksityisen kulutuksen kehityksen suunnasta. Reaalitulojen kasvun asteittainen hidastuminen, kuluttajien luottamuksen heikkeneminen ja rahoitusvarallisuuden väheneminen viittaavat siihen, että kotitalouksien kulutuksen kasvu saattaa hidastua. Myös kansainvälisen tilanteen kehitys pysyy viennin ja investointien kannalta edelleenkin merkittävänä epävarmuustekijänä. Koska hintapaineiden odotetaan vähenevän maailmantalouden kasvun hidastumisen myötä, Englannin pankin rahapolitiikan komitea on alentanut keskeistä rahapoliittista ohjauskorkoaan syyskuun jälkeen kolmeen otteeseen yhteensä 100 peruspistettä 4,0 prosenttiin.

Aasian kehittyvissä talouksissa syyskuun 11. päivän tapahtumat ovat entisestään heikentäneet ul-

komaankaupan ja kasvun näkymiä. Tieto- ja viestintätekniikan tuotannon voimakkaasta vähenemisestä kärsivät alueen pienet avoimet taloudet näyttävät joutuneen erityisen hankalaan tilanteeseen samalla, kun vakuutusmaksujen ja turvallisuuteen liittyvien rahtikustannusten nousu saattaa supistaa ulkomaankauppaa edelleen. Myös matkailualan kasvun hidastuminen on lisännyt alueen talouteen kohdistuvia supistuspaineita. Tästä syystä joidenkin pienten avoimien talouksien kasvu vuonna 2001 saattaa jäädä negatiiviseksi. Sen sijaan Kiina ja Intia näyttävät kestäneen varsin hyvin kansainvälisen tilanteen, koska niiden tukena on vahva kotimainen kysyntä. Kiinaa tukee lisäksi vilkas pääoman nettotuonti. Koska kotimainen kysyntä on pienissä avoimissa talouksissa edelleen suhteellisen heikkoa, niiden elpymismahdollisuudet näyttävät liittyvän kiinteästi maailmantalouden kasvun vähittäiseen vahvistumiseen. Kiinan ja Intian ensi vuoden talousnäkymät vaikuttavat suotuisammilta kuin niiden samalla alueella sijaitsevien naapurien, vaikka ulkomaankaupan heikentymisellä onkin lievä negatiivinen vaikutus.

Vaikka EU:n suurten jäsenedokasmaiden tuleva kasvu näyttääkin muiden alueiden näkymiin verrattuna suhteellisen vahvalta, näkymät ovat vähitellen huonontuneet. Sekä suhdannekehityksen että rahapoliittisten toimien ansiosta näiden maiden inflaatio on yleisesti ottaen alkanut hidastua. Toisaalta julkisen talouden rahoitusasemat ovat heikentyneet, minkä voidaan vain osittain katsoa johtuneen talousnäkyvien huononemisen vuoksi. Puolassa vientikysynnän supistumisen odotetaan yleisesti pahentavan heikkoa kotimaista taloustilannetta. Tšekin ja Unkarin talousnäkymät ovat edelleen melko suotuisat, vaikka kasvun odotetaan hidastuvan jonkin verran. Turkin taloustilanne on yhä hyvin vaikea. Tähän ovat syynä nopea inflaatio ja vahva taantuman uhka, joka johtuu sekä kulutus- että investointikysynnän voimakkaasta supistumisesta.

Venäjän talousnäkymät ovat edelleen myönteiset, kun ulkomaankaupan vaihtosuhte on sille edullinen ja kun viime vuosina parantuneella kilpailukyvyllä on ollut odotettua voimakkaampi vaikutus. Öljyn hinnan viimeaikaisella laskulla ja kansainvälisen tilanteen huononemisella voi kuitenkin olla lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä kielteisiä vaikutuksia kasvuun.

Latinalaisen Amerikan talouskehitykselle on ominaista yleisten näkymien heikkeneminen. Pääasiallisena syynä tähän ovat maailmantalouden kasvun hidastuminen edelleen ja Argentiinan rahoitusmarkkinoita itsepintaisesti vaivaavat jännitteet. Korkomenojensa vähentämiseksi Argentiinan hallitus on jokin aika sitten käynnistänyt mittavat velkojen uudelleenjärjestelyt. Argentiinan talousvaikeuksien heijastusvaikutukset ja kuivuudesta johtuva energiakriisi hidastivat Brasilian tuotannon kasvua entisestään vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä. Syynä hidastumiseen on ollut se, että suuret rahoituskustannukset ovat heikentäneet kotimaista kysyntää, mikä puolestaan on vaimentanut realin arvon alenemisen ansiosta vilkastuneen viennin vaikutuksia. Aivan viime aikoina Brasilian taloudessa on kuitenkin ollut nähtävissä myönteisiäkin merkkejä. Maan talous näyttää olevan irtautumassa Argentiinan rahoituskriisistä ja energian säännöstelyn odotetaan helpottuvan. Meksikon talousnäkymät puolestaan ovat viime aikoina muuttuneet aiempaa synkemmiksi, kun tuotannon kasvu on muuttunut negatiiviseksi vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä (tuotanto on supistunut -1,6 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta). Syynä tähän negatiiviseen kehitykseen on osittain ollut se, että vienti Meksikon tärkeimpään kaupakumppaniin Yhdysvaltoihin on edelleen supistunut.

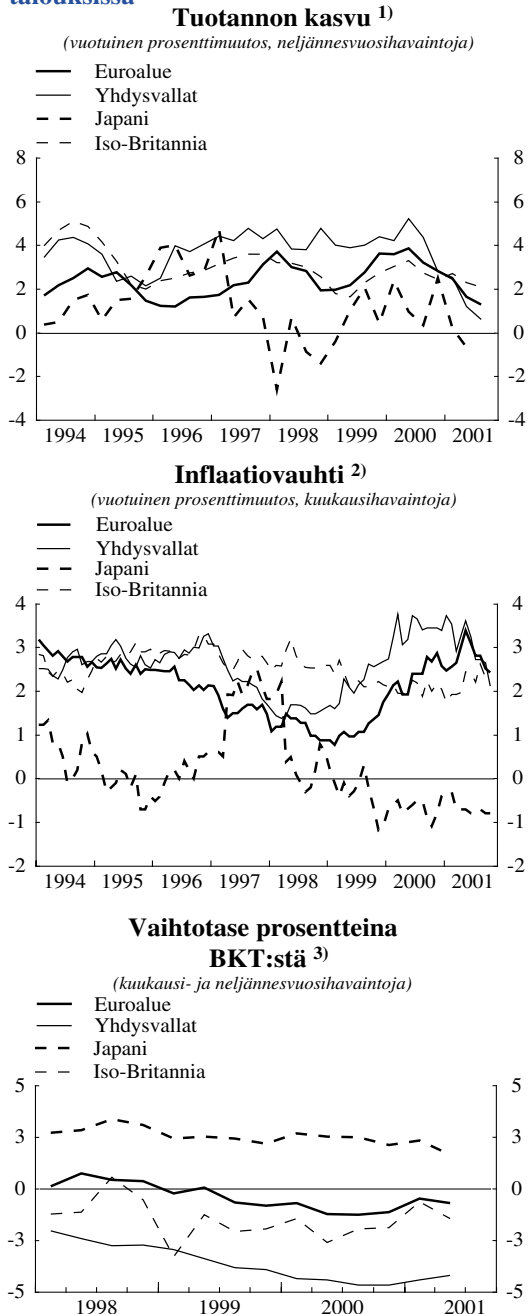
Euro oli melko vakaa marraskuussa 2001

Marraskuun ensimmäisellä puoliskolla valuuttakurssien kehitystä näytti ohjanneen markkinoiden uudelleen virinnyt luottamus Yhdysvaltojen talouden elpymiseen. Yhdysvaltojen dollari vahvistui kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden. Marraskuun loppupuolella dollarin vahvistuminen kuitenkin taittui osittain, koska Yhdysvaltojen talouskehityksestä julkistettiin useita negatiivisia tietoja. Marraskuussa 2001 euro pysyi lähestulkoon ennallaan Japanin jeniin, Englannin puntaan ja Sveitsin frangiin nähden mutta heikkeni Yhdysvaltojen dollariin nähden.

Yhdysvaltojen dollari vahvistui marraskuussa kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden, koska markkinoiden odotukset maan talouden nopeasta elpymisestä ensi vuonna voimistuivat. Nämä

Kuvio 36.

Talouskehitys keskeisissä teollistuneissa talouksissa

Lähteet: Kansalliset tiedot, BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.
 1) Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot.
 2) Vuoteen 1995 asti euroaluetta koskevat tiedot ovat kansallisiin kuluttajahintaindeksitietoihin perustuvia arvioita YKHI-inflaatiovauhdista. Vuoden 1995 jälkeen tiedot perustuvat YKHIin. Ison-Britannian osalta käytetään RPIX-indeksiä.
 3) EKP:n ja Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot. Euroalueen, Yhdysvaltain ja Japanin BKT- ja vaihtotaseluvut on puhdistettu kausivaihtelusta. Ison-Britannian BKT-luvut on puhdistettu kausivaihtelusta, mutta vaihtotaselukuja ei.

myönteiset odotukset ilmenivät myös siten, että Yhdysvaltojen pitkien joukkolainojen tuotot kasvoivat marraskuussa merkittävästi. Sitä vastoin kaikkien suurten kansainvälisten organisaatioiden ennusteet maailmantalouden kasvusta olivat huomattavasti aikaisempaa pessimistisempiä. Marraskuun loppupuolella dollarin kurssi tasaantui, koska yhdysvaltalaisten kuluttajien luottamus maansa talouskehitykseen heikkeni ja näytti siltä, että Yhdysvaltojen talouden elpyminen saattaa olla aiemmin arvioitua hitaampaa. Joulukuun 5. päivänä euron dollarikurssi oli 0,89 (ks. kuvio 37) eli yli 1 % alempi kuin lokakuun lopussa ja yli 3 % alempi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

Marraskuun alkupuolella Japanin jeni oli edelleen vahva. Sen jälkeen se kuitenkin heikkeni, koska maan taloudellisen tilanteen arvioitiin kaiken kaikkiaan huononevan. Merkkejä huononemisesta olivat pitkien joukkolainojen luokituksen aleneminen, pankkisektorin edelleen jatkuva heikko kehitys sekä työttömyyden kasvu. Joulukuun 5. päivänä jenin dollarikurssi oli 124,3, eli se oli lä-

hes 2 % alempi kuin lokakuun lopussa. Euron jenikurssi oli puolestaan kutakuinkin sama kuin lokakuun lopussa, sillä joulukuun 5. päivänä se oli 110,8 eli 11 % korkeampi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

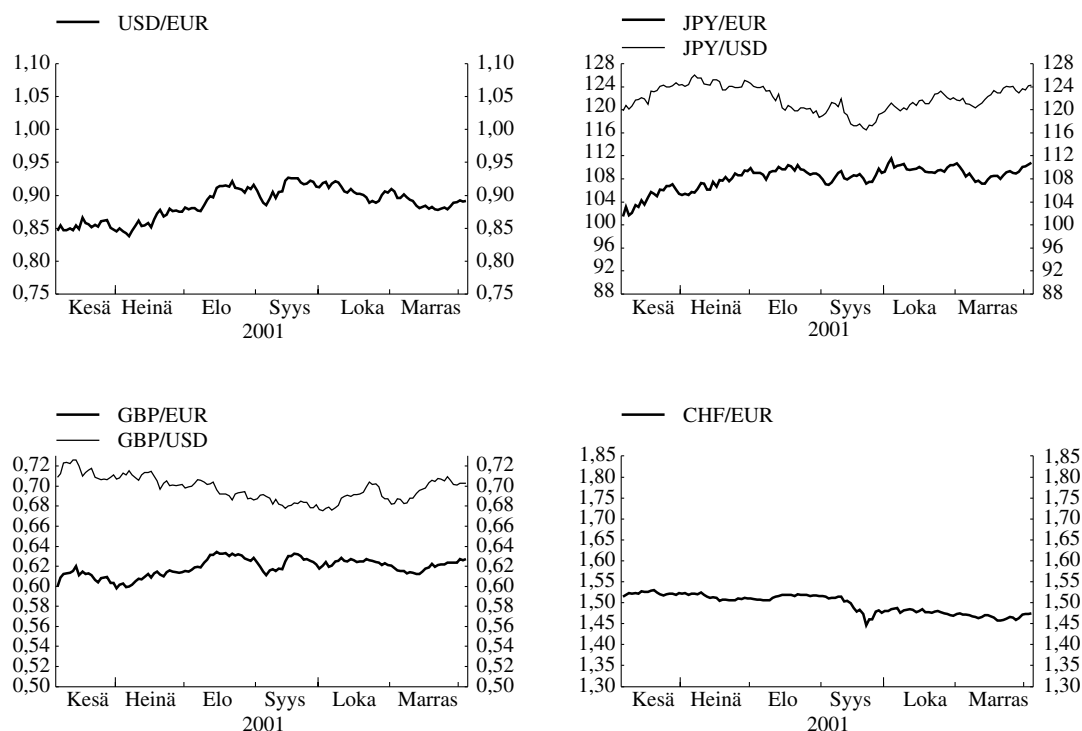
Englannin punnan eurokurssi pysyi melko vakaina suurimman osan kuukautta, mutta punnan dollarikurssiin kohdistui marraskuussa laskupaineita. Tähän olivat syynä Ison-Britannian palvelualan kehityksen heikkeneminen sekä tehdasteollisuuden tuotannon ja viennin supistuminen. Joulukuun 5. päivänä euron puntakurssi oli 0,63 eli jokseenkin sama kuin lokakuun lopussa ja lähes 3 % korkeampi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

ERM II:een kuuluvista valuutoista Tanskan kruunu vaihteli edelleen kapean vaihteluvälin sisällä hieman eurokeskuskurssiaan alempana (ks. kuvio 38). Euro heikkeni lokakuun lopusta lähes 2 % Ruotsin kruunuun nähden, mutta joulukuun 5. päivänä euron kurssi Ruotsin kruunun kurssiin nähden oli silti melkein 12 % korkeampi kuin

Kuvio 37.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

vuonna 2000 keskimäärin. Sveitsin frangiin nähden euro oli jokseenkin vakaa, ja joulukuun 5. päivänä euron frangikurssi oli 1,47 eli yli 5 % alempi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

Joulukuun 5. päivänä euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi, joka lasketaan euroalueen 12 tärkeimmän kauppakumppanin valuuttakursseista, oli lähes sama kuin lokakuun lopussa ja yli 2 % korkeampi kuin vuonna 2000 keskimäärin. Kuluttajahintaindeksillä, teollisuuden tuottajahintaindeksillä ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksilla deflatoidut euron reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit myötäilivät melko tarkkaan nimellisen indeksin kehitystä (ks. kuvio 39).

Vaihtotaseen alijäämä supistui syyskuussa 2001

Syyskuussa 2001 euroalueen vaihtotaseen alijäämä oli vähäinen eli 1,3 miljardia euroa, kun alijäämä oli ollut vuoden 2000 syyskuussa 3,4 miljardia euroa. Alijäämän supistuminen johtui pääasiassa siitä, että tavarakaupan taseen ylijäämä kasvoi 0,7 miljardista eurosta 5,0 miljardiin euroon ja tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämä supistui 1,8 miljardista eurosta 0,7 miljardiin euroon. Samaan aikaan palvelutase muuttui kuitenkin ylijäämäisestä alijäämäiseksi ja tulonsiirtojen taseen alijäämä kasvoi.

Vuoden 2001 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana vaihtotaseen kumulatiivinen alijäämä su-

pistui 23,1 miljardiin euroon, kun vastaavalla vuodentakaisella ajanjaksolla vaihtotaseen kumulatiivinen alijäämä oli ollut 49,0 miljardia euroa. Vaihtotaseen alijäämän supistuminen johtuu suureksi osaksi siitä, että kumulatiivinen tavarakaupan taseen ylijäämä kasvoi 31,4 miljardia euroa ja palvelutaseen 1,8 miljardin euron suuruinen alijäämä muuttui 2,0 miljardin euron suuruiseksi ylijäämäksi. Vaihtotaseen alijäämän supistumista tasoitti vain osittain tuotannontekijäkorvausten taseen alijäämän kasvu 9,6 miljardilla eurolla. Tulonsiirtojen alijäämä pysyi tänä ajanjaksona käytännöllisesti katsoen ennallaan.

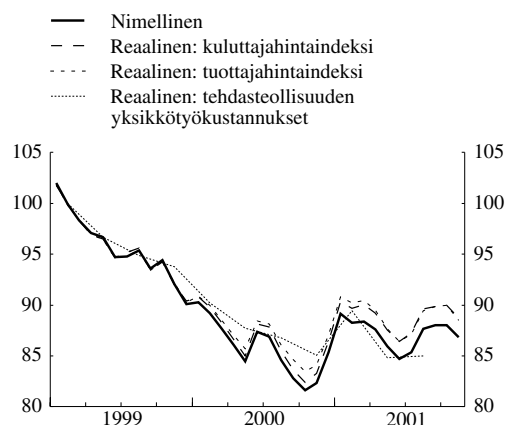
Kausivaihtelusta puhdistetuista tiedoista ilmenee, että euroalueen alueen ulkopuolisten maiden

Kuvio 39.

Euron efektiiviset valuuttakurssit

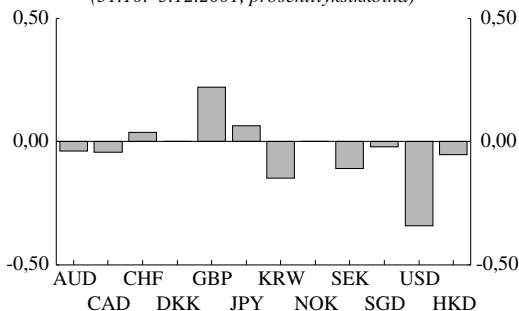
Nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia neljännesvuosittaisia keskiarvoja, 1/1999 = 100)

Valuuttakurssien muutosten vaikutus nimellisen efektiivisen valuuttakurssi-indeksin muutoksiin²⁾

(31.10.–5.12.2001, prosenttiyksikköinä)

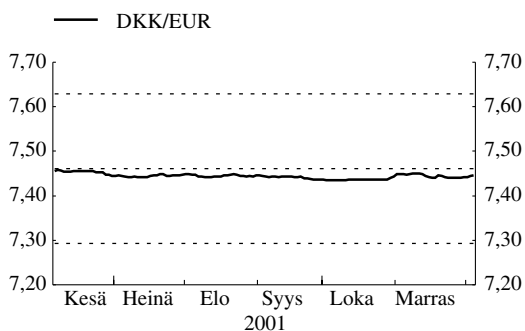
Lähde: EKP.

- 1) Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat havainnot ovat marraskuulta 2001. Tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuvan indeksin havainnot ovat vuoden 2001 kolmannelta neljännekseltä ja perustuvat osin arvioihin.
- 2) Muutoksien laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppakumppanin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

Kuvio 38.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä

(päivähavainnot)

Lähde: EKP.

Huom. Vaakaasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskuskurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25\%$).

kanssa käymän tavarakaupan taseen ylijäämä on kasvanut viime vuoden lopusta lähtien lähinnä siksi, että tuonnin arvo on samaan aikaan supistunut ja viennin arvo pysynyt jokseenkin muuttumattomana (ks. tilasto-osan taulukko 8.2). Kuvioista 41 ja 42 nähdään, että tuonnin arvonsupistuminen johtui siitä, että tuonnin määrä euroalueen ulkopuolisista maista pieneni euroalueen kysynnän heikennyttyä ja että yksikköarvoindeksiin perustuvat tuontihinnat laskivat pääasiassa öljyn hinnan laskun ansiosta. Euroalueen sisällä maasta toiseen suuntautuvan viennin määrä – joka on määritelmän mukaan sama kuin tuonnin määrä euroalueen sisällä maasta toiseen – supistui suunnilleen samaa vauhtia kuin tuonnin määrä euroalueen ulkopuolisista maista. Euroalueelta alueen ulkopuolisiin maihin suuntautuvan viennin arvo on pysynyt ennallaan siksi, että vientihinnat ovat nousseet, mikä on kumonnut vuoden 2001 alusta lähtien supistuneen euroalueelta alueen ulkopuolisiin maihin suuntautuneen viennin määrän vaikutuksen. Viennin määrän supistuminen on johtunut ulkomaisen kysynnän selvästä heikkenemisestä, ja se on näkynyt erityisesti Yhdysvaltoihin ja Aasiaan suuntautuneen viennin määrässä, kun taas Isoon-Britanniaan suuntautuneen viennin määrä on pysynyt keskimäärin melko tasaisena viime vuoden lopusta lähtien (kuvio 42). Viime kuukausina euroalueelta alueen ulkopuolisiin maihin suuntautuneen viennin määrän supistuminen on kuitenkin näyttänyt vakaantuneen jonkin verran, mutta viitteet euroalueen sisällä maasta toiseen suuntautuvan viennin määrän vakaantumisesta ovat ristiriitaisia. Euroalueen sekä alueen sisällä että ulkopuolisten maiden kanssa käymän kaupan määrien viimeaikaisesta kehityksestä kerrotaan tarkemmin kehikossa 5.

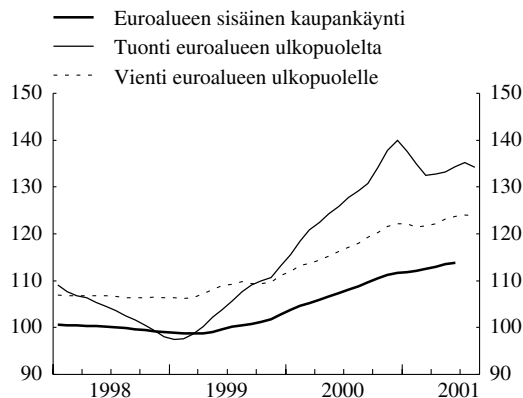
Pääoman nettotuonti arvopaperisijoituksina huomattavaa syyskuussa 2001

Yhteenlaskettuihin suoriin sijoituksiin ja arvopaperisijoituksiin liittyi huomattava eli 29,9 miljardin euron suuruinen nettomääräinen pääomantuonti syyskuussa 2001. Määrä oli toiseksi suurin sitten vuoden 1999. Pääomantuonti seurasi siitä, että arvopaperisijoituksiin liittynyt nettomääräinen pääomantuonti (43 miljardia euroa)

Kuvio 40.

Euroalueen kaupankäynti alueen sisällä ja ulkopuolisten maiden kanssa: yksikköarvoindeksien tarkastelu¹⁾

(1995 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

Lähteet: Eurostat sekä Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

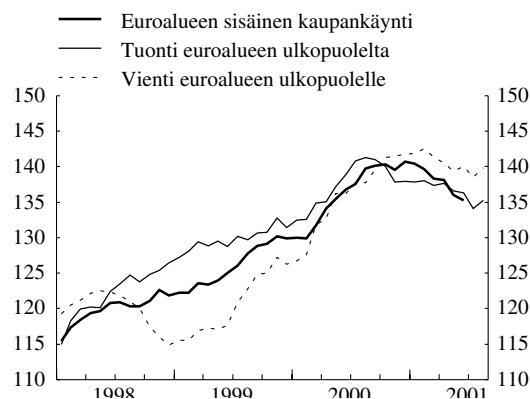
1) Kaikki tiedot ovat 11 maata käsittävän euroalueen tietoja. Tuoreimmat havainnot euroalueen ulkopuolisesta kaupasta ovat elokuulta 2001 ja alueen sisäisestä kaupasta kesäkuulta 2001.

oli huomattavasti suurempi kuin suoriin sijoituksiin liittynyt nettomääräinen pääomantuonti (13,1 miljardia euroa).

Kuvio 41.

Euroalueen kaupankäynti alueen sisällä ja ulkopuolisten maiden kanssa: määrän tarkastelu¹⁾

(1995 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

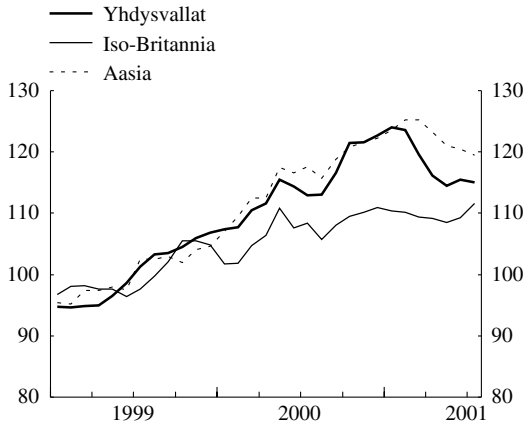
Lähteet: Eurostat sekä Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Kaikki tiedot ovat 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (arvioitu käyttämällä 11 euromaan yksikköarvoindeksejä). Tuoreimmat havainnot euroalueen ulkopuolisesta kaupasta ovat elokuulta 2001 ja alueen sisäisestä kaupasta kesäkuulta 2001.

Kuvio 42.

Euroalueen viennin määrä Yhdysvaltoihin, Isoon-Britanniaan ja Aasiaan¹⁾

(1999 = 100, kausivaihtelusta puhdistettu kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

Lähde: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Kaikki tiedot perustuvat 12 maata käsittävän euroalueen lukuihin. Tuoreimmat havainnot ovat heinäkuulta 2001.

Suoriin sijoituksiin liittynyttä pääoman nettovientiä oli suunnilleen saman verran kuin edellisinä kuukausina, ja enimmäkseen siitä muodosti erään ”Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat” liittynyt yhteensä 11,7 miljardin euron suuruinen pääoman nettovienti. Sen sijaan oman pääoman ehtoisiin suoriin sijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti oli vähäinen eli 1,4 miljardia euroa. Syyskuinen huomattava pääoman nettotuonti arvopaperisijoituksina johtui lähinnä osakesijoituksiin liittyneestä pääoman nettotuonnista, joka oli 28,3 miljardia euroa. Myös euroalueen velkapapereihin tehtyihin sijoituksiin liittyi 14,7 miljardin euron suuruinen pääoman nettotuonti.

Suoriin ja arvopaperisijoituksiin liittyvät yhteensä lasketut nettöpääomavirrat olivat vuoden 2001 tammi-syyskuussa 51,3 miljardia euroa vientivoittoiset, kun ne vastaavana ajanjaksona vuonna 2000 olivat olleet 87,5 miljardia euroa vientivoittoiset. Euroalueen sijoittajat myivät ulkomaisia arvopapereita nettomääräisesti syyskuussa 2001 ensimmäistä kertaa EMUn kolmannen vaiheen alkamisen jälkeen. Tähän ovat saattaneet olla syynä syyskuun 11. päivän tapahtumat Yhdysvalloissa. Tästä pääoman nettotuonnista 13,8 miljardia euroa liittyi osakesijoituksiin ja 13,2 miljardia euroa velkapaperisijoituksiin. Euroalueen ulkopuolisten sijoitukset euroalueelle eivät muuttuneet merkittävästi, sillä suorien sijoitusten velkapuolella oli edelleen 6,0 miljardin euron suuruinen pääoman nettotuonti ja arvopaperisijoitusten velkapuolella 15,9 miljardin euron suuruinen pääoman nettotuonti syyskuussa 2001.

Euroalueen ulkomainen varallisuus vuoden 2000 lopussa

Euroalueen ulkomainen varallisuus vuoden 2000 lopussa (12 maata käsittävän euroalueen ulkomainen varallisuus, ks. tilasto-osan taulukko 8.7) osoitti 152,1 miljardin euron suuruista velkaenemmyyttä, kun vastaava velkaenemmyys vuoden 1999 lopussa oli ollut 116,7 miljardia euroa. Velkaenemmyyden 35,4 miljardin euron suuruinen kasvu johtui pääasiassa siitä, että muihin sijoituksiin liittyvät nettovelat kasvoivat 187,3 miljardia euroa, mitä kompensoi vain osittain 68,4 miljardin euron suuruinen kasvu suorien sijoitusten saamisissa ja arvopaperisijoitusten velkojen pieneneminen 77,4 miljardilla eurolla.

Taulukko 12.

Euroalueen maksutase

(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	2000 Tammi-syyskuu	2000 Syyskuu	2001 Tammi-syyskuu	2001 Heinäkuu	2001 Elokuu	2001 Syyskuu
Vaihtotase	-49,0	-3,4	-23,1	-4,1	4,2	-1,3
Tulot	1 165,9	141,1	1 270,1	147,9	133,4	132,8
Menot	1 214,9	144,5	1 293,3	152,0	129,2	134,1
Tavarat	8,5	0,7	39,9	8,5	6,0	5,0
Vienti	704,4	85,3	769,3	90,0	80,9	82,7
Tuonti	695,9	84,6	729,4	81,6	74,9	77,8
Palvelut	-1,8	0,3	2,0	0,9	0,8	-0,9
Vienti	215,3	26,6	231,5	28,6	27,7	24,3
Tuonti	217,1	26,3	229,5	27,7	26,9	25,1
Tuotannon tekijäkorvaukset	-23,5	-1,8	-33,1	-8,1	0,3	-0,7
Tulonsiirrot	-32,2	-2,6	-32,0	-5,4	-2,9	-4,7
Pääomansiirrot	8,1	0,8	7,6	0,4	0,6	0,0
Rahoitustase	71,6	-8,2	-20,9	-12,0	0,3	-29,5
Suorat sijoitukset	29,3	-32,5	-103,0	7,2	-6,0	-13,1
Ulkomailla	-291,0	-47,0	-180,9	-6,0	-12,2	-19,1
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	-217,7	-26,4	-108,9	-11,8	-5,6	-5,1
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	-73,2	-20,6	-72,0	5,8	-6,6	-14,0
Euroalueelle	320,3	14,5	77,9	13,2	6,2	6,0
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	263,7	5,6	59,6	5,4	4,5	3,7
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	56,5	9,0	18,2	7,8	1,7	2,3
Arvopaperisijoitukset	-116,7	-3,1	51,7	1,6	17,8	43,0
Osakkeet	-220,6	-2,7	107,2	4,4	12,7	28,3
Saamiset	-229,0	-11,1	-63,1	-8,4	-2,6	13,8
Velat	8,4	8,4	170,3	12,8	15,3	14,5
Velkapaperit	103,9	-0,3	-55,5	-2,8	5,1	14,7
Saamiset	-95,7	-23,1	-94,7	-4,0	-15,4	13,2
Velat	199,6	22,8	39,2	1,2	20,5	1,4
Lisätieto: Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-87,5	-35,6	-51,3	8,8	11,9	29,9
Johdannaiset	7,1	1,9	-10,9	-4,8	-3,1	-1,0
Muut sijoitukset	144,9	21,8	26,9	-16,0	-12,6	-56,7
Valuuttavaranto	7,0	3,7	14,5	-0,0	4,1	-1,6
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	-30,7	10,8	36,5	15,7	-5,1	30,8

Lähde: EKP.

Huom. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavaramossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavaramon lisäystä ja positiivinen luku sen vähennyistä. Yksityiskohtaisia taulukoita 12 maata käsittävän euroalueen maksutaseesta on tilasto-osan taulukoissa "Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot" sekä EKP:n WWW-sivustossa.

Euroalueen tilastot

Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
1	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n keskeiset korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	21*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	24*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	26*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	28*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	30*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	31*
	3.3 Osakeindeksit	32*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	33*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	34*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	36*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	42*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	43*
5	Euroalueen reaalitalous	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	44*
	5.2 Muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja	46*
	5.3 Suhdannekyselyt	47*
	5.4 Työmarkkinat	48*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	
	6.1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta	49*
	6.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	53*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	54*
	7.2 Velka	55*
	7.3 Velan muutos	56*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
	8.1 Maksutase	57*
	8.2 Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	58*
	8.3 Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	59*
	8.4 Maksutase: suorat sijoitukset	60*
	8.5 Maksutase: arvopaperisijoitukset	61*
	8.6 Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	62*
	8.7 Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	64*

9	Euroalueen ulkomaankauppa	66*
10	Valuuttakurssit	68*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	70*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
	12.1 Taloudellinen kehitys	71*
	12.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	72*
	Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot	73*
	Teknisiä huomautuksia	77*
	Yleistä	79*

Kreikka liittyi euroalueeseen 1.1.2001

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa euroalueen tilastot kattavat ne euroalueen maat, jotka tarkasteluajankohtana kuuluivat euroalueeseen. Siten euroalueen tilastot vuoden 2000 loppuun saakka kattavat 11 maata ja vuoden 2001 alusta 12 maata. Poikkeukset on erikseen merkitty.

Kreikan liittymisen ajankohta on taulukoissa merkitty viivalla ja kuvioissa katkoviivalla. Absoluuttiset muutokset ja prosenttimuutokset vuodesta 2000 vuoteen 2001 perustuvat mahdollisuuksien mukaan sellaisiin aikasarjoihin, joissa Kreikan liittyminen euroalueeseen on otettu huomioon.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen taloustilastot vuoden 2000 loppuun saakka on liitetty mukaan analyttisiä tarkoituksia varten ylimääräiseen taulukkoon sivulle 73* (lisätietoja Yleistä-osassa).

Taulukkomerkitöjen selityksiä

”.”	Tiedot puuttuvat / Loogisesti mahdoton.
”-”	Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
”..”	Nolla tai merkityksetön.
”miljardia”	10 ⁹
^(p)	Ennakkotieto.
kp.	Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen taloustilastoista

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1),2)}		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkis-yhteisöt) ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
			3	4				
	1	2	3	4	5	6	7	8
2000	8,0	4,4	4,9	-	9,6	20,9	4,40	5,44
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001
2001 I	2,6	3,0	3,8	-	9,1	23,7	4,75	4,99
II	2,4	3,5	4,3	-	8,2	25,8	4,60	5,19
III	3,9	4,5	6,0	-	7,4	26,1	4,28	5,12
IV
2001 kesä	4,0	4,3	5,5	5,2	7,9	26,2	4,45	5,21
heinä	3,6	4,4	5,7	5,7	7,8	26,1	4,47	5,25
elo	3,7	4,4	6,0	6,2	7,2	26,0	4,35	5,06
syys	5,1	5,2	6,9	6,8	6,7	26,3	3,98	5,04
loka	5,3	5,4	7,4	.	6,4	.	3,60	4,82
marras	3,39	4,67

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. raken-taminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
2000	2,3	5,5	3,4	3,4	5,5	83,8	2,1	8,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	83,2	.	.
2001 I	2,5	4,6	3,0	2,5	4,2	84,3	2,0	8,4
II	3,1	3,7	2,8	1,7	0,9	83,6	1,6	8,4
III	2,7	1,5	.	1,3	-0,6	83,0	.	8,3
IV	82,0	.	.
2001 kesä	3,0	3,2	-	-	1,8	-	-	8,4
heinä	2,8	2,1	-	-	-1,6	-	-	8,4
elo	2,7	1,7	-	-	0,9	-	-	8,3
syys	2,5	0,7	-	-	-0,9	-	-	8,4
loka	2,4	-0,6	-	-	.	-	-	8,4
marras	2,1	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssi

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1991/I = 100)		USD/euro
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2000	-50,2	35,6	17,6	-111,5	378,0	88,2	86,3	0,924
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001
2001 I	-7,6	5,5	-40,6	-38,5	393,0	91,4	89,0	0,923
II	-7,8	15,1	-50,5	27,8	410,0	89,5	86,9	0,873
III	-0,2	19,4	-11,9	62,5	393,4	91,2	88,2	0,890
IV
2001 kesä	-0,8	8,1	-10,4	32,2	410,0	88,1	85,5	0,853
heinä	-3,7	8,5	7,2	1,6	397,1	89,1	86,4	0,861
elo	4,8	6,0	-6,0	17,8	381,8	91,8	88,9	0,900
syys	-1,2	5,0	-13,1	43,0	393,4	92,6	89,5	0,911
loka	393,6	92,8	89,4	0,906
marras	91,3	87,8	0,888

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen suhteelliset muutokset lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kuukausittaisista kannoista ja virroista.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko 1.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	Euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	Euromääräiset luotot euroalueen rahoitussektorille	Perusrahoitusoperaatiot	Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	Käänteiset hienosäätöoperaatiot
		1	2	3	4	5	6	7	8
2001	heinä 6.	128 512	280 463	22 357	5 362	226 190	166 000	59 999	0
	13.	128 512	280 417	23 247	5 687	214 057	154 000	59 999	0
	20.	128 492	280 794	23 804	5 688	212 051	152 000	59 999	0
	27.	128 405	279 768	24 046	5 626	233 033	172 999	60 001	0
elo	3.	128 381	278 055	23 792	5 618	225 035	164 998	60 001	0
	10.	128 352	275 989	23 543	5 547	222 363	162 001	60 001	0
	17.	128 312	277 745	22 700	5 401	221 065	160 998	60 001	0
	24.	128 312	277 546	21 909	5 369	213 062	153 001	60 001	0
	31.	128 302	275 419	24 783	5 289	213 483	152 999	60 001	0
syys	7.	128 268	274 275	24 166	5 419	212 066	152 000	60 001	0
	14.	128 229	274 508	21 487	5 316	206 078	142 999	60 001	0
	21.	128 229	272 731	22 101	5 264	192 542	132 000	60 001	0
	28.	128 236	262 282	22 121	5 171	213 410	151 999	60 002	0
loka	5.	128 236	260 738	21 750	5 134	197 093	136 999	60 002	0
	12.	128 235	263 821	21 573	5 353	176 542	116 509	60 004	0
	19.	128 235	264 640	22 147	5 539	203 189	142 510	60 004	0
	26.	128 234	264 955	21 503	5 582	203 107	143 000	60 001	0
marras	2.	128 233	264 162	21 770	5 728	187 030	127 001	60 001	0
	9.	128 233	262 142	21 932	5 895	164 621	104 368	60 001	0
	16.	128 233	262 623	21 311	5 942	214 783	154 369	60 001	0
	23.	128 233	264 958	20 997	5 980	193 762	133 002	60 001	0
30.	128 233	264 230	21 900	5 956	201 288	88 001	60 001	0	

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit	Euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantalletukset)	Talletusmahdollisuus	Määräaikaistalletukset	Käänteiset hienosäätöoperaatiot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	Liikkeeseen lasketut sijoitus-todistukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2001	heinä 6.	353 648	132 775	132 595	126	0	0	54	4 324	3 784
	13.	352 516	127 995	127 199	791	0	0	5	4 393	3 784
	20.	349 789	131 736	130 396	1 337	0	0	3	4 219	3 784
	27.	348 282	128 542	128 516	24	0	0	2	4 116	3 784
elo	3.	351 627	125 212	125 179	31	0	0	2	4 164	3 784
	10.	349 258	127 305	126 241	1 062	0	0	2	4 343	3 784
	17.	345 581	129 735	129 687	46	0	0	2	4 162	3 784
	24.	338 873	125 018	124 998	18	0	0	2	4 119	3 784
	31.	337 682	118 781	118 722	55	0	0	4	4 164	3 784
syys	7.	338 188	127 999	127 948	34	0	0	17	4 843	3 784
	14.	334 283	114 049	113 892	143	0	0	14	4 922	3 784
	21.	329 229	118 922	115 501	3 405	0	0	16	4 934	3 784
	28.	327 899	131 745	131 705	39	0	0	1	4 802	3 784
loka	5.	329 095	120 574	120 452	109	0	0	13	5 160	3 784
	12.	325 194	104 993	104 828	153	0	0	12	5 470	3 784
	19.	319 984	143 582	143 444	126	0	0	12	5 512	3 784
	26.	315 159	129 632	129 591	29	0	0	12	5 680	3 784
marras	2.	316 956	124 952	124 830	110	0	0	12	5 829	2 939
	9.	312 642	103 687	103 581	94	0	0	12	9 165	2 939
	16.	306 770	150 156	149 826	311	0	0	19	12 969	2 939
	23.	300 526	115 953	114 745	1 152	0	0	56	16 850	2 939
30.	300 093	131 734	131 577	152	0	0	5	21 096	2 939	

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä		
							12	13	14
9	10	11	12	13	14	15	16		
0	173	18	339	28 085	70 158	91 424	852 890	2001 heinä	6.
0	25	33	412	27 967	70 157	91 914	842 370		13.
0	11	41	374	28 040	70 157	92 545	841 946		20.
0	11	22	252	28 100	70 157	92 673	862 061		27.
0	8	28	305	28 136	70 157	92 625	852 105	elo	3.
0	305	56	281	28 141	70 157	86 614	840 988		10.
0	9	57	249	28 280	70 157	86 693	840 603		17.
0	25	35	260	28 325	70 157	87 419	832 360		24.
0	437	46	252	28 371	70 160	87 329	833 389		31.
0	43	22	320	28 286	70 160	85 090	828 051	syys	7.
0	3 060	18	380	28 349	70 160	86 182	820 690		14.
0	519	22	387	28 303	70 160	86 387	806 105		21.
0	1 373	36	446	28 715	70 163	86 819	817 364		28.
0	10	82	294	28 734	70 163	86 708	798 851	loka	5.
0	12	17	793	28 293	70 166	87 307	782 084		12.
0	632	43	830	28 123	70 166	87 569	810 439		19.
0	72	34	418	28 371	70 171	87 654	809 996		26.
0	3	25	397	28 498	70 171	89 664	795 654	marras	2.
0	228	24	458	28 464	70 085	90 152	771 984		9.
0	393	20	399	28 203	70 085	89 923	821 504		16.
0	741	18	525	28 178	70 075	89 781	802 491		23.
53 000	276	10	499	28 273	70 088	90 221	810 690		30.

Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä		
								12	13	14
10	11	12	13	14	15	16	17	18		
44 537	8 692	3 928	18 044	7 183	74 177	141 340	60 458	852 890	2001 heinä	6.
38 900	8 722	4 099	18 460	7 183	74 520	141 340	60 458	842 370		13.
37 574	8 530	4 221	18 534	7 183	74 578	141 340	60 458	841 946		20.
62 784	8 570	3 995	18 575	7 183	74 432	141 340	60 458	862 061		27.
53 989	8 523	3 966	17 014	7 183	74 845	141 340	60 458	852 105	elo	3.
51 402	8 727	4 011	15 204	7 183	67 972	141 340	60 459	840 988		10.
51 485	8 466	4 138	15 369	7 183	68 901	141 340	60 459	840 603		17.
54 847	8 543	3 986	14 679	7 183	69 528	141 340	60 460	832 360		24.
62 840	8 459	3 982	15 649	7 183	69 065	141 340	60 460	833 389		31.
47 863	8 489	3 978	14 669	7 183	69 255	141 340	60 460	828 051	syys	7.
49 858	18 713	3 904	12 407	7 183	69 787	141 340	60 460	820 690		14.
45 858	9 040	3 941	11 289	7 183	70 123	141 340	60 462	806 105		21.
55 876	8 507	2 485	16 349	6 889	73 585	124 991	60 452	817 364		28.
49 116	8 225	2 497	14 560	6 889	73 508	124 991	60 452	798 851	loka	5.
48 132	8 835	2 440	17 391	6 889	73 513	124 991	60 452	782 084		12.
40 613	8 495	2 444	19 392	6 889	74 301	124 991	60 452	810 439		19.
58 830	8 642	2 475	19 623	6 889	73 839	124 991	60 452	809 996		26.
48 019	8 651	2 432	19 477	6 889	74 067	124 991	60 452	795 654	marras	2.
47 322	8 711	2 433	18 355	6 889	74 397	124 991	60 453	771 984		9.
51 757	8 676	2 429	18 082	6 889	75 393	124 991	60 453	821 504		16.
67 049	8 460	2 427	20 730	6 889	75 224	124 991	60 453	802 491		23.
54 422	8 580	2 524	21 215	6 889	75 754	124 991	60 453	810 690		30.

Taulukko 1.2

EKP:n keskeiset korot

(korro vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto		
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos			
	Korko	Muutos	Korko	Korko		Korko	Muutos	
	1	2	3	4	5	6	7	
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
	huhti 9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras 5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50	
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
	maalis 17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
	huhti 28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
	kesä 9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
	syys 1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
	loka 6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
			<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001 touko	11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
	elo 31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
	syys 18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
	marras 9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50

Lähde: EKP.

- Päiväys viittaa talletuskoroon ja maksuvalmiusluoton koroon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä lähtien seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita. Syyskuun 18. päivä tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä.
- EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.
- EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuisista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot ²⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää	
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko		
	1	2	3	4	5	6	7	
2001 kesä	6.	120 631	88 000	-	4,50	4,51	4,53	14
	13.	135 442	67 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	20.	148 877	91 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	27.	155 894	85 000	-	4,50	4,54	4,55	14
heinä	4.	104 399	81 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	11.	141 842	73 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	18.	136 104	79 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	25.	126 040	94 000	-	4,50	4,51	4,52	14
elo	1.	100 746	71 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	8.	132 809	91 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	15.	111 157	70 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	22.	142 012	83 000	-	4,50	4,50	4,51	14
syys	5.	132 696	82 000	-	4,25	4,27	4,28	14
	12.	118 708	61 000	-	4,25	4,26	4,27	14
	19.	110 778	71 000	-	3,75	3,76	3,77	14
	26.	111 927	81 000	-	3,75	3,76	3,77	14
loka	3.	76 444	56 000	-	3,75	3,75	3,76	14
	10.	60 510	60 510	-	3,75	3,75	3,75	14
	17.	143 828	82 000	-	3,75	3,78	3,79	14
	24.	73 932	61 000	-	3,75	3,75	3,76	14
	31.	99 611	66 000	-	3,75	3,75	3,76	14
marras	7.	38 368	38 368	-	3,75	3,75	3,75	14
	14.	174 732	116 000	-	3,25	3,37	3,40	14
	21.	63 173	17 000	-	3,25	3,26	3,27	14
	28.	95 578	71 000	-	3,25	3,27	3,29	14
joulu 5.	106 643	68 000	-	3,25	3,27	3,27	14	

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat		Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7
1999 tammi 14.	79 846	15 000	-	3,13	-	42	
14.	39 343	15 000	-	3,10	-	70	
14.	46 152	15 000	-	3,08	-	105	
helmi 25.	77 300	15 000	-	3,04	-	91	
maalis 25.	53 659	15 000	-	2,96	2,97	98	
huhti 29.	66 911	15 000	-	2,53	2,54	91	
touko 27.	72 294	15 000	-	2,53	2,54	91	
heinä 1.	76 284	15 000	-	2,63	2,64	91	
29.	64 973	15 000	-	2,65	2,66	91	
elo 26.	52 416	15 000	-	2,65	2,66	91	
syys 30.	41 443	15 000	-	2,66	2,67	84	
loka 28.	74 430	25 000	-	3,19	3,42	91	
marras 25.	74 988	25 000	-	3,18	3,27	98	
joulu 23.	91 088	25 000	-	3,26	3,29	98	
2000 tammi 27.	87 052	20 000	-	3,28	3,30	91	
maalis 2.	72 960	20 000	-	3,60	3,61	91	
30.	74 929	20 000	-	3,78	3,80	91	
huhti 27.	64 094	20 000	-	4,00	4,01	91	
kesä 1.	64 317	20 000	-	4,40	4,42	91	
29.	41 833	20 000	-	4,49	4,52	91	
heinä 27.	40 799	15 000	-	4,59	4,60	91	
elo 31.	35 417	15 000	-	4,84	4,87	91	
syys 28.	34 043	15 000	-	4,84	4,86	92	
loka 26.	43 085	15 000	-	5,06	5,07	91	
marras 30.	31 999	15 000	-	5,03	5,05	91	
joulu 29.	15 869	15 000	-	4,75	4,81	90	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 tammi 25.	31 905	20 000	-	4,66	4,69	90	
maalis 1.	45 755	20 000	-	4,69	4,72	91	
29.	38 169	19 101	-	4,47	4,50	91	
huhti 25.	43 416	20 000	-	4,67	4,70	92	
touko 31.	46 448	20 000	-	4,49	4,51	91	
kesä 28.	44 243	20 000	-	4,36	4,39	91	
heinä 26.	39 369	20 000	-	4,39	4,42	91	
elo 30.	37 855	20 000	-	4,20	4,23	91	
syys 27.	28 269	20 000	-	3,55	3,58	85	
loka 25.	42 308	20 000	-	3,50	3,52	98	
marras 29.	49 135	20 000	-	3,32	3,34	91	

3. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat		Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7	
2000 tammi 5.	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	3,00	3,00	7	
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	4,26	4,28	1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,77	4,79	7	
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	1	
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	1	
marras 28.	Käänteisoperaatio	73 096	53 000	-	3,28	3,29	7	

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 3) Marginaalikorko tarkoittaa alinta korkoa, jolla likviditeettiä jaettiin.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta			
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit	
	1	2	3	4	5	6	7	
2000 loka	9 931,2	5 531,9	127,6	201,1	1 283,2	534,2	2 253,2	
marras ³⁾	10 074,5	5 653,4	130,0	199,9	1 282,2	561,5	2 247,6	
joulu ³⁾	10 071,5	5 711,3	136,7	187,2	1 273,6	528,3	2 234,3	
			<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001 tammi	10 164,2	5 712,6	139,2	196,7	1 275,6	574,6	2 265,6	
helmi	10 247,4	5 724,4	145,3	201,2	1 284,7	597,8	2 294,0	
maalis	10 503,6	5 883,5	151,1	203,4	1 292,6	654,7	2 318,3	
huhti	10 554,6	5 924,3	154,5	202,8	1 292,1	657,7	2 323,2	
touko	10 687,3	5 984,7	166,6	198,9	1 307,5	693,2	2 336,4	
kesä	10 705,3	6 015,6	175,7	198,7	1 314,2	656,6	2 344,5	
heinä	10 590,4	5 912,2	183,4	199,1	1 312,5	636,2	2 346,9	
elo	10 551,6	5 872,7	187,8	190,2	1 309,3	654,1	2 337,6	
syys	10 627,3	5 956,0	188,2	191,3	1 315,7	631,6	2 344,6	
loka ⁴⁾	10 682,7	5 962,3	190,7	196,3	1 313,2	668,2	2 351,9	

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjaksot alkavat kukin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.
- 3) Sisältää Kreikassa olevien luottolaitosten varantopohjan (marraskuussa 134,4 miljardia euroa ja joulukuussa 134,6 miljardia euroa, joista 107,3 ja 110,3 miljardiin euroon sovelletaan 2 prosentin velvoitetta). Euroalueella olevat luottolaitokset voivat tilapäisesti vähentää varantopohjastaan velkansa Kreikassa oleville luottolaitoksille. Tammikuun 2001 lopun varantopohjasta alkaen noudatetaan normaalikäytäntöä.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾
	1	2	3	4	5
2000 joulu	116,6	117,2	0,6	0,0	4,78
			<i>Euroalueen laajeneminen</i>		
2001 tammi ⁷⁾	118,5	119,0	0,5	0,0	4,77
helmi	120,1	120,6	0,5	0,0	4,76
maalis	120,4	120,9	0,5	0,0	4,77
huhti	120,8	121,3	0,5	0,0	4,77
touko	124,2	124,8	0,7	0,0	4,71
kesä	125,0	125,6	0,6	0,0	4,52
heinä	126,4	127,0	0,6	0,0	4,51
elo	127,2	127,7	0,5	0,0	4,50
syys	125,3	126,0	0,7	0,0	4,27
loka	124,4	125,0	0,6	0,0	3,76
marras	126,1	126,6	0,5	0,0	3,62
joulu ⁴⁾	126,4

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päätyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen kättäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).
- 7) Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, joten varantovelvoite ilmoitetaan päivien lukumäärällä painotettuna keskiarvona, johon lasketaan 11 maan euroalueen varantovelvoitteet 24.–31.12.2000 ja 12 maan euroalueen varantovelvoitteet 1.–23.1.2001 (eli 8/31 x 116,9 miljardia euroa + 23/31 x 119,1 miljardia euroa).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päättyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkiti- tilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä vähentävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
1999 loka	349,7	143,0	45,0	0,3	0,0	0,6	0,0	342,5	45,4	45,9	103,5	446,7				
marras	351,8	140,5	53,7	0,3	0,0	0,4	0,0	343,1	51,5	47,3	104,2	447,6				
joulu	351,7	150,4	65,0	0,3	0,0	1,0	0,0	354,3	59,0	47,5	105,6	460,8				
2000 tammi	362,3	138,5	75,0	1,9	0,0	0,5	3,3	363,0	41,0	61,2	108,7	472,3				
helmi	367,8	130,9	70,5	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	49,2	64,2	108,1	455,9				
maalis	369,2	136,1	66,2	0,2	0,0	0,3	0,0	347,6	51,7	63,5	108,6	456,4				
huhti	377,1	136,7	61,0	0,2	0,0	0,9	0,0	349,7	45,6	69,1	109,7	460,3				
touko	378,8	142,6	60,0	0,4	0,0	2,3	0,0	353,8	41,9	71,8	112,0	468,2				
kesä	378,1	140,9	59,9	0,3	0,2	0,8	0,0	354,1	38,3	72,1	114,2	469,1				
heinä	380,8	157,9	59,9	0,4	0,0	0,5	0,0	357,0	50,4	76,8	114,1	471,7				
elo	382,0	163,1	55,4	0,1	0,0	0,3	0,0	359,2	48,8	80,0	112,4	471,9				
syys	381,6	173,1	51,1	0,3	0,0	0,2	0,0	354,8	56,6	81,2	113,3	468,3				
loka	396,3	176,5	45,7	0,5	0,0	0,2	0,0	354,5	47,4	102,5	114,4	469,1				
marras	398,6	183,7	45,0	0,2	0,0	0,2	0,0	352,7	49,8	109,2	115,7	468,6				
joulu	394,4	210,4	45,0	0,4	0,0	0,2	0,0	360,4	61,1	111,1	117,4	478,0				
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi	383,7	205,3	45,0	0,5	0,0	0,6	0,0	368,3	52,2	94,2	119,1	488,0				
helmi	377,9	188,9	49,8	2,6	0,0	0,4	0,0	354,8	57,0	86,3	120,7	476,0				
maalis	375,6	185,2	54,1	0,4	0,0	0,5	0,0	353,0	53,0	87,7	121,0	474,5				
huhti	382,1	172,4	58,4	2,2	0,0	0,5	0,0	354,6	49,5	89,1	121,4	476,4				
touko	384,4	144,0	59,1	0,4	17,0	0,6	0,0	352,7	39,4	87,5	124,8	478,1				
kesä	385,0	161,7	59,1	0,2	0,0	0,4	0,0	351,1	41,3	87,5	125,7	477,3				
heinä	397,6	161,9	59,9	0,2	0,0	0,4	0,0	350,8	42,5	98,8	127,1	478,3				
elo	402,1	164,0	60,0	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	48,8	101,8	127,8	475,6				
syys	401,3	147,1	60,0	0,5	3,5	0,4	0,0	335,4	45,2	105,4	126,1	461,9				
loka	389,9	136,7	60,0	1,1	0,0	0,1	0,0	325,2	43,6	93,6	125,1	450,4				
marras	385,0	132,3	60,0	0,2	0,0	0,3	0,0	311,3	46,1	93,1	126,7	438,3				

Lähde: EKP.

1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitilialdojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.

2) Sisältää kansallisten keskuspankkien EMU:n toisessa vaiheessa tekemät rahapoliittiset operaatiot, joiden erääntyminen ajoittuu kolmanteen vaiheeseen.

3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.

4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.

5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa				Hallussa			Ulko- maiset saamiset ¹⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	euro- alueelle	Raha- laitok- sille ¹⁾	Julkis- yhtei- söille	Muulle	olevat euro- alueella olevien liikke- seen laskemat muut arvopape- rit kuin osakkeet	Raha- laitosten	Julkis- yhtei- söjen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikke- seen laskemat osakkeet ja osuudet	Raha- laitosten	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1998	225,2	204,6	20,4	0,1	87,8	1,1	86,2	0,5	5,5	1,8	3,7	322,3	7,9	49,4	698,1
1999 IV	444,6	424,3	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	56,2	1 014,5
2000 I	443,4	424,5	18,4	0,5	96,2	2,4	92,7	1,1	14,4	4,3	10,1	439,1	9,8	48,9	1 051,9
2000 II	580,7	561,8	18,4	0,5	97,4	2,6	93,6	1,2	14,7	4,4	10,4	454,8	10,0	51,8	1 209,3
2000 III	493,1	474,4	18,2	0,5	98,5	2,9	94,6	1,0	14,6	4,4	10,2	459,1	10,2	54,4	1 129,8
2000 loka	478,8	460,1	18,2	0,5	98,7	2,6	94,9	1,2	15,0	4,4	10,7	454,7	10,5	53,9	1 111,7
2000 marras	431,5	412,8	18,2	0,5	98,8	2,6	94,9	1,4	15,4	4,4	11,1	402,8	10,3	54,3	1 013,0
2000 joulou	445,0	427,4	17,1	0,5	97,4	2,5	93,6	1,3	15,3	4,3	11,0	380,7	11,2	56,1	1 005,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	457,0	429,3	27,1	0,6	105,3	2,5	101,4	1,3	15,3	4,3	11,0	394,2	11,3	57,4	1 040,4
2001 tammi	401,5	373,7	27,2	0,6	104,5	2,6	100,8	1,0	15,5	4,7	10,8	390,4	11,4	54,0	977,4
2001 helmi	398,8	371,0	27,2	0,6	105,2	2,5	101,5	1,2	14,9	4,6	10,3	386,2	11,3	53,7	970,1
2001 maalisk	401,7	373,9	27,2	0,6	105,0	2,7	101,2	1,1	14,7	4,6	10,1	396,8	11,3	54,4	983,9
2001 huhti	376,1	348,3	27,2	0,6	106,5	2,6	102,7	1,3	14,7	4,6	10,1	390,3	11,7	53,6	953,0
2001 touko	398,5	370,7	27,2	0,6	106,4	2,9	102,3	1,3	14,3	4,6	9,7	398,9	11,8	53,2	983,2
2001 kesä	426,0	398,2	27,2	0,6	105,8	3,1	101,5	1,2	14,2	4,6	9,6	414,7	11,9	54,5	1 027,0
2001 heinä	424,4	396,6	27,2	0,6	106,9	3,3	102,4	1,2	14,3	4,7	9,7	404,9	12,0	57,3	1 019,9
2001 elo	391,1	363,3	27,2	0,6	107,6	3,5	102,9	1,2	14,0	4,6	9,4	396,9	12,0	54,6	976,0
2001 syys	388,2	360,4	27,2	0,6	106,6	3,7	101,9	1,1	13,1	4,8	8,3	397,1	11,9	54,9	971,8
2001 loka ^(p)	356,7	328,9	27,2	0,6	107,9	3,9	102,9	1,2	13,4	4,8	8,7	400,0	12,0	55,4	945,5

2. Velat

	Liikkeessä- oleva raha	Talletukset euro- alueelta	Raha-			Muiden julkis- yhtei- söjen/ muiden	Raha- markkina- paperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ¹⁾	Muut velat	Yhteensä
			Raha- laitosten ¹⁾	Valtion	Muiden						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	359,1	152,0	94,2	54,4	3,5	13,8	97,1	18,6	57,4	698,1	
1999 IV	393,4	341,5	279,3	53,4	8,8	7,9	174,3	49,8	47,6	1 014,5	
2000 I	366,2	372,1	319,8	43,1	9,1	6,3	186,5	75,1	45,7	1 051,9	
2000 II	374,4	497,9	432,8	52,6	12,5	6,3	193,4	92,0	45,4	1 209,3	
2000 III	373,5	404,2	346,1	45,6	12,5	4,6	221,2	75,0	51,4	1 129,8	
2000 loka	372,7	388,1	323,3	51,1	13,7	4,6	225,3	69,5	51,6	1 111,7	
2000 marras	372,3	334,6	265,6	54,9	14,0	3,8	221,4	29,3	51,7	1 013,0	
2000 joulou	390,3	327,3	270,4	47,1	9,8	3,8	197,5	29,9	57,0	1 005,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi 1.	399,4	346,2	288,0	47,9	10,4	5,6	199,2	30,9	59,1	1 040,4	
2001 tammi	373,2	313,3	250,9	51,5	10,9	5,5	196,8	30,6	58,0	977,4	
2001 helmi	370,6	313,1	249,7	52,0	11,4	5,5	194,8	27,9	58,3	970,1	
2001 maalisk	370,6	312,6	253,4	46,8	12,4	5,5	204,6	26,8	63,8	983,9	
2001 huhti	372,6	289,9	234,8	41,2	13,8	5,5	205,6	25,3	54,1	953,0	
2001 touko	369,6	317,5	266,5	36,0	15,1	5,5	212,1	27,6	50,9	983,2	
2001 kesä	368,9	342,2	274,1	51,8	16,3	5,6	223,7	32,6	54,2	1 027,2	
2001 heinä	366,9	343,5	282,7	46,9	14,0	5,6	214,7	31,9	57,3	1 019,9	
2001 elo	356,1	320,4	259,2	46,6	14,7	5,6	211,6	28,4	53,9	976,0	
2001 syys	346,2	323,6	269,4	37,6	16,6	5,5	209,2	30,0	57,3	971,8	
2001 loka ^(p)	334,0	302,8	244,7	40,0	18,1	5,5	210,4	34,3	58,5	945,5	

Lähde: EKP.

1) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positiolla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat euroalueelle	Rahalaitoksille	Julkisyhteisöille	Muille	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998	9 088,3	3 154,5	822,0	5 111,8	2 021,0	720,8	1 112,0	188,1	107,3	521,0	168,5	352,6	1 591,7	150,6	776,8	14 256,7
1999 IV	9 779,2	3 413,9	828,3	5 537,0	2 179,3	828,8	1 123,7	226,7	129,9	650,6	211,5	439,1	1 719,4	154,0	919,3	15 531,7
2000 I	10 020,5	3 511,1	821,4	5 688,1	2 225,3	869,5	1 128,0	227,8	131,9	729,6	230,2	499,4	1 822,5	152,0	977,5	16 059,2
II	10 127,1	3 464,0	817,3	5 845,8	2 211,1	894,9	1 073,2	243,0	151,4	704,0	210,0	494,0	1 892,1	154,2	1 021,2	16 261,1
III	10 238,5	3 460,7	799,8	5 978,0	2 231,5	940,5	1 033,8	257,2	142,0	707,6	204,1	503,6	2 003,5	155,8	1 030,3	16 509,4
2000 loka	10 303,5	3 480,8	801,8	6 021,0	2 222,9	939,1	1 020,6	263,1	148,3	709,4	206,0	503,3	2 060,3	157,5	1 100,9	16 702,8
marras	10 387,3	3 522,3	808,8	6 056,2	2 216,7	937,0	1 017,3	262,3	154,4	732,0	227,2	504,8	2 085,1	157,5	1 049,1	16 782,0
joulu	10 419,3	3 510,3	818,7	6 090,2	2 192,4	932,7	995,8	263,8	142,8	750,9	240,1	510,7	2 025,7	158,7	1 015,3	16 705,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi I.	10 527,3	3 547,2	826,8	6 153,4	2 254,9	934,1	1 054,6	266,3	142,8	762,2	242,8	519,5	2 008,5	161,6	1 039,5	16 896,9
2001 tammi	10 598,7	3 583,4	830,9	6 184,4	2 249,7	935,3	1 044,8	269,5	152,4	779,2	247,2	532,0	2 072,5	160,4	1 066,9	17 079,7
helmi	10 668,2	3 639,9	822,7	6 205,6	2 287,3	954,3	1 054,7	278,4	154,5	788,0	248,5	539,5	2 097,2	161,0	1 054,6	17 210,9
maalis	10 805,1	3 707,2	825,3	6 272,5	2 318,9	968,4	1 064,0	286,5	158,1	812,5	255,3	557,2	2 239,8	160,8	1 097,1	17 592,2
huhti	10 775,5	3 646,5	817,2	6 311,8	2 336,6	975,4	1 068,7	292,6	163,0	836,3	259,3	577,0	2 223,2	161,5	1 110,8	17 607,0
touko	10 799,5	3 655,3	812,1	6 332,1	2 379,0	991,2	1 089,0	298,8	163,4	836,2	258,4	577,8	2 275,4	162,8	1 131,7	17 748,1
kesä	10 886,2	3 691,0	809,1	6 386,1	2 393,8	990,3	1 103,7	299,8	166,6	799,1	253,2	545,9	2 287,8	163,6	1 128,3	17 825,3
heinä	10 845,6	3 647,1	806,3	6 392,3	2 414,7	1 003,8	1 098,0	312,9	171,5	795,0	254,4	540,6	2 210,9	164,6	1 073,8	17 676,0
elo	10 820,8	3 651,0	802,2	6 367,6	2 413,2	1 004,5	1 087,3	321,4	165,4	783,2	249,5	533,7	2 223,5	165,0	1 064,9	17 635,9
syys	10 947,1	3 725,6	803,3	6 418,2	2 414,9	997,7	1 093,3	323,9	163,8	769,3	247,7	521,7	2 299,7	165,9	1 123,6	17 884,3
loka ^(p)	10 967,6	3 722,3	800,3	6 444,9	2 423,0	1 006,5	1 085,7	330,8	167,5	776,8	246,8	530,0	2 333,7	166,6	1 152,5	17 987,7

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Yön yli	Määrä-	Irtilis-	Repot	Rahamarkkinarahastojen rahastosuudet ¹⁾	Rahamarkkinapaperit ja liikkeeseen lasketut velkapaperit ¹⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1998	0,4	8 286,4	3 305,2	95,4	4 885,8	1 387,1	1 929,0	1 393,2	176,5	241,4	2 261,3	754,6	1 507,0	1 205,5	14 256,7
1999 IV	0,7	8 734,7	3 590,3	88,6	5 055,8	1 537,4	2 043,1	1 331,4	143,9	293,4	2 531,0	849,6	1 870,1	1 252,3	15 531,7
2000 I	0,7	8 809,3	3 612,4	87,0	5 109,9	1 568,0	2 052,6	1 312,0	177,3	325,1	2 589,9	890,7	2 099,0	1 344,6	16 059,2
II	0,6	8 849,4	3 623,2	93,3	5 132,9	1 596,2	2 078,2	1 291,3	167,3	344,7	2 652,2	898,5	2 120,2	1 395,5	16 261,1
III	0,0	8 858,0	3 599,6	113,7	5 144,7	1 577,0	2 124,0	1 272,3	171,4	334,8	2 720,3	913,5	2 294,7	1 388,0	16 509,4
2000 loka	0,0	8 903,7	3 630,1	121,3	5 152,2	1 577,0	2 141,1	1 263,5	170,6	336,9	2 746,5	917,9	2 367,7	1 430,1	16 702,8
marras	0,0	8 956,8	3 669,8	113,9	5 173,1	1 594,8	2 148,6	1 256,2	173,5	342,9	2 735,6	930,8	2 390,5	1 425,3	16 782,0
joulu	0,0	9 057,0	3 679,2	117,4	5 260,4	1 648,9	2 159,7	1 276,8	174,9	323,3	2 712,9	941,3	2 299,3	1 371,2	16 705,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi I.	0,0	9 203,7	3 700,5	118,3	5 384,9	1 663,4	2 198,0	1 328,2	195,2	323,3	2 713,1	959,8	2 301,0	1 396,1	16 896,9
2001 tammi	0,0	9 191,4	3 727,3	95,6	5 368,4	1 613,2	2 211,7	1 329,7	213,8	337,2	2 756,6	964,1	2 414,9	1 415,6	17 079,7
helmi	0,0	9 222,5	3 742,1	103,6	5 376,8	1 614,5	2 223,1	1 323,4	215,8	347,0	2 791,6	969,7	2 447,2	1 432,9	17 210,9
maalis	0,0	9 325,0	3 806,1	103,6	5 415,4	1 624,1	2 242,6	1 322,8	225,9	358,8	2 817,3	982,2	2 636,0	1 472,8	17 592,2
huhti	0,0	9 302,4	3 747,8	111,3	5 443,3	1 653,5	2 241,2	1 323,8	224,9	367,1	2 829,9	986,4	2 650,8	1 470,4	17 607,0
touko	0,0	9 336,8	3 746,3	110,9	5 479,6	1 677,0	2 242,9	1 322,4	237,3	378,2	2 845,5	990,9	2 727,1	1 469,6	17 748,1
kesä	0,0	9 423,7	3 798,3	112,5	5 513,0	1 716,0	2 240,6	1 330,7	225,8	382,2	2 861,2	998,0	2 710,4	1 449,9	17 825,3
heinä	0,0	9 364,8	3 755,3	108,7	5 500,8	1 699,0	2 241,9	1 333,5	226,4	393,7	2 872,3	997,7	2 610,3	1 437,3	17 676,0
elo	0,0	9 344,5	3 746,4	105,8	5 492,2	1 666,9	2 254,2	1 337,2	233,9	405,1	2 859,6	1 000,5	2 591,0	1 435,3	17 635,9
syys	0,0	9 485,6	3 825,1	116,0	5 544,5	1 735,5	2 237,5	1 342,2	229,3	410,2	2 870,8	1 005,5	2 610,7	1 501,5	17 884,3
loka ^(p)	0,0	9 483,4	3 807,3	112,8	5 563,3	1 735,7	2 239,7	1 350,4	237,5	423,9	2 895,7	1 013,2	2 626,8	1 544,8	17 987,7

Lähde: EKP.

1) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

											Yhteensä
	Lainat			Hallussa			Hallussa	Ulkomaiset	Kiinteä	Muut	
	euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2000 huhti	6 591,4	842,4	5 749,0	1 435,6	1 198,6	237,0	522,2	2 367,2	162,6	1 034,5	12 113,5
touko	6 615,0	835,9	5 779,1	1 432,0	1 187,9	244,1	535,9	2 355,1	163,0	1 035,6	12 136,6
kesä	6 681,9	835,6	5 846,3	1 411,0	1 166,8	244,2	504,4	2 346,9	164,2	1 039,2	12 147,5
heinä	6 708,5	833,9	5 874,6	1 393,1	1 140,7	252,4	509,0	2 374,1	164,9	1 086,5	12 236,1
elo	6 715,1	822,0	5 893,1	1 385,2	1 128,6	256,6	510,7	2 419,6	165,2	1 125,2	12 321,1
syys	6 796,6	818,1	5 978,5	1 386,6	1 128,4	258,2	513,8	2 462,5	166,0	1 050,2	12 375,7
loka	6 841,4	820,0	6 021,4	1 379,8	1 115,5	264,3	514,0	2 515,0	168,0	1 119,0	12 537,3
marras	6 883,7	827,0	6 056,7	1 375,9	1 112,2	263,7	515,8	2 487,9	167,7	1 068,0	12 499,1
joulu	6 926,6	835,9	6 090,7	1 354,6	1 089,4	265,1	521,7	2 406,4	169,9	1 028,8	12 408,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi 1.	7 007,9	853,9	6 154,0	1 423,6	1 156,0	267,6	530,4	2 402,7	172,9	1 008,9	12 533,7
2001 tammi	7 043,1	858,1	6 185,0	1 416,2	1 145,6	270,6	542,8	2 462,9	171,8	1 083,0	12 719,8
helmi	7 056,1	849,9	6 206,2	1 435,7	1 156,1	279,6	549,8	2 483,5	172,3	1 072,0	12 769,3
maalis	7 125,7	852,6	6 273,1	1 452,7	1 165,2	287,6	567,3	2 636,6	172,0	1 116,5	13 070,8
huhti	7 156,8	844,4	6 312,4	1 465,2	1 171,4	293,8	587,1	2 613,5	173,3	1 127,3	13 123,1
touko	7 172,0	839,3	6 332,7	1 491,4	1 191,3	300,1	587,5	2 674,4	174,6	1 147,5	13 247,4
kesä	7 223,0	836,3	6 386,7	1 506,3	1 205,2	301,0	555,5	2 702,5	175,5	1 146,2	13 308,9
heinä	7 226,4	833,5	6 392,9	1 514,5	1 200,4	314,1	550,2	2 615,8	176,6	1 091,4	13 174,9
elo	7 197,6	829,4	6 368,2	1 512,7	1 190,2	322,6	543,1	2 620,3	176,9	1 081,8	13 132,5
syys	7 249,3	830,5	6 418,8	1 520,1	1 195,2	324,9	530,0	2 696,9	177,8	1 141,0	13 315,1
loka ¹⁾	7 273,1	827,5	6 445,6	1 520,5	1 188,5	332,0	538,6	2 733,8	178,7	1 168,6	13 413,2

2. Velat: kannat

											Yhteensä			
	Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta	Yön yli	Määra- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ³⁾	Raha- markki- napaperit ja liik- keeseen lasketut velka- paperit ³⁾	Oma pääoma ja varauk- set		Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto
2000 huhti	337,8	131,7	5 157,9	1 612,6	2 061,1	1 304,4	179,8	328,5	1 619,0	852,5	2 295,4	1 411,6	-20,9	12 113,5
touko	337,6	113,9	5 156,5	1 598,0	2 080,7	1 296,6	181,2	326,4	1 627,4	853,6	2 303,6	1 424,8	-7,1	12 136,6
kesä	341,2	146,0	5 145,4	1 608,7	2 078,2	1 291,3	167,3	319,3	1 634,8	877,6	2 212,2	1 440,9	30,1	12 147,5
heinä	343,1	134,6	5 150,3	1 605,0	2 088,6	1 284,6	172,0	316,8	1 639,7	893,9	2 256,0	1 475,9	25,9	12 236,1
elo	338,0	140,5	5 146,7	1 577,6	2 120,1	1 279,6	169,4	320,4	1 658,0	898,2	2 310,0	1 500,2	9,1	12 321,1
syys	339,0	159,2	5 157,2	1 589,5	2 124,0	1 272,3	171,4	310,5	1 663,8	926,3	2 369,7	1 439,4	10,6	12 375,7
loka	336,8	172,4	5 165,9	1 590,7	2 141,1	1 263,5	170,6	313,6	1 684,4	932,8	2 437,2	1 481,7	12,5	12 537,3
marras	336,9	168,7	5 187,2	1 608,9	2 148,6	1 256,2	173,5	319,9	1 668,5	920,7	2 419,8	1 477,0	0,4	12 499,1
joulu	347,6	164,5	5 270,2	1 658,7	2 159,7	1 276,8	174,9	300,1	1 661,9	894,4	2 329,2	1 428,2	11,9	12 408,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 tammi 1.	355,3	166,2	5 395,2	1 673,4	2 198,4	1 328,2	195,2	300,1	1 663,7	911,9	2 219,4	1 455,2	12,1	12 533,7
2001 tammi	335,3	147,1	5 379,3	1 623,7	2 212,1	1 329,7	213,8	313,3	1 695,6	909,0	2 445,5	1 473,6	21,1	12 719,8
helmi	334,3	155,6	5 388,2	1 625,5	2 223,5	1 323,4	215,8	322,3	1 710,4	911,3	2 475,1	1 491,2	-19,2	12 769,3
maalis	335,5	150,3	5 427,8	1 636,2	2 242,9	1 322,8	225,9	333,2	1 719,2	926,9	2 662,8	1 536,7	-21,6	13 070,8
huhti	335,4	152,5	5 457,1	1 666,9	2 241,6	1 323,8	224,9	341,8	1 719,7	928,1	2 676,2	1 524,4	-12,2	13 123,1
touko	332,1	146,9	5 494,7	1 691,7	2 243,2	1 322,4	237,3	351,3	1 720,5	940,0	2 754,7	1 520,4	-13,2	13 247,4
kesä	332,2	164,3	5 529,3	1 731,9	2 241,0	1 330,7	225,8	349,3	1 739,7	963,9	2 743,0	1 504,1	-16,8	13 308,9
heinä	327,3	155,5	5 514,8	1 712,6	2 242,3	1 333,5	226,4	358,4	1 734,5	953,3	2 642,1	1 494,6	-5,7	13 174,9
elo	318,5	152,4	5 506,9	1 681,2	2 254,6	1 337,2	233,9	369,9	1 726,9	958,0	2 619,4	1 489,2	-8,6	13 132,5
syys	308,8	153,7	5 561,2	1 751,8	2 237,9	1 342,2	229,3	374,7	1 746,7	962,2	2 640,7	1 558,8	8,4	13 315,1
loka ¹⁾	294,7	152,8	5 581,4	1 753,5	2 240,1	1 350,4	237,5	387,0	1 760,2	972,0	2 661,1	1 603,3	0,8	13 413,2

Lähde: EKP.

1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

2) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 1.

3) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat instrumentit. Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat instrumentit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

3. Saamiset: virrat¹⁾

											Yhteensä	
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeesien laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeesien laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6					
2000	touko	22,5	-6,3	28,8	-1,3	-8,5	7,2	12,4	11,2	0,5	1,0	46,3
	kesä	60,6	-0,5	61,1	-21,5	-22,4	0,9	-31,8	7,8	1,4	4,4	20,9
	heinä	22,2	-1,3	23,5	-18,9	-26,2	7,3	3,1	-3,5	0,7	47,0	50,7
	elo	7,1	-8,6	15,7	-7,1	-10,5	3,5	1,0	4,1	0,3	38,5	43,9
	syys	66,9	-4,1	71,0	-0,2	-3,5	3,3	2,4	17,6	0,7	-75,8	11,5
	loka	40,6	1,9	38,6	-10,2	-17,0	6,8	1,6	10,1	3,2	68,9	114,1
	marras	49,2	7,2	42,1	-6,3	-5,3	-1,0	0,5	8,0	-0,3	-51,0	0,1
	joulu	60,9	9,8	51,1	-15,6	-19,0	3,4	4,8	6,9	1,2	-29,4	28,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	34,5	2,9	31,6	-12,2	-15,7	3,4	12,5	60,5	-1,0	29,5	123,8
	helmi	14,0	-8,2	22,2	13,4	4,5	8,9	7,4	16,3	0,5	-11,9	39,7
	maalis	61,8	2,3	59,4	11,9	4,2	7,7	17,5	102,4	0,1	46,0	239,7
	huhti	33,2	-8,2	41,4	12,5	6,7	5,8	18,4	-18,5	1,2	9,9	56,8
	touko	5,1	-5,6	10,7	25,8	21,3	4,5	1,0	4,6	1,4	18,7	56,5
	kesä	55,8	-2,9	58,7	14,3	13,7	0,7	-34,6	26,5	0,9	-1,4	61,6
	heinä	12,2	-2,5	14,6	9,6	-3,2	12,8	-8,5	-45,3	1,1	-50,5	-81,3
	elo	-19,4	-3,7	-15,6	2,8	-6,1	8,9	-6,1	52,3	0,3	-10,6	19,4
	syys	50,0	1,0	49,0	-0,1	-1,7	1,6	-7,6	63,4	0,8	56,8	163,3
	loka ^(p)	22,2	-3,0	25,3	0,4	-7,0	7,3	5,6	23,9	0,9	27,1	80,1

4. Velat: virrat¹⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määräaika-	Irtisanomiset	Repot	Rahamarkkina-rahasto- osuudet ³⁾	Rahamarkkina- paperit ja liik- keeseen lasketut velka- paperit ³⁾	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	touko	-0,2	-17,9	1,5	-11,3	20,3	-8,9	1,4	0,6	12,3	2,6	30,4	11,0	5,9	46,3
	kesä	3,6	32,1	-7,9	12,0	-0,7	-5,3	-13,9	-8,6	14,6	18,8	-73,0	15,3	26,1	20,9
	heinä	1,9	-11,3	1,2	-5,0	7,5	-6,1	4,7	-3,0	2,5	15,4	13,2	37,8	-6,9	50,7
	elo	-5,1	5,9	-8,1	-29,4	29,1	-5,1	-2,7	3,3	10,7	4,9	15,2	31,8	-14,8	43,9
	syys	1,0	18,7	4,5	10,8	-1,0	-7,4	2,0	-8,9	0,4	18,8	44,0	-66,2	-0,8	11,5
	loka	-2,2	13,2	3,4	-0,8	13,8	-8,8	-0,8	2,5	12,8	5,0	24,9	45,0	9,7	114,1
	marras	0,1	-3,6	25,9	20,0	10,1	-7,2	3,0	6,1	-8,6	-11,9	17,5	-12,2	-13,2	0,1
	joulu	10,7	-4,3	96,1	53,8	20,0	20,9	1,5	-9,4	-3,0	-22,0	-11,8	-32,9	5,4	28,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi	-20,1	-19,0	-15,5	-49,5	13,9	1,5	18,6	14,6	27,6	-4,2	115,7	18,0	6,6	123,8
	helmi	-1,0	8,7	8,3	1,5	11,2	-6,3	1,9	9,3	14,2	2,8	25,9	11,3	-39,8	39,7
	maalis	1,3	-5,2	33,4	8,7	15,3	-0,8	10,1	12,4	4,3	16,5	139,9	45,3	-8,2	239,7
	huhti	-0,1	2,2	29,6	30,6	-1,0	1,1	-1,1	9,4	-2,6	1,5	18,3	-11,7	10,3	56,8
	touko	-3,3	-5,6	29,7	21,9	-3,0	-1,7	12,4	10,4	-11,6	8,7	19,5	10,2	-1,3	56,5
	kesä	0,1	17,4	35,7	40,5	-1,5	8,3	-11,6	-0,9	20,7	16,9	-7,3	-17,6	-3,5	61,6
	heinä	-5,0	-8,8	-10,0	-17,7	4,1	3,0	0,7	9,5	0,8	-6,5	-62,5	-10,5	11,5	-81,3
	elo	-8,8	-3,1	-2,4	-29,7	16,0	3,9	7,5	10,8	-0,6	7,0	25,7	-6,2	-2,9	19,4
	syys	-9,7	1,2	53,7	70,4	-17,2	5,0	-4,6	4,4	13,0	3,7	21,5	58,4	17,1	163,3
	loka ^(p)	-14,1	-0,8	20,0	2,2	1,5	8,1	8,2	12,4	13,0	6,4	7,2	44,2	-8,3	80,1

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Raha-aggregaatit: kannat ajanjakson lopussa

				M1				M2	
				Yhteensä		Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset		Yhteensä	
		Yön yli -talletukset		Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		Irtisanomisajaltaan enintään 3 kk:n talletukset		Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	huhti	337,8	1 680,9	2 018,7	112,77	897,4	1 260,1	4 176,1	106,12
	touko	337,6	1 662,8	2 000,4	111,94	915,2	1 251,9	4 167,5	105,99
	kesä	341,2	1 674,1	2 015,3	112,85	913,9	1 244,6	4 173,8	106,23
	heinä	343,1	1 672,3	2 015,4	112,77	924,0	1 236,8	4 176,2	106,21
	elo	338,0	1 643,0	1 981,0	110,74	954,3	1 230,4	4 165,8	105,86
	syys	339,0	1 654,4	1 993,4	111,38	957,1	1 220,3	4 170,8	105,93
	loka	336,8	1 656,8	1 993,6	111,28	973,1	1 211,1	4 177,7	105,99
	marras	336,9	1 675,2	2 012,1	112,41	986,3	1 202,0	4 200,4	106,66
	joulu	347,6	1 728,8	2 076,4	116,23	991,8	1 221,0	4 289,2	109,17
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	355,3	1 743,5	2 098,9	-	1 028,6	1 271,1	4 398,6	-
2001	tammi	335,3	1 692,7	2 028,0	112,31	1 042,1	1 275,0	4 345,1	107,85
	helmi	334,3	1 692,9	2 027,2	112,25	1 054,6	1 269,6	4 351,4	107,99
	maalis	335,5	1 703,3	2 038,8	112,79	1 070,7	1 269,7	4 379,2	108,57
	huhti	335,4	1 735,8	2 071,2	114,58	1 072,0	1 273,3	4 416,6	109,50
	touko	332,1	1 759,1	2 091,2	115,52	1 072,9	1 273,1	4 437,2	109,83
	kesä	332,2	1 798,4	2 130,7	117,72	1 070,3	1 282,9	4 483,9	111,01
	heinä	327,3	1 780,2	2 107,5	116,52	1 077,2	1 287,1	4 471,8	110,81
	elo	318,5	1 747,4	2 065,9	114,32	1 092,7	1 292,8	4 451,4	110,41
	syys	308,8	1 817,8	2 126,6	117,67	1 075,2	1 299,3	4 501,1	111,63
	loka ⁴⁾	294,7	1 819,3	2 114,0	117,00	1 077,6	1 310,3	4 501,9	111,65

2. Raha-aggregaatit: virrat⁴⁾

				M1				M2	
				Yhteensä		Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset		Yhteensä	
		Yön yli -talletukset		Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		Irtisanomisajaltaan enintään 3 kk:n talletukset		Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000	touko	-0,2	-14,7	-14,9	8,7	19,1	-9,2	-5,1	4,7
	kesä	3,6	12,6	16,2	7,1	0,3	-7,3	9,2	4,3
	heinä	1,9	-3,2	-1,3	6,9	8,3	-7,5	-0,5	3,7
	elo	-5,1	-31,1	-36,3	7,1	28,7	-6,5	-14,1	4,3
	syys	1,0	10,3	11,4	6,2	1,6	-10,1	2,8	4,1
	loka	-2,2	0,4	-1,8	5,8	13,7	-9,3	2,6	3,7
	marras	0,1	20,2	20,4	5,0	15,1	-9,0	26,5	3,8
	joulu	10,7	57,6	68,3	5,7	11,0	19,3	98,5	3,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi	-20,1	-50,6	-70,7	1,6	13,7	3,9	-53,1	2,6
	helmi	-1,0	-0,1	-1,1	2,1	12,3	-5,4	5,8	2,9
	maalis	1,3	8,4	9,7	2,0	13,7	-0,1	23,4	3,2
	huhti	-0,1	32,5	32,4	1,6	1,6	3,7	37,6	3,2
	touko	-3,3	20,4	17,1	3,2	-3,3	-0,5	13,3	3,6
	kesä	0,1	39,7	39,8	4,3	-1,9	9,8	47,7	4,5
	heinä	-5,0	-16,7	-21,7	3,3	8,9	4,4	-8,4	4,3
	elo	-8,8	-31,1	-39,9	3,2	18,1	5,9	-15,9	4,3
	syys	-9,7	70,2	60,5	5,6	-17,7	6,5	49,2	5,4
	loka ⁴⁾	-14,1	2,0	-12,1	5,1	1,9	11,0	0,8	5,3

Lähde: EKP.

- 1) Raha-agregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

M3 ²⁾						Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit		
Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkki- napaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		Yhteensä		
9	10	11	12	13	14	15	16	
179,8	328,5	135,1	4 819,5	107,61		82,2		2000
181,2	326,4	139,0	4 814,1	107,63		82,8		huhti
167,3	319,3	136,5	4 796,9	107,35		87,0		touko
172,0	316,8	132,4	4 797,4	107,35		94,7		kesä
169,4	320,4	135,0	4 790,5	107,10		100,0		heinä
171,4	310,5	133,9	4 786,6	106,96		102,2		elo
170,6	313,6	135,8	4 797,7	107,10		108,8		syys
173,5	319,9	131,3	4 825,2	107,81		113,1		loka
174,9	300,1	136,6	4 900,9	109,86		112,5		marras
								joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
195,2	300,1	136,8	5 030,7	-		112,5		2001
213,8	313,3	140,3	5 012,5	109,50		113,0		tammi
215,8	322,3	146,2	5 035,7	109,99		119,1		2001
225,9	333,2	142,3	5 080,7	110,88		123,3		helmä
224,9	341,8	142,0	5 125,3	111,83		123,5		maalis
237,3	351,3	136,0	5 161,9	112,45		132,4		huhti
225,8	349,3	146,5	5 205,4	113,42		139,9		touko
226,4	358,4	142,0	5 198,6	113,37		141,5		kesä
233,9	369,9	142,2	5 197,4	113,45		138,8		heinä
229,3	374,7	147,6	5 252,6	114,50		135,3		elo
237,5	387,0	147,8	5 274,1	114,95		135,6		syys
								loka ⁴⁾

M3 ²⁾						Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit		
Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet	Rahamarkki- napaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	
9	10	11	12	13	14	15	16	
1,4	0,6	4,1	1,0	5,4		1,5	0,5	2000
-13,9	-8,6	0,7	-12,5	4,6		4,9	0,7	touko
4,7	-3,0	-1,4	-0,1	4,3		4,4	0,8	kesä
-2,7	3,3	2,5	-11,0	4,7		3,3	0,7	heinä
2,0	-8,9	-2,2	-6,3	4,4		1,5	0,6	elo
-0,8	2,5	2,0	6,2	4,2		4,6	0,7	syys
3,0	6,1	-3,9	31,7	3,9		6,2	0,7	loka
1,5	-9,4	1,0	91,6	4,1		4,1	0,7	marras
								joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
18,6	14,6	3,5	-16,3	3,6		0,5	0,8	2001
1,9	9,3	5,7	22,7	3,7		6,0	0,9	tammi
10,1	12,4	-5,2	40,7	3,9		1,9	0,7	helmä
-1,1	9,4	-2,6	43,4	3,9		0,5	0,7	maalis
12,4	10,4	-7,7	28,3	4,5		5,3	0,8	huhti
-11,6	-0,9	9,4	44,7	5,7		8,0	0,8	touko
0,7	9,5	-4,4	-2,6	5,6		3,9	0,8	kesä
7,5	10,8	1,3	3,7	5,9		-0,2	0,7	heinä
-4,6	4,4	-0,7	48,3	7,0		1,8	0,7	elo
8,2	12,4	-0,8	20,6	7,3		0,0	0,6	syys
								loka ⁴⁾

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

5) Ero prosenttiyksikköinä M3:n vuotuisen kasvuvauhtiin.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat ajanjakson lopussa

		M1		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		M2		Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä 3	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 4	Yhteensä 5	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 6		Yhteensä 7
2000	huhti	337,1	1 675,3	2 012,3	112,42	2 149,9	100,21	4 162,2	105,77
	touko	338,5	1 662,7	2 001,2	111,99	2 165,3	100,94	4 166,5	105,97
	kesä	338,7	1 647,6	1 986,3	111,22	2 166,6	101,08	4 152,9	105,69
	heinä	338,9	1 661,3	2 000,2	111,92	2 171,2	101,22	4 171,4	106,09
	elo	339,2	1 676,2	2 015,5	112,67	2 183,6	101,72	4 199,1	106,70
	syys	339,5	1 670,9	2 010,4	112,33	2 190,4	101,98	4 200,8	106,69
	loka	339,8	1 677,3	2 017,1	112,59	2 200,2	102,33	4 217,3	107,00
	marras	337,8	1 679,5	2 017,3	112,70	2 209,9	102,87	4 227,3	107,34
	joulu	337,1	1 677,2	2 014,4	112,75	2 198,9	102,63	4 213,3	107,23
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	342,3	1 692,6	2 034,9	-	2 285,6	-	4 320,5	-
2001	tammi	341,0	1 688,4	2 029,4	112,39	2 295,7	103,11	4 325,1	107,35
	helmi	340,0	1 709,5	2 049,5	113,49	2 310,5	103,76	4 360,1	108,21
	maalis	337,5	1 714,8	2 052,3	113,53	2 329,7	104,51	4 382,0	108,64
	huhti	336,2	1 725,4	2 061,5	114,04	2 340,0	104,98	4 401,5	109,13
	touko	332,4	1 753,4	2 085,8	115,22	2 345,6	105,04	4 431,4	109,69
	kesä	329,7	1 763,0	2 092,7	115,62	2 361,4	105,78	4 454,1	110,28
	heinä	324,4	1 772,7	2 097,1	115,95	2 374,1	106,44	4 471,3	110,79
	elo	318,0	1 792,8	2 110,8	116,80	2 378,6	106,77	4 489,4	111,35
	syys	309,0	1 825,3	2 134,2	118,09	2 391,9	107,35	4 526,1	112,25
	loka ⁶⁾	296,8	1 845,9	2 142,7	118,59	2 403,7	107,86	4 546,4	112,76

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁷⁾

		M1		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾			M2		Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %		
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä 3	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	Yhteensä 6	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %			Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	
2000	touko	1,5	-9,2	-7,7	-0,4	9,0	15,6	0,7	1,1	7,8	0,2	4,8
	kesä	0,2	-13,9	-13,7	-0,7	7,3	3,1	0,1	1,6	-10,7	-0,3	4,3
	heinä	0,2	12,4	12,6	0,6	6,5	3,0	0,1	1,2	15,6	0,4	3,7
	elo	0,3	13,0	13,3	0,7	7,2	10,7	0,5	1,7	24,0	0,6	4,3
	syys	0,3	-6,5	-6,1	-0,3	6,3	5,6	0,3	2,0	-0,6	0,0	4,0
	loka	0,3	4,4	4,7	0,2	6,0	7,4	0,3	2,0	12,1	0,3	3,9
	marras	-2,0	4,1	2,1	0,1	5,3	11,7	0,5	2,5	13,8	0,3	3,8
	joulu	-0,7	1,6	0,9	0,0	5,1	-5,3	-0,2	2,1	-4,4	-0,1	3,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	-4,0	-3,2	-7,3	-0,3	2,2	10,9	0,5	3,5	3,7	0,1	2,9
	helmi	-1,0	20,8	19,9	1,0	2,3	14,6	0,6	3,5	34,5	0,8	2,9
	maalis	-2,5	3,3	0,8	0,0	1,6	16,7	0,7	4,3	17,5	0,4	3,0
	huhti	-1,4	10,5	9,1	0,4	1,4	10,5	0,4	4,8	19,6	0,4	3,2
	touko	-3,8	25,2	21,4	1,0	2,9	1,3	0,1	4,1	22,7	0,5	3,5
	kesä	-2,7	10,0	7,3	0,3	4,0	16,4	0,7	4,6	23,7	0,5	4,3
	heinä	-5,3	11,2	5,9	0,3	3,6	14,9	0,6	5,2	20,8	0,5	4,4
	elo	-6,4	21,8	15,4	0,7	3,7	7,3	0,3	5,0	22,6	0,5	4,4
	syys	-9,1	32,3	23,2	1,1	5,1	13,0	0,5	5,3	36,2	0,8	5,2
	loka ⁶⁾	-12,1	21,2	9,1	0,4	5,3	11,3	0,5	5,4	20,4	0,5	5,4

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.
- 3) Lainat ja muut luotot on esitetty kausivaihtelusta puhdistamattomina sivulla 20*.
- 4) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

M3 ²⁾				Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾		
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾					
9	10	11	12	13	14	
628,1	115,94	4 790,3	106,96	5 743,5	113,32	2000 huhti
628,1	116,44	4 794,6	107,20	5 787,8	114,17	touko
618,1	114,90	4 771,0	106,77	5 823,3	114,75	kesä
621,7	115,99	4 793,1	107,25	5 858,5	115,35	heinä
622,7	116,08	4 821,8	107,80	5 917,8	116,46	elo
622,4	116,01	4 823,2	107,78	5 991,1	117,62	syys
630,1	117,36	4 847,4	108,21	6 035,7	118,41	loka
631,0	117,60	4 858,2	108,55	6 067,5	119,17	marras
639,1	120,32	4 852,4	108,77	6 075,3	119,66	joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
659,6	-	4 980,1	-	6 130,0	-	2001 tammi 1.
676,4	123,50	5 001,5	109,26	6 179,7	120,47	2001 tammi
677,9	123,77	5 038,0	110,05	6 212,7	121,13	helmi
687,1	125,47	5 069,1	110,63	6 263,5	121,98	maalis
692,1	126,13	5 093,6	111,14	6 303,8	122,80	huhti
703,6	128,05	5 135,0	111,86	6 340,7	123,34	touko
716,2	130,36	5 170,3	112,66	6 361,4	123,83	kesä
727,9	132,60	5 199,2	113,38	6 377,3	124,30	heinä
743,3	135,47	5 232,7	114,22	6 396,0	124,84	elo
760,5	137,43	5 286,6	115,24	6 430,7	125,49	syys
785,3	141,74	5 331,7	116,21	6 460,7	126,05	loka ⁶⁾

M3 ²⁾							Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾			
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾			Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty) %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	
Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %								
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
2,7	0,4	10,2	10,6	0,2	5,5	5,3	44,4	0,7	10,3	2000 touko
-8,3	-1,3	6,8	-19,0	-0,4	4,6	4,8	35,6	0,5	9,4	kesä
5,9	1,0	8,8	21,5	0,4	4,3	4,5	35,0	0,5	9,1	heinä
0,5	0,1	7,7	24,5	0,5	4,7	4,5	59,1	1,0	9,5	elo
-0,4	-0,1	6,6	-1,0	0,0	4,4	4,5	73,3	1,0	10,0	syys
7,3	1,2	7,3	19,4	0,4	4,3	4,2	44,5	0,7	9,8	loka
1,3	0,2	5,2	15,1	0,3	4,0	4,1	31,9	0,6	9,3	marras
14,6	2,3	7,4	10,2	0,2	4,0	4,0	8,1	0,4	9,6	joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
18,1	2,6	10,4	21,7	0,4	3,9	3,9	104,4	0,7	9,3	2001 tammi
1,5	0,2	9,5	35,9	0,7	3,8	3,8	32,9	0,6	9,0	helmi
9,3	1,4	8,0	26,8	0,5	3,7	3,8	50,7	0,7	8,7	maalis
3,6	0,5	8,8	23,2	0,5	3,9	4,0	40,4	0,7	8,4	huhti
10,5	1,5	10,0	33,2	0,7	4,4	4,6	36,7	0,4	8,0	touko
12,7	1,8	13,5	36,4	0,7	5,5	5,2	20,7	0,4	7,9	kesä
12,3	1,7	14,3	33,1	0,6	5,7	5,7	16,0	0,4	7,8	heinä
15,8	2,2	16,7	38,4	0,7	6,0	6,2	18,7	0,4	7,2	elo
10,7	1,4	18,5	47,0	0,9	6,9	6,8	34,7	0,5	6,7	syys
23,9	3,1	20,8	44,3	0,8	7,4	.	30,0	0,4	6,4	loka ⁶⁾

- 5) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.
- 6) Jälkimarkkinakelpoisin instrumentteihin sisältyvät reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet, rahamarkkinapaperit ja enintään 2 vuoden velkapaperit.
- 7) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

5. M3:n keskeiset vastaerät: kannat ajanjakson lopussa

		Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikais-talletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat			
								Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	huhti	1 164,1	112,8	1 483,9	852,5	2 041,0	6 508,2	5 749,0	113,43	71,8	162,6
	touko	1 165,9	114,0	1 488,4	853,6	2 023,7	6 559,2	5 779,1	114,00	51,5	163,0
	kesä	1 164,7	115,5	1 498,3	877,6	2 002,4	6 594,9	5 846,3	115,21	134,7	164,2
	heinä	1 165,1	116,6	1 507,2	893,9	1 974,6	6 636,0	5 874,6	115,67	118,1	164,9
	elo	1 166,1	118,2	1 523,0	898,2	1 950,6	6 660,4	5 893,1	115,98	109,6	165,2
	syys	1 167,3	120,5	1 529,9	926,3	1 946,4	6 750,5	5 978,5	117,37	92,9	166,0
	loka	1 168,4	121,3	1 548,6	932,8	1 935,5	6 799,7	6 021,4	118,13	77,8	168,0
	marras	1 162,6	122,9	1 537,2	920,7	1 939,2	6 836,2	6 056,7	118,96	68,1	167,7
	joulu	1 168,2	125,4	1 525,2	894,4	1 925,3	6 877,6	6 090,7	119,96	77,1	169,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi 1.	1 170,0	126,7	1 526,9	911,9	2 009,9	6 952,0	6 154,0	-	183,3	172,9
2001	tammi	1 170,2	126,8	1 555,3	909,0	2 003,7	6 998,4	6 185,0	120,58	17,4	171,8
	helmi	1 169,2	126,9	1 564,2	911,3	2 006,0	7 035,5	6 206,2	121,01	8,4	172,3
	maalis	1 172,5	126,4	1 576,9	926,9	2 017,7	7 128,0	6 273,1	122,17	-26,2	172,0
	huhti	1 169,7	124,6	1 577,8	928,1	2 015,7	7 193,3	6 312,4	122,97	-62,7	173,3
	touko	1 170,5	123,2	1 584,5	940,0	2 030,6	7 220,3	6 332,7	123,18	-80,3	174,6
	kesä	1 170,8	122,0	1 593,2	963,9	2 041,5	7 243,2	6 386,7	124,32	-40,5	175,5
	heinä	1 165,2	120,7	1 592,5	953,3	2 033,9	7 257,2	6 392,9	124,61	-26,3	176,6
	elo	1 161,9	119,5	1 584,7	958,0	2 019,6	7 233,9	6 368,2	124,30	1,0	176,9
	syys	1 162,7	118,6	1 599,1	962,2	2 025,7	7 273,7	6 418,8	125,26	56,2	177,8
	loka ⁴⁾	1 162,5	116,7	1 612,4	972,0	2 016,1	7 316,1	6 445,6	125,75	72,7	178,7

6. M3:n keskeiset vastaerät: virrat⁴⁾

		Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus
		Yli 2 vuoden määräaikais-talletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	touko	1,2	1,2	8,2	2,6	-14,8	48,4	28,8	10,3	-19,2	0,5
	kesä	-1,0	1,5	13,9	18,8	-22,8	30,1	61,1	9,4	80,8	1,4
	heinä	-0,8	1,4	3,9	15,4	-27,4	33,9	23,5	9,1	-16,7	0,7
	elo	0,3	1,7	8,2	4,9	-19,1	20,1	15,7	9,5	-11,1	0,3
	syys	-2,6	2,2	2,6	18,8	-7,6	76,6	71,0	10,0	-26,5	0,7
	loka	0,1	0,8	10,8	5,0	-15,0	47,0	38,6	9,8	-14,8	3,2
	marras	-5,0	1,6	-4,7	-11,9	1,8	41,6	42,1	9,3	-9,5	-0,3
	joulu	9,0	2,5	-3,9	-22,0	-9,2	59,3	51,1	9,5	18,8	1,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	0,1	0,2	24,1	-4,2	-12,8	47,5	31,6	9,3	-55,1	-1,0
	helmi	-1,1	0,1	8,5	2,8	-3,7	38,5	22,2	9,0	-9,7	0,5
	maalis	1,6	-0,5	9,5	16,5	6,6	84,6	59,4	8,7	-37,5	0,1
	huhti	-2,6	-1,9	-0,1	1,5	-1,4	65,6	41,4	8,4	-36,8	1,2
	touko	0,3	-1,4	-3,9	8,7	15,7	16,2	10,7	8,1	-14,9	1,4
	kesä	0,4	-1,1	11,3	16,9	10,8	24,7	58,7	7,9	33,9	0,9
	heinä	-4,8	-1,4	5,2	-6,5	-5,7	19,0	14,6	7,7	17,2	1,1
	elo	-2,2	-1,2	-1,9	7,0	-9,8	-12,8	-15,6	7,2	26,6	0,3
	syys	0,6	-0,9	13,7	3,7	-0,7	42,9	49,0	6,7	41,9	0,8
	loka ⁴⁾	-0,4	-1,9	13,8	6,4	-10,0	38,2	25,3	6,4	16,8	0,9

1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle.

2) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaitoksille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaitosten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2000 I	335,4	207,2	127,9	37,1	25,7	135,1	193,8	291,9	251,3	338,1	306,1	16,0	839,7	99,5	
II	381,5	246,1	135,7	38,8	29,1	141,3	186,8	290,0	252,1	339,0	306,0	19,7	835,6	99,0	
III	385,4	247,2	138,8	33,0	25,3	120,4	173,3	288,4	252,4	337,8	305,3	18,5	818,1	97,3	
IV	394,8	252,9	142,8	31,5	21,8	114,8	173,1	297,3	255,4	350,9	315,8	14,6	835,9	99,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	395,4	253,4	-	31,6	21,8	-	185,6	297,3	255,4	351,5	316,4	15,2	849,6	-	
2001 I	418,0	273,0	153,0	35,9	26,8	130,5	189,3	295,3	255,3	352,4	314,0	15,6	852,6	99,1	
II	425,3	280,7	155,7	35,8	26,7	130,2	175,0	294,0	254,9	350,1	312,1	17,2	836,3	97,2	
III ⁴⁾	408,7	258,3	149,5	35,6	26,3	130,5	168,2	293,9	254,1	350,7	313,4	17,7	830,5	96,6	

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2000 II	20,6	13,8	18,6	1,7	3,5	-4,1	-7,3	-1,8	1,3	0,9	-0,1	3,7	-4,6	-0,3	
III	8,6	1,1	24,5	-5,7	-3,8	-21,2	-9,9	-2,3	-0,3	-0,5	0,0	-1,2	-13,9	-1,1	
IV	11,2	6,8	18,2	-1,5	-3,5	6,6	0,2	8,8	3,0	12,8	10,3	-3,9	18,0	-0,9	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 I	28,1	22,7	19,6	4,3	5,0	-3,4	-0,6	-2,0	-0,1	-0,7	-3,7	0,4	-2,9	-0,4	
II	7,5	7,6	14,7	-0,1	-0,1	-7,9	-14,7	-1,3	-0,4	-2,2	-1,9	1,6	-16,7	-1,8	
III ⁴⁾	-16,9	-22,4	7,7	0,1	-0,4	8,4	-6,3	0,0	-0,7	0,5	1,3	0,6	-5,2	-0,8	

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

3) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokitellun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 I	900,8	392,8	1 207,8	2 501,4	109,9	89,0	162,5	200,6	452,1	110,0
II	918,2	407,1	1 236,9	2 562,1	113,0	93,5	161,5	201,9	456,9	111,7
III	953,5	423,6	1 256,9	2 634,0	115,8	96,4	164,9	208,3	469,7	114,4
IV	967,3	429,3	1 287,8	2 684,4	118,6	98,1	165,4	212,9	476,5	116,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 tammi 1.	996,0	436,6	1 293,6	2 726,2	-	102,7	166,3	213,0	482,0	-
2001 I	1 033,6	445,4	1 313,5	2 792,5	120,9	99,3	168,5	212,7	480,6	115,1
II	1 051,2	455,8	1 343,4	2 850,4	123,2	100,6	171,2	217,6	489,4	117,3
III ⁴⁾	1 028,1	466,6	1 370,2	2 864,9	124,5	101,8	171,6	220,8	494,3	118,5

4. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 II	22,1	16,3	31,1	69,5	9,3	4,5	-0,4	2,8	6,9	7,1
III	28,8	16,4	18,1	63,2	11,1	2,1	3,2	5,8	11,1	8,0
IV	19,3	9,6	36,3	65,2	10,8	1,8	0,5	4,6	6,9	8,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	32,8	5,4	13,6	51,8	10,0	-4,4	0,1	0,4	-3,9	4,6
II	14,1	12,2	26,6	52,9	9,1	1,2	3,0	4,9	9,1	5,0
III ⁴⁾	-18,0	14,0	33,6	29,7	7,5	1,5	0,1	3,2	4,9	3,6

Lähde: EKP.

- Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomauksia.

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾					
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
20,2	58,8	1 660,4	1 739,4	114,1	140,9	100,4	342,8	584,2	110,7	2 775,6	112,7	39,0	111,8	2000 I
21,2	60,6	1 699,2	1 781,0	116,7	144,8	102,1	341,3	588,3	111,9	2 826,2	114,8	37,6	107,8	II
22,8	62,9	1 747,7	1 833,5	118,9	142,4	100,8	342,1	585,3	111,7	2 888,4	116,6	37,6	107,7	III
23,1	62,3	1 791,6	1 876,9	121,7	146,6	101,8	340,1	588,4	113,1	2 941,8	118,9	38,2	109,3	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
23,1	62,7	1 802,4	1 888,2	-	146,7	101,8	340,1	588,6	-	2 958,8	-	38,2	-	2001 I
22,8	61,7	1 832,2	1 916,8	123,6	145,9	104,4	341,9	592,2	114,0	2 989,5	120,1	37,3	106,5	2001 I
23,4	62,3	1 868,4	1 954,1	125,7	147,7	100,6	342,7	591,0	115,1	3 034,6	122,1	40,7	116,5	II
23,0	61,2	1 901,6	1 985,9	127,8	144,4	100,7	345,2	590,3	115,1	3 070,5	123,6	39,2	112,0	III ⁴⁾

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot ³⁾					Muu luotonanto					Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %					
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
1,1	1,6	37,2	40,0	10,2	3,9	2,5	-0,2	6,2	5,8	53,0	8,7	-1,4	5,2	2000 II
0,0	0,7	32,9	33,6	9,0	-1,7	-0,9	2,0	-0,6	5,0	44,0	8,0	0,0	3,9	III
0,2	-0,6	42,5	42,1	8,6	4,5	2,1	0,5	7,0	3,6	56,0	7,4	0,6	2,0	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
-0,4	-0,9	31,2	29,9	8,3	0,2	2,6	1,8	4,5	3,0	30,6	6,6	-1,0	-4,8	2001 I
0,6	0,5	32,1	33,2	7,7	1,9	-2,0	5,9	5,8	2,9	48,1	6,3	3,5	8,1	II
-0,4	-1,1	33,3	31,8	7,5	-3,3	0,3	3,2	0,1	3,0	36,8	5,9	-1,6	4,0	III ⁴⁾

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat alueen eri maissa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot				Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt						
	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä ²⁾				Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			12	Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto		
2000 I	438,2	162,2	183,0	87,4	131,0	458,8	35,4	407,1	13,1	110,9	130,2	28,1	58,6	52,7	269,6	102,6
II	428,2	164,5	181,6	76,8	129,9	460,7	34,6	411,0	11,6	111,4	146,0	31,7	62,7	59,3	299,6	114,0
III	427,3	158,6	187,0	76,6	129,8	464,4	34,1	413,7	12,9	111,6	159,2	30,3	63,2	57,8	310,5	117,8
IV	431,1	153,6	198,9	74,0	131,0	477,6	40,6	418,5	15,3	114,8	164,5	30,6	68,2	53,2	316,5	120,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	433,0	153,0	200,2	75,2	-	479,9	40,7	418,5	17,5	-	166,2	30,6	69,1	55,1	321,0	-
2001 I	441,9	151,8	194,2	91,2	133,4	483,5	38,2	423,0	18,8	115,7	150,3	30,9	65,0	57,2	303,5	113,4
II	455,4	164,3	195,9	89,3	136,3	486,1	41,4	424,0	16,9	116,3	164,3	31,5	66,8	60,8	323,4	120,9
III ^(p)	456,2	163,0	202,0	86,0	134,1	487,6	39,4	426,7	17,7	116,7	153,7	33,3	67,6	60,6	315,1	117,8

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot				Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt						
	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			12	Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto		
2000 II	-3,8	2,3	4,9	-10,6	7,2	1,9	0,3	2,8	-1,5	6,9	15,8	3,6	4,1	6,5	30,0	17,7
III	-0,1	-5,8	6,1	-0,2	10,1	1,0	-0,7	0,3	1,3	5,7	13,3	-1,4	-0,4	-1,5	10,0	18,2
IV	3,9	-4,9	11,9	-2,6	8,9	13,2	6,5	4,8	2,4	6,1	5,3	0,4	5,0	-4,6	6,1	12,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	7,7	-2,5	-5,9	16,0	1,8	3,7	-2,5	4,5	1,3	4,3	-15,6	0,1	-4,1	2,1	-17,5	10,6
II	9,6	12,4	-2,1	-1,8	4,9	2,8	3,4	1,0	-1,9	4,5	13,9	0,5	1,9	3,6	19,9	6,1
III ^(p)	-7,2	-1,3	-1,9	-3,3	3,3	1,5	-1,9	2,7	0,9	4,6	-10,6	1,9	0,7	-0,3	-8,3	0,0

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää irtisanomisehtoiset talletukset.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 12
2000 I	440,2	291,9	24,4	31,1	787,7	101,4	887,1	1 090,7	1 274,7	42,4	3 294,9	102,2
II	459,7	307,7	24,1	26,9	818,4	104,6	888,2	1 095,1	1 254,6	46,6	3 284,5	101,8
III	464,2	329,5	24,7	25,0	843,4	106,4	874,4	1 109,7	1 235,3	51,6	3 270,9	101,4
IV	497,4	324,6	24,1	26,3	872,4	111,5	907,1	1 131,5	1 241,4	57,1	3 337,0	103,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 tammi 1.	504,5	337,9	24,2	30,5	897,2	-	910,6	1 154,0	1 292,3	69,6	3 426,6	-
2001 I	478,9	349,2	24,1	32,4	884,6	108,9	906,2	1 192,3	1 287,0	78,9	3 464,5	104,6
II	514,5	335,7	24,4	32,1	906,7	111,3	947,4	1 198,7	1 293,5	82,5	3 522,0	106,4
III ⁴⁾	515,1	322,1	25,4	35,5	898,1	112,5	964,8	1 203,7	1 304,9	84,5	3 557,8	107,5

4. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteistöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 12
2000 II	19,8	9,5	-0,3	-4,3	24,8	8,2	2,2	4,4	-21,2	4,2	-10,3	1,2
III	0,3	14,1	1,3	-2,0	13,7	8,9	-13,8	14,6	-19,6	5,0	-13,8	1,0
IV	36,8	2,8	-0,6	1,3	40,3	11,1	32,8	22,5	6,4	5,5	67,1	1,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	-28,3	6,9	-0,1	1,8	-19,8	7,4	-4,6	37,8	-5,8	9,3	36,7	2,4
II	32,9	-13,4	0,3	-0,4	19,4	6,4	41,1	6,4	6,2	3,6	57,4	4,4
III ⁴⁾	4,1	0,5	1,0	3,5	9,1	5,7	17,3	5,0	11,7	2,0	36,0	6,0

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutusväylitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	943,8	94,0	79,4	405,7	485,1	119,2	1 428,8	101,2	129,4	147,5	291,7	152,1	443,7	106,4	573,2	114,0
II	977,7	97,1	81,0	399,0	480,0	118,7	1 457,7	103,3	153,0	152,8	302,8	161,3	464,1	107,8	617,1	116,0
III	979,4	94,4	79,3	441,4	520,7	123,3	1 500,0	102,7	168,2	160,9	321,5	175,4	496,9	110,1	665,1	119,5
IV	945,4	93,4	78,9	445,6	524,5	127,9	1 469,8	103,3	171,1	172,5	290,6	183,7	474,3	109,2	645,4	120,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi l.	964,1	-	78,9	449,3	528,2	-	1 492,2	-	171,3	-	296,2	184,0	480,2	-	651,5	-
2001 I	1 051,5	100,5	76,3	517,9	594,2	143,1	1 645,7	112,7	188,8	188,1	285,7	204,8	490,4	113,2	679,3	127,1
II	1 071,3	100,7	78,9	519,3	598,2	141,1	1 669,5	112,3	205,1	200,5	294,3	208,0	502,3	114,0	707,4	130,0
III ^(p)	1 082,0	104,5	75,4	527,5	602,9	147,0	1 684,9	116,7	204,1	205,5	275,4	209,6	485,0	113,8	689,1	130,8

2. Virrat⁴⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 II	31,0	-6,4	2,2	-4,1	-2,0	4,3	29,0	-3,1	4,7	9,6	10,1	-4,3	5,8	12,7	10,5	12,1
III	-27,3	-2,6	-1,7	20,5	18,8	8,3	-8,6	0,9	8,1	23,2	17,1	-6,9	10,2	13,0	18,3	15,3
IV	-9,9	3,7	-0,7	19,9	19,2	10,4	9,3	6,0	12,2	26,7	-31,5	27,3	-4,2	7,2	8,0	11,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	70,9	6,8	3,7	58,9	62,6	20,1	133,5	11,3	15,4	27,5	5,3	12,1	17,3	6,4	32,8	11,5
II	3,0	3,7	2,6	-11,2	-8,6	18,9	-5,6	8,7	12,4	31,2	9,1	-5,6	3,5	5,8	15,9	12,1
III ^(p)	40,1	10,7	-3,5	28,6	25,2	19,2	65,3	13,7	5,2	27,7	-19,5	18,5	-1,0	3,3	4,2	9,5

Lähde: EKP.

1) Termillä pankki tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.7 (jatkoa)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset									
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾				
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
47,4	198,5	64,4	154,9	111,8	170,5	1 534,6	124,7	71,4	463,4	534,8	127,6	2 069,4	125,5	2000 I	
50,8	205,0	67,5	160,7	118,3	176,5	1 505,6	122,4	77,2	470,1	547,3	130,7	2 052,9	124,5	II	
58,0	226,4	81,4	191,2	139,4	203,5	1 578,2	123,5	81,7	526,3	608,0	140,2	2 186,2	127,8	III	
61,6	241,8	80,0	193,9	141,6	210,9	1 550,8	125,1	84,6	504,0	588,6	139,1	2 139,4	128,7	IV	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
62,3	-	80,2	-	142,5	-	1 553,8	-	85,6	506,6	592,2	-	2 146,0	-	2001 tammi 1.	
65,1	252,2	93,9	227,9	159,1	235,8	1 781,6	140,8	89,3	577,1	666,4	154,1	2 448,0	144,2	2001 I	
61,1	236,5	97,2	234,4	158,3	233,8	1 817,3	140,8	94,8	587,0	681,9	155,0	2 499,2	144,5	II	
63,5	245,4	90,4	217,3	153,9	226,7	1 717,7	137,6	93,7	581,9	675,6	158,0	2 393,3	142,8	III ^(p)	

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset									
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %				
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
1,6	41,6	2,4	29,2	4,0	34,0	-29,2	4,3	5,8	7,3	13,1	16,7	-16,2	7,3	2000 II	
5,3	31,1	12,8	64,4	18,1	49,1	14,5	9,7	4,4	35,5	40,0	22,2	54,4	12,9	III	
4,0	47,8	1,2	47,1	5,1	47,4	20,1	12,4	3,0	-7,9	-4,9	17,7	15,2	13,8	IV	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2,7	27,1	14,0	47,1	16,7	38,3	194,9	12,9	3,5	60,1	63,5	20,8	258,4	14,9	2001 I	
-4,1	15,3	2,7	45,9	-1,4	32,4	0,2	15,1	5,6	-1,5	4,1	18,6	4,3	16,1	II	
2,3	8,4	-7,1	13,7	-4,8	11,4	-42,0	11,4	-1,1	14,2	13,1	12,7	-28,9	11,7	III ^(p)	

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 I	3 932,0	3 496,3	55,0	380,8	265,7	32,4	60,5	22,2	5 249,2	5 074,6	30,5	144,1	105,1	17,6	11,9	9,5
II	4 055,9	3 620,9	52,8	382,2	265,1	34,7	62,2	20,1	5 291,3	5 111,2	27,9	152,3	113,0	17,1	13,2	9,0
III	3 945,3	3 485,3	57,9	402,1	279,2	38,1	64,9	19,9	5 316,4	5 127,4	29,1	160,0	121,0	16,5	12,5	10,1
IV	3 949,6	3 526,2	47,5	376,0	265,0	34,4	61,0	15,6	5 434,6	5 256,4	27,3	150,9	115,1	14,6	11,3	9,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 059,5	3 558,8	55,4	445,3	316,6	40,2	67,8	20,7	5 578,1	5 367,8	31,2	179,2	130,8	23,8	12,3	12,2
II	4 072,3	3 585,9	52,8	433,6	309,0	40,3	65,4	19,0	5 693,6	5 480,6	30,7	182,2	133,5	24,0	11,6	13,2
III ³⁾	4 092,2	3 613,9	47,7	430,6	302,8	38,7	70,8	18,4	5 714,6	5 515,8	28,1	170,8	125,0	22,6	11,0	12,2

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 I	1 534,6	605,0	151,1	778,5	615,6	66,4	65,9	30,6	534,8	244,3	51,4	239,1	195,4	21,6	11,4	10,8
II	1 505,6	598,2	134,1	773,2	614,1	61,0	63,2	34,9	547,3	243,5	52,1	251,7	203,8	22,0	15,1	10,7
III	1 578,2	611,6	145,6	821,0	661,9	63,3	63,4	32,4	608,0	252,8	61,0	294,2	245,5	23,1	13,8	11,8
IV	1 550,8	590,9	126,8	833,2	684,3	53,1	65,7	30,1	588,6	254,1	64,0	270,5	225,5	20,5	12,3	12,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 781,6	698,5	142,6	940,5	776,8	66,4	65,8	31,5	666,4	295,7	70,6	300,1	255,9	17,6	14,2	12,4
II	1 817,3	690,0	133,8	993,5	815,3	72,9	73,1	32,2	681,9	286,7	73,2	322,0	274,1	19,3	13,6	14,9
III ³⁾	1 717,7	667,7	136,5	913,2	748,3	59,2	76,2	29,5	675,6	294,4	68,9	312,3	263,0	18,4	15,9	15,0

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
2000 I	2 425,6	2 139,7	43,1	242,8	136,3	53,8	33,8	18,8	250,5	226,0	1,8	22,7	14,5	4,6	2,0	1,7
II	2 482,6	2 185,5	40,6	256,6	145,5	58,9	33,6	18,6	262,8	234,9	1,4	26,4	17,2	5,4	2,5	1,4
III	2 554,8	2 226,6	47,7	280,5	158,2	65,3	37,4	19,7	272,2	233,6	2,2	36,4	26,6	5,7	2,8	1,3
IV	2 566,9	2 246,0	46,5	274,4	157,3	62,1	35,4	19,7	262,2	215,8	2,4	44,1	34,0	5,6	2,9	1,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	2 667,6	2 327,9	48,3	291,4	172,0	61,5	37,5	20,5	278,5	227,8	2,1	48,6	41,6	3,0	2,6	1,5
II	2 731,2	2 358,2	53,9	319,1	189,2	69,4	39,6	20,8	275,5	227,0	4,3	44,2	35,8	4,7	2,5	1,1
III ³⁾	2 746,5	2 380,3	54,0	312,2	184,4	67,4	39,3	21,1	265,1	217,9	4,3	42,9	34,9	4,5	2,4	1,1

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. Teknisiä huomautuksia.
- 2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.
- 3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Taulukko 2.8 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	3 935,1	-	-	-	-	-	-	-	6 528,3	6 261,4	33,9	233,0	128,2	35,1	65,9	3,7
II	4 025,6	-	-	-	-	-	-	-	6 681,9	6 388,6	35,4	257,9	144,7	38,4	70,5	4,3
III	3 935,6	-	-	-	-	-	-	-	6 796,5	6 485,5	34,8	276,3	155,8	44,4	72,1	4,0
IV	3 938,0	-	-	-	-	-	-	-	6 926,6	6 622,4	32,4	271,8	151,6	41,2	74,3	4,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 081,4	-	-	-	-	-	-	-	7 125,6	6 782,4	35,1	308,1	182,3	45,4	74,9	5,6
II	4 089,3	-	-	-	-	-	-	-	7 223,0	6 856,8	29,4	336,9	204,6	51,7	74,0	6,5
III ^(p)	4 086,7	-	-	-	-	-	-	-	7 249,3	6 905,6	29,6	314,2	180,9	51,7	75,6	5,9

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	871,9	834,7	11,6	25,5	16,4	5,0	2,4	1,7	1 449,6	1 417,1	4,8	27,6	14,2	11,3	1,2	0,8
II	897,5	858,2	12,5	26,9	17,8	4,9	2,6	1,7	1 411,0	1 377,3	6,0	27,6	14,7	10,5	1,6	0,9
III	943,4	898,7	10,6	34,1	24,5	5,3	2,5	1,9	1 386,6	1 353,3	3,6	29,7	16,6	11,0	1,2	0,9
IV	935,3	895,0	10,8	29,5	19,7	5,9	2,1	1,7	1 354,6	1 320,7	5,6	28,2	16,7	9,7	1,0	0,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	971,2	931,2	9,5	30,4	20,6	6,3	1,7	1,8	1 452,7	1 413,1	3,6	36,0	21,2	13,1	1,1	0,6
II	993,4	950,7	10,7	32,0	22,1	6,5	1,6	1,8	1 506,3	1 464,7	4,7	36,9	21,7	13,3	1,1	0,8
III ^(p)	1 000,9	961,1	9,9	30,0	20,6	6,2	1,6	1,6	1 517,7	1 478,8	4,2	34,7	20,3	12,5	1,2	0,7

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	943,8	422,9	95,5	425,4	306,9	49,3	33,0	36,2	485,1	154,7	40,8	289,6	248,9	13,9	20,4	6,3
II	977,7	462,7	92,2	422,8	308,2	44,9	33,2	36,4	480,0	149,6	41,6	288,8	246,6	14,1	21,4	6,8
III	979,4	445,9	90,9	442,6	331,9	42,1	33,8	34,8	520,7	156,0	46,1	318,5	273,9	14,5	23,3	6,9
IV	945,4	410,0	89,2	446,2	337,8	44,1	32,6	31,7	524,5	163,3	45,3	315,8	271,2	11,5	25,9	7,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 051,5	468,3	98,6	484,5	365,8	46,3	34,5	37,0	594,2	198,2	48,6	347,4	301,2	11,9	26,2	8,0
II	1 071,3	473,2	103,0	495,2	376,1	47,3	36,7	35,0	598,2	184,4	47,7	366,0	318,4	12,1	26,9	8,6
III ^(p)	1 082,0	485,9	102,8	493,2	377,2	42,7	39,8	33,5	602,9	201,9	46,8	354,2	306,7	12,6	26,0	8,9

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	129,4	53,2	8,6	67,6	51,7	7,8	3,0	5,1	443,7	94,9	27,8	321,1	279,3	27,1	5,6	9,1
II	153,0	64,8	8,3	79,8	63,7	7,9	2,7	5,5	464,1	95,7	28,3	340,1	299,4	26,9	4,5	9,3
III	168,2	62,4	15,3	90,4	75,1	8,2	2,7	4,4	496,9	109,1	32,2	355,6	312,0	30,3	4,2	9,0
IV	171,1	61,1	19,7	90,3	75,6	7,7	2,4	4,6	474,3	111,5	31,7	331,0	290,6	27,1	3,6	9,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	188,8	64,8	22,7	101,3	87,1	7,3	2,3	4,6	490,4	120,8	24,4	345,3	306,8	25,7	2,7	10,1
II	205,1	71,9	25,1	108,1	94,1	6,8	2,5	4,8	502,3	121,0	25,7	355,7	315,8	26,9	3,0	9,9
III ^(p)	204,1	77,9	24,7	101,5	89,5	5,9	2,3	3,7	485,0	127,2	26,0	331,6	293,9	26,1	3,8	7,7

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

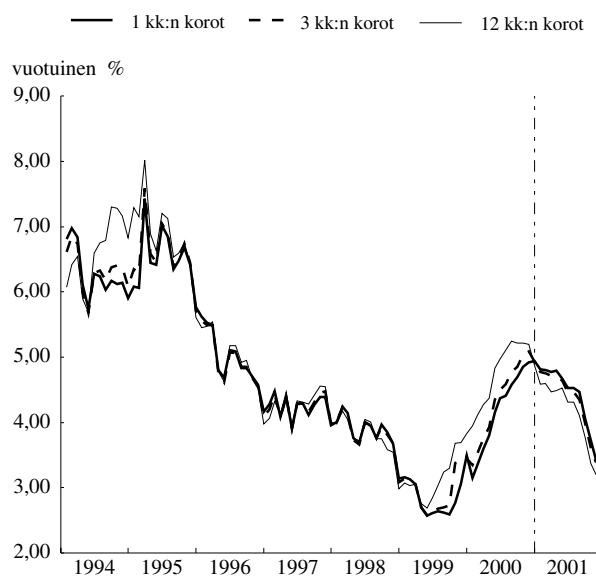
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2, 3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset	3 kk:n talletukset
	1	2	3	4	5	6	7
1996	4,04	4,95	4,92	4,89	4,93	5,51	0,57
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28
2000 marras	4,83	4,92	5,09	5,13	5,19	6,75	0,55
joulu	4,83	4,94	4,93	4,91	4,87	6,54	0,62
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 tammi	4,75	4,81	4,77	4,68	4,58	5,73	0,50
helmi	4,99	4,80	4,76	4,67	4,59	5,35	0,41
maalis	4,78	4,78	4,71	4,58	4,47	4,96	0,19
huhti	5,06	4,79	4,69	4,57	4,49	4,63	0,10
touko	4,65	4,67	4,64	4,57	4,53	4,11	0,07
kesä	4,54	4,53	4,45	4,35	4,31	3,83	0,07
heinä	4,51	4,52	4,47	4,39	4,31	3,75	0,08
elo	4,49	4,46	4,35	4,22	4,11	3,56	0,08
syys	3,99	4,05	3,98	3,88	3,77	3,03	0,06
loka	3,97	3,72	3,60	3,46	3,37	2,40	0,08
marras	3,51	3,43	3,39	3,26	3,20	2,10	0,08
2001 marras 2.	3,76	3,62	3,50	3,33	3,18	2,20	0,08
9.	3,86	3,42	3,34	3,17	3,02	2,02	0,08
16.	3,29	3,36	3,38	3,32	3,33	2,14	0,08
23.	3,28	3,35	3,38	3,30	3,32	2,16	0,08
30.	3,35	3,43	3,36	3,24	3,22	2,03	0,08

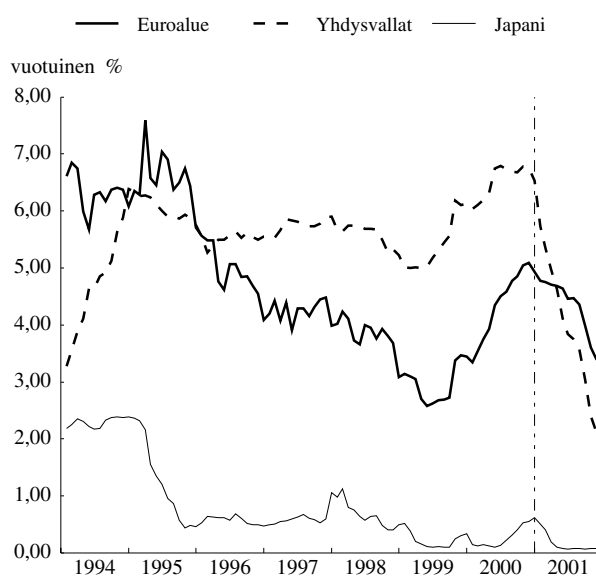
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuosittiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja siitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

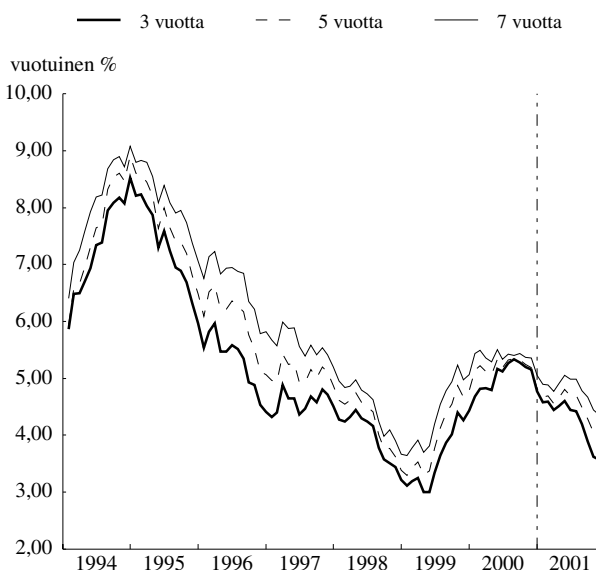
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v	3 v	5 v	7 v	10 v	10 v	10 v
	1	2	3	4	5	6	7
1996	4,17	4,41	5,06	5,82	7,23	6,54	3,03
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76
2000 marras	5,12	5,15	5,19	5,35	5,34	5,72	1,75
2000 joulu	4,74	4,77	4,82	5,05	5,07	5,23	1,62
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 tammi	4,55	4,57	4,67	4,90	5,01	5,14	1,54
2001 helm.	4,56	4,59	4,69	4,88	5,02	5,10	1,43
2001 maal.	4,44	4,44	4,56	4,78	4,94	4,89	1,19
2001 huhti	4,49	4,51	4,66	4,90	5,10	5,13	1,36
2001 touko	4,56	4,60	4,80	5,05	5,26	5,37	1,28
2001 kesä	4,39	4,44	4,70	4,99	5,21	5,26	1,19
2001 heinä	4,33	4,42	4,70	4,99	5,25	5,23	1,33
2001 elo	4,11	4,19	4,49	4,78	5,06	4,97	1,36
2001 syys	3,77	3,89	4,29	4,67	5,04	4,76	1,40
2001 loka	3,44	3,63	4,05	4,44	4,82	4,55	1,36
2001 marras	3,36	3,58	3,98	4,37	4,67	4,61	1,33
2001 marras 2.	3,18	3,37	3,79	4,19	4,54	4,35	1,31
2001 marras 9.	3,15	3,38	3,77	4,19	4,52	4,29	1,32
2001 marras 16.	3,50	3,72	4,10	4,47	4,76	4,80	1,36
2001 marras 23.	3,57	3,81	4,20	4,54	4,80	5,00	1,32
2001 marras 30.	3,48	3,70	4,09	4,47	4,75	4,74	1,36

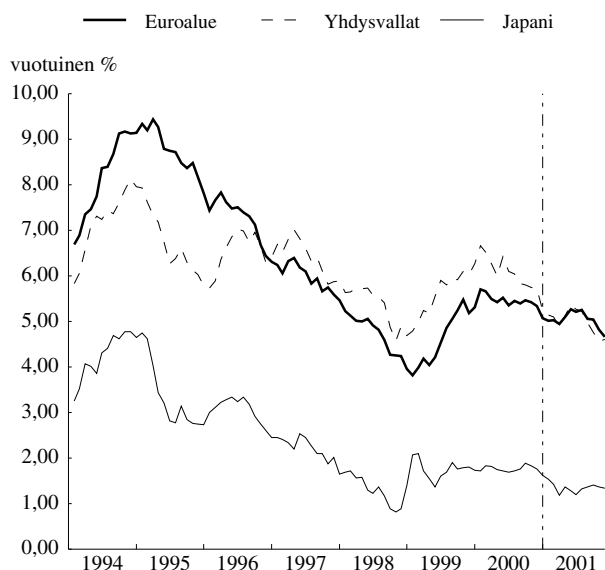
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

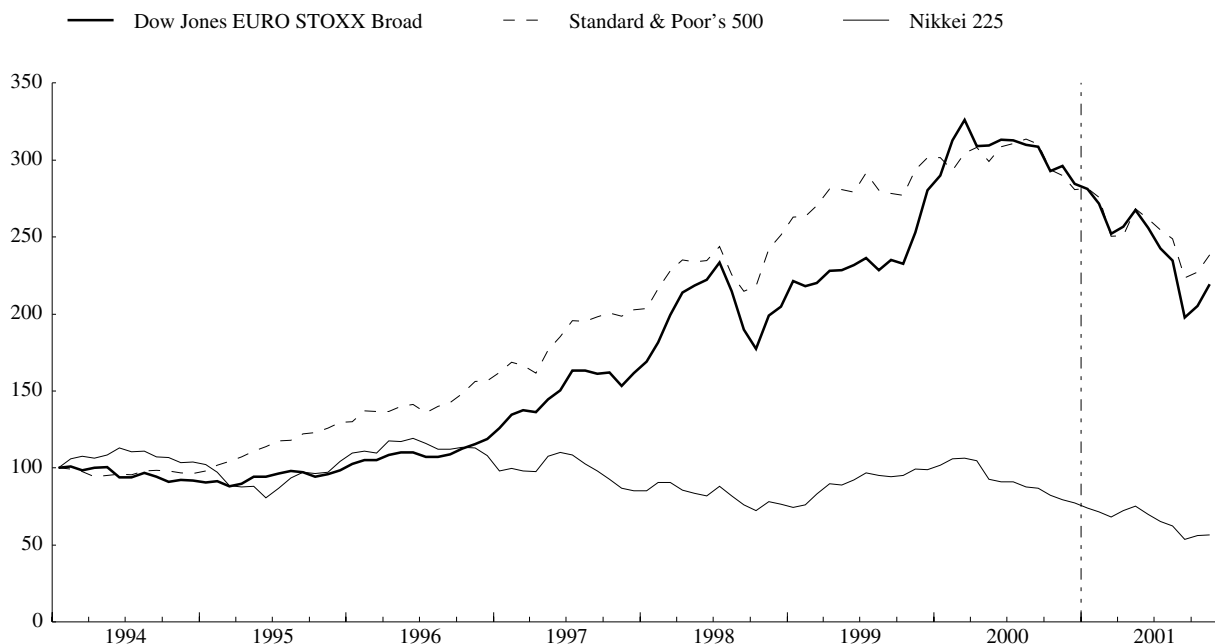
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit											
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1996	151,6	1 657,5	181,1	146,8	180,6	159,5	129,9	134,7	150,0	166,3	202,3	230,1	671,2	21 061,7
1997	207,6	2 319,6	233,4	191,9	231,9	227,3	184,4	168,0	227,7	205,5	324,1	301,7	873,9	18 373,4
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,4	488,1	348,9	1 085,3	15 338,4
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,2	717,7	392,6	1 327,8	16 829,9
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,7	1 072,5	476,0	1 426,7	17 162,7
2000 marras	410,8	4 962,5	302,9	274,9	346,0	365,0	379,7	359,6	864,7	339,6	796,2	571,6	1 373,8	14 743,5
2000 joul	394,5	4 787,1	319,1	257,4	330,2	337,9	365,9	354,3	865,0	326,7	715,4	554,6	1 329,7	14 409,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 tammi	390,2	4 729,7	317,3	261,6	314,4	339,7	371,9	354,0	792,1	318,7	727,8	524,3	1 334,2	13 739,7
2001 helmi	377,1	4 525,9	320,2	260,4	319,0	349,5	364,5	355,7	656,6	317,8	654,4	549,5	1 305,5	13 274,1
2001 maal	349,9	4 199,2	311,0	241,7	305,7	340,6	334,5	334,5	567,8	300,6	602,9	524,7	1 186,8	12 684,9
2001 huhti	356,3	4 305,2	308,4	242,6	304,8	352,5	339,4	329,9	587,4	311,5	635,0	534,6	1 189,2	13 436,7
2001 touko	370,8	4 481,8	316,5	258,9	312,0	371,8	345,9	345,9	662,4	311,0	623,9	553,2	1 270,7	14 014,3
2001 kesä	355,1	4 289,7	306,4	241,8	316,9	379,2	341,0	328,6	553,5	320,9	538,3	580,1	1 238,7	12 974,9
2001 heinä	336,2	4 037,8	302,7	233,8	316,6	349,9	328,2	306,5	449,5	324,2	512,0	565,7	1 205,9	12 140,1
2001 elo	325,8	3 884,7	287,9	226,3	309,0	346,6	322,4	303,6	426,5	324,2	453,6	549,3	1 178,3	11 576,2
2001 syys	274,3	3 277,0	253,2	176,7	284,2	315,8	265,9	253,2	325,4	298,7	366,5	509,2	1 058,7	9 974,7
2001 loka	284,4	3 440,9	260,5	180,4	281,1	322,5	269,9	253,7	373,4	302,7	418,9	539,7	1 076,6	10 428,8
2001 marras	304,2	3 674,4	281,3	202,1	286,7	313,7	287,5	270,6	464,5	297,0	473,2	528,8	1 130,3	10 519,7
2001 marras 2.	289,8	3 503,3	262,0	186,7	278,2	320,8	275,0	256,6	413,2	297,0	429,0	532,6	1 087,2	10 383,8
2001 marras 9.	302,2	3 665,8	275,9	195,8	283,7	326,4	287,9	264,4	448,4	294,8	469,6	530,1	1 120,3	10 215,7
2001 marras 16.	310,3	3 743,4	289,2	210,6	286,9	301,4	290,8	279,1	499,5	298,3	501,2	518,6	1 138,7	10 649,1
2001 marras 23.	312,3	3 772,2	291,8	211,3	291,3	316,9	293,1	278,1	490,8	301,8	486,5	528,4	1 150,3	10 696,8
2001 marras 30.	304,3	3 658,3	288,3	204,9	290,2	303,5	285,1	275,8	474,0	293,4	473,6	526,3	1 139,5	10 697,4

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuosittaiset tiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

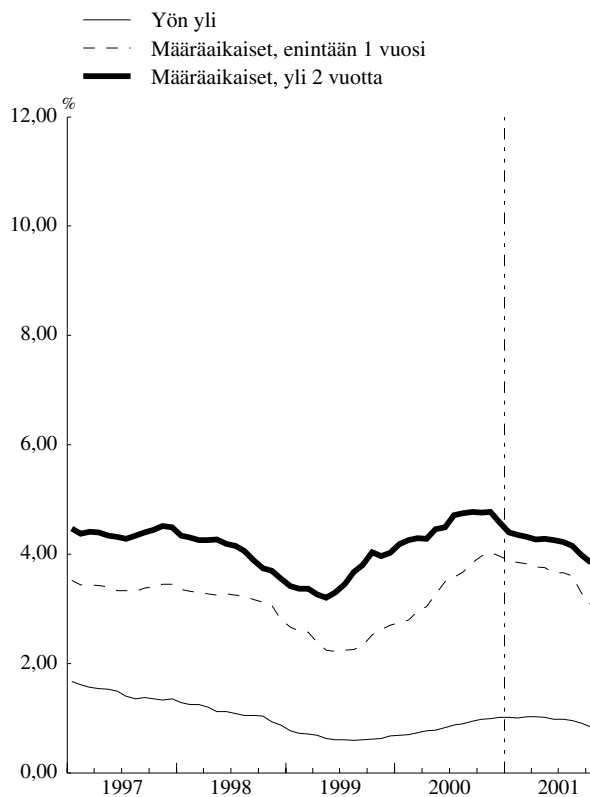
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Yön yli	Talletuskorot					Luottokorot				
		Määräaikaiset			Yli 2 vuotta	Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet	
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Enintään 3 kk		Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot	Asunto- luotot	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1998	1,10	3,20	3,22	4,06	2,61	3,25	6,73	5,80	10,05	5,87	
1999	0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,65	5,10	9,40	5,29	
2000	0,85	3,45	3,45	4,52	2,25	3,79	6,60	6,23	9,86	6,34	
2000	loka	0,97	3,96	3,96	4,76	2,40	4,14	7,13	6,60	10,15	6,57
	marras	0,99	4,04	4,03	4,77	2,47	4,25	7,16	6,63	10,20	6,56
	joulu	1,01	3,96	3,96	4,58	2,49	4,21	7,18	6,45	10,19	6,43
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	1,01	3,89	3,88	4,40	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29
	helmi	1,01	3,84	3,84	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
	maalis	1,02	3,82	3,82	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
	huhti	1,03	3,77	3,76	4,27	2,50	3,91	7,07	6,34	10,24	6,14
	touko	1,01	3,75	3,74	4,28	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
	kesä	0,98	3,66	3,65	4,25	2,46	3,85	6,98	6,25	10,17	6,13
	heinä	0,97	3,66	3,65	4,22	2,44	3,80	6,90	6,20	10,10	6,05
	elo	0,96	3,60	3,60	4,15	2,41	3,68	6,89	6,19	10,16	5,96
	syys	0,91	3,29	3,29	3,99	2,36	3,33	6,71	6,07	10,08	5,86
	loka	0,83	3,07	3,07	3,84	2,30	3,01	6,56	5,90	10,02	5,69

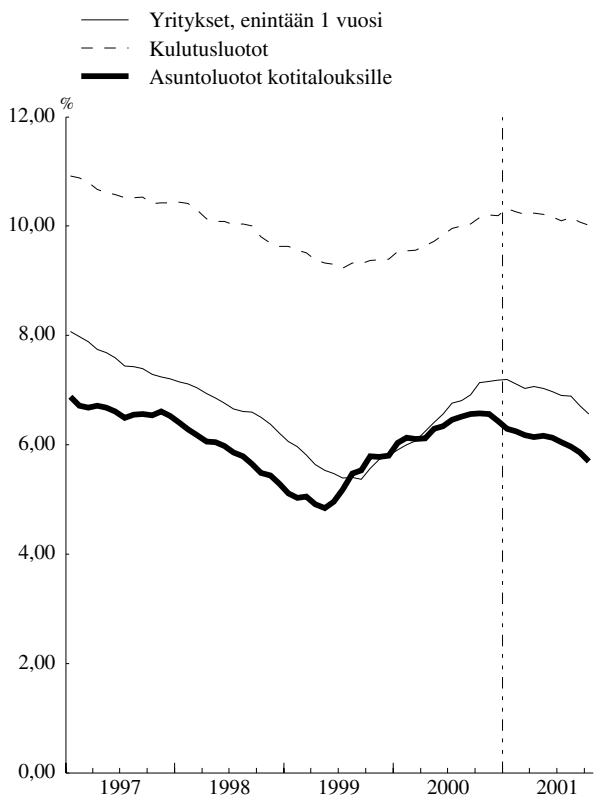
Talletuskorot

(kuukausittain)

Luottokorot

(kuukausittain)

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 syys	311,5	315,2	-3,7	670,8	293,4	298,7	-5,3	611,4	18,1	16,5
loka	355,2	342,5	12,7	685,9	338,2	330,3	7,9	618,8	17,0	12,1
marras	302,1	302,4	-0,3	686,4	283,7	290,1	-6,4	612,7	18,4	12,2
joulu	246,0	278,6	-32,6	653,5	229,7	264,5	-34,8	578,7	16,3	14,1
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 tammi	376,3	346,8	29,5	687,4	358,6	326,2	32,4	615,9	17,7	20,6
helmi	404,8	390,8	13,9	702,6	384,1	373,7	10,4	626,0	20,7	17,2
maalis	452,7	436,4	16,3	722,8	432,6	417,7	14,9	643,3	20,1	18,7
huhti	441,9	431,8	10,1	733,8	424,2	412,7	11,5	654,5	17,6	19,0
touko	477,8	480,8	-3,0	735,4	456,7	460,4	-3,7	652,1	21,2	20,5
kesä	410,7	418,7	-8,0	726,6	388,0	395,6	-7,5	642,9	22,7	23,2
heinä	393,1	385,6	7,5	734,6	370,0	365,2	4,8	649,3	23,2	20,5
elo	423,0	418,1	4,9	737,9	404,6	400,0	4,6	654,7	18,4	18,1
syys	396,4	400,0	-3,5	734,3	374,2	376,4	-2,3	652,8	22,3	23,5

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 syys	112,0	77,0	35,0	6 398,2	91,3	66,8	24,5	5 846,4	20,7	10,3
loka	126,9	89,4	37,5	6 448,4	102,4	77,0	25,4	5 873,0	24,4	12,4
marras	106,8	78,2	28,6	6 464,9	92,4	66,0	26,4	5 898,7	14,4	12,2
joulu	100,7	103,0	-2,3	6 441,1	88,2	87,4	0,7	5 902,1	12,5	15,6
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 tammi	153,4	144,5	8,9	6 539,3	136,1	132,1	4,0	5 997,1	17,2	12,3
helmi	138,3	85,6	52,6	6 592,8	116,3	70,5	45,8	6 045,0	21,9	15,1
maalis	155,4	101,7	53,7	6 656,9	127,3	86,7	40,6	6 087,7	28,1	15,0
huhti	115,0	74,1	40,8	6 696,6	98,3	64,6	33,7	6 120,9	16,7	9,5
touko	132,4	79,3	53,0	6 766,8	116,0	67,6	48,4	6 169,6	16,4	11,7
kesä	134,7	76,5	58,2	6 820,4	115,5	58,4	57,2	6 225,2	19,1	18,1
heinä	139,1	97,0	42,1	6 853,2	123,8	85,2	38,7	6 264,2	15,3	11,8
elo	86,5	70,9	15,5	6 856,8	74,5	61,2	13,3	6 276,0	12,0	9,8
syys	125,0	108,3	16,7	6 875,3	113,2	91,6	21,6	6 298,1	11,8	16,6

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
	Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuuletukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 syys	423,5	392,3	31,2	7 069,0	384,7	365,5	19,2	6 457,8	38,8	26,8
loka	482,0	431,9	50,2	7 134,3	440,6	407,4	33,2	6 491,8	41,4	24,5
marras	408,9	380,6	28,4	7 151,3	376,1	356,1	20,0	6 511,3	32,8	24,5
joulu	346,7	381,6	-34,9	7 094,6	317,8	351,9	-34,1	6 480,9	28,8	29,7
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 tammi	529,7	491,2	38,4	7 226,8	494,7	458,3	36,3	6 613,0	35,0	32,9
helmi	543,0	476,5	66,5	7 295,5	500,4	444,2	56,2	6 671,0	42,6	32,3
maalis	608,1	538,1	70,0	7 379,8	560,0	504,4	55,6	6 731,0	48,2	33,7
huhti	556,8	505,9	51,0	7 430,3	522,5	477,4	45,1	6 775,4	34,3	28,5
touko	610,2	560,2	50,0	7 502,2	572,6	528,0	44,7	6 821,7	37,5	32,2
kesä	545,4	495,2	50,2	7 546,9	503,6	454,0	49,6	6 868,2	41,8	41,2
heinä	532,3	482,6	49,7	7 587,9	493,8	450,3	43,5	6 913,5	38,5	32,3
elo	509,5	489,0	20,4	7 594,8	479,0	461,1	17,9	6 930,7	30,4	27,9
syys	521,4	508,2	13,2	7 609,5	487,4	468,0	19,3	6 950,9	34,1	40,2

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,6	59,4	29,1	9,1	20,0	63,5	322,5	307,8	14,7	674,9	2000	syys
4,8	67,1	12,0	22,7	-10,8	52,7	350,2	353,1	-2,9	671,4		loka
6,1	73,7	16,6	8,5	8,1	60,8	300,3	298,6	1,7	673,5		marras
2,2	74,8	21,1	7,0	14,0	74,8	250,7	271,5	-20,8	653,5		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
-2,8	71,5	12,9	29,3	-16,4	58,5	371,5	355,5	16,0	674,4	2001	tammi
3,5	76,7	12,5	13,1	-0,5	57,9	396,6	386,7	9,9	683,9		helmi
1,4	79,6	26,3	6,3	20,0	78,0	459,0	424,0	34,9	721,2		maalis
-1,4	79,3	7,2	29,2	-22,0	55,9	431,4	441,9	-10,5	710,4		huhti
0,7	83,3	11,8	13,5	-1,7	54,2	468,5	473,9	-5,4	706,3		touko
-0,5	83,6	25,1	9,8	15,2	69,5	413,1	405,4	7,7	712,4		kesä
2,7	85,4	6,2	25,5	-19,3	50,2	376,2	390,6	-14,4	699,5		heinä
0,3	83,3	9,9	14,7	-4,8	45,4	414,5	414,7	-0,3	700,1		elo
-1,2	81,4	22,0	12,0	10,0	55,4	396,2	388,4	7,8	708,3		syys
<i>Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut¹⁾</i>											
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
10,4	551,8	27,4	12,6	14,8	677,3	118,6	79,3	39,3	6 523,7	2000	syys
12,1	575,4	23,2	4,7	18,4	695,8	125,6	81,8	43,8	6 568,8		loka
2,2	566,2	17,2	6,8	10,4	706,2	109,6	72,8	36,8	6 604,8		marras
-3,1	539,0	17,0	7,1	10,0	716,1	105,2	94,5	10,7	6 618,3		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
4,9	542,3	16,3	6,7	9,6	713,0	152,5	138,8	13,6	6 710,0	2001	tammi
6,8	547,8	36,3	13,0	23,2	736,0	152,6	83,6	69,1	6 781,0		helmi
13,0	569,2	37,0	8,1	29,0	764,9	164,3	94,7	69,6	6 852,7		maalis
7,2	575,7	20,0	6,7	13,3	778,1	118,3	71,3	47,0	6 899,0		huhti
4,6	597,2	27,0	10,4	16,6	794,5	142,9	78,0	65,0	6 964,1		touko
1,0	595,2	33,6	8,7	24,8	819,5	149,1	67,1	82,0	7 044,8		kesä
3,5	589,0	14,8	5,8	9,0	828,8	138,6	91,0	47,7	7 093,0		heinä
2,2	580,8	12,9	6,0	6,9	835,9	87,4	67,1	20,2	7 111,9		elo
-4,9	577,2	8,4	9,0	-0,6	835,3	121,6	100,6	21,0	7 133,4		syys
<i>Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut¹⁾</i>											
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
12,0	611,2	56,5	21,7	34,8	740,8	441,2	387,2	54,0	7 198,5	2000	syys
16,9	642,5	35,1	27,5	7,6	748,5	475,8	434,9	40,9	7 240,2		loka
8,3	639,9	33,8	15,3	18,5	766,9	409,9	371,4	38,5	7 278,3		marras
-0,9	613,7	38,1	14,1	24,0	790,9	355,9	366,0	-10,1	7 271,8		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2,1	613,8	29,3	36,0	-6,7	771,4	524,0	494,3	29,6	7 384,4	2001	tammi
10,3	624,5	48,8	26,1	22,7	793,9	549,2	470,3	78,9	7 464,8		helmi
14,4	648,8	63,4	14,4	49,0	842,9	623,3	518,8	104,5	7 573,9		maalis
5,8	654,9	27,2	35,9	-8,7	834,0	549,7	513,3	36,4	7 609,4		huhti
5,3	680,5	38,8	23,9	14,9	848,8	611,4	551,8	59,6	7 670,4		touko
0,5	678,8	58,6	18,5	40,1	889,0	562,2	472,5	89,7	7 757,2		kesä
6,2	674,4	21,0	31,3	-10,2	879,0	514,8	481,6	33,2	7 792,5		heinä
2,6	664,1	22,8	20,7	2,1	881,3	501,8	481,9	20,0	7 812,0		elo
-6,1	658,6	30,4	21,0	9,4	890,7	517,8	489,0	28,8	7 841,6		syys

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
syys	611,4	256,4	4,1	81,1	267,1	2,8	63,5	24,8	22,8	13,7	
loka	618,8	259,7	4,5	86,3	265,6	2,7	52,7	24,0	16,7	10,0	
marras	612,7	254,4	4,6	86,9	263,9	3,0	60,8	28,1	20,3	11,0	
joulu	578,7	244,0	4,5	86,0	241,4	2,9	74,8	34,9	23,7	14,2	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	615,9	257,1	5,0	89,4	261,5	2,9	58,5	30,0	17,0	10,1	
helmi	626,0	260,3	4,9	93,1	265,4	2,2	57,9	30,6	16,0	10,0	
maalis	643,3	265,0	5,1	94,5	276,5	2,2	78,0	37,9	25,8	12,6	
huhti	654,5	269,2	5,5	92,4	285,3	2,2	55,9	26,8	18,5	9,7	
touko	652,1	261,0	5,5	99,1	284,1	2,4	54,2	26,5	18,0	8,8	
kesä	642,9	261,6	5,2	97,2	276,9	2,0	69,5	32,1	24,7	11,5	
heinä	649,3	259,3	5,1	100,5	280,8	3,6	50,2	25,3	17,3	6,7	
elo	654,7	254,8	4,4	106,0	285,8	3,6	45,4	23,1	15,7	5,8	
syys	652,8	252,0	4,1	105,5	287,5	3,7	55,4	27,1	22,2	5,5	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
syys	5 846,4	2 162,4	233,8	276,4	3 072,0	101,8	677,3	159,9	204,0	63,7	
loka	5 873,0	2 173,3	239,0	280,8	3 076,1	103,9	695,8	167,7	210,9	63,8	
marras	5 898,7	2 175,3	242,7	285,4	3 089,7	105,5	706,2	169,1	220,4	64,6	
joulu	5 902,1	2 175,7	255,9	288,3	3 075,8	106,5	716,1	171,3	221,9	67,2	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	5 997,1	2 199,8	254,7	285,1	3 150,3	107,1	713,0	172,4	227,8	65,9	
helmi	6 045,0	2 229,9	260,1	289,2	3 157,1	108,8	736,0	183,5	233,3	75,4	
maalis	6 087,7	2 241,0	267,8	299,8	3 168,7	110,5	764,9	195,9	238,6	80,5	
huhti	6 120,9	2 247,7	273,6	303,8	3 183,2	112,7	778,1	198,7	246,1	82,8	
touko	6 169,6	2 255,7	282,5	312,7	3 205,0	113,6	794,5	204,6	252,3	88,5	
kesä	6 225,2	2 270,7	290,0	319,7	3 231,2	113,6	819,5	212,9	259,0	90,7	
heinä	6 264,2	2 289,7	307,5	322,3	3 229,2	115,6	828,8	215,5	264,5	92,7	
elo	6 276,0	2 289,3	309,5	328,7	3 230,1	118,4	835,9	216,6	271,4	93,4	
syys	6 298,1	2 295,4	313,7	328,8	3 237,6	122,6	835,3	217,4	272,2	92,8	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
syys	6 457,8	2 418,8	237,9	357,5	3 339,1	104,6	740,8	184,8	226,8	77,4	
loka	6 491,8	2 433,0	243,4	367,1	3 341,7	106,6	748,5	191,7	227,6	73,9	
marras	6 511,3	2 429,7	247,2	372,3	3 353,6	108,5	766,9	197,2	240,7	75,6	
joulu	6 480,9	2 419,6	260,4	374,3	3 317,2	109,4	790,9	206,2	245,6	81,4	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	6 613,0	2 457,0	259,7	374,6	3 411,8	110,0	771,4	202,4	244,9	76,0	
helmi	6 671,0	2 490,2	265,0	382,3	3 422,5	111,0	793,9	214,2	249,3	85,4	
maalis	6 731,0	2 506,0	272,9	394,2	3 445,2	112,7	842,9	233,8	264,4	93,1	
huhti	6 775,4	2 516,9	279,1	396,2	3 468,4	114,9	834,0	225,5	264,6	92,5	
touko	6 821,7	2 516,7	288,0	411,8	3 489,2	115,9	848,8	231,0	270,3	97,3	
kesä	6 868,2	2 532,3	295,3	416,9	3 508,1	115,6	889,0	245,0	283,6	102,2	
heinä	6 913,5	2 549,0	312,5	422,7	3 510,0	119,2	879,0	240,8	281,7	99,4	
elo	6 930,7	2 544,1	313,9	434,8	3 516,0	122,0	881,3	239,7	287,1	99,2	
syys	6 950,9	2 547,4	317,9	434,3	3 525,1	126,3	890,7	244,5	294,3	98,3	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,2	1,1	0,8	674,9	281,2	26,9	94,8	267,3	3,9	0,8	2000 syys	
0,2	1,1	0,6	671,4	283,7	21,1	96,4	265,9	3,8	0,6	loka	
0,2	0,9	0,3	673,5	282,5	24,9	97,9	264,1	3,9	0,3	marras	
0,1	1,1	0,8	653,5	278,9	28,2	100,2	241,5	4,0	0,8	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,1	1,0	0,2	674,4	287,2	22,1	99,5	261,6	3,9	0,2	2001 tammi	
0,1	1,1	0,1	683,9	290,9	20,9	103,1	265,5	3,3	0,1	helmi	
0,2	1,0	0,4	721,2	303,0	30,9	107,1	276,7	3,2	0,4	maalis	
0,1	0,8	0,1	710,4	296,0	23,9	102,1	285,3	2,9	0,1	huhti	
0,1	0,8	0,1	706,3	287,4	23,5	107,9	284,2	3,2	0,1	touko	
0,2	0,8	0,2	712,4	293,7	29,9	108,8	277,1	2,8	0,2	kesä	
0,2	0,7	0,0	699,5	284,6	22,3	107,2	281,0	4,3	0,0	heinä	
0,1	0,6	0,0	700,1	277,9	20,1	111,8	286,0	4,2	0,0	elo	
0,1	0,5	0,1	708,3	279,1	26,3	111,0	287,7	4,2	0,1	syys	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
99,9	32,5	117,3	6 523,7	2 322,3	437,7	340,1	3 171,9	134,3	117,3	2000 syys	
100,6	33,2	119,5	6 568,8	2 341,0	449,9	344,6	3 176,7	137,1	119,5	loka	
100,9	32,9	118,3	6 604,8	2 344,4	463,0	350,0	3 190,6	138,4	118,3	marras	
100,5	37,9	117,2	6 618,3	2 347,0	477,8	355,5	3 176,3	144,4	117,2	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
90,2	35,6	121,1	6 710,0	2 372,2	482,5	351,0	3 240,5	142,7	121,1	2001 tammi	
88,3	36,5	118,9	6 781,0	2 413,4	493,4	364,6	3 245,3	145,3	118,9	helmi	
90,8	41,7	117,5	6 852,7	2 436,9	506,4	380,2	3 259,4	152,3	117,5	maalis	
91,6	41,9	116,9	6 899,0	2 446,4	519,7	386,6	3 274,8	154,6	116,9	huhti	
92,6	40,9	115,7	6 964,1	2 460,3	534,8	401,2	3 297,6	154,4	115,7	touko	
94,5	47,4	115,1	7 044,8	2 483,6	549,0	410,3	3 325,7	161,0	115,1	kesä	
94,0	47,4	114,7	7 093,0	2 505,1	572,0	414,9	3 323,2	163,0	114,7	heinä	
93,8	47,3	113,4	7 111,9	2 505,9	580,8	422,1	3 323,9	165,7	113,4	elo	
92,0	47,3	113,6	7 133,4	2 512,8	585,9	421,6	3 329,6	169,9	113,6	syys	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
100,1	33,6	118,1	7 198,5	2 603,5	464,6	434,9	3 439,2	138,2	118,1	2000 syys	
100,8	34,3	120,1	7 240,2	2 624,7	471,0	441,0	3 442,5	140,9	120,1	loka	
101,1	33,8	118,6	7 278,3	2 626,9	487,9	447,9	3 454,7	142,3	118,6	marras	
100,7	39,0	118,0	7 271,8	2 625,9	506,0	455,7	3 417,8	148,4	118,0	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
90,4	36,6	121,3	7 384,4	2 659,4	504,6	450,5	3 502,1	146,6	121,3	2001 tammi	
88,4	37,6	119,1	7 464,8	2 704,4	514,3	467,7	3 510,9	148,6	119,1	helmi	
90,9	42,7	117,9	7 573,9	2 739,8	537,3	487,3	3 536,1	155,4	117,9	maalis	
91,7	42,7	117,0	7 609,4	2 742,4	543,7	488,7	3 560,1	157,5	117,0	huhti	
92,6	41,7	115,8	7 670,4	2 747,7	558,3	509,1	3 581,8	157,6	115,8	touko	
94,7	48,2	115,3	7 757,2	2 777,3	578,9	519,1	3 602,8	163,8	115,3	kesä	
94,2	48,2	114,8	7 792,5	2 789,8	594,3	522,1	3 604,2	167,4	114,8	heinä	
93,9	47,9	113,5	7 812,0	2 783,8	600,9	534,0	3 609,8	169,9	113,5	elo	
92,1	47,8	113,7	7 841,6	2 791,8	612,2	532,6	3 617,3	174,1	113,7	syys	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
syys	293,4	196,7	2,8	55,6	36,3	2,0	29,1	8,0	12,0	8,3	
loka	338,2	237,8	2,6	60,3	35,5	1,9	12,0	5,6	4,7	1,3	
marras	283,7	189,7	3,0	55,9	33,6	1,5	16,6	7,4	7,1	1,9	
joulu	229,7	162,1	2,1	45,9	18,0	1,6	21,1	9,3	6,9	4,2	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	358,6	238,7	3,4	66,9	47,7	1,9	12,9	6,7	4,7	1,2	
helmi	384,1	275,9	2,2	63,1	41,4	1,5	12,5	6,1	4,5	1,7	
maalis	432,6	312,8	3,1	67,0	48,1	1,6	26,3	10,1	12,3	3,5	
huhti	424,2	301,7	3,2	69,4	48,5	1,4	7,2	2,7	3,3	1,1	
touko	456,7	341,6	2,8	71,1	39,2	1,9	11,8	5,7	5,0	0,8	
kesä	388,0	282,1	2,7	64,6	37,4	1,1	25,1	9,8	11,5	3,3	
heinä	370,0	245,0	2,3	75,2	44,9	2,6	6,2	2,8	2,8	0,6	
elo	404,6	287,5	1,6	68,6	45,3	1,5	9,9	4,8	4,1	0,9	
syys	374,2	269,8	2,1	66,2	34,3	1,8	22,0	8,0	11,4	2,2	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
syys	91,3	40,8	5,0	3,6	40,8	1,0	27,4	6,3	10,3	3,5	
loka	102,4	43,3	7,6	5,7	43,3	2,5	23,2	9,2	8,2	0,2	
marras	92,4	34,2	8,1	8,1	39,0	3,0	17,2	3,7	10,1	1,0	
joulu	88,2	38,8	19,7	4,5	23,1	2,0	17,0	5,1	3,2	3,3	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	136,1	56,4	4,0	0,8	72,1	2,8	16,3	3,8	7,5	0,4	
helmi	116,3	57,6	9,2	5,0	42,1	2,4	36,3	12,7	8,8	10,0	
maalis	127,3	45,2	11,5	14,4	53,3	2,8	37,0	14,3	7,3	5,6	
huhti	98,3	41,0	8,5	7,1	39,1	2,6	20,0	5,3	9,1	2,5	
touko	116,0	38,7	11,8	11,7	52,9	0,9	27,0	8,9	9,7	6,5	
kesä	115,5	44,5	10,5	10,5	49,6	0,5	33,6	11,7	8,7	3,8	
heinä	123,8	51,9	20,7	6,1	42,6	2,5	14,8	4,8	7,1	2,2	
elo	74,5	29,1	5,1	7,6	29,6	3,0	12,9	3,4	8,5	0,8	
syys	113,2	34,6	7,0	3,8	63,2	4,6	8,4	4,8	3,0	0,2	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
syys	384,7	237,6	7,8	59,2	77,0	3,1	56,5	14,3	22,3	11,8	
loka	440,6	281,1	10,2	66,0	78,8	4,5	35,1	14,8	12,9	1,5	
marras	376,1	223,9	11,1	64,0	72,6	4,5	33,8	11,2	17,3	2,9	
joulu	317,8	200,9	21,8	50,4	41,1	3,7	38,1	14,4	10,1	7,5	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	494,7	295,0	7,4	67,7	119,8	4,7	29,3	10,5	12,2	1,6	
helmi	500,4	333,5	11,4	68,1	83,5	3,9	48,8	18,9	13,4	11,7	
maalis	560,0	358,0	14,6	81,4	101,5	4,4	63,4	24,4	19,6	9,1	
huhti	522,5	342,6	11,7	76,5	87,6	4,0	27,2	7,9	12,4	3,7	
touko	572,6	380,3	14,6	82,8	92,1	2,9	38,8	14,7	14,8	7,3	
kesä	503,6	326,6	13,2	75,1	87,0	1,6	58,6	21,6	20,2	7,0	
heinä	493,8	296,9	23,0	81,3	87,5	5,1	21,0	7,6	9,9	2,9	
elo	479,0	316,7	6,7	76,2	74,9	4,6	22,8	8,2	12,6	1,7	
syys	487,4	304,4	9,2	70,0	97,5	6,4	30,4	12,7	14,4	2,4	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,1	0,5	0,2	322,5	204,7	14,8	63,9	36,4	2,5	0,2	2000	
0,0	0,1	0,2	350,2	243,4	7,3	61,7	35,5	2,0	0,2	loka	
0,1	0,0	0,0	300,3	197,1	10,1	57,9	33,6	1,5	0,0	marras	
0,0	0,2	0,4	250,7	171,4	9,0	50,1	18,0	1,8	0,4	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,1	0,0	0,1	371,5	245,4	8,1	68,1	47,8	1,9	0,1	2001	
0,0	0,1	0,0	396,6	282,0	6,7	64,8	41,4	1,6	0,0	tammi	
0,1	0,1	0,3	459,0	322,9	15,4	70,5	48,2	1,7	0,3	helmi	
0,0	0,1	0,0	431,4	304,3	6,5	70,6	48,5	1,5	0,0	maalis	
0,0	0,2	0,0	468,5	347,3	7,9	71,9	39,3	2,1	0,0	huhti	
0,1	0,1	0,2	413,1	291,9	14,3	67,9	37,5	1,2	0,2	touko	
0,0	0,0	0,0	376,2	247,8	5,1	75,8	44,9	2,6	0,0	kesä	
0,1	0,0	0,0	414,5	292,3	5,7	69,5	45,4	1,5	0,0	heinä	
0,1	0,4	0,0	396,2	277,7	13,5	68,4	34,3	2,1	0,0	elo	
										syys	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,8	5,2	0,3	118,6	47,2	15,3	7,1	42,6	6,2	0,3	2000	
1,3	1,0	3,4	125,6	52,4	15,8	5,9	44,6	3,5	3,4	loka	
1,7	0,1	0,6	109,6	37,9	18,2	9,1	40,8	3,1	0,6	marras	
0,2	5,0	0,1	105,2	43,9	23,0	7,8	23,3	7,1	0,1	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,2	0,3	3,1	152,5	60,2	11,5	1,2	73,4	3,1	3,1	2001	
2,8	1,7	0,2	152,6	70,4	18,1	15,0	44,9	4,1	0,2	tammi	
3,2	5,5	1,1	164,3	59,5	18,8	20,0	56,6	8,3	1,1	helmi	
1,3	0,6	1,2	118,3	46,3	17,6	9,7	40,4	3,2	1,2	maalis	
1,7	0,0	0,1	142,9	47,6	21,5	18,2	54,6	1,0	0,1	huhti	
2,0	6,7	0,8	149,1	56,3	19,1	14,2	51,6	7,2	0,8	touko	
0,5	0,1	0,0	138,6	56,8	27,8	8,3	43,1	2,6	0,0	kesä	
0,1	0,0	0,0	87,4	32,6	13,5	8,5	29,7	3,1	0,0	heinä	
0,1	0,0	0,4	121,6	39,3	10,0	4,0	63,3	4,6	0,4	elo	
										syys	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,9	5,6	0,5	441,2	251,9	30,1	71,0	79,0	8,7	0,5	2000	
1,3	1,0	3,6	475,8	295,9	23,1	67,6	80,1	5,5	3,6	loka	
1,8	0,1	0,6	409,9	235,0	28,4	66,9	74,4	4,6	0,6	marras	
0,2	5,3	0,6	355,9	215,3	31,9	57,9	41,3	8,9	0,6	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,3	0,3	3,3	524,0	305,6	19,6	69,3	121,1	5,1	3,3	2001	
2,8	1,9	0,2	549,2	352,4	24,8	79,7	86,3	5,7	0,2	tammi	
3,3	5,6	1,5	623,3	382,4	34,2	90,5	104,8	10,0	1,5	helmi	
1,3	0,6	1,2	549,7	350,6	24,1	80,2	88,9	4,6	1,2	maalis	
1,7	0,2	0,1	611,4	395,0	29,4	90,1	93,8	3,1	0,1	huhti	
2,1	6,8	1,0	562,2	348,2	33,4	82,2	89,1	8,4	1,0	touko	
0,6	0,1	0,1	514,8	304,6	32,9	84,1	88,0	5,2	0,1	kesä	
0,2	0,0	0,1	501,8	324,9	19,3	78,0	75,1	4,6	0,1	heinä	
0,2	0,4	0,4	517,8	317,1	23,5	72,4	97,6	6,7	0,4	elo	
										syys	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
syys	-5,3	-8,0	-0,3	1,7	0,7	0,4	20,0	3,6	8,4	7,4	
loka	7,9	3,8	0,4	5,2	-1,5	-0,1	-10,8	-0,8	-6,1	-3,6	
marras	-6,4	-5,6	0,1	0,6	-1,8	0,3	8,1	4,0	3,6	0,9	
joulu	-34,8	-11,1	-0,1	-1,1	-22,5	0,0	14,0	6,9	3,4	3,2	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	32,4	13,1	0,6	3,4	14,9	0,5	-16,4	-4,9	-6,6	-4,2	
helmi	10,4	3,6	-0,1	3,6	3,9	-0,7	-0,5	0,6	-1,1	-0,1	
maalis	14,9	2,7	0,2	1,0	11,1	-0,1	20,0	7,3	9,8	2,6	
huhti	11,5	4,3	0,4	-2,0	8,8	0,0	-22,0	-11,1	-7,3	-3,0	
touko	-3,7	-9,4	0,1	6,6	-1,1	0,2	-1,7	-0,4	-0,5	-0,9	
kesä	-7,5	2,1	-0,3	-1,7	-7,3	-0,4	15,2	5,6	6,7	2,7	
heinä	4,8	-3,7	-0,2	3,1	4,0	1,6	-19,3	-6,7	-7,4	-4,8	
elo	4,6	-5,3	-0,7	5,6	5,0	0,0	-4,8	-2,2	-1,6	-0,9	
syys	-2,3	-3,3	-0,3	-0,5	1,7	0,1	10,0	4,0	6,5	-0,3	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
syys	24,5	11,4	2,8	0,4	9,7	0,3	14,8	3,5	5,3	1,9	
loka	25,4	9,5	5,3	4,4	4,1	2,1	18,4	7,8	7,0	0,1	
marras	26,4	2,8	3,8	4,6	13,6	1,6	10,4	1,5	9,3	0,8	
joulu	0,7	-2,5	13,2	2,9	-13,9	0,9	10,0	2,2	1,6	2,6	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	4,0	22,4	-1,2	-3,2	-14,8	0,8	9,6	0,8	6,4	0,1	
helmi	45,8	28,1	5,4	3,9	6,8	1,7	23,2	11,2	5,5	9,8	
maalis	40,6	9,5	7,2	10,6	11,7	1,8	29,0	12,3	5,3	5,1	
huhti	33,7	7,5	5,5	4,0	14,5	2,2	13,3	2,9	7,6	2,4	
touko	48,4	7,8	8,9	8,9	21,9	0,9	16,6	5,9	6,2	5,7	
kesä	57,2	16,5	7,5	6,9	26,2	0,0	24,8	8,3	6,6	2,2	
heinä	38,7	18,9	17,5	2,6	-2,3	2,0	9,0	2,5	5,4	2,0	
elo	13,3	1,2	2,0	6,5	0,9	2,8	6,9	1,1	6,8	0,7	
syys	21,6	5,6	4,3	0,0	7,5	4,2	-0,6	0,8	0,8	-0,6	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
syys	19,2	3,4	2,6	2,1	10,4	0,7	34,8	7,1	13,7	9,4	
loka	33,2	13,3	5,7	9,6	2,6	2,0	7,6	6,9	0,8	-3,5	
marras	20,0	-2,8	3,9	5,2	11,9	1,9	18,5	5,6	13,0	1,7	
joulu	-34,1	-13,6	13,1	1,9	-36,4	0,9	24,0	9,1	5,0	5,8	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	36,3	35,4	-0,6	0,2	0,1	1,2	-6,7	-4,1	-0,3	-4,1	
helmi	56,2	31,7	5,3	7,4	10,7	1,0	22,7	11,8	4,4	9,7	
maalis	55,6	12,2	7,3	11,6	22,8	1,7	49,0	19,6	15,1	7,7	
huhti	45,1	11,8	5,9	2,1	23,2	2,2	-8,7	-8,2	0,3	-0,6	
touko	44,7	-1,6	9,0	15,5	20,7	1,1	14,9	5,5	5,7	4,8	
kesä	49,6	18,6	7,2	5,2	18,9	-0,3	40,1	13,9	13,2	4,9	
heinä	43,5	15,2	17,3	5,7	1,7	3,6	-10,2	-4,2	-2,0	-2,8	
elo	17,9	-4,2	1,3	12,1	5,9	2,7	2,1	-1,1	5,2	-0,2	
syys	19,3	2,3	4,0	-0,5	9,2	4,3	9,4	4,7	7,3	-0,9	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,0	0,4	0,2	14,7	-4,3	8,1	9,1	0,8	0,8	0,2	2000 syys	
0,0	0,0	-0,2	-2,9	3,0	-5,8	1,6	-1,5	-0,1	-0,2	loka	
0,0	-0,2	-0,3	1,7	-1,6	3,8	1,5	-1,8	0,1	-0,3	marras	
-0,1	0,2	0,4	-20,8	-4,3	3,3	2,2	-22,6	0,1	0,4	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,0	-0,1	-0,6	16,0	8,1	-6,1	-0,8	14,9	0,3	-0,6	2001 tammi	
0,0	0,1	-0,1	9,9	4,2	-1,2	3,5	3,9	-0,5	-0,1	helmi	
0,1	-0,1	0,3	34,9	10,0	10,0	3,6	11,2	-0,1	0,3	maalis	
-0,1	-0,2	-0,3	-10,5	-6,8	-7,0	-4,9	8,6	-0,2	-0,3	huhti	
0,0	0,0	0,0	-5,4	-9,8	-0,4	5,7	-1,1	0,2	0,0	touko	
0,1	0,0	0,1	7,7	7,7	6,4	1,0	-7,2	-0,3	0,1	kesä	
0,0	-0,1	-0,2	-14,4	-10,4	-7,6	-1,7	3,9	1,5	-0,2	heinä	
0,0	-0,1	0,0	-0,3	-7,5	-2,2	4,7	5,0	-0,2	0,0	elo	
0,0	-0,1	0,0	7,8	0,7	6,2	-0,8	1,7	0,0	0,0	syys	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,5	4,1	-0,6	39,3	14,9	8,2	2,3	10,2	4,3	-0,6	2000 syys	
0,7	0,7	2,2	43,8	17,2	12,3	4,5	4,8	2,8	2,2	loka	
0,3	-0,3	-1,2	36,8	4,3	13,1	5,4	14,0	1,3	-1,2	marras	
-0,4	5,0	-1,0	10,7	-0,2	14,8	5,5	-14,3	5,9	-1,0	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,0	0,0	1,4	13,6	23,2	5,2	-3,1	-13,8	0,8	1,4	2001 tammi	
-2,0	0,9	-2,2	69,1	39,3	10,9	13,6	4,8	2,6	-2,2	helmi	
2,5	5,2	-1,5	69,6	21,8	12,4	15,7	14,2	7,0	-1,5	maalis	
0,9	0,2	-0,6	47,0	10,3	13,1	6,4	15,3	2,3	-0,6	huhti	
1,0	-1,0	-1,1	65,0	13,7	15,1	14,7	22,8	-0,1	-1,1	touko	
1,9	6,5	-0,6	82,0	24,8	14,1	9,1	28,1	6,5	-0,6	kesä	
-0,5	0,0	-0,4	47,7	21,4	22,8	4,6	-2,8	2,0	-0,4	heinä	
-0,2	-0,1	-1,3	20,2	2,3	8,7	7,2	0,7	2,7	-1,3	elo	
-1,8	0,0	0,2	21,0	6,4	5,1	-0,6	5,7	4,2	0,2	syys	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,6	4,4	-0,4	54,0	10,5	16,3	11,4	11,0	5,2	-0,4	2000 syys	
0,7	0,7	2,0	40,9	20,2	6,5	6,1	3,3	2,7	2,0	loka	
0,3	-0,5	-1,5	38,5	2,8	16,9	6,9	12,2	1,4	-1,5	marras	
-0,5	5,2	-0,6	-10,1	-4,5	18,1	7,7	-36,9	6,1	-0,6	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,0	-0,1	0,8	29,6	31,3	-0,9	-3,9	1,1	1,2	0,8	2001 tammi	
-2,0	1,0	-2,2	78,9	43,5	9,7	17,1	8,8	2,0	-2,2	helmi	
2,6	5,2	-1,1	104,5	31,8	22,4	19,3	25,3	6,9	-1,1	maalis	
0,7	-0,1	-0,9	36,4	3,6	6,2	1,5	24,0	2,1	-0,9	huhti	
1,0	-1,0	-1,1	59,6	3,9	14,7	20,4	21,7	0,1	-1,1	touko	
2,0	6,5	-0,5	89,7	32,5	20,5	10,2	20,9	6,2	-0,5	kesä	
-0,6	0,0	-0,6	33,2	11,0	15,2	2,9	1,1	3,6	-0,6	heinä	
-0,3	-0,2	-1,3	20,0	-5,3	6,5	11,9	5,6	2,5	-1,3	elo	
-1,8	-0,1	0,2	28,8	7,0	11,3	-1,4	7,4	4,2	0,2	syys	

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi¹⁾

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	Prosentti- muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	100,0	100,0	61,9	61,9	38,1	38,1	100,0	100,0	61,9	38,1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	102,7	1,1	101,8	0,7	104,4	1,9	-	-	-	-
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
2000	106,3	2,3	105,4	2,7	107,8	1,7	-	-	-	-
2000 III	106,6	2,5	105,7	2,9	108,5	1,8	106,6	0,8	105,9	108,0
2000 IV	107,2	2,7	106,7	3,2	108,3	1,8	107,3	0,7	106,8	108,6
2000 joulu	107,4	2,6	106,8	3,0	108,5	1,8	107,4	0,0	106,8	108,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	107,8	2,5	107,1	2,7	109,3	2,2	107,8	0,5	107,1	109,4
2001 II	109,2	3,1	108,8	3,5	110,1	2,5	109,1	1,1	108,5	110,2
2001 III	109,5	2,7	108,5	2,7	111,3	2,6	109,4	0,3	108,7	110,8
2001 tammi	107,3	2,4	106,5	2,6	109,0	2,2	107,5	0,1	106,7	109,2
2001 helmi	107,9	2,6	107,0	2,8	109,5	2,2	107,8	0,3	107,1	109,3
2001 maaliskuu	108,3	2,6	107,7	2,8	109,5	2,2	108,1	0,3	107,5	109,5
2001 huhti	108,8	2,9	108,3	3,4	109,9	2,4	108,7	0,5	108,0	110,2
2001 touko	109,4	3,4	109,1	3,8	110,0	2,5	109,2	0,4	108,8	110,2
2001 kesä	109,5	3,0	109,1	3,4	110,4	2,5	109,3	0,1	108,8	110,4
2001 heinä	109,4	2,8	108,3	3,0	111,3	2,5	109,2	-0,1	108,5	110,6
2001 elokuu	109,4	2,7	108,3	2,7	111,4	2,5	109,3	0,1	108,6	110,8
2001 syys	109,7	2,5	108,8	2,3	111,1	2,6	109,6	0,3	109,0	111,0
2001 loka	109,6	2,4	108,7	2,1	111,1	2,8	109,7	0,0	108,8	111,4
2001 marras ³⁾	.	2,1

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut				
	Elintarvikkeet ⁴⁾			Teollisuustuotteet			Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut
	Kokonais- indeksi	Jalostetut elin- tarvikkeet ⁴⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Kokonais- indeksi	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia					
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	20,3	12,3	8,0	41,6	32,1	9,5	10,0	6,2	2,4	13,9	5,6
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1998	1,6	1,4	2,0	0,1	0,9	-2,6	2,3	1,7	-1,0	2,2	1,8
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,6	2,4	1,8	2,1	-4,4	2,0	1,8
2000	1,4	1,1	1,7	3,4	0,7	13,3	1,6	2,6	-4,2	2,3	2,4
2000 III	1,9	1,2	3,0	3,4	0,7	13,7	1,6	2,6	-4,2	2,5	2,5
2000 IV	2,2	1,3	3,5	3,8	1,1	13,7	1,8	2,8	-4,6	2,4	2,1
2000 joulu	2,4	1,4	3,9	3,3	1,1	11,3	1,8	2,9	-4,5	2,2	2,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	3,2	1,9	5,3	2,5	1,1	7,2	1,9	3,2	-4,2	3,1	2,4
2001 II	5,0	2,8	8,5	2,8	1,5	7,3	1,8	3,6	-2,8	3,3	2,6
2001 III	5,2	3,4	8,1	1,4	1,5	1,2	1,8	3,7	-2,5	3,3	2,8
2001 tammi	2,7	1,6	4,5	2,5	1,0	7,8	1,9	3,3	-4,5	3,0	2,3
2001 helmi	3,1	2,0	4,7	2,6	1,1	8,2	1,9	3,2	-4,2	3,1	2,4
2001 maaliskuu	3,9	2,2	6,7	2,2	1,3	5,6	1,8	3,1	-4,0	3,1	2,5
2001 huhti	4,4	2,5	7,3	2,8	1,4	7,8	1,8	3,6	-2,8	3,1	2,5
2001 touko	5,3	2,8	9,2	3,1	1,5	8,6	1,8	3,6	-2,8	3,5	2,5
2001 kesä	5,4	3,0	9,0	2,4	1,5	5,5	1,8	3,5	-2,7	3,4	2,6
2001 heinä	5,4	3,3	8,7	1,8	1,4	2,9	1,8	3,8	-2,4	3,2	2,8
2001 elokuu	5,1	3,4	7,7	1,6	1,4	2,1	1,8	3,7	-2,7	3,3	2,8
2001 syys	5,2	3,5	7,7	0,9	1,6	-1,3	1,8	3,6	-2,3	3,5	2,9
2001 loka	5,2	3,6	7,7	0,6	1,6	-2,7	1,9	3,8	-1,8	3,7	3,1
2001 marras

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Kattavuutta on laajennettu sekä tammikuusta 2000 että tammikuusta 2001 alkaen. Muutos vaikuttaa vuotuisiin prosenttimuutoksiin vuosina 2000 ja 2001, erityisesti erässä palvelut (muut). Muutosta on selitetty lyhyesti tilastosivujen Yleistä-osassa.

2) Viittaa ajanjaksoon 2001.

3) Arvio perustuu Saksasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista euroalueen maista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

4) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat										Raaka-aineiden maailmanmarkkina-hinnat ¹⁾		Öljyn hinta ²⁾ (euroa/barreli)	
	Teollisuus ilman rakentamista ³⁾									Raken-taminen ⁴⁾	Tehdas-teollisuus	Kokonais-indeksi ilman energiaa ⁵⁾		
	Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita			Kulutustavarat		Energia						
	1995 = 100		Kokonais-indeksi	Väli-tuotteet	Pääoma-hyödyk-keet	Kokonais-indeksi	Kestävät		Ei-kestävät					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1996	100,3	0,3	0,3	-1,8	1,4	1,7	2,0	1,7	0,9	1,4	0,9	6,5	-6,9	16,0
1997	101,4	1,1	0,6	0,2	0,3	1,1	0,6	1,2	3,2	1,2	0,8	10,0	12,9	17,0
1998	100,6	-0,8	0,2	-0,4	0,6	0,5	0,7	0,5	-5,2	0,3	-0,6	-21,2	-12,5	12,0
1999	100,2	-0,4	-0,6	-1,5	0,2	-0,1	0,7	-0,2	0,5	1,1	0,2	17,8	-3,1	17,1
2000	105,7	5,5	2,5	5,0	0,6	1,4	1,4	1,5	19,0	2,3	5,2	51,7	18,1	31,0
2000 III	106,5	5,9	2,9	5,8	0,7	1,6	1,5	1,6	19,7	2,0	5,5	46,7	18,0	33,7
2000 IV	108,0	6,2	3,0	5,2	0,8	2,2	1,7	2,3	20,1	3,0	5,4	37,7	16,4	34,5
2000 marras	108,3	6,5	3,0	5,3	0,8	2,2	1,7	2,3	21,5	-	5,6	45,6	18,2	37,7
2000 joul	107,7	5,5	3,0	5,0	0,8	2,5	1,6	2,6	15,6	-	4,5	13,7	8,6	28,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 I	108,3	4,6	2,9	4,0	0,9	3,1	2,0	3,3	10,9	2,2	3,2	4,8	1,4	28,4
2001 II	108,9	3,7	2,3	1,9	1,0	3,4	2,2	3,6	8,9	2,1	2,6	5,2	-0,9	31,7
2001 III	108,3	1,5	1,5	0,2	1,1	3,1	2,1	3,2	0,7	-	0,7	-11,1	-9,4	29,0
2001 tammi	108,0	4,9	3,0	4,5	0,9	2,8	1,9	2,9	12,4	-	3,6	8,4	3,3	27,3
2001 helmi	108,3	4,6	2,9	4,0	0,9	3,1	2,0	3,2	11,2	-	3,3	6,5	1,7	29,9
2001 maal	108,5	4,2	2,8	3,4	0,9	3,5	2,2	3,6	9,1	-	2,8	-0,2	-0,8	28,1
2001 huhti	108,7	4,2	2,6	2,5	1,0	3,5	2,2	3,7	10,6	-	3,0	11,1	-1,1	29,8
2001 touko	109,0	3,7	2,3	1,8	1,0	3,4	2,2	3,6	9,3	-	2,7	1,9	-4,0	32,7
2001 kesä	109,0	3,2	2,1	1,4	1,1	3,4	2,2	3,5	7,0	-	2,1	3,4	2,5	32,5
2001 heinä	108,3	2,1	1,7	0,6	1,1	3,2	2,1	3,3	2,8	-	1,2	-1,1	-1,0	29,4
2001 elo	108,2	1,7	1,6	0,3	1,1	3,1	2,1	3,3	1,4	-	0,9	-10,3	-10,1	28,7
2001 syys	108,3	0,7	1,3	-0,2	1,1	2,9	1,9	3,0	-2,1	-	-0,1	-20,4	-16,7	28,8
2001 loka	107,7	-0,6	1,0	-0,8	1,1	2,6	1,8	2,7	-6,8	-	-1,1	-29,8	-17,8	23,8
2001 marras	-	.	-34,4	-15,6	21,7

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit⁵⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonaiskysyntä		Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pää-oman brutto-muodostus	Vienti ⁶⁾	Tuonti ⁶⁾
	1995 = 100							
	15	16	17	18	19	20	21	22
1996	102,0	2,0	2,1	2,4	2,2	0,9	0,8	0,8
1997	103,6	1,5	1,7	2,0	1,3	1,0	1,8	2,6
1998	105,3	1,7	1,3	1,4	1,4	0,9	-0,1	-1,5
1999	106,4	1,1	1,2	1,1	1,8	1,0	-0,5	-0,1
2000	107,8	1,3	2,5	2,1	1,9	2,6	4,8	8,3
1999 II	106,4	1,1	1,0	1,0	1,7	0,8	-1,3	-1,7
1999 III	106,5	0,9	1,3	1,0	2,0	1,0	-0,2	0,9
1999 IV	106,8	0,9	1,6	1,5	2,0	1,4	1,8	4,3
2000 I	107,3	1,1	2,4	2,0	2,1	2,2	3,8	8,0
2000 II	107,6	1,2	2,3	1,8	1,8	2,5	4,8	8,2
2000 III	108,1	1,5	2,6	2,3	1,9	2,6	5,1	8,4
2000 IV	108,5	1,6	2,7	2,4	2,0	3,1	5,3	8,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	109,8	2,0	2,4	2,4	1,9	2,6	3,5	4,5
2001 II	110,6	2,4	2,6	2,7	2,2	2,3	2,8	3,2

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 12 ja 13 (HWWA, Hamburg Institute of International Economics), sarakkeessa 14 (Thomson Financial Datastream) ja sarakkeissa 15–22 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kulutua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

4) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

5) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin tietoihin.

6) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT									
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1996	5 534,9	5 409,3	3 143,5	1 142,4	1 121,8	1,6	125,7	1 655,2	1 529,5	
1997	5 649,4	5 500,8	3 201,1	1 150,7	1 138,4	10,6	148,5	1 827,2	1 678,7	
1998	5 882,9	5 743,6	3 330,8	1 176,9	1 202,3	33,5	139,3	1 948,8	1 809,5	
1999	6 139,7	6 035,5	3 495,4	1 230,7	1 286,8	22,6	104,1	2 053,0	1 948,9	
2000	6 430,0	6 358,5	3 661,9	1 278,2	1 376,9	41,5	71,5	2 408,3	2 336,8	
2000 II	1 601,3	1 584,4	912,5	318,1	342,6	11,1	16,9	589,1	572,2	
2000 III	1 615,5	1 598,0	920,2	320,2	347,6	9,9	17,6	615,8	598,2	
2000 IV	1 630,7	1 614,6	927,5	324,2	349,1	13,8	16,1	637,9	621,8	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	1 685,4	1 659,3	962,5	332,5	357,1	7,1	26,1	644,3	618,2	
2001 II	1 698,5	1 675,6	975,6	335,8	357,3	7,0	22,9	647,2	624,2	
2001 III	

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT									
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1996	5 384,3	5 263,4	3 045,7	1 112,0	1 106,1	-0,4	120,9	1 635,7	1 514,9	
1997	5 509,4	5 354,4	3 093,0	1 126,1	1 132,0	3,3	155,0	1 806,3	1 651,2	
1998	5 667,3	5 544,2	3 186,3	1 140,0	1 190,3	27,6	123,0	1 938,6	1 815,6	
1999	5 816,4	5 723,7	3 288,1	1 164,6	1 254,4	16,5	92,8	2 039,5	1 946,7	
2000	6 011,9	5 883,9	3 372,5	1 186,5	1 308,4	16,4	128,0	2 283,0	2 155,0	
2000 II	1 500,5	1 471,7	843,7	296,2	326,4	5,3	28,9	561,3	532,5	
2000 III	1 507,5	1 473,9	845,0	296,6	329,6	2,7	33,5	581,0	547,5	
2000 IV	1 516,3	1 480,5	846,6	298,8	328,4	6,7	35,9	594,8	559,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	1 551,1	1 511,2	872,9	304,3	333,7	0,2	39,9	599,9	560,0	
2001 II	1 552,2	1 515,3	877,4	305,4	332,1	0,4	36,8	598,7	561,9	
2001 III	1 553,7	1 509,4	879,4	305,7	331,3	-7,0	44,3	595,3	551,0	

(vuotuinen prosenttimuutos)

1996	1,4	1,0	1,6	1,7	1,2	-	-	4,5	3,2	
1997	2,3	1,7	1,6	1,3	2,3	-	-	10,4	9,0	
1998	2,9	3,5	3,0	1,2	5,1	-	-	7,3	10,0	
1999	2,6	3,2	3,2	2,2	5,4	-	-	5,2	7,2	
2000	3,4	2,8	2,6	1,9	4,3	-	-	11,9	10,7	
2000 II	3,9	3,5	3,3	2,2	4,9	-	-	11,7	11,0	
2000 III	3,2	2,8	2,5	1,7	4,1	-	-	12,3	11,6	
2000 IV	2,8	2,2	1,9	1,7	2,9	-	-	12,0	10,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	2,5	1,7	2,0	1,9	1,0	-	-	8,8	6,8	
2001 II	1,7	1,0	1,7	1,8	-0,2	-	-	5,6	3,9	
2001 III	1,3	0,4	1,8	1,8	-1,4	-	-	1,4	-0,9	

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toiminnoittain

3. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraa- lien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1996	5 173,4	139,7	1 207,3	300,7	1 059,3	1 334,5	1 131,9	200,5	562,1
1997	5 266,5	138,6	1 227,1	291,8	1 086,9	1 377,7	1 144,4	199,4	582,2
1998	5 467,1	138,7	1 273,5	295,0	1 139,5	1 441,2	1 179,3	199,8	615,5
1999	5 675,7	135,4	1 295,0	311,3	1 183,4	1 526,0	1 224,7	201,0	665,0
2000	5 950,3	136,9	1 374,0	325,9	1 235,8	1 612,5	1 265,2	212,4	692,1
2000 II	1 480,9	34,0	342,3	81,2	307,8	400,4	315,3	53,3	173,7
III	1 496,5	34,7	346,3	81,3	310,2	406,3	317,7	53,4	172,5
IV	1 509,2	34,6	349,4	82,2	313,9	409,7	319,4	53,3	174,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	1 561,1	37,0	360,8	85,9	327,0	420,9	329,5	54,6	178,9
II	1 572,2	37,6	360,0	85,7	330,6	426,0	332,3	55,0	181,4
III

4. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalve- luiden väli- tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalk- kioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteolli- suus, sähkö-, kaasu- ja vesi- huolto, mineraa- lien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoi- minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin- ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve- lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal- linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1996	5 041,2	139,6	1 178,3	295,5	1 039,4	1 289,5	1 098,9	200,0	543,1
1997	5 160,6	140,2	1 216,9	290,2	1 072,1	1 331,2	1 110,0	207,1	556,0
1998	5 309,4	142,2	1 253,6	292,0	1 113,7	1 381,9	1 126,0	213,8	571,8
1999	5 443,0	145,1	1 263,7	298,9	1 162,6	1 432,6	1 140,1	221,8	595,2
2000	5 636,4	145,2	1 321,9	304,4	1 210,9	1 495,4	1 158,5	232,4	607,9
2000 II	1 405,2	36,1	329,5	75,9	301,8	372,3	289,6	57,8	153,1
III	1 413,9	36,6	332,3	75,9	303,5	375,8	289,9	58,5	152,0
IV	1 423,1	36,5	334,1	75,8	307,0	378,5	291,1	59,2	152,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	1 457,5	38,3	341,7	77,7	316,6	386,6	296,7	60,5	154,0
II	1 457,4	38,2	338,6	76,6	317,3	389,3	297,2	60,8	155,6
III	1 460,7	38,7	336,7	76,7	318,5	391,9	298,2	61,6	154,5
<i>(vuotuinen prosenttimuutos)</i>									
1996	1,5	5,5	-0,3	-1,8	1,0	3,7	1,7	2,5	1,4
1997	2,4	0,4	3,3	-1,8	3,1	3,2	1,0	3,5	2,4
1998	2,9	1,4	3,0	0,6	3,9	3,8	1,4	3,2	2,8
1999	2,5	2,1	0,8	2,4	4,4	3,7	1,3	3,7	4,1
2000	3,6	0,1	4,6	1,8	4,2	4,4	1,6	4,8	2,1
2000 II	3,9	-0,1	4,9	2,4	4,6	4,5	1,9	5,3	4,5
III	3,4	0,5	4,6	1,0	3,7	4,4	1,6	4,5	1,8
IV	3,3	-0,3	4,3	0,5	4,1	3,9	1,5	4,9	-0,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	2,8	0,3	3,7	-1,2	3,7	3,5	1,4	5,0	0,3
II	2,0	0,2	1,6	-1,5	2,8	3,2	1,1	3,8	-0,5
III	1,6	0,1	0,2	-1,5	2,6	2,9	1,3	4,0	-0,4

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan väli-
tuotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaali-talouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ²⁾								Raken- taminen	Tehdas- teollisuus	
		Kokonaisindeksi		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita				Energia				
		1995 = 100 (kp.)		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat					
							Kokonais- indeksi	Kestokulu- tustavarat	Ei-kesto- kulutus- tavarat			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997	3,6	104,8	4,3	4,7	6,2	4,9	2,5	1,9	2,6	0,1	0,2	4,9
1998	3,5	109,3	4,3	4,5	3,5	7,5	2,8	4,6	2,5	1,2	0,3	4,7
1999	1,9	111,4	2,0	1,8	1,5	2,4	1,7	1,3	1,8	1,4	2,9	2,0
2000	5,0	117,5	5,5	5,7	5,9	8,6	2,3	5,9	1,5	1,8	2,1	5,9
2000 III	5,2	118,5	5,9	6,2	6,0	9,7	2,5	5,2	2,0	2,5	0,9	6,3
2000 IV	4,4	119,7	5,2	5,5	5,2	8,8	2,1	4,4	1,7	0,0	1,1	5,8
2000 joulu	6,4	120,8	7,1	8,2	7,2	12,3	4,5	9,3	3,6	-2,1	3,3	8,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	3,1	119,4	4,2	4,4	2,8	8,1	3,0	2,9	3,1	-1,7	-2,0	5,1
2001 II	0,3	118,4	0,9	0,5	-0,2	1,8	0,3	-1,9	0,8	1,1	-2,6	0,8
2001 III	-1,6	118,0	-0,6	-1,0	-2,1	-0,1	0,0	-3,9	0,8	0,6	-3,3	-0,9
2001 tammi	4,3	118,9	5,0	5,4	4,0	10,0	2,8	-3,7	2,7	-1,2	-0,6	6,1
2001 helmi	3,4	119,8	4,6	4,6	2,9	8,3	3,4	1,9	3,8	-1,5	-0,8	5,4
2001 maaliskuu	1,9	119,4	3,1	3,3	1,6	6,3	2,8	3,1	2,8	-2,4	-4,2	3,9
2001 huhti	0,1	118,4	0,9	0,4	-0,2	1,4	0,2	-2,1	0,7	0,8	-3,8	0,9
2001 touko	-0,4	117,9	-0,1	-0,4	-1,1	0,8	-0,5	-3,8	0,2	1,9	-3,1	-0,4
2001 kesä	1,3	119,0	1,8	1,6	0,7	3,1	1,3	0,2	1,6	0,5	-0,9	2,0
2001 heinä	-1,5	117,0	-1,6	-1,8	-2,1	-2,1	-0,8	-6,6	0,4	0,1	-1,5	-1,9
2001 elokuu	-1,4	118,8	0,9	0,5	-1,6	2,6	1,5	0,7	1,7	1,1	-3,2	0,8
2001 syys	-1,7	118,1	-0,9	-1,3	-2,5	-0,2	-0,5	-4,4	0,4	0,6	-5,1	-1,1
2001 loka

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin		Kiintein hinnoin							Tuhansia ³⁾ (kp.)	
	Yhteensä		Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet					
	1995 = 100		1995 = 100			18	Tekstiilit, vaatteet, jalkineet		Kotitalous- esineet		
					19		20				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1997	104,1	2,2	101,5	1,2	1,1	1,3	0,7	1,4	861	4,2	
1998	107,9	3,6	104,5	3,0	2,1	3,6	2,1	4,5	923	7,2	
1999	111,5	3,4	107,2	2,6	3,1	2,5	1,4	3,0	973	5,4	
2000	116,1	4,1	109,7	2,3	2,0	2,2	1,6	4,7	953	-2,2	
2000 III	116,6	4,3	109,9	2,1	1,3	2,3	3,0	3,9	934	-7,7	
2000 IV	117,9	3,8	110,3	1,6	1,3	1,4	0,5	3,6	925	-3,5	
2000 joulu	118,0	3,8	110,3	1,7	1,6	1,5	0,4	3,6	936	1,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	119,5	4,4	111,1	2,2	1,7	2,6	2,3	0,9	949	-5,1	
2001 II	120,7	3,9	111,2	1,0	0,8	1,0	0,9	-0,7	1 007	1,8	
2001 III	122,1	4,3	111,9	1,7	1,8	1,6	2,5	-0,8	953	-1,2	
2001 tammi	119,6	5,2	111,2	2,8	2,3	3,3	4,9	3,1	943	-5,6	
2001 helmi	119,3	3,4	111,0	1,5	1,4	1,5	-0,1	-0,2	953	-6,2	
2001 maaliskuu	119,6	4,8	110,9	2,4	1,3	3,0	2,2	0,0	952	-3,7	
2001 huhti	120,4	3,9	111,2	1,1	0,9	1,2	1,0	-0,6	969	-1,8	
2001 touko	120,6	2,8	111,1	0,2	0,1	0,0	0,0	-1,8	995	0,0	
2001 kesä	121,2	5,0	111,2	1,7	1,3	1,9	1,7	0,5	1 056	7,3	
2001 heinä	121,7	4,4	111,6	1,7	2,5	1,4	1,3	-2,0	938	-1,5	
2001 elokuu	122,2	4,6	111,8	1,7	1,8	1,3	0,8	0,8	962	-0,5	
2001 syys	122,5	4,0	112,2	1,7	1,1	2,1	5,5	-1,2	960	-1,3	
2001 loka	963	2,9	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 21–22 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määrittelyn mukainen erittely.

3) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

Suhdannekyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Tehdasteollisuus				Rakentamisen luottamusindikaattori	Vähittäiskaupan luottamusindikaattori	Kuluttajien luottamusindikaattori
	Luottamusindikaattori	Tuotanto-odotukset	Tilaukanta	Kapasiteetin käyttöaste ¹⁾ (%)			
	1	2	3	4	5	6	7
1998	-1	11	-5	83,0	-19	-3	-5
1999	-7	7	-17	81,8	-7	-5	-4
2000	5	17	3	83,8	1	-1	1
2000 IV	5	18	4	84,7	0	-3	1
2000 joulu	5	18	4	-	-2	-4	2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	.	.	.	83,2	.	.	.
2001 I	1	12	-1	84,3	-1	-2	1
II	-5	5	-8	83,6	-3	-6	-2 -10
III	83,0	-7	-6	-8	.	.	.
IV	.	.	.	82,0	.	.	.
2001 tammi	3	14	0	-	1	0	1
helmi	1	12	0	-	-2	0	1
maalis	-1	9	-3	-	-2	-5	1
huhti	-4	6	-6	-	-2	-4	0
touko	-5	6	-9	-	-2	-7	-2
kesä	-7	3	-10	-	-5	-7	-3
heinä	-9	5	-16	-	-7	-4	-6
elo	-10	2	-16	-	-8	-8	-8
syys	-11	-1	-18	-	-5	-6	-9
loka	-16	-8	-25	-	-8	-9	-10
marras	-18	-9	-28	-	-10	-10	-12

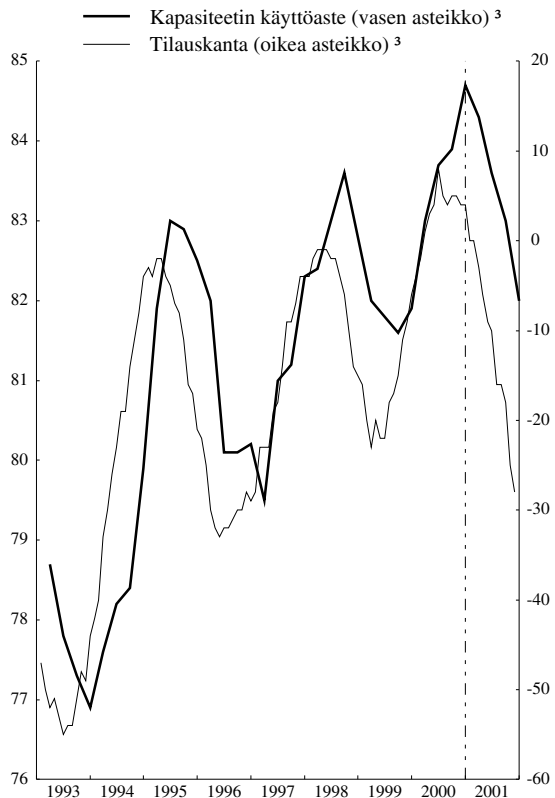
Kuluttajien ja teollisuuden luottamusindikaattorit

(saldoprosenttia, kuukausittain, kausivaihtelusta puhdistettu)

Kapasiteetin käyttöaste ja tilaukanta

(kapasiteetin käyttöaste, prosenttia, neljännesvuosittain; tilaukanta, saldoprosenttia, kuukausittain; kausivaihtelusta puhdistettu)

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisen kyselyjen keskiarvoja.

2) Tiedot viittaavat 12 maata käsittävään euroalueeseen, mukaan lukien ajanjaksot vuotta 2001 edeltävältä ajalta.

3) Tehdasteollisuus.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys koko kansantaloudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Työllisyys						Työttömyys (kp.)			
	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialan mukaan		Yhteensä		Aikuisväestö ²⁾	Nuoriso ²⁾
	1995 = 100		Palkan-saajat	Yrittäjät	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut	Miljoonaa	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta	Prosentteina työvoimasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1996	100,5	0,5	0,4	0,4	-1,3	1,6	14 729	11,5	9,8	23,9
1997	101,3	0,8	0,9	0,1	-0,4	1,5	14 817	11,5	9,9	23,2
1998	102,9	1,6	1,8	0,4	1,1	2,2	14 064	10,8	9,4	21,2
1999	104,6	1,7	2,2	-0,5	0,0	2,6	12 965	9,9	8,6	19,1
2000	106,8	2,1	2,4	0,3	0,8	2,8	11 661	8,8	7,7	17,1
2000 III	107,1	2,1	2,4	0,4	1,0	2,8	11 491	8,7	7,6	16,9
2000 IV	107,7	2,2	2,4	1,2	1,3	2,8	11 200	8,5	7,4	16,3
2000 loka	-	-	-	-	-	-	11 267	8,5	7,5	16,5
2000 marras	-	-	-	-	-	-	11 195	8,5	7,4	16,3
2000 joul	-	-	-	-	-	-	11 139	8,5	7,4	16,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	108,0	2,0	2,2	0,8	1,4	2,5	11 495	8,4	7,3	16,5
2001 II	108,2	1,6	1,7	0,6	0,8	2,0	11 408	8,4	7,3	16,5
2001 III	11 389	8,3	7,3	16,4
2001 tammi	-	-	-	-	-	-	11 566	8,5	7,4	16,6
2001 helmi	-	-	-	-	-	-	11 487	8,4	7,3	16,5
2001 maal	-	-	-	-	-	-	11 432	8,4	7,3	16,4
2001 huhti	-	-	-	-	-	-	11 402	8,4	7,3	16,5
2001 touko	-	-	-	-	-	-	11 411	8,4	7,3	16,5
2001 kesä	-	-	-	-	-	-	11 409	8,4	7,3	16,5
2001 heinä	-	-	-	-	-	-	11 396	8,4	7,3	16,4
2001 elo	-	-	-	-	-	-	11 380	8,3	7,3	16,4
2001 syys	-	-	-	-	-	-	11 392	8,4	7,3	16,4
2001 loka	-	-	-	-	-	-	11 436	8,4	7,3	16,4

2. Työvoimakustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja aluerät (kp.)			Työvoimakustannusindeksit ³⁾					Palkat työntekijää kohden tehdas-teollisuudessa	
	Yksikkötyö-kustannukset	Työvoima-kustannukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Alaerittäin		Toimialan mukaan			
					Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturva-maksut ja muut kustannukset	Teollisuus ilman rakentamista	Palvelut		
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1996	1,9	3,0	1,1	3,4	3,0	4,4	3,6	4,0	3,6	
1997	0,7	2,2	1,6	2,6	2,6	2,6	2,1	2,8	2,3	
1998	0,2	1,4	1,3	1,7	2,1	0,9	1,6	1,5	2,2	
1999	1,3	2,2	0,9	2,3	2,5	1,5	2,6	1,9	2,7	
2000	1,1	2,5	1,4	3,4	3,7	2,4	3,3	3,0	2,6	
1999 II	1,8	2,3	0,5	2,1	2,4	1,4	2,4	2,1	2,9	
1999 III	1,2	2,1	0,9	2,5	2,7	1,7	2,8	2,2	2,9	
1999 IV	0,4	2,2	1,8	2,7	3,0	1,8	3,0	1,9	2,5	
2000 I	0,4	2,5	2,1	3,3	3,5	2,5	3,5	3,2	2,9	
2000 II	0,6	2,2	1,6	3,4	3,6	2,5	3,3	3,0	2,8	
2000 III	1,4	2,4	1,0	3,4	3,8	2,3	3,3	2,9	2,5	
2000 IV	1,7	2,1	0,4	3,3	3,7	2,1	3,0	3,0	2,3	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	2,1	2,2	0,2	3,0	3,5	1,7	2,9	2,8	3,2	
2001 II	2,3	2,4	0,0	2,8	3,3	1,5	2,9	2,2	2,8	

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

- 1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Kattavuuserojen vuoksi neljännesvuositilastot eivät täysin täsmää vuositilastojen kanssa. Työttömyys-tilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.
- 2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.
- 3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6.1

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

1. Rahoitusvarat²⁾

		Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkoalueella ³⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾	
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	IV	4 685,3	320,6	4 072,2	1 158,1	1 466,3	1 322,5	125,3	153,9	138,7	215,8
1998	I	4 642,4	311,8	4 050,9	1 133,2	1 457,0	1 342,7	118,0	139,4	140,2	247,2
	II	4 699,1	315,5	4 100,3	1 204,9	1 452,7	1 341,9	100,8	147,4	135,8	239,7
	III	4 677,5	311,8	4 074,2	1 184,2	1 451,1	1 341,4	97,4	156,4	135,1	237,6
	IV	4 826,0	323,4	4 211,1	1 282,9	1 463,3	1 386,3	78,6	149,8	141,6	213,0
1999	I	4 675,3	317,8	4 075,8	1 239,1	1 464,5	1 306,2	66,0	133,4	148,4	243,9
	II	4 701,5	324,0	4 114,1	1 321,8	1 418,3	1 315,6	58,4	125,0	138,4	242,7
	III	4 712,8	327,5	4 112,6	1 324,5	1 416,4	1 313,0	58,7	133,3	139,4	238,6
	IV	4 858,9	350,0	4 214,8	1 370,8	1 457,6	1 323,4	63,0	142,0	152,1	229,7
2000	I	4 836,8	334,7	4 222,0	1 379,5	1 462,5	1 303,2	76,8	130,2	150,0	260,6
	II	4 893,7	341,2	4 256,5	1 409,6	1 485,6	1 282,5	78,9	146,0	150,1	247,2
	III	4 913,4	339,0	4 265,5	1 396,7	1 523,4	1 263,5	81,9	159,2	149,7	254,1
	IV	5 030,2	347,6	4 361,5	1 464,5	1 542,4	1 269,1	85,6	164,5	156,6	230,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	5 145,3	335,5	4 502,3	1 446,2	1 625,7	1 314,5	115,9	150,3	157,1	259,1
	II	.	332,2	4 587,8	1 526,2	1 621,1	1 321,0	119,6	164,3	.	.
	III	.	308,8	4 617,4	1 549,4	1 609,2	1 333,3	125,5	153,7	.	.
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvulka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1997	IV	1 580,9	202,9	1 378,0	2 735,9	1 573,4	1 162,4	184,9	2 384,1	2 129,4	254,7
1998	I	1 599,3	194,5	1 404,8	3 260,9	1 937,6	1 323,3	186,5	2 463,8	2 199,6	264,2
	II	1 549,4	169,2	1 380,2	3 487,4	2 058,5	1 428,9	186,7	2 522,3	2 255,9	266,4
	III	1 537,3	158,1	1 379,2	3 187,4	1 744,2	1 443,2	187,9	2 567,8	2 298,7	269,1
	IV	1 533,9	157,5	1 376,4	3 513,3	1 991,3	1 522,0	172,8	2 631,5	2 362,4	269,1
1999	I	1 574,3	136,7	1 437,5	3 734,8	2 096,4	1 638,4	194,8	2 706,9	2 428,2	278,7
	II	1 506,5	127,6	1 378,9	3 980,3	2 238,9	1 741,4	211,5	2 774,8	2 494,1	280,7
	III	1 506,9	116,5	1 390,4	4 068,7	2 317,3	1 751,4	209,2	2 841,0	2 557,5	283,4
	IV	1 550,3	146,5	1 403,8	4 589,6	2 751,4	1 838,2	199,9	2 956,0	2 669,1	286,9
2000	I	1 544,6	147,0	1 397,6	4 862,3	2 928,4	1 934,0	209,8	3 086,9	2 786,5	300,3
	II	1 583,7	147,2	1 436,6	4 796,7	2 884,3	1 912,5	199,0	3 137,7	2 834,7	303,0
	III	1 643,3	163,1	1 480,2	4 922,5	2 989,6	1 932,9	203,5	3 196,7	2 890,5	306,2
	IV	1 710,9	178,4	1 532,5	5 011,4	3 089,5	1 921,9	205,8	3 208,8	2 900,1	308,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	1 767,8	217,6	1 550,1	4 743,8	2 875,3	1 868,6	228,3	3 254,3	2 932,6	321,7
	II
	III

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaulukitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuustekninen vastuuvulka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

2. Velat²⁾

	Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissectoreittain											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
	Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997 IV	5 834,8	5 315,1	923,5	54,2	869,3	2 404,9	837,2	1 567,7	2 506,4	224,2	2 282,2	141,6
1998 I	5 893,7	5 357,3	907,2	35,5	871,7	2 450,3	853,8	1 596,5	2 536,2	223,5	2 312,7	146,9
II	6 005,4	5 453,0	902,0	31,8	870,2	2 504,8	878,0	1 626,8	2 598,6	233,1	2 365,5	151,3
III	6 080,3	5 524,1	903,1	33,3	869,9	2 528,8	865,0	1 663,7	2 648,4	233,7	2 414,7	147,4
IV	6 226,8	5 663,4	911,3	36,0	875,2	2 601,1	903,0	1 698,1	2 714,4	240,5	2 473,9	150,8
1999 I	6 261,9	5 682,7	903,1	36,1	867,0	2 594,4	920,0	1 674,4	2 764,4	251,5	2 512,9	156,8
II	6 424,9	5 817,3	900,5	38,7	861,8	2 686,6	962,4	1 724,2	2 837,7	255,1	2 582,6	183,3
III	6 491,0	5 886,3	885,9	37,7	848,2	2 701,3	941,7	1 759,6	2 903,8	255,0	2 648,8	191,4
IV	6 668,2	6 039,1	900,7	42,1	858,7	2 796,4	980,0	1 816,4	2 971,1	263,8	2 707,3	201,4
2000 I	6 813,2	6 155,8	891,3	41,1	850,3	2 895,2	1 037,8	1 857,4	3 026,6	265,3	2 761,2	221,1
II	6 961,5	6 261,6	885,6	42,0	843,6	2 997,9	1 090,2	1 907,6	3 078,1	273,9	2 804,2	219,7
III	7 098,5	6 378,1	865,7	39,9	825,9	3 101,1	1 145,8	1 955,2	3 131,7	275,7	2 856,0	252,2
IV	7 270,3	6 500,3	883,0	42,0	841,0	3 198,6	1 160,2	2 038,4	3 188,7	281,6	2 907,1	257,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	7 445,8	6 671,8	896,0	41,6	854,4	3 315,5	1 238,7	2 076,7	3 234,3	279,7	2 954,6	282,4
II	.	6 762,0
III	.	6 805,0
	Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin								Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka	
	Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset							
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset					
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22			
1997 IV	3 638,0	3 335,1	499,0	2 836,0	302,9	45,8	257,1	1 997,7	135,2	236,2		
1998 I	3 762,1	3 442,3	492,5	2 949,8	319,8	55,8	263,9	2 465,0	136,3	239,1		
II	3 826,3	3 504,1	491,7	3 012,3	322,2	54,0	268,2	2 705,7	134,2	242,1		
III	3 920,1	3 587,1	494,5	3 092,6	333,0	55,6	277,4	2 317,1	133,8	245,1		
IV	3 927,6	3 594,0	466,5	3 127,5	333,6	55,1	278,5	2 641,8	140,3	248,2		
1999 I	3 981,0	3 633,3	462,3	3 171,0	347,7	66,0	281,7	2 734,6	146,9	251,2		
II	3 964,6	3 609,6	451,8	3 157,8	355,0	67,1	287,9	2 975,3	136,6	254,3		
III	3 950,8	3 581,5	444,8	3 136,7	369,3	75,3	294,0	3 081,5	137,6	257,4		
IV	3 914,7	3 534,6	419,9	3 114,7	380,1	78,5	301,6	3 947,8	149,8	260,8		
2000 I	3 980,8	3 600,9	425,2	3 175,8	379,8	79,2	300,6	4 414,5	147,6	263,6		
II	4 019,5	3 621,7	425,4	3 196,4	397,8	89,0	308,8	4 165,7	147,6	266,6		
III	4 057,7	3 638,7	421,8	3 216,9	419,0	95,9	323,1	4 044,3	147,2	269,0		
IV	4 113,6	3 666,1	401,8	3 264,3	447,5	102,4	345,0	3 830,1	153,7	271,4		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	4 262,3	3 797,4	429,8	3 367,6	464,9	112,2	352,7	3 441,4	154,7	273,8		
II		
III		

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuuvetka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Rahoitustaloustoimet

1. Rahoitusvarat¹⁾

		Käteinen ja talletukset								Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ²⁾	
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin ³⁾ (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾		
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				Repot
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	IV	130,5	9,4	111,5	73,9	5,1	37,6	-5,1	3,2	6,4	-13,3
1998	I	-45,7	-8,8	-24,1	-25,7	-11,1	20,1	-7,3	-14,5	1,6	29,0
	II	52,1	3,6	44,8	68,0	-5,9	-0,5	-16,7	8,0	-4,4	-4,9
	III	-14,7	-3,7	-19,2	-18,0	2,3	-0,3	-3,3	9,0	-0,7	4,0
	IV	148,1	11,6	136,6	98,0	12,7	44,8	-18,9	-6,6	6,5	-23,6
1999	I	-39,4	-5,2	-36,8	-19,2	-15,1	10,2	-12,7	-4,2	6,8	21,5
	II	22,3	6,3	34,4	81,3	-48,7	9,3	-7,6	-8,4	-9,9	-4,4
	III	13,2	3,4	0,4	3,6	-0,9	-2,6	0,3	8,3	1,0	-1,9
	IV	139,4	22,2	95,8	44,4	36,9	10,3	4,2	8,7	12,7	-14,1
2000	I	-28,2	-15,3	1,1	6,4	1,4	-20,4	13,7	-11,9	-2,1	25,4
	II	51,2	6,7	28,6	31,5	16,9	-21,8	2,1	15,8	0,0	-13,1
	III	7,3	-2,2	-3,4	-17,0	29,2	-18,5	2,9	13,3	-0,4	-2,0
	IV	129,0	8,6	108,2	71,4	27,3	5,8	3,8	5,3	6,9	-17,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	-19,8	-19,8	15,0	-34,3	41,9	-6,1	13,4	-15,6	0,6	11,4
	II	.	-3,3	82,7	77,3	-4,4	6,3	3,6	13,9	.	.
	III	.	-23,5	47,5	26,5	2,3	12,7	6,0	-10,6	.	.
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuutustekninen vastuuvélka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
1997	IV	5,8	-7,7	13,5	68,7	51,7	17,0	-12,3	53,6	51,8	1,8
1998	I	-27,8	-8,4	-19,5	92,7	-6,1	98,9	7,3	66,9	54,6	12,4
	II	-70,2	-25,0	-45,2	117,4	24,2	93,2	0,0	46,9	44,9	2,0
	III	-6,0	-11,0	5,0	97,9	12,0	85,8	1,0	43,2	40,6	2,6
	IV	-9,9	-1,6	-8,2	87,4	68,5	18,9	-16,1	50,2	48,2	1,9
1999	I	23,8	-13,0	36,7	105,0	3,3	101,7	0,2	70,5	58,1	12,5
	II	-35,8	-11,2	-24,6	146,6	58,3	88,4	16,7	54,3	51,7	2,7
	III	-6,2	-9,9	3,6	91,7	53,1	38,6	-2,1	56,6	53,4	3,2
	IV	55,6	25,4	30,2	6,7	39,8	-33,1	-9,4	74,1	71,8	2,4
2000	I	-20,4	3,9	-24,3	-8,9	-43,3	34,4	5,4	83,7	70,9	12,8
	II	47,7	-0,8	48,5	82,6	68,9	13,7	-14,0	53,6	50,9	2,7
	III	67,7	16,6	51,1	151,8	139,2	12,6	1,2	52,6	49,4	3,2
	IV	13,2	7,8	5,4	253,0	185,9	67,1	-0,8	61,5	59,0	2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	91,0	47,0	44,0	61,6	6,7	54,9	22,1	66,4	53,3	13,1
	II
	III

Lähde: EKP.

1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuuvélka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.

2) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.

3) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voitto tavoittelemattomat yhteisöt (S15).

4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.

5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton)

Rahoitustaloustoimet

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallisestoreittain											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾				
			Euroalueen raha- laitoksista	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
		1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1997	IV	155,8	146,2	21,1	4,4	16,7	68,4	27,7	40,8	66,2	6,7	59,5	-16,4
1998	I	67,2	43,9	-15,7	-18,5	2,8	55,0	27,1	27,9	27,9	-0,7	28,7	3,9
	II	116,8	110,6	-5,5	-3,7	-1,9	54,5	22,1	32,3	67,9	9,5	58,4	6,4
	III	77,4	81,0	2,6	1,4	1,2	24,8	-15,9	40,7	50,0	0,6	49,5	-0,4
	IV	161,5	150,8	8,8	2,8	6,1	76,3	37,5	38,8	76,4	6,8	69,5	-2,1
1999	I	85,1	77,0	-7,0	0,1	-7,1	19,6	22,3	-2,8	72,5	9,1	63,4	1,0
	II	159,7	133,2	-4,3	2,6	-6,9	89,2	40,4	48,8	74,8	3,6	71,2	23,6
	III	69,9	71,7	-14,7	-1,0	-13,7	17,6	-16,9	34,5	67,1	-0,2	67,3	8,5
	IV	169,3	147,3	15,0	4,3	10,8	87,9	35,8	52,1	66,3	8,9	57,5	-6,8
2000	I	140,2	109,6	-8,0	-0,9	-7,1	90,8	55,1	35,7	57,4	1,6	55,7	14,8
	II	157,2	116,6	-6,3	0,8	-7,1	109,6	57,4	52,1	53,9	8,5	45,4	-0,9
	III	123,3	93,3	-16,2	-2,1	-14,1	91,3	48,2	43,1	48,3	0,2	48,1	22,3
	IV	187,7	139,8	17,7	2,1	15,6	110,4	18,9	91,5	59,6	6,1	53,5	11,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	92,6	78,6	-4,9	-0,5	-4,4	66,1	45,9	20,2	31,3	-5,4	36,7	8,7
	II	.	87,9
	III	.	59,7
		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin							Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka		
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset							
		13	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	20	21	22		
1997	IV	-8,8	-4,6	-33,5	28,9	-4,2	-7,5	3,3	44,1	6,9	2,3		
1998	I	70,4	59,8	-4,9	64,7	10,5	9,7	0,9	11,0	1,1	2,4		
	II	54,1	51,2	-0,6	51,7	2,9	-1,8	4,7	37,3	-2,1	2,4		
	III	62,3	55,1	3,1	51,9	7,3	1,4	5,8	10,7	-0,4	2,4		
	IV	-9,4	-14,8	-30,4	15,6	5,4	0,8	4,7	40,6	6,4	2,2		
1999	I	72,8	58,3	1,3	57,1	14,5	10,7	3,8	10,8	6,6	2,5		
	II	43,5	34,4	-7,7	42,1	9,1	0,9	8,3	36,0	-10,3	2,5		
	III	52,5	33,9	-10,0	43,9	18,5	8,1	10,4	34,4	1,0	2,5		
	IV	-8,0	-14,9	-27,9	13,0	6,9	3,1	3,8	41,9	12,1	2,6		
2000	I	61,2	60,9	11,1	49,8	0,3	0,5	-0,2	-34,9	-2,2	2,4		
	II	44,0	24,2	-1,2	25,4	19,8	10,1	9,7	29,9	0,0	2,4		
	III	52,2	27,2	-2,2	29,4	25,0	7,2	17,8	72,4	-0,4	2,4		
	IV	12,1	-16,5	-26,2	9,6	28,6	6,8	21,8	51,9	6,4	2,4		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	53,2	30,6	31,9	-1,4	22,6	9,7	12,9	51,0	1,1	2,5		
	II		
	III		

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuvelka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.2

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

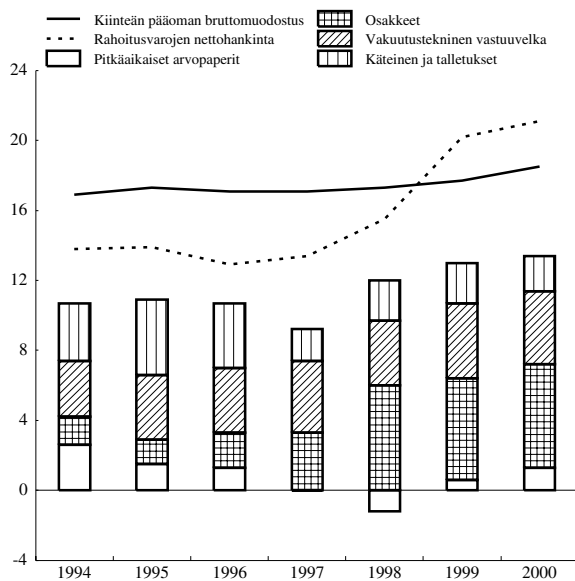
	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoituksen käyttö ^{1), 2)}								
	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto rahaliiton ulkopuolisille	Kiinteän pääoman bruttomuodostus		Yritykset (pl. rahoitussektori)	Rahoitusvarojen nettohankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkäaikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuutustekninen vastuvelka
				4	5							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1993	20,2	20,3	0,5	16,8	10,6	13,0	5,5	0,4	0,9	0,5	3,0	
1994	20,6	20,1	0,2	16,9	10,3	13,8	3,3	2,4	2,6	1,6	3,2	
1995	21,5	20,6	0,2	17,3	10,5	13,9	4,3	1,8	1,5	1,4	3,7	
1996	21,2	20,2	0,6	17,1	10,5	12,9	3,7	0,2	1,3	2,0	3,7	
1997	21,8	20,1	1,2	17,1	10,5	13,4	1,8	-0,6	0,0	3,3	4,1	
1998	21,8	20,3	0,6	17,3	10,8	15,5	2,3	-2,0	-1,2	6,0	3,7	
1999	21,8	20,8	-0,1	17,7	11,1	20,2	2,3	0,8	0,6	5,8	4,3	
2000	21,9	21,2	-0,5	18,5	11,8	21,1	2,0	2,0	1,3	5,9	4,2	

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1), 2)}							Rahoituksen käyttö, netto ³⁾	Rahoituksen käyttö, % bruttoinvestoinneista ⁴⁾	Nettovelkaantuminen, % rahoituksesta ⁵⁾	
	Brutto-säästäminen	Kotitaloudet	Nettovelkaantuminen	Muut arvopaperit kuin osakkeet		Osakkeet	Lainat				
				15	16						
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1993	20,8	12,8	7,7	1,2	1,4	1,4	3,7	4,5	5,3	43,6	27,0
1994	20,7	11,8	9,6	1,0	1,1	1,6	3,7	3,8	4,2	45,0	31,7
1995	21,9	12,0	7,4	-1,8	-1,7	1,4	4,8	3,6	6,5	44,6	25,3
1996	21,4	11,8	8,8	0,2	0,0	1,6	5,7	4,8	4,1	43,0	29,1
1997	20,6	11,3	9,5	0,1	0,1	1,3	5,9	4,7	3,9	43,9	31,6
1998	20,2	10,5	12,5	0,4	0,3	2,4	7,6	5,9	3,0	47,3	38,2
1999	19,2	10,0	17,5	0,8	0,4	3,1	9,9	7,6	2,7	53,3	47,7
2000	18,8	9,5	21,1	1,3	0,8	3,7	10,8	7,0	0,0	53,3	52,9

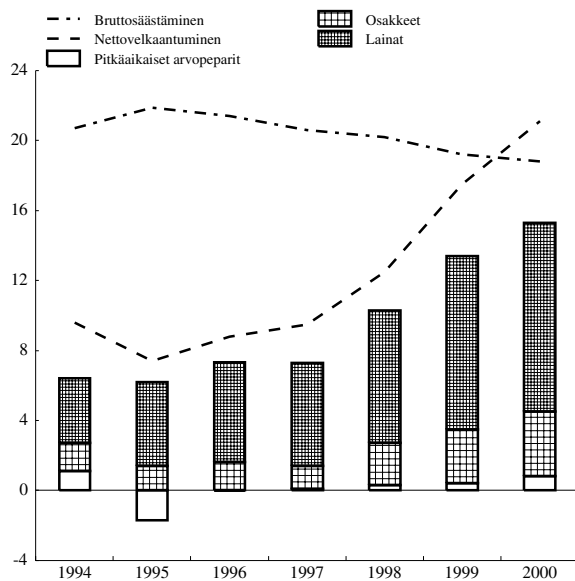
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1), 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6–14.

4) Sarake 6: (sarakkeet 4+6).

5) Sarake 14: (sarakkeet 12+14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot										Pääoma-tulot	Lisätieto: verot yhteensä ²⁾	
		Välitörmät verot	Kotitaloudet	Yritykset	Väliliset verot	EU:n toimielinten	Sosiaaliturvamaksut	Työntantaja	Vakuutettu	Myynnit	Pääoma-verot			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	46,4	46,0	11,8	9,5	2,2	13,0	0,9	16,7	8,5	5,1	2,3	0,4	0,2	41,6
1992	47,4	46,7	11,9	9,8	2,0	13,0	0,9	17,1	8,6	5,2	2,4	0,7	0,6	42,5
1993	48,0	47,5	12,1	10,0	2,1	13,2	0,8	17,4	8,6	5,3	2,5	0,5	0,3	43,0
1994	47,5	47,1	11,6	9,5	2,0	13,5	0,8	17,5	8,5	5,4	2,5	0,4	0,2	42,7
1995	47,2	46,6	11,6	9,5	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,6	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,6	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,2	47,6	12,2	9,6	2,6	13,5	0,7	17,6	8,8	5,5	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,7	47,2	12,4	9,9	2,5	14,1	0,7	16,5	8,5	4,9	2,5	0,5	0,3	43,3
1999	48,3	47,7	12,8	10,1	2,6	14,4	0,6	16,5	8,5	5,0	2,4	0,6	0,3	43,9
2000	47,9	47,4	13,0	10,1	2,7	14,2	0,6	16,2	8,5	4,9	2,4	0,5	0,3	43,7

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot								Pääoma-menot	Lisätieto: perusmenot ⁴⁾			
		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot	Sosiaali-etuudet ja avustukset ³⁾	Tuki-palkkiot	EU:n toimielinten maksamat			Inves-toinnit	Pää-oman-siirrot	EU:n toimi-elinten maksamat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	51,1	46,3	11,2	5,0	5,3	24,9	21,0	2,4	0,6	4,8	3,2	1,6	0,0	45,8
1992	52,2	47,5	11,4	5,0	5,6	25,5	21,9	2,3	0,5	4,7	3,2	1,5	0,0	46,6
1993	53,6	49,0	11,6	5,2	5,8	26,5	22,8	2,4	0,6	4,6	3,1	1,6	0,1	47,8
1994	52,6	48,3	11,3	5,0	5,5	26,5	22,9	2,3	0,5	4,4	2,9	1,5	0,1	47,1
1995	52,2	47,7	11,2	4,8	5,7	26,1	22,8	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,2	48,3	11,2	4,8	5,7	26,6	23,2	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,8	47,1	11,0	4,8	5,1	26,2	23,1	2,1	0,5	3,7	2,4	1,3	0,1	45,8
1998	49,9	46,0	10,7	4,7	4,7	25,9	22,6	2,0	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,2
1999	49,6	45,5	10,7	4,7	4,2	25,9	22,6	2,0	0,5	4,1	2,5	1,6	0,1	45,4
2000	48,7	44,7	10,5	4,7	4,0	25,5	22,2	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	44,6

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijää-mä (-) / ylijää-mä (+)	Julkinen kulutus ⁵⁾							
	Yhteensä	Valtio	Osa-valtio-hallinto	Paikal-lis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Luon-toismuo-toiset tulon-siirrot	Kiinteän pääoman kulu-minen	Myynnit (miinus)	Kollektiiviset kulutus-menot	Yksi-lölliset kulutus-menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	-4,7	-4,6	-0,3	-0,1	0,3	0,6	20,3	11,2	5,0	4,8	1,8	-2,3	8,6	11,7
1992	-4,8	-4,2	-0,3	-0,2	0,0	0,8	20,7	11,4	5,0	4,9	1,8	-2,4	8,7	12,0
1993	-5,7	-5,0	-0,4	-0,2	-0,1	0,2	21,1	11,6	5,2	5,0	1,9	-2,5	8,9	12,2
1994	-5,1	-4,4	-0,5	-0,2	0,0	0,4	20,8	11,3	5,0	5,1	1,8	-2,5	8,6	12,1
1995	-5,0	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,7	20,5	11,2	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1996	-4,3	-3,6	-0,4	-0,1	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,2	1,8	-2,5	8,5	12,1
1997	-2,6	-2,3	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,3	11,0	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1998	-2,2	-2,2	-0,2	0,2	0,0	2,5	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,5	8,1	11,8
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,2	11,8
2000	-0,8	-1,3	-0,1	0,2	0,5	3,2	19,8	10,5	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,1	11,8

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997	-2,0	-2,7	-4,0	-3,2	-3,0	1,2	-2,7	3,4	-1,1	-1,9	-2,7	-1,5
1998	-0,8	-2,2	-2,4	-2,6	-2,7	2,3	-2,8	3,5	-0,8	-2,4	-2,4	1,3
1999	-0,6	-1,6	-1,8	-1,1	-1,6	2,3	-1,8	3,7	0,4	-2,2	-2,1	1,9
2000	0,1	1,2	-1,1	-0,3	-1,3	4,5	-0,3	6,1	2,2	-1,1	-1,5	6,9

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot (mukaan lukien UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot: Euroopan komissio.

- 1) Tuloja, menoja ja alijäämää (-) / ylijäämää (+) koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen ylijäämää nämä tulot mukaan laskettuna on 0,4 %). Tiedot vuotta 1995 edeltävältä ajalta perustuvat osittain arvioihin. Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.
- 2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.
- 3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittole-mattomille yhteisöille.
- 4) Kokonaismenot miinus korkomenot.
- 5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojen mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1991	57,4	2,6	16,1	9,6	29,1	48,1	24,7	7,4	16,1	9,2
1992	60,9	2,6	16,8	10,1	31,5	50,2	26,4	7,6	16,2	10,7
1993	67,2	2,7	17,6	9,9	37,0	52,5	27,6	8,7	16,2	14,8
1994	69,9	2,9	16,8	10,3	40,0	56,2	29,8	9,9	16,4	13,8
1995	74,2	2,9	18,3	9,8	43,1	58,6	30,5	10,9	17,2	15,6
1996	75,4	2,9	17,8	9,9	44,8	59,2	30,3	13,2	15,8	16,2
1997	74,8	2,8	17,0	8,9	46,1	57,2	29,0	14,4	13,7	17,7
1998	73,1	2,8	15,8	7,9	46,6	53,5	27,0	16,2	10,4	19,6
1999	72,0	2,9	14,8	6,9	47,5	50,1	25,3	14,9	9,9	22,0
2000	69,5	2,7	13,6	6,3	47,0	46,3	22,9	13,4	10,0	23,2

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ³⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaaliturv-rahas-tot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtuvakor-koinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen-valuutta ⁵⁾	Ei-koti-maan valuutta	
1991	57,4	46,6	4,5	6,0	0,3	11,8	45,6	4,8	17,7	18,8	20,9	56,2	1,7	1,1
1992	60,9	49,7	4,7	6,1	0,4	12,2	48,7	6,3	17,8	20,9	22,1	59,6	2,1	1,3
1993	67,2	55,2	5,2	6,3	0,6	11,9	55,3	6,7	18,5	24,3	24,5	65,5	2,7	1,7
1994	69,9	57,9	5,4	6,1	0,5	11,2	58,7	7,4	16,6	26,6	26,8	68,1	2,8	1,9
1995	74,2	61,7	5,7	6,0	0,8	10,6	63,6	6,9	17,6	26,2	30,3	72,3	2,7	1,9
1996	75,4	62,9	6,1	5,9	0,5	10,2	65,2	6,3	19,2	25,3	30,9	73,5	2,5	1,9
1997	74,8	62,3	6,3	5,6	0,6	8,8	66,0	6,0	18,6	25,2	31,0	72,8	2,6	2,0
1998	73,1	61,0	6,3	5,4	0,3	7,7	65,4	5,5	16,3	25,9	30,9	71,4	2,9	1,7
1999	72,0	60,2	6,2	5,3	0,3	7,0	65,1	5,0	14,4	26,8	30,8	70,2	-	1,8
2000	69,5	58,0	6,1	5,1	0,3	5,6	63,9	4,4	14,5	27,4	27,7	67,7	-	1,8

3. Euromaat – julkinen velka

	BE 1	DE 2	GR 3	ES 4	FR 5	IE 6	IT 7	LU 8	NL 9	AT 10	PT 11	FI 12
1997	125,3	61,0	108,2	66,7	59,3	65,1	120,2	6,1	69,9	64,7	58,9	54,1
1998	119,7	60,9	105,0	64,7	59,5	54,8	116,4	6,4	66,8	63,9	54,7	48,8
1999	115,9	61,3	103,9	63,4	58,5	49,3	114,6	6,0	63,1	64,7	54,5	47,3
2000	110,3	60,3	102,7	60,7	57,6	38,6	110,5	5,3	56,1	63,1	53,7	44,0

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-fylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.
- 2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 5) Ajalta ennen vuotta 1999 eumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttoina.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Pitkä-aikaiset arvo-paperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
											11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1991	5,2	5,1	0,0	0,2	-0,1	0,2	1,2	0,0	3,9	.	.	.	
1992	6,8	5,6	0,4	0,7	0,1	0,1	1,6	1,0	4,0	4,8	3,1	0,7	
1993	8,1	7,5	0,3	0,1	0,1	0,2	1,3	0,1	6,4	3,7	2,0	1,3	
1994	6,1	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	0,0	0,9	4,8	6,3	3,6	1,7	
1995	7,7	5,5	0,2	2,2	-0,2	0,2	2,4	0,0	5,2	5,2	2,2	1,5	
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,2	0,4	3,2	2,7	0,8	2,6	
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,1	-0,6	3,0	0,2	-0,1	1,8	
1998	1,6	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,1	-0,8	2,4	
1999	1,6	1,3	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,5	-0,7	2,6	-1,5	-0,7	-0,7	
2000	0,8	0,8	0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,5	-0,3	1,7	-1,5	-1,3	-0,7	

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁹⁾											Muut ¹¹⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset							Arvos-tus-tekijät	Valuutta-kurssi-vaiku-tukset	Luokit-telu-muu-tokset	
				Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ¹⁰⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot	Pääoma-sijoituk-set				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	5,2	-4,7	0,5	1,1	0,3	0,1	0,4	0,2	-0,1	0,2	0,0	0,1	0,2	-0,8
1992	6,8	-4,8	2,0	0,8	0,2	0,1	0,3	0,2	-0,1	0,2	0,4	0,3	0,7	0,1
1993	8,1	-5,7	2,4	1,3	1,0	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	0,6
1994	6,1	-5,1	1,0	0,2	0,0	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	-0,1
1995	7,7	-5,0	2,7	0,6	0,0	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3
1996	3,8	-4,3	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	0,2	-0,2	-0,1	0,1	-0,3
1997	2,3	-2,6	-0,3	-0,5	0,2	-0,1	-0,1	-0,5	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,3
1998	1,6	-2,2	-0,6	-0,6	0,2	0,0	-0,2	-0,6	-0,8	0,1	-0,2	0,0	0,0	0,3
1999	1,6	-1,3	0,3	0,0	0,4	0,2	0,1	-0,7	-0,8	0,1	0,3	0,2	0,0	0,0
2000	0,8	0,3	1,1	1,0	0,9	0,2	0,1	-0,2	-0,4	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,1

Lähteet: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: $(velka [t] - velka [t-1]) / BKT (t)$.
- 2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.
- 3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.
- 5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakursseja.
- 6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.
- 9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 10) Ei sisällä johdannaisia.
- 11) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamisiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

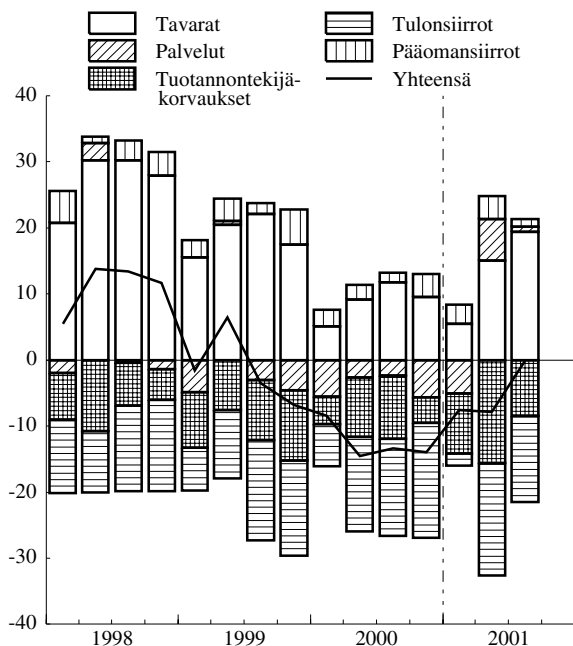
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Rahoitustase						Virheelli- set ja tunnis- tamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuo- tannon- tekijä- kor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	62,1	116,4	3,1	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,5	-24,3
1998	31,9	109,0	-1,1	-28,8	-47,2	12,4	-68,4	-81,3	-110,0	-8,2	123,0	8,2	24,1
1999	-18,3	75,6	-11,9	-35,7	-46,3	12,9	10,9	-118,1	-45,7	4,5	160,1	10,1	-5,5
2000	-59,9	35,6	-16,1	-26,7	-52,6	9,7	93,4	17,6	-111,5	-1,7	171,5	17,6	-43,2
2000 III	-14,8	11,8	-2,3	-9,6	-14,6	1,5	-5,3	-87,2	0,3	-0,3	77,2	4,7	18,6
2000 IV	-17,4	9,5	-5,6	-3,9	-17,4	3,5	25,7	-13,5	12,7	-8,5	24,4	10,7	-11,8
2000 heinä	-5,1	7,1	0,1	-6,4	-5,8	0,4	-4,7	-19,1	-9,7	-1,8	26,4	-0,4	9,3
2000 elo	-6,7	1,8	-1,2	-1,4	-6,0	0,2	7,0	-35,4	14,0	-0,4	27,9	1,1	-0,6
2000 syys	-3,0	2,8	-1,2	-1,8	-2,8	0,8	-7,6	-32,6	-4,0	1,9	23,0	4,0	9,8
2000 loka	-5,4	4,3	-1,6	-2,0	-6,2	0,3	0,8	-18,4	0,5	-2,1	19,9	0,7	4,4
2000 marras	-5,0	1,9	-0,8	-0,8	-5,2	1,4	3,7	1,4	2,2	-2,5	-5,1	7,7	-0,2
2000 joul	-7,0	3,3	-3,2	-1,1	-5,9	1,8	21,2	3,4	9,9	-4,0	9,6	2,3	-16,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001 I	-10,5	5,5	-5,0	-9,1	-1,9	2,9	30,6	-40,6	-38,5	-2,0	102,2	9,5	-23,0
2001 II	-11,3	15,1	6,2	-15,6	-17,0	3,5	-10,2	-50,5	27,8	0,0	10,0	2,5	18,0
2001 III	-1,3	19,4	0,8	-8,4	-13,1	1,1	-41,3	-11,9	62,5	-8,9	-85,3	2,4	41,4
2001 tammi	-11,1	-3,9	-2,4	-7,5	2,7	1,3	2,3	-9,9	-42,8	-4,6	57,2	2,4	7,5
2001 helmi	1,2	3,3	-1,1	-0,6	-0,5	1,5	7,7	2,4	-2,3	-0,7	3,8	4,5	-10,4
2001 maal	-0,6	6,0	-1,5	-1,0	-4,0	0,1	20,6	-33,2	6,6	3,3	41,2	2,7	-20,1
2001 huhti	-6,7	2,9	1,6	-6,8	-4,5	2,2	12,5	0,7	-20,5	1,6	23,7	7,0	-8,0
2001 touko	-3,0	4,1	2,7	-4,4	-5,3	0,5	-8,7	-40,9	16,0	3,4	16,3	-3,6	11,2
2001 kesä	-1,6	8,1	1,9	-4,4	-7,3	0,9	-14,0	-10,4	32,2	-5,0	-29,9	-0,8	14,8
2001 heinä	-4,1	8,5	0,9	-8,1	-5,4	0,4	-12,0	7,2	1,6	-4,8	-16,0	0,0	15,7
2001 elo	4,2	6,0	0,8	0,3	-2,9	0,6	0,3	-6,0	17,8	-3,1	-12,6	4,1	-5,1
2001 syys	-1,3	5,0	-0,9	-0,7	-4,7	0,0	-29,5	-13,1	43,0	-1,0	-56,7	-1,6	30,8

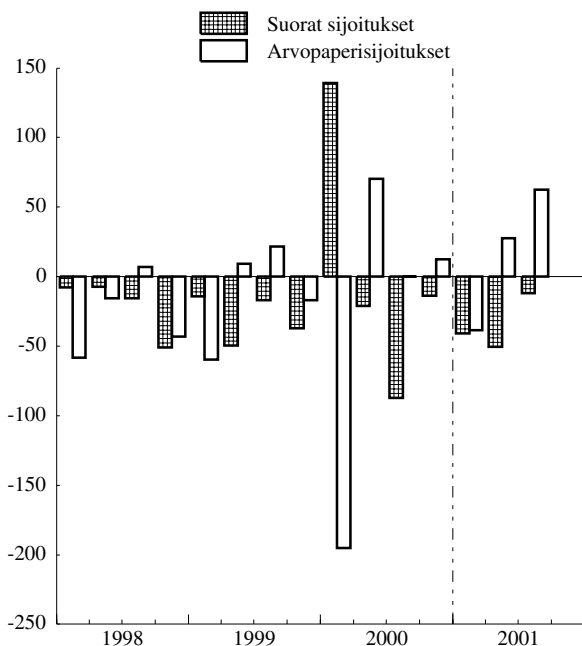
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vieni (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa, miljardia ecua vuoden 1998 loppuun)

1. Keskeiset erät

	Vaihtotase											Pääomansiirrot		
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 12	Menot 13	
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11			
1997	1 218,5	1 156,3	62,1	754,6	638,3	214,2	211,0	189,5	204,7	60,1	102,3	18,9	5,9	
1998	1 277,7	1 245,8	31,9	784,4	675,4	231,9	233,0	198,5	227,3	63,0	110,1	17,7	5,3	
1999	1 334,5	1 352,7	-18,3	818,1	742,5	244,5	256,4	207,0	242,7	64,8	111,1	19,1	6,3	
2000	1 597,6	1 657,5	-59,9	986,8	951,3	279,5	295,7	264,0	290,7	67,2	119,9	18,3	8,7	
2000	III	400,2	415,0	-14,8	246,6	234,8	75,5	77,9	65,7	75,3	12,3	27,0	4,4	2,9
	IV	437,4	454,8	-17,4	274,6	265,1	75,1	80,8	72,7	76,6	14,9	32,3	5,9	2,5
2000	heinä	133,9	139,0	-5,1	83,0	75,9	25,6	25,6	21,2	27,6	4,1	9,9	1,1	0,6
	elo	126,1	132,8	-6,7	77,4	75,6	24,9	26,1	20,0	21,4	3,8	9,8	1,5	1,3
	syys	140,1	143,1	-3,0	86,1	83,3	25,0	26,2	24,5	26,2	4,5	7,3	1,7	0,9
	loka	146,0	151,5	-5,4	94,2	89,8	25,3	26,9	22,9	24,9	3,6	9,8	0,9	0,6
	marras	145,2	150,2	-5,0	93,9	92,0	24,3	25,1	21,9	22,7	5,1	10,3	2,2	0,8
	joulu	146,2	153,1	-7,0	86,6	83,3	25,5	28,7	27,9	29,0	6,2	12,2	2,9	1,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	423,3	433,9	-10,5	254,5	249,0	68,7	73,7	70,6	79,6	29,6	31,5	4,4	1,5
	II	432,8	444,1	-11,3	261,2	246,1	82,2	76,0	74,4	90,0	14,9	31,9	5,3	1,8
	III	414,0	415,3	-1,3	253,7	234,3	80,5	79,7	66,1	74,6	13,7	26,8	2,7	1,6
2001	tammi	140,4	151,5	-11,1	79,8	83,7	22,4	24,8	22,6	30,1	15,6	12,9	1,8	0,5
	helmi	135,1	133,9	1,2	82,3	78,9	22,4	23,5	22,5	23,1	7,9	8,4	1,9	0,4
	maalisk	147,8	148,5	-0,6	92,4	86,4	23,9	25,4	25,4	26,4	6,1	10,2	0,7	0,5
	huhti	138,4	145,1	-6,7	83,2	80,3	26,1	24,5	23,3	30,1	5,8	10,3	2,6	0,4
	touko	147,1	150,1	-3,0	88,5	84,4	28,1	25,4	25,7	30,1	4,9	10,2	1,4	1,0
	kesä	147,3	148,9	-1,6	89,5	81,4	28,1	26,2	25,5	29,8	4,2	11,5	1,3	0,4
	heinä	147,9	152,0	-4,1	90,0	81,6	28,6	27,7	24,5	32,6	4,8	10,1	1,0	0,6
	elo	133,4	129,2	4,2	80,9	74,9	27,7	26,9	20,4	20,1	4,4	7,3	1,1	0,5
	syys	132,8	134,1	-1,3	82,7	77,8	24,3	25,1	21,2	21,9	4,6	9,3	0,6	0,5

2. Keskeiset vaihtotaseen erät (kausivaihtelusta puhdistetut)

	Vaihtotase											Tulot 10	Menot 11
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot			
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11		
1999	III	334,8	340,7	-6,0	209,0	190,0	61,1	64,3	48,7	57,6	15,9	28,8	
	IV	353,1	365,0	-11,9	217,5	203,7	64,0	68,3	53,9	64,1	17,8	28,9	
2000	I	371,1	378,7	-7,6	229,3	217,2	65,6	68,7	59,8	65,4	16,4	27,4	
	II	387,3	407,2	-19,8	241,5	231,8	67,3	72,6	60,9	70,0	17,7	32,7	
	III	410,5	426,4	-16,0	252,9	245,0	71,6	74,2	70,2	79,0	15,8	28,2	
	IV	431,7	449,5	-17,8	264,8	259,8	75,5	80,9	73,8	76,8	17,5	32,1	
2000	heinä	131,1	140,3	-9,3	80,9	80,1	23,4	24,0	21,8	25,8	5,0	10,4	
	elo	137,2	142,8	-5,6	85,1	81,6	23,4	24,3	23,4	26,8	5,2	10,0	
	syys	142,2	143,3	-1,1	86,9	83,3	24,8	25,9	24,9	26,4	5,6	7,7	
	loka	141,8	146,8	-5,0	87,1	84,8	24,7	26,3	24,7	25,4	5,3	10,3	
	marras	144,6	149,7	-5,0	88,4	86,8	25,4	26,3	24,7	25,8	6,1	10,8	
	joulu	145,3	153,1	-7,8	89,4	88,2	25,4	28,3	24,5	25,6	6,1	11,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001	I	428,6	436,1	-7,5	260,8	247,6	76,4	77,0	72,1	82,0	19,2	29,4	
	II	429,0	440,6	-11,6	262,1	246,7	80,1	77,6	69,1	82,5	17,7	33,7	
	III	422,6	427,9	-5,3	258,9	244,8	75,4	76,7	70,6	77,7	17,6	28,7	
2001	tammi	144,1	147,1	-3,0	87,5	83,1	25,4	25,4	24,6	29,6	6,5	9,0	
	helmi	143,4	143,5	0,0	87,2	82,7	26,0	25,8	24,0	25,4	6,3	9,5	
	maalisk	141,1	145,6	-4,5	86,1	81,9	25,0	25,8	23,6	26,9	6,3	10,9	
	huhti	143,4	147,7	-4,3	86,5	82,6	27,1	25,8	23,1	28,4	6,7	11,0	
	touko	144,4	145,8	-1,5	87,9	81,7	26,8	25,6	24,1	27,5	5,6	11,0	
	kesä	141,2	147,0	-5,8	87,7	82,5	26,1	26,2	22,0	26,6	5,5	11,7	
	heinä	141,5	149,4	-7,9	85,2	83,1	25,4	25,7	25,0	30,0	5,9	10,5	
	elo	143,5	141,1	2,4	87,8	81,7	25,7	25,9	24,1	25,5	5,9	7,9	
	syys	137,6	137,5	0,2	86,0	79,9	24,3	25,2	21,5	22,2	5,9	10,2	

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	207,0	242,7	12,6	5,0	194,4	237,7	42,7	50,3	64,1	101,5	87,7	85,9
2000	264,0	290,7	13,2	5,4	250,8	285,2	57,4	59,3	74,6	106,9	118,7	119,0
2000 II	66,7	75,7	3,3	1,5	63,4	74,2	16,2	13,8	19,7	32,2	27,5	28,2
2000 III	65,7	75,3	3,3	1,5	62,4	73,8	14,3	15,2	18,9	28,7	29,3	29,8
2000 IV	72,7	76,6	3,4	1,3	69,3	75,3	16,7	17,0	18,9	24,2	33,7	34,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	70,6	79,6	3,3	1,1	67,2	78,5	15,6	15,4	17,8	26,3	33,8	36,8
2001 II	74,4	90,0	3,6	1,5	70,9	88,5	19,3	15,5	20,8	39,4	30,8	33,7

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot							
	Oman pääoman tuotot		Korot		Osingot		Korot velkapapereista					
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Joukkolainat		Rahamarkkinapaperit	
							Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1999	36,2	46,1	6,4	4,2	9,5	34,0	54,6	67,5
2000	47,4	52,2	10,0	7,1	14,2	30,6	60,5	76,3
2000 II	13,5	12,1	2,7	1,7	5,9	12,8	13,8	19,4
2000 III	11,9	13,2	2,4	2,0	3,4	7,6	15,5	21,1
2000 IV	13,3	14,8	3,3	2,3	3,0	5,5	16,0	18,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	13,1	13,0	2,5	2,4	2,4	7,0	15,4	19,4
2001 II	16,7	13,1	2,6	2,4	4,2	16,8	16,6	22,6

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Ulkomaille			Euroalueelle		
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja
	1	2	3	4	5	6
1997	-93,1	.	.	48,6	.	.
1998	-172,8	.	.	91,5	.	.
1999	-315,6	-234,7	-81,0	197,5	144,2	53,3
2000	-382,4	-283,6	-98,7	400,0	296,4	103,6
2000 III	-124,8	-117,8	-7,0	37,6	28,6	9,0
IV	-93,3	-67,9	-25,4	79,7	32,7	47,1
2000 heinä	-27,3	-35,3	7,9	8,2	18,3	-10,1
elo	-50,4	-56,1	5,7	15,0	4,8	10,2
syys	-47,1	-26,4	-20,6	14,4	5,5	8,9
loka	-35,9	-31,7	-4,2	17,5	11,1	6,4
marras	-35,6	-25,7	-9,9	37,0	24,4	12,6
joulu	-21,8	-10,5	-11,3	25,2	-2,8	28,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	-65,4	-26,5	-38,9	24,7	28,7	-4,0
II	-78,2	-59,9	-18,3	27,7	17,3	10,4
III	-37,3	-22,5	-14,8	25,4	13,6	11,8
2001 tammi	-17,4	-11,6	-5,8	7,5	5,1	2,4
helmi	-15,0	-1,9	-13,1	17,4	15,3	2,1
maalis	-33,0	-13,0	-20,0	-0,2	8,4	-8,5
huhti	-6,7	-9,6	2,9	7,5	3,6	3,9
touko	-51,2	-41,1	-10,1	10,3	10,3	0,0
kesä	-20,3	-9,3	-11,1	10,0	3,4	6,5
heinä	-6,0	-11,8	5,8	13,2	5,4	7,8
elo	-12,2	-5,6	-6,6	6,2	4,5	1,7
syys	-19,1	-5,1	-14,0	6,0	3,7	2,3

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998	-363,3	253,3	-116,2	104,0	-247,1	-238,9	-8,2	149,3	121,6	27,7
1999	-311,4	265,7	-156,3	92,4	-155,1	-154,4	-0,7	173,4	117,4	55,9
2000	-412,8	301,2	-288,5	44,9	-124,3	-102,7	-21,6	256,3	229,6	26,7
2000 III	-98,4	98,7	-56,9	37,3	-41,4	-34,8	-6,6	61,4	71,8	-10,4
2000 IV	-78,4	91,1	-59,9	38,4	-18,5	-15,6	-2,9	52,7	59,4	-6,7
2000 heinä	-36,5	26,8	-25,2	7,0	-11,3	-7,9	-3,4	19,8	26,2	-6,4
2000 elo	-26,0	39,9	-20,7	22,4	-5,3	-4,0	-1,4	17,6	18,5	-0,9
2000 syys	-35,9	31,9	-11,1	7,9	-24,8	-23,0	-1,8	24,0	27,1	-3,1
2000 loka	-19,5	20,0	-9,1	2,7	-10,4	-10,4	0,0	17,4	25,0	-7,6
2000 marras	-25,9	28,1	-16,4	7,6	-9,5	-7,5	-2,0	20,6	23,8	-3,2
2000 joul	-33,0	42,9	-34,4	28,2	1,4	2,3	-0,9	14,7	10,6	4,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	-82,9	44,4	-29,1	18,7	-53,8	-37,2	-16,6	25,7	24,5	1,2
2001 II	-71,6	99,3	-36,8	108,9	-34,7	-44,6	9,9	-9,6	-0,4	-9,2
2001 III	-3,4	65,8	2,8	42,7	-6,2	-14,7	8,5	23,1	29,4	-6,3
2001 tammi	-36,9	-5,9	-20,7	-0,4	-16,2	-6,9	-9,3	-5,5	-9,1	3,6
2001 helmi	-29,2	26,9	-12,6	12,5	-16,6	-16,4	-0,2	14,4	16,2	-1,8
2001 maal	-16,7	23,3	4,3	6,5	-21,0	-13,9	-7,1	16,8	17,4	-0,6
2001 huhti	-19,9	-0,6	-14,0	9,9	-5,9	-11,8	5,9	-10,5	-3,2	-7,2
2001 touko	-25,9	41,9	-12,0	58,1	-13,9	-15,8	1,9	-16,2	-12,5	-3,7
2001 kesä	-25,8	58,0	-10,8	40,9	-15,0	-17,0	2,1	17,1	15,4	1,7
2001 heinä	-12,4	14,0	-8,4	12,8	-4,0	-7,9	3,9	1,2	3,0	-1,8
2001 elo	-18,0	35,9	-2,6	15,3	-15,4	-16,3	0,9	20,5	19,4	1,1
2001 syys	27,1	15,9	13,8	14,5	13,2	9,5	3,7	1,4	7,1	-5,7

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	0,1	-2,1	-1,5	-152,8	0,1	-1,7	-15,4	-137,4	0,9	-0,1	-8,1	6,7
2000	0,0	-2,5	-4,4	-281,6	-1,7	-1,2	-72,7	-27,2	2,2	-0,7	-11,5	-11,5
2000 II	0,0	-0,7	1,4	-57,0	0,6	-0,7	-11,5	-13,3	0,0	-0,1	-5,5	-0,3
2000 III	-0,1	-0,4	-2,4	-54,1	-2,3	-0,4	-14,8	-17,4	0,5	-1,4	-7,5	1,8
2000 IV	0,0	-0,6	-5,0	-54,3	0,9	0,0	2,7	-19,2	0,6	0,9	0,8	-5,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	-0,1	-0,4	-11,0	-17,6	1,0	-0,6	-16,3	-21,4	-1,3	-1,2	-18,0	4,0
2001 II	0,0	-0,7	6,2	-42,3	0,6	0,0	-22,4	-22,9	-0,7	0,0	2,1	8,5

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-81,9	204,9	-0,7	3,5	-1,0	-6,1	-22,6	192,4	-37,6	40,4	15,0	152,0	-57,6	15,2
1999	-32,5	192,6	-2,0	6,6	3,3	-13,0	18,1	161,1	-47,2	53,8	65,3	107,3	-51,8	37,8
2000	-178,9	350,5	-1,1	0,9	-2,5	1,0	-131,3	289,6	-49,3	53,0	-82,0	236,6	-44,0	58,9
2000 III	-31,7	108,9	0,2	-2,0	-5,4	2,7	-17,2	74,9	-12,0	8,4	-5,2	66,5	-9,3	33,3
2000 IV	-49,5	74,0	-0,9	2,9	5,7	3,4	-63,9	59,5	-22,7	11,8	-41,1	47,6	9,6	8,3
2000 heinä	5,2	21,2	-0,2	-1,4	2,4	1,4	10,6	16,3	-7,3	7,0	17,9	9,3	-7,7	5,0
2000 elo	-29,9	57,7	0,4	-2,2	-2,1	1,9	-22,5	25,6	-2,0	-1,0	-20,6	26,6	-5,6	32,4
2000 syys	-7,0	30,0	0,0	1,7	-5,6	-0,7	-5,3	33,0	-2,8	2,4	-2,5	30,6	3,9	-4,0
2000 loka	-8,5	28,4	-0,4	0,7	8,1	1,7	-18,4	25,0	-3,2	6,3	-15,2	18,7	2,1	1,1
2000 marras	-51,0	45,9	-0,3	0,9	-2,9	0,6	-50,6	48,0	-6,4	8,1	-44,2	39,9	2,8	-3,7
2000 joulou	10,0	-0,4	-0,2	1,2	0,4	1,2	5,1	-13,5	-13,2	-2,5	18,3	-11,0	4,6	10,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 I	-136,1	238,3	0,8	-2,6	2,4	-8,2	-135,0	261,7	-7,4	1,8	-127,6	259,9	-4,3	-12,6
2001 II	6,6	3,4	-0,8	4,3	-0,3	2,7	12,4	-8,5	-10,1	16,9	22,6	-25,4	-4,7	4,9
2001 III	-66,0	-19,3	1,0	-0,9	-1,2	0,2	-59,1	-24,2	-7,8	6,1	-51,3	-30,3	-6,7	5,6
2001 tammi	-45,2	102,4	0,5	1,3	3,6	-6,4	-51,4	108,2	-3,9	-1,9	-47,5	110,1	2,1	-0,7
2001 helmi	-6,6	10,4	0,3	-2,1	0,1	-3,8	-4,8	16,8	-2,8	4,7	-2,0	12,1	-2,2	-0,5
2001 maalisk	-84,3	125,5	0,0	-1,8	-1,3	2,0	-78,7	136,7	-0,7	-1,0	-78,0	137,7	-4,3	-11,3
2001 huhti	9,6	14,1	-0,3	-1,6	-0,2	-0,8	14,6	16,3	-0,3	5,5	14,9	10,8	-4,5	0,1
2001 touko	1,7	14,6	-0,3	1,6	1,2	2,4	4,8	4,8	-7,3	3,9	12,1	0,9	-4,1	5,8
2001 kesä	-4,6	-25,3	-0,3	4,2	-1,3	1,2	-7,0	-29,5	-2,5	7,5	-4,4	-37,0	3,9	-1,1
2001 heinä	45,2	-61,2	0,7	-0,4	-1,5	0,9	48,7	-63,8	-0,6	0,1	49,3	-63,9	-2,7	2,1
2001 elo	-35,2	22,6	0,1	-2,4	0,7	-2,6	-34,0	26,6	-3,8	2,9	-30,2	23,7	-2,0	1,0
2001 syys	-76,0	19,3	0,1	1,9	-0,4	1,9	-73,8	13,0	-3,4	3,1	-70,3	9,9	-1,9	2,6

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999	-1,2	6,7	5,5	-0,8	-0,1	-0,9
2000	-1,1	0,9	-0,2	0,0	0,0	0,0
2000 II	-0,3	2,9	2,6	0,0	0,0	0,0
2000 III	0,2	-2,0	-1,8	0,0	0,0	0,0
2000 IV	-0,9	2,9	2,0	0,0	0,0	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	0,8	-2,7	-1,9	0,0	0,0	0,0
2001 II	-0,8	4,3	3,5	0,0	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999	0,0	0,0	0,0	4,4	-13,1	-8,7	-1,2	0,2	-1,0
2000	0,1	0,0	0,1	-1,8	1,0	-0,8	-0,8	0,0	-0,8
2000	0,0	0,0	0,0	1,4	0,6	2,0	-0,5	0,1	-0,3
III	0,0	0,0	0,0	-5,1	2,6	-2,5	-0,3	0,1	-0,2
IV	0,1	0,0	0,1	5,3	3,2	8,6	0,3	0,2	0,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	0,0	0,0	0,0	2,9	-8,0	-5,1	-0,5	-0,2	-0,7
II	0,0	0,0	0,0	0,1	2,6	2,7	-0,4	0,1	-0,3

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999	17,3	160,4	177,7	0,8	0,7	1,5
2000	-127,3	284,3	157,0	-4,1	5,3	1,3
2000	-24,8	-17,3	-42,1	0,9	0,8	1,7
III	-15,8	74,9	59,1	-1,4	0,0	-1,4
IV	-62,4	55,1	-7,4	-1,4	4,4	2,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001	-130,5	257,8	127,3	-4,5	3,9	-0,6
II	15,9	-11,3	4,6	-3,4	2,8	-0,6

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1999	-7,5	4,8	-2,7	-21,3	20,4	-1,0	-23,0	12,7	-10,3
2000	-14,9	10,4	-4,5	-23,8	53,6	29,8	-5,4	-5,0	-10,4
2000	-3,1	1,9	-1,2	0,1	2,7	2,8	-0,1	-1,1	-1,2
III	-4,3	3,0	-1,3	-4,0	30,3	26,3	-1,0	0,0	-1,0
IV	-4,3	1,3	-2,9	17,7	4,5	22,3	-3,9	2,4	-1,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	-4,8	4,2	-0,6	3,0	-16,3	-13,3	-2,5	-0,4	-3,0
II	-3,6	1,8	-1,8	0,2	3,8	4,0	-1,3	-0,8	-2,1

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	10,1	0,3	1,0	2,0	6,7	12,5	-11,4	0,2	3,5	2,0	-0,1	0,2
2000	17,6	1,0	0,3	2,9	11,6	4,3	2,9	0,0	-5,6	10,1	-0,1	1,7
2000	3,3	0,0	-0,1	3,3	0,8	-1,7	1,7	0,0	-4,5	5,4	0,0	-0,7
III	4,7	0,3	-0,1	0,0	3,6	2,4	3,2	0,0	-5,5	3,5	-0,1	0,8
IV	10,7	0,0	0,3	-0,6	10,5	1,1	3,8	0,0	0,8	4,7	0,0	0,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	9,5	0,3	-0,4	0,2	10,8	7,8	-6,9	-1,1	5,2	5,7	0,0	-1,3
II	2,5	-0,1	-0,6	-0,7	5,0	0,2	-0,8	0,0	5,5	0,0	0,0	-1,1

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset					Johdannaiset	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit				Yhteensä	Kauppa- luotot	Lainat/ käteinen ja talletukset	Muut saamiset/ velat	
							Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit						
1997	32,7	177,6	148,6	29,1	-724,7	-358,7	-366,0	-339,8	-26,2	-5,9	222,4	79,8	51,3	91,4	363,3
1998	-147,9	152,2	124,2	28,0	-713,5	-462,0	-251,5	-229,0	-22,5	2,3	81,7	100,0	-107,1	88,8	329,4
1999	-75,0	402,4	318,9	83,5	-752,8	-591,3	-161,4	-108,4	-53,0	10,1	-107,3	111,9	-338,2	119,0	372,6
2000	-101,4	466,6	395,0	71,6	-666,8	-366,9	-299,9	-263,1	-36,7	7,0	-286,2	115,7	-530,4	128,5	378,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	-152,1	459,3	388,5	70,8	-721,5	-375,8	-345,7	-308,6	-37,1	7,0	-288,2	114,9	-531,6	128,5	391,2

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2. Eurojärjestelmän ja Euroopan keskuspankin¹⁾ valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto														Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta	Miljoonaa troy-unssia	Erityiset nosto-oikeudet	Varantosuus IMF:ssä	Valuutusaamiset								Muut saamiset	
						Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdannaiset		
							Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Yhteensä	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Eurojärjestelmä²⁾															
1998 joul ³⁾	329,4	99,6	404,131	5,2	23,4	199,9	12,6	18,3	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	1,3	7,6
1999 joul ³⁾	372,6	116,4	402,762	4,5	24,3	225,1	12,8	21,4	191,1	0,0	134,3	56,7	-0,2	2,4	14,6
2000 joul ³⁾	378,0	117,8	399,537	4,3	20,8	234,2	9,2	20,2	204,2	0,0	153,9	50,3	0,7	0,7	15,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	391,2	119,2	404,119	4,3	21,2	245,7	9,2	27,6	208,2	0,0	157,9	50,3	0,7	0,7	16,3
2001 tammi	385,8	115,0	404,119	4,5	22,3	243,2	11,8	19,9	210,7	-	-	-	0,8	0,8	20,9
helmi	383,8	116,5	404,119	4,8	21,3	240,5	10,4	21,7	207,8	-	-	-	0,6	0,6	21,2
maalis ⁴⁾	393,0	117,6	403,153	4,9	21,4	246,9	9,7	27,3	209,5	-	-	-	0,5	2,1	20,2
huhti	386,3	119,5	403,153	4,9	21,1	240,2	11,5	23,7	204,6	-	-	-	0,4	0,6	23,4
touko	408,4	127,2	403,153	5,6	22,3	251,5	10,6	25,7	215,0	-	-	-	0,2	1,8	22,9
kesä ⁴⁾	410,0	128,6	403,089	5,7	22,9	249,6	9,8	28,4	211,2	-	-	-	0,2	3,2	22,7
heinä ⁴⁾	397,1	122,3	402,639	5,5	22,7	242,7	8,5	32,7	201,2	-	-	-	0,4	3,9	23,8
elo ⁴⁾	381,8	120,0	402,430	5,5	21,9	232,4	8,3	26,3	197,3	-	-	-	0,5	2,0	23,7
syys ⁴⁾	393,4	129,0	401,904	5,4	25,8	232,0	10,2	24,7	196,7	-	-	-	0,4	1,2	21,9
loka ⁴⁾	393,6	123,9	401,902	5,4	24,9	237,4	8,6	31,2	197,1	-	-	-	0,5	2,1	22,0
Euroopan keskuspankki⁵⁾															
1999 joul ³⁾	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	40,6	0,3	6,0	34,3	0,0	27,7	6,5	0,0	1,7	2,6
2000 joul ³⁾	44,7	7,0	24,030	0,0	0,0	36,9	0,6	6,1	30,0	0,0	19,8	10,2	0,3	0,7	3,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi	45,7	7,0	24,656	0,0	0,0	37,9	0,7	2,6	34,3	-	-	-	0,3	0,7	3,5
helmi	46,2	7,1	24,656	0,0	0,0	38,4	0,6	3,9	33,9	-	-	-	0,1	0,6	3,0
maalis	46,3	7,2	24,656	0,0	0,0	37,0	0,6	5,2	31,1	-	-	-	0,0	2,1	3,9
huhti	44,8	7,3	24,656	0,0	0,0	37,0	0,8	5,2	31,0	-	-	-	0,0	0,5	3,6
touko	49,6	7,8	24,656	0,0	0,0	40,0	0,8	5,2	34,0	-	-	-	0,0	1,8	2,7
kesä	50,7	7,9	24,656	0,1	0,0	40,0	0,9	6,8	32,3	-	-	-	0,0	2,8	3,1
heinä	49,8	7,5	24,656	0,1	0,0	38,4	1,0	7,8	29,6	-	-	-	0,0	3,9	2,9
elo	45,5	7,3	24,656	0,1	0,0	36,1	1,1	4,2	30,8	-	-	-	0,0	2,0	3,5
syys	44,5	7,9	24,656	0,1	0,0	35,4	1,4	3,4	30,6	-	-	-	0,0	1,1	3,9
loka	47,9	7,6	24,656	0,1	0,0	38,5	0,9	5,5	32,1	-	-	-	0,0	1,8	2,8

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

3) Tilanne 1.1.1999.

4) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot hyödykkeittäin^{1,2)}

(kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Tavaroiden vienti (fob)					Tavaroiden tuonti (cif)					Yhteensä (kp.) (1995 = 100)			
	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Öljy	Vienti	Tuonti	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Arvot (miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13)														
1997	762,8	357,3	168,3	202,3	661,0	674,2	389,3	104,8	161,4	481,9	62,6	122,5	119,8	
1998	797,1	369,6	179,8	213,6	697,8	711,4	393,3	122,9	175,8	540,3	41,6	128,1	126,4	
1999	832,8	386,5	183,2	224,2	725,0	781,2	423,2	143,6	192,1	590,6	61,5	133,8	138,8	
2000	1 010,1	480,7	221,3	264,7	880,0	1 003,0	576,7	178,4	217,0	725,8	118,5	162,3	178,2	
2000	II	248,4	118,7	55,2	63,7	216,4	140,5	43,9	52,7	178,9	26,3	157,7	172,8	
	III	251,0	120,8	53,7	65,8	218,6	143,0	41,9	54,2	176,6	31,8	165,8	184,2	
	IV	279,8	130,9	63,9	73,3	243,8	159,7	52,0	57,8	199,4	34,3	173,8	195,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	258,7	121,7	56,2	67,9	226,6	148,5	47,4	54,4	190,5	27,0	173,0	182,3	
	II	265,7	121,8	58,5	68,3	232,6	145,4	44,1	54,0	186,9	28,0	173,0	182,7	
	III	258,4	.	.	.	241,1	174,2	180,0	
2001	huhti	83,3	38,0	18,7	20,9	72,7	46,6	14,9	17,3	60,6	8,7	170,3	182,9	
	touko	90,8	42,1	19,7	23,4	79,3	50,0	14,9	18,2	63,7	9,3	172,7	179,6	
	kesä	91,5	41,7	20,2	24,0	80,6	48,7	14,4	18,6	62,6	10,0	175,8	185,7	
	heinä	91,6	41,8	19,5	24,7	80,8	46,4	12,9	18,8	60,2	9,4	169,8	180,4	
	elo	81,6	36,6	18,3	21,3	70,2	41,7	11,6	18,1	53,8	9,4	177,9	180,6	
	syys	85,2	.	.	.	81,4	174,9	179,0	
Määrät (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾														
1997	10,8	9,1	12,0	10,6	12,0	7,2	8,3	13,1	6,7	10,7	2,4	115,9	110,3	
1998	3,6	4,2	5,9	3,6	4,0	11,6	8,1	21,8	7,6	13,4	-4,5	120,1	123,1	
1999	2,2	2,9	-0,8	3,5	1,4	6,1	3,5	13,0	7,8	7,1	6,0	122,7	130,6	
2000	12,0	12,1	12,5	12,4	13,2	5,3	6,2	11,1	3,9	8,2	4,3	137,6	137,6	
2000	II	14,5	13,8	13,4	14,2	15,5	6,2	12,9	4,4	10,0	0,2	135,6	137,3	
	III	9,8	9,3	10,2	12,1	10,8	5,9	7,0	10,6	3,2	8,1	139,1	140,9	
	IV	9,7	11,0	13,9	8,2	11,2	3,1	3,8	10,5	0,8	4,4	142,3	139,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	6,0	4,1	11,4	5,7	6,9	1,0	0,4	5,0	-4,6	0,3	-3,1	142,3	137,6
	II	2,0	-2,1	3,6	1,9	2,6	-2,3	-4,3	-6,0	-5,9	-3,3	-3,1	139,8	136,1
	III	
2001	huhti	7,8	2,3	12,8	4,8	8,3	4,7	2,3	5,2	-2,4	2,9	5,9	138,3	137,8
	touko	-3,5	-6,3	-5,3	-2,1	-3,0	-7,8	-8,9	-13,8	-10,8	-8,3	-11,0	139,7	133,6
	kesä	2,8	-1,5	5,1	3,5	3,7	-3,0	-5,4	-8,1	-3,9	-3,5	-2,5	141,4	136,8
	heinä	4,0	1,6	0,4	2,3	5,2	-1,7	-3,8	-9,9	-2,2	-1,7	-2,7	137,1	133,3
	elo	1,4	-6,4	11,9	0,9	0,9	-4,6	-8,3	-17,1	-3,7	-8,8	-2,4	144,1	137,2
	syys	
Yksikköarvot (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾														
1997	2,8	2,6	3,5	3,5	2,7	5,8	5,4	5,5	4,8	4,9	4,2	105,7	108,6	
1998	0,9	-0,7	0,8	2,0	1,5	-5,4	-6,5	-3,6	1,2	-1,1	-30,4	106,6	102,8	
1999	2,3	1,7	2,7	1,4	2,4	3,5	3,9	3,4	1,4	2,0	39,4	108,9	106,2	
2000	8,3	11,0	7,4	5,1	7,2	21,9	28,3	11,8	8,7	13,5	84,8	117,8	129,4	
2000	II	6,8	9,5	8,3	3,9	5,7	21,5	28,7	10,9	8,1	12,5	101,4	116,3	
	III	9,1	12,7	7,5	4,4	8,5	20,0	26,6	10,4	7,9	12,5	71,0	119,2	
	IV	10,0	11,4	7,7	7,4	8,8	23,9	28,3	15,1	12,6	18,1	53,1	122,1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	6,9	6,5	5,8	5,6	6,8	9,3	9,5	9,1	8,3	10,0	3,2	121,6	
	II	6,4	5,7	4,7	7,1	6,4	6,6	6,6	5,7	7,8	6,9	4,2	123,7	
	III	
2001	huhti	6,4	6,7	5,4	5,3	6,1	7,8	8,0	6,2	8,5	8,4	5,8	123,1	
	touko	6,2	4,9	5,1	7,1	6,2	6,4	6,4	5,4	7,1	6,0	6,9	123,6	
	kesä	6,5	5,5	3,8	8,7	6,7	5,9	5,5	6,1	7,7	6,6	0,9	124,4	
	heinä	4,8	1,7	6,8	8,8	4,2	5,3	3,6	7,9	8,0	7,1	-4,6	123,8	
	elo	3,9	2,3	1,8	7,9	3,9	0,8	-1,2	2,6	6,4	3,7	-11,3	123,5	
	syys	

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin laskelmiin perustuvat EKP:n laskelmat (määrälaskelmat ja yksikköarvojen puhdistus kausivaihtelusta).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).

2) Hyödykejako sarakkeissa 2–4 ja 7–9 noudattaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 5 ja 10) ja öljyn (sarake 11) hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

3) Yksikköarvoindeksi, joiden perusteella arvioidaan myös viennin määrä, sisältävät Kreikkaa lukuun ottamatta euroalueen tiedot vuodelta 2001.

2. Maaryhmittäin ja maittain¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Yhteensä (kp.)	Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	Hakija- maat	Sveitsi	Yhdys- vallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afriikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Vienti (fob)														
1997	762,8	-	141,7	29,2	19,4	90,2	46,8	102,6	26,5	132,7	43,1	38,1	92,4	
1998	797,1	-	150,2	31,5	20,5	101,5	51,1	119,9	23,9	114,9	49,7	42,4	91,5	
1999	832,8	-	161,4	33,1	21,1	102,9	56,1	135,1	26,8	119,2	48,4	39,1	89,6	
2000	1 010,1	-	188,9	38,6	23,1	130,7	63,2	171,0	34,1	150,8	55,9	46,5	107,2	
2000	II	248,4	244,7	46,6	9,7	5,7	32,4	15,5	41,0	7,9	36,8	14,6	11,0	27,1
	III	251,0	257,2	46,2	9,1	5,5	32,7	15,5	43,1	8,7	37,8	13,6	12,1	26,8
	IV	279,8	269,6	50,8	10,5	6,3	36,9	17,0	48,0	9,3	43,3	15,4	13,4	29,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	258,7	265,3	49,3	9,6	6,1	33,3	17,0	45,1	9,2	39,8	14,3	12,1	22,9
	II	265,7	265,2	50,7	9,0	7,2	34,0	16,6	45,1	8,4	40,4	15,3	12,7	26,4
	III	258,4	267,1
2001	huhti	83,3	87,1	15,9	3,0	2,0	10,3	5,3	14,4	2,6	12,5	4,9	4,0	8,4
	touko	90,8	88,3	16,8	3,0	3,2	11,9	5,8	15,2	2,8	13,9	5,2	4,3	8,7
	kesä	91,5	89,9	18,0	3,0	2,0	11,7	5,5	15,5	3,0	14,0	5,1	4,5	9,3
	heinä	91,6	86,8	17,1	2,4	1,9	11,3	5,6	16,6	2,8	14,5	5,1	4,7	.
	elo	81,6	90,9	.	.	.	10,1	5,1	13,6	2,6	13,2	4,7	4,0	.
	syys	85,2	89,4
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2001	syys	-1,7	-
Tuonti (cif)														
1997	674,2	-	117,7	27,1	16,9	60,2	36,9	94,3	43,3	124,8	49,7	28,4	74,8	
1998	711,4	-	122,3	30,8	17,3	71,6	40,9	104,8	48,5	132,0	45,8	29,3	68,0	
1999	781,2	-	131,0	33,2	18,6	80,4	43,2	113,2	53,9	151,8	49,0	30,4	76,5	
2000	1 003,0	-	155,5	37,5	21,7	100,8	49,8	139,7	64,6	211,0	72,1	39,5	110,9	
2000	II	244,5	242,0	37,4	9,6	5,2	24,6	12,2	35,2	16,7	49,9	16,7	10,6	26,4
	III	246,4	257,9	36,6	8,6	5,2	25,0	11,9	33,8	15,1	54,6	17,8	10,0	27,9
	IV	278,8	273,8	43,8	10,2	6,1	27,7	13,2	38,8	17,0	59,4	20,9	10,2	31,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	260,5	257,2	38,7	8,9	5,2	29,0	13,5	37,5	16,1	53,8	19,8	9,8	28,3
	II	257,9	257,9	38,9	8,5	5,1	29,3	13,1	35,9	15,7	51,9	18,9	11,1	29,5
	III	241,1	254,0
2001	huhti	83,7	86,0	12,6	2,8	1,7	9,3	4,3	11,8	5,5	16,8	6,1	3,4	9,4
	touko	87,9	84,5	13,4	2,9	1,7	9,9	4,5	12,1	5,4	17,6	6,3	3,9	10,2
	kesä	86,3	87,3	13,0	2,8	1,7	10,1	4,3	12,1	4,8	17,5	6,4	3,8	9,9
	heinä	83,1	84,8	11,6	2,4	1,7	9,9	4,5	10,7	4,6	16,8	6,4	3,5	.
	elo	76,6	85,0	.	.	.	8,6	3,4	10,6	4,1	16,6	5,6	3,2	.
	syys	81,4	84,2
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2001	syys	-8,7	-
Tase														
1997	88,6	-	23,9	2,1	2,5	30,0	9,9	8,3	-16,9	8,0	-6,5	9,7	17,5	
1998	85,7	-	27,8	0,7	3,2	29,9	10,2	15,1	-24,6	-17,2	3,9	13,1	23,5	
1999	51,6	-	30,4	-0,1	2,6	22,5	12,9	21,9	-27,1	-32,6	-0,6	8,7	13,1	
2000	7,2	-	33,4	1,1	1,4	29,9	13,4	31,3	-30,5	-60,1	-16,1	7,1	-3,6	
2000	II	3,9	2,7	9,2	0,1	0,5	7,8	3,3	5,9	-8,8	-13,1	-2,1	0,4	0,7
	III	4,6	-0,7	9,6	0,5	0,3	7,7	3,5	9,3	-6,3	-16,8	-4,2	2,1	-1,1
	IV	1,0	-4,2	7,0	0,3	0,2	9,1	3,8	9,2	-7,7	-16,1	-5,5	3,1	-2,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	-1,8	8,1	10,6	0,8	0,9	4,4	3,5	7,6	-7,0	-14,0	-5,5	2,3	-5,4
	II	7,8	7,3	11,7	0,5	2,1	4,7	3,4	9,2	-7,3	-11,5	-3,6	1,6	-3,1
	III	17,3	13,1
2001	huhti	-0,4	1,0	3,3	0,2	0,3	1,1	1,0	2,6	-2,9	-4,3	-1,2	0,6	-1,0
	touko	2,9	3,8	3,4	0,2	1,5	2,0	1,3	3,1	-2,6	-3,7	-1,1	0,4	-1,5
	kesä	5,2	2,5	5,0	0,2	0,4	1,6	1,2	3,4	-1,8	-3,5	-1,3	0,7	-0,6
	heinä	8,5	1,9	5,5	0,0	0,2	1,5	1,1	5,8	-1,7	-2,3	-1,3	1,3	.
	elo	5,1	6,0	.	.	.	1,5	1,6	2,9	-1,5	-3,4	-0,8	0,7	.
	syys	3,8	5,2

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (Kauppatase ja Muut maat).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutaseilaston tavarat-erän kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/I = 100 [efektiivinen])

		Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾			
		Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta
		Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: teollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1996		107,9	108,8	107,5	111,4	95,4	105,9	1,270	138,1	1,568	0,814
1997		99,1	99,4	99,3	100,4	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692
1998		101,5	101,3	101,6	99,7	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676
1999		95,7	95,7	95,7	96,3	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659
2000		85,7	86,5	87,0	87,4	88,2	86,3	0,924	99,5	1,558	0,609
1999 I		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1,122	130,7	1,599	0,687
1999 II		96,1	96,0	96,0	96,7	96,5	96,0	1,057	127,7	1,600	0,658
1999 III		94,6	94,7	94,6	94,9	95,5	94,6	1,049	118,7	1,602	0,655
1999 IV		92,2	92,2	92,2	93,8	94,2	92,6	1,038	108,4	1,600	0,636
2000 I		89,0	89,6	89,8	90,2	91,1	89,5	0,986	105,5	1,607	0,614
2000 II		86,0	86,6	87,0	87,7	88,4	86,6	0,933	99,6	1,563	0,610
2000 III		84,7	85,7	86,3	86,8	87,3	85,3	0,905	97,4	1,544	0,612
2000 IV		83,0	84,0	84,9	85,0	85,9	83,6	0,868	95,3	1,516	0,600
1999 tammi		102,0	101,8	101,8	-	101,4	101,4	1,161	131,3	1,605	0,703
1999 helm		99,9	99,9	99,8	-	100,0	100,1	1,121	130,8	1,598	0,689
1999 maal		98,3	98,3	98,4	-	98,7	98,6	1,088	130,2	1,595	0,671
1999 huht		97,1	96,9	97,0	-	97,5	97,2	1,070	128,2	1,602	0,665
1999 touk		96,6	96,5	96,4	-	96,9	96,4	1,063	129,7	1,603	0,658
1999 kesä		94,7	94,7	94,7	-	95,1	94,5	1,038	125,3	1,595	0,650
1999 heinä		94,8	95,2	94,8	-	95,0	94,4	1,035	123,7	1,604	0,658
1999 elo		95,4	95,6	95,4	-	96,3	95,5	1,060	120,1	1,600	0,660
1999 syys		93,6	93,4	93,4	-	95,2	93,8	1,050	112,4	1,602	0,647
1999 loka		94,4	94,2	94,3	-	96,3	94,7	1,071	113,5	1,594	0,646
1999 marras		92,0	92,0	92,1	-	94,0	92,4	1,034	108,2	1,605	0,637
1999 joul		90,1	90,4	90,3	-	92,2	90,7	1,011	103,7	1,601	0,627
2000 tammi		90,2	90,8	90,9	-	92,4	90,7	1,014	106,5	1,610	0,618
2000 helm		89,2	89,8	90,0	-	91,2	89,6	0,983	107,6	1,607	0,615
2000 maal		87,7	88,3	88,5	-	89,7	88,1	0,964	102,6	1,604	0,611
2000 huht		86,1	86,6	87,0	-	88,4	86,7	0,947	99,9	1,574	0,598
2000 touk		84,5	85,0	85,7	-	86,9	85,1	0,906	98,1	1,556	0,602
2000 kesä		87,4	88,1	88,4	-	89,9	88,1	0,949	100,7	1,561	0,629
2000 heinä		86,9	87,9	88,1	-	89,4	87,5	0,940	101,4	1,551	0,623
2000 elo		84,6	85,5	86,1	-	87,0	85,1	0,904	97,8	1,551	0,607
2000 syys		82,8	83,6	84,6	-	85,3	83,3	0,872	93,1	1,531	0,608
2000 loka		81,6	82,4	83,5	-	84,4	82,2	0,855	92,7	1,513	0,589
2000 marras		82,3	83,3	84,1	-	85,1	82,9	0,856	93,3	1,522	0,600
2000 joul		85,4	86,4	87,1	-	88,1	85,8	0,897	100,6	1,514	0,613
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I		88,6	90,0	90,5	89,5	91,4	89,0	0,923	109,1	1,533	0,633
2001 II		86,0	87,7	87,9	84,8	89,5	86,9	0,873	106,9	1,528	0,614
2001 III		87,0	88,9	88,8	85,0	91,2	88,2	0,890	108,3	1,507	0,619
2001 tammi		89,2	90,3	90,8	-	91,7	89,2	0,938	109,6	1,529	0,635
2001 helm		88,3	89,7	90,2	-	91,0	88,7	0,922	107,1	1,536	0,634
2001 maal		88,4	90,0	90,4	-	91,4	89,1	0,910	110,3	1,535	0,629
2001 huht		87,6	89,2	89,5	-	91,0	88,6	0,892	110,4	1,529	0,622
2001 touk		85,9	87,6	87,7	-	89,3	86,8	0,874	106,5	1,533	0,613
2001 kesä		84,7	86,4	86,4	-	88,1	85,5	0,853	104,3	1,522	0,609
2001 heinä		85,4	87,3	87,1	-	89,1	86,4	0,861	107,2	1,514	0,609
2001 elo		87,7	89,6	89,5	-	91,8	88,9	0,900	109,3	1,514	0,627
2001 syys		88,0	89,8	89,9	-	92,6	89,5	0,911	108,2	1,491	0,623
2001 loka		88,0	90,0	90,0	-	92,8	89,4	0,906	109,9	1,479	0,624
2001 marras		86,8	88,7	88,5	-	91,3	87,8	0,888	108,7	1,466	0,618
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾											
2001 marras		-1,4	-1,4	-1,7	-	-1,6	-1,8	-1,9	-1,1	-0,9	-0,9
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾											
2001 marras		-	-	-	-	-	-	3,7	16,5	-3,6	3,0

Lähde: EKP.

1) Lisätietoja laskentatavasta Yleistä-osassa.

2) Joulukuuhun 1998 asti euron valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekursseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.

Ecun/euron valuuttakurssit ²⁾								
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	
8,51	7,36	8,20	1,731	1,623	9,68	1 007,9	1,765	1996
8,65	7,48	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997
8,92	7,50	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998
8,81	7,44	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999
8,45	7,45	8,11	1,371	1,589	7,20	1 043,5	1,592	2000
8,98	7,44	8,60	1,696	1,770	8,69	1 342,6	1,911	1999 I
8,90	7,43	8,24	1,557	1,618	8,19	1 258,8	1,810	II
8,71	7,44	8,22	1,558	1,613	8,14	1 252,8	1,772	III
8,65	7,44	8,19	1,528	1,613	8,07	1 217,4	1,737	IV
8,50	7,45	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000 I
8,28	7,46	8,20	1,381	1,585	7,27	1 042,0	1,608	II
8,40	7,46	8,10	1,341	1,576	7,06	1 009,5	1,569	III
8,60	7,45	8,04	1,325	1,632	6,77	1 011,6	1,516	IV
9,08	7,44	8,65	1,765	1,839	8,99	1 362,4	1,950	1999 tammi
8,91	7,44	8,65	1,679	1,751	8,68	1 330,2	1,905	helmi
8,94	7,43	8,51	1,651	1,726	8,43	1 336,2	1,881	maalis
8,91	7,43	8,32	1,594	1,668	8,30	1 292,2	1,834	huhti
8,97	7,43	8,23	1,553	1,605	8,24	1 272,1	1,820	touko
8,83	7,43	8,17	1,524	1,580	8,05	1 212,6	1,775	kesä
8,74	7,44	8,18	1,540	1,576	8,03	1 229,4	1,756	heinä
8,75	7,44	8,26	1,583	1,645	8,23	1 269,1	1,779	elo
8,63	7,43	8,23	1,552	1,619	8,15	1 260,1	1,781	syys
8,73	7,43	8,29	1,581	1,641	8,32	1 289,9	1,793	loka
8,63	7,44	8,19	1,516	1,618	8,04	1 215,9	1,727	marras
8,59	7,44	8,10	1,491	1,580	7,86	1 149,6	1,694	joulu
8,60	7,44	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000 tammi
8,51	7,45	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674	helmi
8,39	7,45	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654	maalis
8,27	7,45	8,15	1,389	1,588	7,38	1 051,4	1,620	huhti
8,24	7,46	8,20	1,355	1,570	7,06	1 015,3	1,566	touko
8,32	7,46	8,25	1,402	1,597	7,40	1 061,1	1,641	kesä
8,41	7,46	8,18	1,389	1,598	7,33	1 047,9	1,636	heinä
8,39	7,46	8,10	1,341	1,557	7,05	1 007,6	1,556	elo
8,41	7,46	8,03	1,295	1,575	6,80	973,2	1,517	syys
8,52	7,45	8,00	1,292	1,618	6,67	965,1	1,498	loka
8,63	7,46	8,00	1,320	1,639	6,68	990,6	1,497	marras
8,66	7,46	8,13	1,368	1,642	7,00	1 089,6	1,558	joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
9,00	7,46	8,20	1,410	1,741	7,20	1 174,7	1,616	2001 I
9,13	7,46	8,01	1,345	1,701	6,81	1 138,9	1,583	II
9,41	7,44	8,01	1,374	1,734	6,94	1 150,1	1,582	III
8,91	7,46	8,24	1,410	1,689	7,32	1 194,9	1,630	2001 tammi
8,98	7,46	8,21	1,403	1,724	7,19	1 153,8	1,607	helmi
9,13	7,46	8,16	1,417	1,807	7,09	1 173,4	1,611	maalis
9,11	7,46	8,11	1,390	1,785	6,96	1 183,5	1,617	huhti
9,06	7,46	7,99	1,347	1,681	6,82	1 133,7	1,586	touko
9,21	7,45	7,94	1,302	1,647	6,65	1 104,1	1,550	kesä
9,26	7,44	7,97	1,315	1,689	6,71	1 120,3	1,569	heinä
9,31	7,45	8,06	1,386	1,717	7,02	1 154,0	1,586	elo
9,67	7,44	8,00	1,426	1,804	7,11	1 178,3	1,593	syys
9,58	7,44	8,00	1,422	1,796	7,07	1 178,6	1,640	loka
9,42	7,45	7,92	1,415	1,717	6,93	1 137,5	1,625	marras
-1,7	0,1	-0,9	-0,5	-4,4	-1,9	-3,5	-0,9	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾ 2001 marras
9,1	-0,2	-0,9	7,2	4,8	3,7	14,8	8,6	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾ 2001 marras

4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Tammikuusta 2001 alkaen efektiivistä valuuttakurssia koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien havaintojen kanssa muuttuneiden painojen vuoksi.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko 11

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä	Valtion pitkäaikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase, % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ⁴⁾	Standardoitu työttömyysaste, % työstävoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Tanska													
1997	1,9	0,3	61,2	6,25	7,48	0,6	1,9	3,0	5,3	5,6	8,3	3,73	
1998	1,3	1,1	55,6	4,94	7,50	-0,9	2,3	2,8	2,2	5,2	6,2	4,27	
1999	2,1	3,1	52,0	4,91	7,44	1,7	3,0	2,1	1,8	5,2	3,8	3,44	
2000	2,7	2,8	46,1	5,64	7,45	1,6	1,4	3,2	6,3	4,7	2,1	5,00	
2000	II	2,9	-	-	5,67	7,46	0,9	2,1	3,7	7,7	4,7	2,3	4,73
	III	2,6	-	-	5,69	7,46	3,6	0,4	3,5	8,0	4,7	1,8	5,84
	IV	2,6	-	-	5,42	7,45	1,3	1,1	2,9	6,1	4,7	0,6	5,48
2001	I	2,3	-	-	5,03	7,46	4,6	2,4	1,8	5,1	4,6	4,6	5,26
	II	2,5	-	-	5,27	7,46	2,4	3,1	0,8	0,9	4,6	5,0	5,06
	III	2,3	-	-	5,18	7,44	4,4	.	1,4	0,7	4,5	6,5	4,73
2001	kesä	2,2	-	-	5,33	7,45	-	-	-	5,2	4,6	3,5	4,96
	heinä	2,3	-	-	5,32	7,44	-	-	-	5,5	4,5	6,2	4,93
	elo	2,5	-	-	5,12	7,45	-	-	-	1,4	4,4	5,7	4,81
	syys	2,1	-	-	5,11	7,44	-	-	-	-3,2	4,4	7,7	4,43
	loka	2,0	-	-	4,86	7,44	-	-	-	.	4,4	.	3,96
	marras	.	-	-	4,66	7,45	-	-	-	.	.	.	3,70
Ruotsi													
1997	1,8	-1,5	73,1	6,62	8,65	-	0,6	2,1	6,5	9,9	4,2	4,43	
1998	1,0	1,9	71,8	4,99	8,92	3,7	0,9	3,6	3,8	8,3	3,5	4,36	
1999	0,6	1,8	65,2	4,98	8,81	2,7	-1,0	4,1	1,8	7,2	6,8	3,32	
2000	1,3	4,1	55,6	5,37	8,45	3,2	5,5	3,6	7,8	5,9	6,2	4,07	
2000	II	1,2	-	-	5,30	8,28	2,4	4,5	4,1	9,1	6,1	8,9	4,09
	III	1,3	-	-	5,30	8,40	2,7	5,3	3,7	9,2	5,7	5,1	4,14
	IV	1,5	-	-	5,09	8,60	4,3	6,7	2,3	8,1	5,4	2,2	4,06
2001	I	1,6	-	-	4,83	9,00	3,4	2,4	2,3	5,6	5,2	0,2	4,10
	II	3,0	-	-	5,20	9,13	2,3	4,4	1,0	-2,4	5,0	1,1	4,15
	III	3,1	-	-	5,28	9,41	.	.	.	-1,8	4,9	2,6	4,34
2001	kesä	3,0	-	-	5,39	9,21	-	-	-	-3,2	4,9	5,0	4,32
	heinä	2,9	-	-	5,42	9,26	-	-	-	-2,8	4,9	2,2	4,44
	elo	3,0	-	-	5,16	9,31	-	-	-	-1,2	4,9	2,5	4,40
	syys	3,3	-	-	5,26	9,67	-	-	-	-1,7	5,0	3,1	4,14
	loka	2,9	-	-	5,17	9,58	-	-	-	.	5,1	.	3,86
	marras	.	-	-	4,96	9,42	-	-	-	.	.	.	3,81
Iso-Britannia													
1997	1,8	-2,0	51,1	7,13	0,692	-0,1	3,1	3,4	1,5	7,0	11,2	6,92	
1998	1,6	0,4	48,1	5,60	0,676	-0,5	2,8	3,0	0,9	6,3	9,7	7,42	
1999	1,3	1,3	45,7	5,01	0,659	-2,0	3,8	2,1	0,8	6,1	5,4	5,54	
2000	0,8	1,9	42,8	5,33	0,609	-1,7	1,9	2,9	1,7	5,5	6,6	6,19	
2000	II	0,6	-0,9	43,3	5,31	0,610	-2,3	1,2	3,3	2,8	5,6	5,8	6,28
	III	0,8	2,1	42,0	5,31	0,612	-1,7	1,6	2,7	1,0	5,4	8,3	6,21
	IV	0,9	0,3	42,2	5,09	0,600	-1,6	2,0	2,4	1,3	5,3	8,5	6,07
2001	I	0,9	6,5	39,9	4,90	0,633	-0,5	2,6	2,7	1,3	5,1	9,0	5,72
	II	1,5	-2,1	39,9	5,18	0,614	-1,0	3,5	2,3	-1,8	5,0	7,4	5,30
	III	1,5	1,5	38,9	5,13	0,619	.	.	2,1	-3,2	.	7,5	5,00
2001	kesä	1,7	-3,4	39,9	5,30	0,609	-	-	-	-1,9	5,1	7,4	5,26
	heinä	1,4	5,5	39,3	5,30	0,609	-	-	-	-2,7	5,1	7,5	5,25
	elo	1,8	-0,4	39,1	5,07	0,627	-	-	-	-2,3	5,2	7,0	5,00
	syys	1,3	-0,5	38,9	5,02	0,623	-	-	-	-4,4	.	8,0	4,73
	loka	1,2	5,3	38,6	4,86	0,624	-	-	-	.	.	.	4,43
	marras	.	.	.	4,67	0,618	-	-	-	.	.	.	4,00

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

1) Ajanjakson keskiarvoja.

2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.

4) Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.

5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

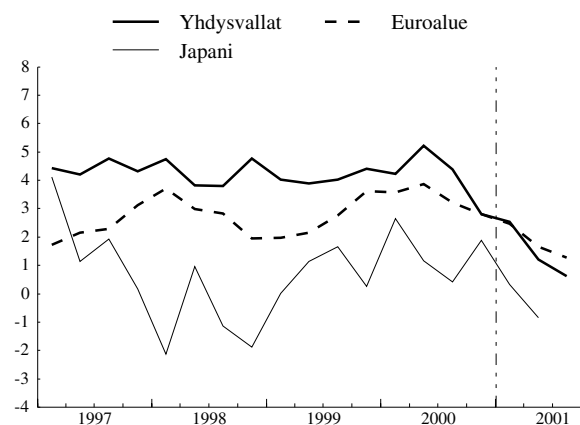
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö-työ-kustannukset ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ¹⁾	Työttö-mysaste, % työ-voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien välisen 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta-kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus-asema alijäämä (-) ⁵⁾ / ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto-velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1997	2,3	0,0	4,4	7,9	5,0	4,9	5,76	6,45	1,134	-0,9	56,4
1998	1,6	0,7	4,3	5,9	4,5	7,3	5,57	5,33	1,121	0,3	53,4
1999	2,2	-1,7	4,1	4,2	4,2	7,6	5,42	5,64	1,066	0,8	50,5
2000	3,4	-3,8	4,1	4,7	4,0	6,1	6,53	6,03	0,924	1,7	44,9
2000	II	3,3	-4,4	5,2	6,2	6,2	6,63	6,18	0,933	1,7	46,8
	III	3,5	-5,4	4,4	5,1	6,1	6,70	5,89	0,905	1,9	45,6
	IV	3,4	-1,5	2,8	2,3	6,2	6,69	5,56	0,868	1,7	45,0
2001	I	3,4	1,8	2,5	-1,0	7,5	5,35	5,04	0,923	1,5	45,1
	II	3,4	8,3	1,2	-4,2	8,5	4,19	5,25	0,873	1,1	43,6
	III	2,7	9,6	0,6	-5,6	9,8	3,46	4,98	0,890	.	.
2001	kesä	3,2	-	-	-5,4	9,0	3,83	5,26	0,853	-	-
	heinä	2,7	-	-	-4,9	9,2	3,75	5,23	0,861	-	-
	elo	2,7	-	-	-5,4	9,3	3,56	4,97	0,900	-	-
	syys	2,6	-	-	-6,5	10,9	3,03	4,76	0,911	-	-
	loka	2,1	-	-	-7,2	10,3	2,40	4,55	0,906	-	-
	marras	.	-	-	.	.	2,10	4,61	0,888	-	-
Japani											
1997	1,7	-2,2	1,8	3,6	3,4	3,1	0,62	2,15	137,1	-2,7	.
1998	0,7	6,3	-1,1	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,3	.
1999	-0,3	-2,5	0,8	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-10,4	.
2000	-0,7	-6,5	1,5	5,9	4,7	2,1	0,28	1,76	99,5	.	.
2000	II	-0,7	-7,3	1,2	7,1	2,3	0,12	1,72	99,6	.	.
	III	-0,6	-6,1	0,4	5,5	1,9	0,32	1,79	97,4	.	.
	IV	-0,8	-5,3	1,9	4,9	2,1	0,56	1,73	95,3	.	.
2001	I	-0,4	-0,2	0,3	-1,1	2,6	0,37	1,38	109,1	.	.
	II	-0,7	3,7	-0,8	-5,7	4,9	2,8	0,08	1,28	106,9	.
	III	-0,8	.	.	-11,1	5,1	3,5	0,07	1,36	108,3	.
2001	kesä	-0,8	7,2	-	-8,8	4,9	3,1	0,07	1,19	104,3	-
	heinä	-0,8	6,8	-	-8,8	5,0	3,3	0,08	1,33	107,2	-
	elo	-0,7	10,4	-	-11,7	5,0	3,4	0,08	1,36	109,3	-
	syys	-0,8	.	-	-12,8	5,3	3,7	0,06	1,40	108,2	-
	loka	-0,8	.	-	-11,8	5,4	3,6	0,08	1,36	109,9	-
	marras	.	.	-	.	.	0,08	1,33	108,7	-	-

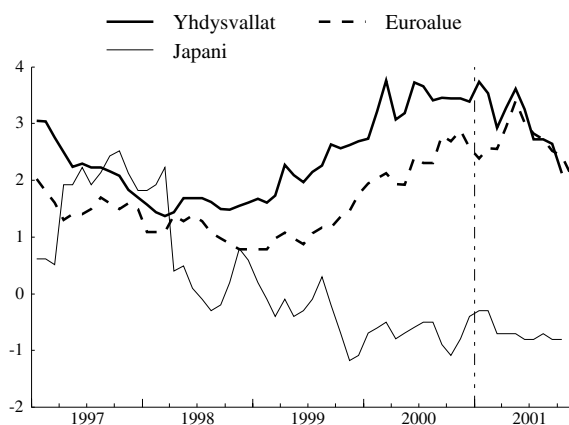
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilin rahoitustilinpitoilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

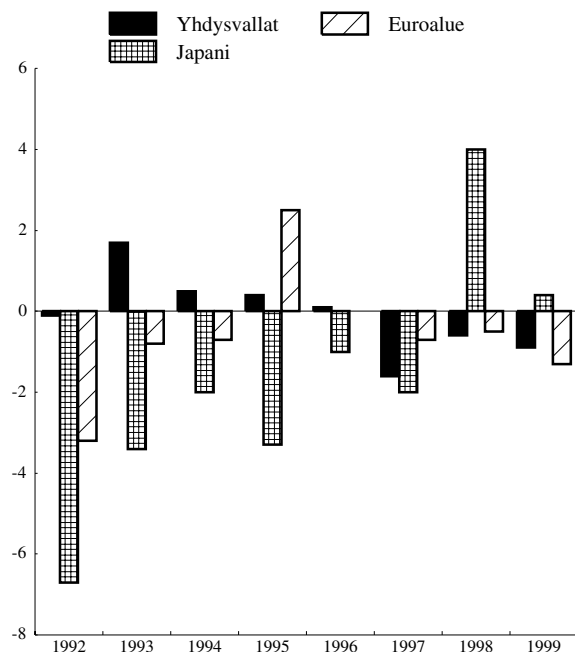
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen	Arvo-paperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1997	18,1	19,9	-1,5	9,4	8,6	1,8	8,7	3,4	2,2	11,8	4,0	12,1	4,4
1998	18,8	20,7	-2,3	9,6	8,8	6,5	8,1	7,1	1,5	12,3	5,7	12,8	5,5
1999	18,4	20,9	-3,3	10,1	9,4	6,9	8,1	7,8	3,3	12,6	4,5	11,2	6,4
2000	18,1	21,1	-4,4	10,2	9,7	5,8	8,0	7,1	2,7	12,7	3,1	10,3	5,6
1999 III	18,2	20,8	-3,6	10,0	9,5	7,6	7,9	8,5	3,8	12,6	4,1	11,0	6,1
1999 IV	18,0	21,2	-3,7	10,2	9,4	5,6	8,1	7,0	3,5	12,6	4,6	10,5	6,5
2000 I	18,0	21,0	-4,1	10,0	9,6	8,8	8,0	9,8	5,7	13,0	3,4	10,3	7,6
2000 II	18,3	21,4	-4,2	10,3	9,5	6,8	8,1	8,0	3,1	12,7	4,0	10,4	5,7
2000 III	18,2	21,2	-4,5	10,4	9,8	5,4	8,2	6,9	2,4	12,6	3,7	10,1	5,7
2000 IV	17,9	21,0	-4,5	10,0	9,6	2,4	7,9	3,8	-0,1	12,5	1,3	10,2	3,5
2001 I	17,3	20,2	-4,1	9,3	9,6	2,0	7,5	3,5	1,9	12,7	3,9	10,3	4,0
2001 II	17,1	19,7	-4,1	8,8	9,1	1,7	7,3	2,9	3,1	12,8	5,6	10,5	6,5
Japani													
1997	30,2	28,7	2,2	16,6	16,1	3,2	13,8	1,2	0,1	6,0	6,9	11,3	0,7
1998	29,1	26,9	2,6	15,6	15,6	-6,0	13,3	-8,3	-0,3	5,3	6,1	11,7	-1,0
1999	27,8	26,0	2,2	14,5	14,7	3,3	13,7	-2,0	1,8	5,3	5,9	11,3	-0,3
2000	.	26,0	.	.	.	2,6	.	1,0	1,0	.	4,3	.	-0,4
1999 III	.	26,4	.	.	.	9,4	.	0,1	2,7	.	4,2	.	2,3
1999 IV	.	26,9	.	.	.	19,1	.	13,7	4,0	.	12,7	.	1,4
2000 I	.	26,3	.	.	.	15,5	.	4,4	-1,2	.	-0,7	.	5,3
2000 II	.	24,8	.	.	.	-25,0	.	-17,2	2,5	.	8,8	.	-7,5
2000 III	.	27,1	.	.	.	12,7	.	1,8	-0,2	.	0,6	.	1,4
2000 IV	.	27,1	.	.	.	6,8	.	13,7	2,7	.	7,9	.	-0,5
2001 I	.	27,5	.	.	.	8,9	.	-3,3	0,2	.	-4,8	.	2,7
2001 II	.	23,5	.	.	.	-29,5	.	-17,3	4,8	.	14,3	.	-6,4

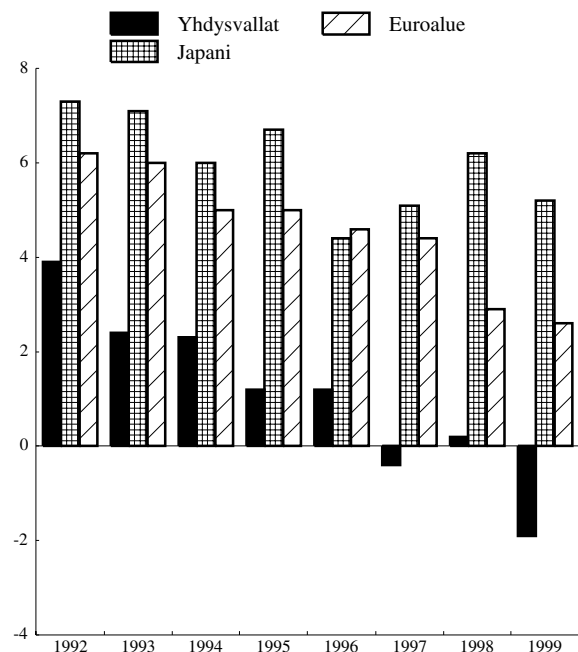
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot

A. Raha- ja rahoitusmarkkinatilastot

A.1 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät

(miljardia euroa [kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa] ja vuotuinen prosenttimuutos ¹⁾)

	M1		M2		M3 ²⁾		Luotot ³⁾		Rahalaitosten lainat euroalueelle (ml. Kreikka) pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt	
	Yhteensä	Prosentti- muutos	Yhteensä	Prosentti- muutos	Yhteensä	Prosentti- muutos	Yhteensä	Prosentti- muutos	Yhteensä	Prosentti- muutos
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
tammi	1 818,2	.	4 046,7	.	4 569,5	.	7 856,9	.	5 169,0	.
helmi	1 787,5	.	4 005,4	.	4 551,9	.	7 877,0	.	5 171,3	.
maalis	1 809,6	.	4 024,4	.	4 564,0	.	7 952,1	.	5 219,0	.
huhti	1 824,0	.	4 044,8	.	4 601,4	.	7 985,0	.	5 240,7	.
touko	1 856,2	.	4 073,7	.	4 635,2	.	8 062,1	.	5 278,0	.
kesä	1 900,3	.	4 101,0	.	4 661,9	.	8 141,4	.	5 371,5	.
heinä	1 901,1	.	4 118,4	.	4 670,9	.	8 161,5	.	5 407,9	.
elo	1 866,0	.	4 085,3	.	4 646,4	.	8 164,4	.	5 402,9	.
syys	1 892,1	.	4 094,7	.	4 666,8	.	8 215,6	.	5 442,7	.
loka	1 897,6	.	4 111,2	.	4 683,8	.	8 286,6	.	5 490,4	.
marras	1 933,9	.	4 141,3	.	4 733,3	.	8 387,8	.	5 556,3	.
joulu	1 989,0	.	4 241,1	.	4 822,5	.	8 409,2	.	5 589,3	.
2000										
tammi	1 997,2	9,4	4 234,6	4,2	4 833,8	4,8	8 467,4	7,6	5 633,8	8,8
helmi	1 986,8	10,8	4 228,0	5,2	4 849,7	5,6	8 529,2	8,1	5 670,2	9,5
maalis	1 998,2	10,1	4 237,7	4,9	4 882,4	6,0	8 627,2	8,0	5 741,4	9,9
huhti	2 039,8	11,4	4 281,7	5,4	4 939,4	6,2	8 693,1	8,3	5 803,8	10,5
touko	2 021,0	8,7	4 273,0	4,6	4 933,8	5,4	8 728,7	7,8	5 834,5	10,3
kesä	2 038,1	7,1	4 283,3	4,2	4 922,3	4,7	8 745,2	6,8	5 902,5	9,5
heinä	2 037,9	6,9	4 282,3	3,6	4 921,1	4,4	8 760,1	6,8	5 931,9	9,2
elo	2 002,5	7,0	4 270,6	4,1	4 915,8	4,8	8 763,2	6,8	5 952,0	9,6
syys	2 014,6	6,1	4 276,5	4,0	4 913,5	4,5	8 852,2	7,0	6 038,9	10,1
loka	2 013,8	5,7	4 283,6	3,7	4 925,9	4,4	8 892,8	6,4	6 082,8	9,9
marras	2 032,5	4,8	4 305,9	3,7	4 954,0	4,1	8 934,3	5,7	6 118,9	9,4
joulu	2 098,9	5,5	4 398,6	3,7	5 030,7	4,3	8 961,9	6,2	6 154,0	9,6

A.2 Rahoitusmarkkinoiden korot ja tilastot muista arvopapereista kuin osakkeista

(vuotuisina prosentteina, miljardia euroa)

	Rahamarkkinakorot		Valtion lainojen tuotot		Euromääräiset arvopaperit; liikkeeseen laskija euroalueelta (ml. Kreikka)					
	3 kk:n talletukset	12 kk:n talletukset	2 v	10 v	Yhteensä	Liikkeeseen laskut, brutto			Liikkeeseen laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä
						Rahalai- tosten ⁴⁾	Julkisyh- teisöjen ⁴⁾	Yritysten ja muiden rahoitus- laitosten kuin raha- laitosten ⁴⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1999										
tammi	3,33	3,24	3,11	3,87	348,3	47,1	39,4	13,5	64,0	5 787,0
helmi	3,27	3,19	3,17	4,02	292,0	49,1	35,6	15,3	49,4	5 835,6
maalis	3,21	3,19	3,19	4,22	297,2	47,8	35,4	16,8	43,6	5 879,7
huhti	2,87	2,91	2,93	4,09	333,8	48,8	34,4	16,9	42,3	5 921,9
touko	2,75	2,83	2,89	4,24	290,8	46,4	37,7	15,9	51,0	5 973,9
kesä	2,80	2,98	3,16	4,56	279,3	48,6	28,7	22,7	38,2	6 012,3
heinä	2,84	3,17	3,38	4,89	328,1	44,5	36,4	19,1	42,1	6 052,9
elo	2,86	3,37	3,65	5,10	239,1	50,2	32,3	17,5	35,4	6 088,8
syys	2,89	3,43	3,75	5,27	311,6	51,7	31,2	17,1	59,8	6 147,2
loka	3,53	3,81	4,16	5,51	305,5	51,6	30,2	18,3	52,9	6 201,3
marras	3,64	3,82	4,07	5,22	286,2	56,9	26,1	17,0	43,5	6 246,1
joulu	3,58	3,94	4,24	5,32	236,0	66,7	20,1	13,2	-32,8	6 218,2
2000										
tammi	3,47	4,04	4,43	5,72	347,8	56,6	30,5	12,9	1,5	6 213,8
helmi	3,65	4,18	4,59	5,68	355,1	57,7	26,4	15,9	61,5	6 274,1
maalis	3,86	4,33	4,62	5,51	380,4	58,4	26,3	15,3	55,4	6 331,4
huhti	4,03	4,42	4,61	5,43	346,0	54,1	26,2	19,7	38,5	6 367,9
touko	4,44	4,88	5,04	5,53	384,1	59,9	22,7	17,4	52,1	6 428,8
kesä	4,59	5,01	5,05	5,36	335,4	57,8	21,7	20,5	32,0	6 462,5
heinä	4,66	5,14	5,21	5,47	377,3	56,3	21,8	21,9	37,7	6 500,5
elo	4,85	5,28	5,30	5,41	346,3	59,6	21,5	18,9	34,5	6 536,5
syys	4,91	5,24	5,24	5,48	386,9	61,4	21,3	17,3	20,1	6 557,6
loka	5,08	5,23	5,16	5,42	442,8	63,5	19,3	17,2	34,3	6 592,5
marras	5,12	5,20	5,12	5,34	378,0	59,2	20,9	19,9	21,0	6 612,8
joulu	4,94	4,87	4,75	5,07	319,6	62,8	14,6	22,6	-39,9	6 576,5

Lähteet: EKP ja Reuters (sarakkeet 11 ja 12).

- 1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioiden johtamattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. Teknisiä huomautuksia.
- 2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita.
- 3) Luottoihin kuuluvat lainat euroalueella ja Kreikassa oleville ei-rahalaitoksille ja hallussa olevat euroalueella ja Kreikassa olevien ei-rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit.
- 4) Prosenttia kaikista liikkeeseenlaskuista.

B. Hinnat, reaali talous ja julkisen talouden rahoitusaseman kehitys

B.1 Hintakehitys

(vuotuinen prosenttimuutos)

	YKHI						Teollisuuden tuottajain hinnat (pl. rakentaminen)	Bruttokansantuotteen deflaattorit			
	Yhteensä	Tavarat			Palvelut	BKT		Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	
	Kokonaisindeksi	Elin-tarvikkeet	Muut teollisuus-tuotteet kuin energia	Energia							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	2,3	1,9	2,0	1,6	3,1	2,9	0,4	2,1	2,5	2,2	1,0
1997	1,7	1,2	1,5	0,6	2,6	2,5	1,1	1,6	2,1	1,4	1,1
1998	1,2	0,7	1,7	1,0	-2,6	2,0	-0,7	1,7	1,5	1,5	1,0
1999	1,1	0,9	0,6	0,7	2,3	1,6	-0,4	1,1	1,1	1,8	1,0
2000	2,4	2,7	1,4	0,7	13,4	1,7	5,5	1,4	2,2	2,0	2,6
1999 IV	1,5	1,5	0,5	0,5	8,0	1,5	2,2	0,9	1,5	2,1	1,5
2000 I	2,1	2,3	0,5	0,5	13,7	1,6	4,5	1,1	2,0	2,2	2,2
II	2,1	2,3	0,9	0,6	12,3	1,7	5,3	1,2	1,9	1,9	2,6
III	2,5	2,9	1,9	0,7	13,7	1,8	5,9	1,5	2,3	2,0	2,6
IV	2,7	3,3	2,2	1,1	13,8	1,9	6,2	1,6	2,5	2,1	3,1
1999 joul	1,7	1,8	0,6	0,5	10,2	1,6	3,0	-	-	-	-
2000 tammi	1,9	2,0	0,4	0,5	12,2	1,7	3,9	-	-	-	-
helmi	2,1	2,3	0,6	0,5	13,7	1,6	4,6	-	-	-	-
maal	2,2	2,5	0,4	0,6	15,4	1,6	5,0	-	-	-	-
huhti	1,9	1,9	0,7	0,6	10,3	1,8	4,8	-	-	-	-
touko	1,9	2,2	0,8	0,6	12,1	1,6	5,4	-	-	-	-
kesä	2,4	2,8	1,2	0,7	14,6	1,7	5,7	-	-	-	-
heinä	2,4	2,7	1,6	0,5	13,5	1,7	5,7	-	-	-	-
elo	2,4	2,7	2,0	0,6	12,0	1,8	5,7	-	-	-	-
syys	2,8	3,4	2,1	0,9	15,6	1,8	6,4	-	-	-	-
loka	2,7	3,3	2,0	1,0	14,8	1,9	6,7	-	-	-	-
marras	2,9	3,5	2,2	1,1	15,4	1,9	6,5	-	-	-	-
joul	2,6	3,0	2,3	1,2	11,4	1,8	5,5	-	-	-	-

B.2 Reaali talous ja julkisen talouden rahoitusaseman kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	BKT:n määrä				Teollisuus-tuotanto (pl. rakentaminen)	Vähittäis-kaupan myynti (kiintein hinnoin)	Työllisyys (koko kansantalous)	Työttömyys (% työvoimasta)	Kauppataase alijäämä (-) / ylijäämä (+) (% BKT:stä)	Julkisen talouden velka (% BKT:stä)	Julkisen talouden velka (% BKT:stä)
	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus							
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1996	1,4	1,6	1,7	1,4	0,4	0,5	0,5	11,5	62,4	-4,3	76,0
1997	2,3	1,6	1,3	2,5	4,2	1,2	0,8	11,5	74,5	-2,6	75,4
1998	2,9	3,0	1,2	5,2	4,3	3,0	1,6	10,8	68,7	-2,2	73,7
1999	2,6	3,2	2,1	5,4	2,0	2,6	1,7	10,0	33,4	-1,3	72,6
2000	3,4	2,6	1,9	4,4	5,5	2,4	2,1	8,9	-15,3	-0,8	70,1
1999 IV	3,6	3,0	2,5	6,0	4,5	3,0	1,6	9,6	8,2	-	-
2000 I	3,6	2,6	1,9	5,5	4,7	2,3	1,8	9,3	-7,6	-	-
II	3,9	3,3	2,2	4,9	6,2	3,4	2,1	9,0	-2,8	-	-
III	3,2	2,5	1,7	4,2	5,9	2,2	2,1	8,8	-0,7	-	-
IV	2,8	1,9	1,7	2,9	5,2	1,6	2,2	8,6	-4,2	-	-
1999 joul	-	-	-	-	5,2	2,7	-	9,5	1,4	-	-
2000 tammi	-	-	-	-	2,6	2,2	-	9,4	-7,1	-	-
helmi	-	-	-	-	5,4	3,7	-	9,3	-2,1	-	-
maal	-	-	-	-	6,0	0,9	-	9,2	1,6	-	-
huhti	-	-	-	-	6,6	4,0	-	9,1	-1,5	-	-
touko	-	-	-	-	6,8	4,9	-	9,0	-0,9	-	-
kesä	-	-	-	-	5,1	1,5	-	8,9	-0,4	-	-
heinä	-	-	-	-	5,7	1,6	-	8,9	3,8	-	-
elo	-	-	-	-	6,7	1,8	-	8,8	-2,0	-	-
syys	-	-	-	-	5,4	3,1	-	8,7	-2,4	-	-
loka	-	-	-	-	4,0	1,7	-	8,6	0,0	-	-
marras	-	-	-	-	4,6	1,3	-	8,6	-2,0	-	-
joul	-	-	-	-	7,1	1,8	-	8,5	-2,2	-	-

Lähteet: Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP:n laskelmat.

C. Maksutase¹⁾

(miljardia euro; nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman siirrot	Rahoitustase						Virheel- iset ja tunnis- tamatto- mat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuotan- nonteki- jäkor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	55,2	100,6	9,4	-16,8	-38,0	15,0
1998	24,4	92,5	5,3	-30,1	-43,4	14,9
1999	-26,3	56,3	-3,6	-36,2	-42,7	14,9	15,7	-118,2	-40,3	4,9	161,5	7,9	-4,3
2000	-70,1	11,7	-5,2	-27,5	-49,0	11,9	98,0	15,2	-102,8	-1,4	172,5	14,5	-39,8
1999 IV	-15,2	11,7	-2,8	-10,9	-13,2	5,8	-0,5	-37,5	-16,9	-2,4	57,0	-0,7	9,9
2000 I	-14,6	-1,1	-4,1	-4,5	-5,0	3,6	55,8	138,9	-192,8	4,3	105,8	-0,3	-44,8
II	-19,2	3,4	0,1	-9,2	-13,5	3,0	21,9	-20,8	71,6	3,1	-35,9	3,9	-5,7
III	-15,2	6,2	2,2	-9,8	-13,7	1,5	-6,2	-88,8	4,5	-0,3	75,0	3,4	19,8
IV	-21,1	3,2	-3,4	-4,0	-16,8	3,7	26,5	-14,1	13,9	-8,5	27,6	7,5	-9,1
1999 joul	-6,3	3,3	-1,2	-3,6	-4,9	2,9	-8,3	-17,8	-5,5	-1,8	17,8	-1,0	11,7
2000 tammi	-11,6	-4,1	-2,3	-4,0	-1,1	1,3	26,8	-1,3	-2,5	0,2	32,3	-1,9	-16,5
helmi	-3,5	0,3	-1,8	-1,2	-0,9	0,8	2,3	142,2	-152,7	2,5	9,3	0,9	0,4
maal	0,5	2,7	0,0	0,7	-2,9	1,4	26,7	-2,0	-37,6	1,6	64,1	0,7	-28,7
huhti	-10,4	0,6	-1,1	-4,9	-5,0	2,3	20,3	0,9	3,3	1,5	15,3	-0,8	-12,2
touko	-5,6	0,4	0,4	-3,3	-3,1	0,6	8,3	-13,3	1,4	-0,1	18,8	1,5	-3,4
kesä	-3,3	2,3	0,7	-1,0	-5,4	0,0	-6,7	-8,5	66,9	1,8	-70,0	3,3	9,9
heinä	-5,4	5,3	1,5	-6,6	-5,6	0,4	-4,1	-19,2	-9,9	-1,8	27,8	-1,1	9,1
elo	-6,3	0,2	0,5	-1,5	-5,5	0,3	6,2	-37,1	17,4	-0,4	25,4	0,9	-0,1
syys	-3,4	0,7	0,3	-1,8	-2,6	0,8	-8,2	-32,5	-3,1	1,9	21,8	3,7	10,8
loka	-6,4	2,3	-0,6	-2,1	-6,0	0,4	2,4	-18,4	1,0	-2,1	21,2	0,7	3,6
marras	-6,5	-0,5	-0,1	-0,8	-5,0	1,5	3,9	1,5	3,3	-2,4	-6,3	7,8	1,1
joulu	-8,2	1,4	-2,7	-1,1	-5,8	1,9	20,2	2,8	9,6	-4,0	12,7	-1,0	-13,9

D. Efektiiviset valuuttakurssit

(ajanjakson keskiarvoja; indeksi 1999/I = 100)

	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä	
	Nimellinen	Reaalinen; kuluttaja- hintaindeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden yksikkötyö- kustannukset	Nimellinen	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksi
	1	2	3	4	5	6
1996	108,1	108,7	107,5	111,5	95,4	105,8
1997	99,1	99,4	99,2	100,4	90,3	96,5
1998	101,5	101,3	101,6	99,6	96,5	99,1
1999	95,6	95,7	95,7	96,3	96,5	95,8
2000	85,4	86,3	86,9	87,3	88,0	86,1
1999 IV	92,0	92,1	92,2	93,7	94,1	92,6
2000 I	88,8	89,5	89,7	90,1	90,9	89,3
II	85,7	86,4	86,9	87,6	88,2	86,5
III	84,5	85,4	86,1	86,7	87,1	85,1
IV	82,7	83,8	84,7	84,9	85,7	83,4
1999 joul	89,9	90,3	90,2	-	92,1	90,7
2000 tammi	90,1	90,7	90,8	-	92,3	90,6
helmi	89,0	89,7	89,9	-	91,0	89,4
maal	87,4	88,1	88,4	-	89,5	88,0
huhti	85,8	86,4	86,9	-	88,2	86,6
touko	84,2	84,8	85,5	-	86,7	84,9
kesä	87,1	87,9	88,3	-	89,8	88,0
heinä	86,7	87,6	88,0	-	89,2	87,3
elo	84,3	85,3	85,9	-	86,8	84,9
syys	82,5	83,4	84,5	-	85,1	83,1
loka	81,3	82,1	83,3	-	84,2	82,0
marras	82,0	83,0	84,0	-	84,9	82,7
joulu	85,1	86,2	87,0	-	87,9	85,7

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+); pääoman vienti (-).

Teknisiä huomautuksia

Taulukko 2.4¹

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2).² Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihtelusta puhdistetut sarjat, jotta alaerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauksia. Näin saadaan kantojen, korjauksien ja virtojen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^M kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t^M suhteellista muutosta kuukaudessa t (lisättyinä yhdellä), eli

$$(a) X_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} + 1 \right)$$

ja jos I_t on kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta, eli

$$I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t}{L_{t-1}} \right)$$

jossa perusjakso I 12 1998 = 100, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona laskea seuraavasti:

$$(b) a_t = \left(\prod_{i=0}^{11} X_{t-i}^M - 1 \right) \times 100$$

$$(c) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Taulukossa 2.4.4 esitetty kuukausimuutos voidaan vastaavasti laskea kaavalla $(I_t/I_{t-1} - 1) \times 100$. M3:n kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$.

Pyörästysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

Taulukot 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi taulukoiden 2.5–2.8 kantatiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa. Niitä voidaan kuitenkin käyttää rakenneanalyyysiin. Kasvuvauhtien yksityiskohtainen analyysi on mahdollista taulukoiden 2.5–2.7 neljännesvuosit- taisten virtatietojen osalta.

Koska taulukoissa 2.5–2.8 esitetyt tilastot tarkistetaan neljännesvuosittain, niissä esiintyvät luvut voivat hieman poiketa kuukausitilastojen luvuista.

1 Lisätietoja: Euroopan keskuspankki (elokuu 2000), "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area".

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid*.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^Q kuvaa muutosta kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena, X_t^Q suhteellista muutosta (liisättyä yhdellä) kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena, eli

$$(d) X_t^Q = \left(\frac{F_t^Q}{L_{t-3}} + 1 \right)$$

ja jos I_t ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena laskea seuraavasti:

$$(e) a_t = \left(\prod_{i=0}^3 X_{t-3i}^Q - 1 \right) \times 100$$

$$(f) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti neljännesvuosimuutos voidaan laskea kaavalla $(I_t/I_{t-3} - 1) \times 100$.

Pyöristysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukkojen 2.5–2.7 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta ”Euro area statistics-download” csv-tiedostona, jolloin taulukkojen 2.5–2.7 tarkat suhteelliset muutokset voidaan laskea.

Taulukko 4.1

YKHIn puhdistaminen kausivaihtelusta¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja elintarvikkeita, jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa ja palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintatietoja ei ole puhdistettu, koska sen hinnan kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Taulukko 8.2

Vaihtotaseen puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausivaihtelusta puhdistaminen, joka tässä perustuu aikasarjan komponenttien multiplikatiiviseen malliin, toteutetaan X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Tavarakaupan taseessa kausivaihtelusta puhdistaminen käsittää pääsiäispyhä- ja työpäiväkorjaukset, palvelutaseessa pelkästään työpäiväkorjauksen. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavarakauppaa, palveluja, tuotannontekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausikomponentit tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

¹ Ks. alaviite 1 edellisellä sivulla.

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta kuvataan tilastojen nykyistä tuottamista. Siinä käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksetasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkina-tilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaistussa asiakirjassa ”Statistical requirements of the ECB in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int), ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n

neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 5.12.2001 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä, rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joidakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia, euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemia rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita. Nämä osuudet sisältyvät taulukon 2.3 erään ”ulkomaiset velat”, joten ne vaikuttavat myös taulukossa 2.4 esitettyyn erään

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksuasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

”ulkomaiset nettosaamiset”. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käytötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 on neljännesvuositilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin ja taulukossa 2.7 neljännesvuositilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain. Taulukoissa 2.5–2.7 esitetään virtatiedot, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista, sekä vuotuiset prosenttimuutokset. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsikirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

2 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

Arvopapereiden liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5 ja 3.6. Tilastot on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritetty. Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisien arvopapereiden liikkeeseen laskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi. Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. (Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.)

Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Hinnat ja reaalityalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindekseihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu YKHIn erien luokittelussa käytettyyn yksilöllisen kulutuksen luokitteluun käytötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). Tammikuusta 2000 alkaen YKHIn sisältyvät terveydenhoito- ja koulutuspalvelujen kustannukset. Tammikuusta 2001 alkaen YKHI sisältää myös sairaalapalveluja, kotona, vanhainkodeissa ja vammaisten palvelutaloissa suoritettuja sosiaalipalveluja koskevat kotitalouksien kulutusmenot. Laajennetun YKHIn mukaisia tietoja ei yleensä ole saatavissa tammikuuta 2000 edeltävältä ajalta. Tammikuusta 2000 alkaen YKHI sisältää myös euroalueella vierailevien kulutuksen, joka ei aiemmin ole sisältynyt kaikkien jäsenmaiden YKHIn. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaalityalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 anta-

man lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano kasvat-
taa käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely taulukoissa 4.2.1 ja 5.2.1 vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokitukset C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001 on määritelty.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Milloin euroaluetta koskevat tiedot eivät ole kattavia, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Taulukossa 6.1 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilipidon neljännesvuositilastot, joissa ovat mukana julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (S15). Tilastoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa käsittelevässä osassa velat on jaoteltu EKT 95:n luokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Rahoituksen käyttöä (saamia) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain. Sekä kantatiedot että tiedot rahoitustaloustoimista saattavat antaa talouskehityksen taustaa selventäviä viitteitä. On kuitenkin todennäköistä, että tilastojen käyttäjien päähuomio kohdistuu rahoitustaloustoimia koskeviin tietoihin.

Neljännesvuositiedot perustuvat euroalueen rahalaitoksia ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja, julkisyhteisöjen rahoitusta koskeviin tietoi-

hin, kansallista tilinpitoa koskeviin neljännesvuositietoihin ja BIS:n kansainvälisiin pankkitilastoihin. Vaikka euromaiden tilastot perustuvatkin kaikkien euromaiden tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastoja ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Taulukossa 6.2 esitetään euroalueen säästämistä, investointeja (rahoitus- ja muut investoinnit) ja rahoituksen hankintaa koskevat tilastot. Nämä tilastot eivät vielä täsmää taulukon 6.1 neljännesvuositietojen kanssa.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat siten poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2000 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2000/4) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecuinä. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Tällaisia tilastoja ovat maksutaseen rahoitustasetilastot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelusetilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotannontekijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1999 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.7.1) on saatu laskemalla yhteen kansalliset nettomääräiset tiedot. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja. Laskennassa ei kuitenkaan otettu huomioon suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat sekä EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulukossa 8.7.2., jonka tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Aiempia tilastoja

tarkistetaan jatkuvasti, eivätkä valuuttavaranto-tilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Enin osa tiedoista on saatu Eurostatista. EKP laskee määräindeksit Eurostatin arvo- ja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden, investointitavaroiden ja kulutustavaroiden hyödykejako noudattaa SITC-luokitukseen (3. tarkistettu laitos) perustuvaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden ja öljyn hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin. EU:n jäsenyyttä hakeneet 13 maata ovat Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Turkki, Unkari ja Viro.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2). Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tavaroiden tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 3,8 % vuonna 1998 (EKP:n arvio).

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaali-indeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–97, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Joulukuuhun 2000 asti suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa, sekä Kreikka. Alkaen tammikuusta 2001, jolloin Kreikka otti euron käyttöön, Kreikan drakmaa ei enää ole mukana euron efektiivisessä valuuttakurssis-

sa, mikä on otettu painoissa huomioon. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita. Taulukossa esitetään euron kahdenväliset kurssit suhteessa niihin 12 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP:n julkaisee päivittäisiä viitekursseja näille ja joillekin muille valuutoille.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat sääntämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa 6.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot

Tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osan loppuun on liitetty taulukko, jossa esitetään Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen keskeisiä taloustilastoja vuoden 2000 loppuun saakka. Seuraavassa tarkempi kuvaus taulukon tiedoista.

Taulukossa A.1 on raha-aggregaatit ja M3:n tärkeimmät vastaerät. Tilastot perustuvat rahalaitossektorin konsolidoituun taseeseen. Yhdentoisista euroalueen maan ja Kreikan tietojen konsolidoinnissa on otettu huomioon euroalueen 11 alkuperäisen maan taseet Kreikassa sijaitseviin nähden. Kreikan drakman määräiset suoritukset käsitellään ikään kuin ne olisivat olleet euro-määräisiä.

Taulukossa A.2 esitetään rahoitusmarkkinakorot ja muut arvopaperit kuin osakkeet. Ajalta ennen tammikuuta 1999 keinotekoiset euroalueen rahamarkkinakorot on laskettu käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja. Tammikuun 1999 ja joulukuun 2000 väliseltä ajalta euri-borkorko ja athiborkorko on painotettu BKT:llä. Euroalueen joukkolainojen tuotot on elokuuhun 2000 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja. Arvopaperien liikkeeseenlaskutilastojen (jotka ovat myös taulukossa A.2) rakennetta on muutettu Kreikan liittyttyä euroalueeseen. Tilastoihin on otettu mukaan kaikki Kreikassa olevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemat euro-määräiset ja Kreikan drakman määräiset arvopaperit. Tilastoihin on lisäksi otettu mukaan kaikki euroalueella olevien (muiden kuin Kreikassa olevien) liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemat Kreikan drakman määräiset arvopaperit. Arvopaperien liikkeeseenlaskutilastoissa (mukaan lukien Kreikkaa koskevat tilastot) on mukana sekä kanta- että virtatiedot.

Euroalueen ja Kreikan aggregoiduista hinta- ja reaalitalouden tilastoista (taulukko B) vastaa Euroopan komissio (Eurostat). Julkisen talouden kehitystä koskevat tilastot ovat EKP:n aggregoimia.

Taulukossa C on Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen keskeisiä maksutasetilastoja. Tilastojen laadinnassa on käytetty pääosin samoja menetelmiä kuin osan 8 taulukoissa. Kaikki saatavissa olevat tiedot on esitetty EKP:n verkkosivuilla kohdassa ”Statistics: Latest monetary, financial and balance of payments statistics – release schedules”.

Taulukossa D on euron ja Kreikan drakman nimelliset ja efektiiviset valuuttakurssi-indeksit joulukuun 2000 loppuun saakka. Laskennassa sovellettua menetelmää esiteltiin huhtikuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit”. Euroalueen kauppakumppanien painot on laskettu uudelleen siten, että Kreikka on jätetty pois kauppakumppaneitten joukosta ja lisätty euroalueeseen (laskennassa mukana olevat maat on mainittu edellä tilasto-osan taulukkoa 10 koskevassa kohdassa). Tammikuuta 2001 edeltävältä ajalta on laskettu euron teoreettinen valuuttakurssi, jossa on otettu huomioon Kreikan drakmaan liittyvät kurssimuutokset sekä euroaluetta ja Kreikkaa koskevia deflaattoreita. Kaikki käytävissä olevat tilastotiedot vuodesta 1990 alkaen (laajaa maaryhmää koskevat tiedot vuodesta 1993 alkaen) on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilta.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

27.4.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 4.5.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 28.4.2000 lähtien.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

11.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

25.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.6.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja soveltaa sitä kahteen (kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettavaan) operaatioon, joiden maksut suoritetaan 15. ja 21.6.2000. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 9.6.2000 lähtien.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. EKP:n neuvosto päättää asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan, joka on 4,25 %. Siirtymisellä vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin ei ole tarkoitus muuttaa eurojärjestelmän rahapolitiikan viritystä. Uudella huutokauppanenettelyllä pyritään vastaamaan huomattavaan ylikysyntään, johon tähänastinen kiinteäkorkoisen huutokauppanenettelyn soveltaminen on johtanut.

19.6.2000

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 122 kohdan 2 mukaisesti Ecofin-neuvosto päättää, että Kreikka täyttää artiklan 121 kohdassa I esitettyihin kriteereihin perustuvat vaatimukset, ja kumoaa Kreikkaa koskevan poikkeuk-

sen 1.1.2001 lukien. Ecofin-neuvosto teki päätöksensä ottaen huomioon Euroopan komission ja EKP:n kertomukset Ruotsin ja Kreikan edistymisestä talous- ja rahaliiton jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja keskusteltuaan valtion- tai hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston kanssa.

Toimien yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja kyseisen jäsenvaltion kanssa Ecofin-neuvosto – Euroopan komission esityksestä ja EKP:tä kuultuaan – vahvistaa myös Kreikan drakman ja euron välisen peruuttamattoman muuntokurssin, joka tulee voimaan 1.1.2001. Kreikan drakman ja euron välisen muuntokurssin (joka vastaa drakman valitseeva keskuskurssia euroon nähden ERM II -valuuttakurssimekanismissa) määrittämisen jälkeen EKP ja Kreikan keskuspankki ilmoittavat, että ne tulevat seuraamaan Kreikan drakman ja euron välisen markkinakurssin lähentymistä drakman euromuuntokurssiin. Lähentyminen tulisi saavuttaa viimeistään 29.12.2000 mennessä.

21.6.2000

EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko on edelleen 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %. Neuvosto toistaa, että – kuten 8.6.2000 ilmoitettiin – eurojärjestelmän tulevat perusrahoitusoperaatiot tullaan toteuttamaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppanenettelyä käyttäen ja että operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja on 4,25 %.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että vuoden 2000 loppupuolella toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa eurojärjestelmä aikoo jakaa 15 miljardia euroa operaatiota kohden. Tässä määrässä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän ennakoitujen likviditeettitarpeet vuoden 2000 loppupuolella ja eurojärjestelmän halukkuus myöntää edelleen suurin osan rahoitussektorin rahoituksesta perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.7., 20.7., 3.8.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

31.8.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 6.9.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 1.9.2000 lähtien.

14.9.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

5.10.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.10.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,75 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin 6.10.2000 alkaen.

19.10., 2.11., 16.11., 30.11.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

14.12.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää rahan määrän kasvun eli lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosentissa. Päätös perustuu siihen, että käytettävissä olevat tiedot tukevat edelleen niitä taustaoletuksia, joiden perusteella viitearvo alun perin määritettiin joulukuussa 1998 ja vahvistettiin uudelleen joulukuussa 1999. Oletukset ovat, että M3:n kiertonopeuden hidastumistrendi on keskipitkällä aikavälillä ½–1 % vuodessa ja potentiaalisen tuotannon trendikasvuvauhti 2–2½ % vuodessa. EKP:n neuvosto tarkistaa viitearvon seuraavan kerran joulukuussa 2001.

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahaliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön otaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 11.4., 26.4.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

10.5.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.5.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 11.5.2001 lähtien.

23.5., 7.6., 21.6., 5.7., 19.7., 2.8.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

30.8.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 5.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 31.8.2001 lähtien.

13.9.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

17.9.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 19.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 18.9.2001 lähtien.

27.9., 11.10., 25.10.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.11.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.11.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 9.11.2001 lähtien.

6.12.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %. EKP:n neuvosto päättää myös pitää laivan raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosenttina.

TARGET-maksujärjestelmä

TARGET-maksuliikenne

TARGET-maksuliikenne supistui vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä edellisestä neljänneksestä sekä maksujen lukumäärän mukaan että arvolla mitattuna. Kehitys on samansuuntaista kuin maksuliikenteen kausivaihtelut aiempina vuosina. Kotimaisten ja maasta toiseen suoritettujen TARGET-maksujen kokonaismäärä pieneni 4 % ja arvo 7 %. Keskimäärin TARGET-maksuja oli 199 888 päivässä, ja niiden arvo oli 1 200 miljardia euroa. Maasta toiseen suoritettujen maksujen määrä pieneni 2 % (maksuja oli päivittäin keskimäärin 43 920) ja arvo 3 % (maksujen päivittäinen arvo oli keskimäärin 490 miljardia euroa). Kaikkien TARGET-maksujen määrä kasvoi kolmannella neljänneksellä 9 % vuodentakaisesta ja arvo 20 %. Maasta toiseen suoritettujen maksujen määrä kasvoi vuodentakaisesta 11 % ja arvo 15 %. Asiakasmaksujen osuus maasta toiseen suoritettujen TARGET-maksujen päivittäisestä keskiarvosta oli kolmannella neljänneksellä lukumäärän mukaan noin 39 % ja arvon mu-

kaan 3,5 %. Samana ajanjaksona asiakasmaksun keskimääräinen arvo oli edelleen 1 miljoonaa euroa, kun taas pankkien välisen maksun keskimääräinen arvo pieneni hieman ja oli 17,7 miljoonaa euroa.

Yleisvalvonnan standardien noudattaminen TARGETissa

IMF laatii EKP:n pyynnöstä rahoitussektorin arviointiohjelman ja sen yhteydessä myös raportteja standardien ja sääntöjen noudattamisesta euroalueella (Reports on the Observance of Standards and Codes). EKP:n osallistuminen näiden raporttien laatimiseen osoittaa sen pyrkivän noudattamaan kansainvälisiä standardeja ja sääntöjä sekä olemaan esimerkkinä muille. Yhdessä raporteista IMF arvioi maksujärjestelmien yleisvalvontaa koskevien keskeisten periaatteiden (Core Principles for Systemically Important Payment Systems) noudattamista TARGETissa. Nämä periaatteet ovat G10-maiden maksu- ja sel-

Taulukko 1.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä suoritettujen maksumääräykset: suoritusten määrä

(maksujen lukumäärä)

	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	11 876 872	12 536 026	12 699 321	12 957 667	12 992 738
Päiväkeskiarvo	182 721	198 985	198 427	208 995	199 888
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	2 561 044	2 630 202	2 810 046	2 789 449	2 854 823
Päiväkeskiarvo	39 401	41 749	43 907	44 991	43 920
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	9 315 828	9 905 824	9 889 275	10 168 218	10 137 915
Päiväkeskiarvo	143 320	157 235	154 520	164 004	155 968
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	6 123 837	6 502 684	6 959 929	7 074 610	6 990 816
Päiväkeskiarvo	94 213	103 217	108 749	114 107	107 551
Euro Access Frankfurt (EAF)					
Yhteensä	3 208 671	3 302 144	3 329 975	3 243 631	3 230 911
Päiväkeskiarvo	49 364	52 415	52 031	52 317	49 706
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	1 258 003	1 758 207	2 021 258	2 025 034	1 959 480
Päiväkeskiarvo	19 354	27 908	31 582	32 662	30 146
Servicio de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	238 434	234 306	253 240	329 963	360 296
Päiväkeskiarvo	3 668	3 719	3 957	5 322	5 543

vitysjärjestelmäkomitean laatimia ja olennainen osa eurojärjestelmän maksujärjestelmien yleisvalvontaan soveltamia vähimmäisstandardeja. IMF julkisti tämän TARGETia koskevan arvionsa lokakuussa 2001. Arviossa todettiin TARGETin täyttävän sille asetetut tavoitteet ja noudattavan miltei täysin mainittuja keskeisiä periaatteita.

Yhdysvaltoihin 11.9. kohdistuneiden terrori-iskujen vaikutus TARGETiin

Maasta toiseen suoritettavien TARGET-maksujen määrä ja arvo pysyivät miltei ennallaan Yhdysvaltoihin kohdistuneiden terrori-iskujen jälkeen, mutta TARGET-maksujen päivänsisäinen jakauma poikkesi tavanomaisesta 11.9. jälkeen. Syyskuun 12. päivänä maksuliikenne väheni merkittävästi klo 8–12 (Suomen aikaa), koska pankit antoivat maksumääräyksensä vasta myöhemmin tuona päivänä. Syyskuun 13. päivänä TARGET-maksuliikenne maasta toiseen palautui kuitenkin normaaliksi. EKP:n ilmoitus likviditeetin jakami-

sesta pankkijärjestelmään kohensi markkinoiden luottamusta ja edisti rahoitusjärjestelmän vakautta.

Euroalueen suurten maksujen järjestelmien infrastruktuurin yhdyntyminen

Saksan keskuspankki otti 5.11.2001 käyttöön reaaliaikaisen bruttomaksujärjestelmänsä (RTGS^{plus}), josta tuolloin tuli TARGETin saksalainen osa. RTGS^{plus}-järjestelmä perustuu uudentyyppiin ratkaisuun, jossa reaaliaikainen bruttomaksujärjestelmä ja likviditeettiä säästävät ominaisuudet on yhdistetty yhteen järjestelmään. Uuden järjestelmän käyttöönoton myötä aiempi hybridijärjestelmä, Euro Access Frankfurt (EAF), suljettiin, mikä on askel kohti euroalueen suurten maksujen järjestelmien infrastruktuurin yhdyntymistä.

Lisätietoja TARGETista on saatavissa EKP:n verkkosivujen osassa "TARGET".

Taulukko 2.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä suoritettujen maksumääräykset: suoritusten arvo

(mrd. euroa)

	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 III
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	65 015	66 782	79 180	80 019	78 040
Päivittäinen keskiarvo	1 000	1 060	1 237	1 291	1 201
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	27 635	27 394	33 170	31 439	31 818
Päivittäinen keskiarvo	425	435	518	507	490
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	37 380	39 388	46 010	48 580	46 222
Päivittäinen keskiarvo	575	625	719	784	711
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	12 421	12 306	13 892	13 164	12 533
Päivittäinen keskiarvo	191	195	217	212	193
Euro Access Frankfurt (EAF)					
Yhteensä	9 918	10 240	10 904	10 380	10 082
Päivittäinen keskiarvo	153	163	170	167	155
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	5 111	5 736	5 832	5 700	5 393
Päivittäinen keskiarvo	79	91	91	92	83
Servicio de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	92	84	96	94	98
Päivittäinen keskiarvo	1	1	2	2	2

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n lehdistöpalvelusta (Press Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Vuosikertomus 2000. Toukokuu 2001.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaation sisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Yritysrahoitus euroalueella. Helmikuu 2001.

Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä. Helmikuu 2001.

Euroopan keskuspankin ulkoinen viestintä. Helmikuu 2001.

Euroalueen yleiset taloustilastot. Huhtikuu 2001.

Eurojärjestelmän vakuuskäytäntö. Huhtikuu 2001.

Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto. Huhtikuu 2001.

Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät. Toukokuu 2001.

Uudet vakavaraisuussäännöt – EKP:n näkökulma. Toukokuu 2001.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella. Toukokuu 2001.

Uusi tieto- ja viestintäteknikka ja tuottavuus euroalueella. Heinäkuu 2001.

Euroalueen pohjainflaation mittarit. Heinäkuu 2001.

Finanssipolitiikka ja talouskasvu. Elokuu 2001.

Euroalueen hyödykemarkkinauudistukset. Elokuu 2001.

Keskusvastapuoliclearingin keskittyminen euroalueella. Elokuu 2001.

Rahapolitiikan säännöt. Lokakuu 2001.

Vastapuolten tarjoukset eurojärjestelmän säännöllisissä avomarkkinaoperaatioissa. Lokakuu 2001.

Eurokäteisen käyttöönotto euroalueen ulkopuolella. Lokakuu 2001.

Euroalueen suhdannekehitystä kuvaavien yhdistelmäindikaattorien informatiivisuus. Marraskuu 2001.

Talouspolitiikan päätöksenteko EMUssa. Marraskuu 2001.

Occasional Paper Series

1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.

Working Paper Series

1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.

2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.

3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.

4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.

5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.

6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.

7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.

8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.

9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.

10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.

11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Eurosystem? Helmikuu 2000.

12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.

13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.

14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.

15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.

16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.

- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Rønde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US leading indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: Is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.
- 33 Trecroci C. ja Vega J. L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic Risk: A survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.
- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.
- 41 Geraats P. M., Why adopt transparency? The publication of central bank forecasts. Tammikuu 2001.

- 42 Fagan G., Henry J. ja Mestre R., An area-wide model (AWM) for the euro area. Tammikuu 2001.
- 43 Rodriguez Palenzuela D., Sources of economic renewal: from the traditional firm to the knowledge firm. Helmikuu 2001.
- 44 Bindseil U. ja Seitz F., The supply and demand for Eurosystem deposits – The first 18 months. Helmikuu 2001.
- 45 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Testing the rank of the Hankel Matrix: A statistical approach. Maaliskuu 2001.
- 46 Cassola N. ja Luís J. B., A two-factor model of the German term structure of interest rates. Maaliskuu 2001.
- 47 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance and moral hazard: does the counterfactual matter? Maaliskuu 2001.
- 48 Fratzscher M., Financial market integration in Europe: on the effects of EMU on stock markets. Maaliskuu 2001.
- 49 Casares M., Business cycle and monetary policy analysis in a structural sticky-price model of the euro area. Maaliskuu 2001.
- 50 Von Wachter T., Employment and productivity growth in service and manufacturing sectors in France, Germany and the US. Maaliskuu 2001.
- 51 Stracca L., The functional form of the demand for euro area M1. Maaliskuu 2001.
- 52 Peersman G. ja Smets F., Are the effects of monetary policy in the euro area greater in recessions than in booms? Maaliskuu 2001.
- 53 Vega J.-L. ja Wynne M. A., An evaluation of some measures of core inflation for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 54 Camba-Méndez G. ja Rodriguez Palenzuela D., Assessment criteria for output gap estimates. Huhtikuu 2001.
- 55 Calza A., Gartner G. ja Sousa J., Modelling the demand for loans to the private sector in the euro area. Huhtikuu 2001.
- 56 Faia E., Stabilization policy in a two country model and the role of financial frictions. Huhtikuu 2001.
- 57 Fabiani S. ja Rodriguez Palenzuela D., Model-based indicators of labour market rigidity. Huhtikuu 2001.
- 58 Pérez-Quirós G. ja Timmermann A., Business cycle asymmetries in stock returns: evidence from higher order moments and conditional densities. Huhtikuu 2001.
- 59 Ehrmann M. ja Smets F., Uncertain potential output: implications for monetary policy. Huhtikuu 2001.
- 60 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., A multi-country trend indicator for euro area inflation: computation and properties. Huhtikuu 2001.
- 61 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., Diffusion index-based inflation forecasts for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 62 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Spectral based methods to identify common trends and common cycles. Huhtikuu 2001.

- 63 Nicoletti Altimari S., Does money lead inflation in the euro area? Toukokuu 2001.
- 64 Anderton R. ja Skudelny F., Exchange rate volatility and euro area imports. Toukokuu 2001.
- 65 Fabiani S. ja Mestre R., A system approach for measuring the euro area NAIRU. Toukokuu 2001.
- 66 Brousseau V. ja Scacciavillani F., Can short-term foreign exchange volatility be predicted by the Global Hazard Index? Kesäkuu 2001.
- 67 Pérez-Quirós G. ja Rodríguez Mendizábal H. R., The daily market for funds in Europe: Has something changed with the EMU? Kesäkuu 2001.
- 68 Levin A., Wieland V. ja Williams J. C., The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty. Heinäkuu 2001.
- 69 Gaspar V., Pérez-Quirós G. ja Sicilia J., The ECB monetary policy strategy and the money market. Heinäkuu 2001.
- 70 Bindseil U., Central bank forecasts of liquidity factors: Quality, publication and the control of the overnight rate. Heinäkuu 2001.
- 71 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Asset market linkages in crisis periods. Heinäkuu 2001.
- 72 Corvoisier S. ja Gropp R., Bank concentration and retail interest rates. Heinäkuu 2001.
- 73 Ehrmann M. ja Worms A., Interbank lending and monetary policy transmission – evidence for Germany. Heinäkuu 2001.
- 74 Freixas X. ja Holthausen C., Interbank market integration under asymmetric information. Elokuu 2001.
- 75 Manganelli S. ja Engle R. F., Value at risk models in finance. Elokuu 2001.
- 76 Gropp R. ja Richards A. J., Rating agency actions and the pricing of debt and equity of European banks: What can we infer about private sector monitoring of bank soundness? Elokuu 2001.
- 77 Bouthevillain C., Cour-Thimann P., van den Dool G., Hernández de Cos P., Langenus G., Mohr M., Momigliano S. ja Tujula M., Cyclically adjusted budget balances: An alternative approach. Syyskuu 2001.
- 78 Mojon B., Smets F. ja Vermeulen P., Investment and monetary policy in the euro area. Syyskuu 2001.
- 79 Stracca L., Does liquidity matter? Properties of a synthetic divisia monetary aggregate in the euro area. Lokakuu 2001.
- 80 Hartmann P., Manna M. ja Manzanares A., The microstructure of the euro money market. Lokakuu 2001.
- 81 Morgan J. ja Mourougane A., What can changes in structural factors tell us about unemployment in Europe? Lokakuu 2001.
- 82 Hendry D. ja Clements M. P., Economic forecasting: some lessons from recent research. Lokakuu 2001.
- 83 Wallis K. F., Chi-squared tests of interval and density forecasts, and the Bank of England's fan charts. Marraskuu 2001.
- 84 Coenen G., Levin A. ja Wieland V., Data uncertainty and the role of money as an information variable for monetary policy. Marraskuu 2001.

- 85 Maeso-Fernandez F, Osbat C. ja Schnatz B., Determinants of the euro real effective exchange rate: a BEER/PEER approach. Marraskuu 2001.
- 86 Beeby M., Hall S.G. ja Henry S.B., Rational expectations and near rational alternatives: How best to form expectations. Marraskuu 2001.
- 87 Boissay F., Credit rationing, output gap, and business cycles. Marraskuu 2001.
- 88 Kilian L. ja Taylor M.P., Why is it so difficult to beat the random walk forecast of exchange rates? Marraskuu 2001.
- 89 Brousseau V. ja Detken C., Monetary policy and fears of financial instability. Marraskuu 2001.
- 90 Lambrecht S., Michel P. ja Vidal J.-P., Public pensions and growth. Marraskuu 2001.
- 91 Peersman G. ja Smets F., The monetary transmission mechanism in the euro area: more evidence from VAR analysis. Joulukuu 2001.
- 92 Majon B. ja Peersman G., AVAR description of the effects of the monetary policy in the individual countries of the euro area. Joulukuu 2001.
- 93 McAdam P. ja Morgan J., The monetary transmission mechanism at the euro-area level: issues and results using structural macroeconomic models. Joulukuu 2001.
- 94 Van Els P., Locarno A., Morgan J. ja Villetelle J.-P., Monetary policy transmission in the euro area: what do aggregate and national structural models tell us? Joulukuu 2001.
- 95 Agresti A.-M. ja Mojon B., Some stylised facts on the euro area business cycle. Joulukuu 2001.
- 96 Worms A., The reaction of bank lending to monetary policy measures in Germany. Joulukuu 2001.
- 97 Kaufmann S., Asymmetries in bank lending behaviour: Austria during the 1990s. Joulukuu 2001.
- 98 De Haan L., The credit channel in the Netherlands: evidence from bank balance sheets. Joulukuu 2001.
- 99 Hernando I. ja Martínez-Pagés J., Is there a bank lending channel of monetary policy in Spain? Joulukuu 2001.
- 100 Topi J. ja Vilmunen J., Transmission of monetary policy shocks in Finland: evidence from bank level data on loans. Joulukuu 2001.
- 101 Loupias C., Savignac F. ja Sevestre P., Monetary policy and bank lending in France: are there asymmetries? Joulukuu 2001.
- 102 Farinha L. ja Robalo Marques C., The bank lending channel of monetary policy: identification and estimation using Portuguese micro bank data. Joulukuu 2001.
- 103 Gambacorta L., Bank-specific characteristics and monetary policy transmission: the case of Italy. Joulukuu 2001.
- 104 Brissimis S. N., Kamberoglou N. C. ja Simigiannis G. T., Is there a bank lending channel of monetary policy in Greece? Evidence from bank level data. Joulukuu 2001.
- 105 Ehrmann M., Gambacorta L., Martínez-Pagés J., Sevestre P. ja Worms A., Financial systems and the role of banks in monetary policy transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
- 106 Chatelain J.-B. ja Tiomo A., Investment, the cost of capital, and monetary policy in the nineties in France: a panel data investigation. Joulukuu 2001.

- 107 Butzen P., Fuss C. ja Vermeulen P., The interest rate and credit channel in Belgium: an investigation with micro-level firm data. Joulukuu 2001.
- 108 Valderrama M., Credit channel and investment behaviour in Austria: a micro-econometric approach. Joulukuu 2001.
- 109 Von Kalckreuth U., Monetary transmission in Germany: new perspectives on financial constraints and investment spending. Joulukuu 2001.
- 110 Gaiotti E. ja Generale A., Does monetary policy have asymmetric effects? A look at the investment decisions of Italian firms. Joulukuu 2001.
- 111 Lünemann P. ja Mathä T., Monetary transmission: empirical evidence from Luxembourg firm level data. Joulukuu 2001.
- 112 Chatelain J.-B., Generale A., Hernando I., von Kalckreuth U. ja Vermeulen P., Firm investment and monetary transmission in the euro area. Joulukuu 2001.
-

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics compilation guide, addendum I: money market paper. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics sector manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999. (Ei saatavissa painettuna; julkaisun sähköinen versio on nähtävissä EKP:n Internet-sivuilla.)

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and banking statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, Version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

EKPJ:n kokoamat tilastotiedot. Toukokuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Yleisiä taloustilastoja koskevat Euroopan keskuspankin tilastovaatimukset. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.

Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.

EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.

Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.

Vuosikertomus Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toiminnasta. Tammikuu 2001.

Cross-border use of collateral: A user's survey. Helmikuu 2001.

Price effects of regulatory reform in selected network industries. Maaliskuu 2001.

Keskuspankkien rooli rahoitusvalvonnassa. Maaliskuu 2001.

Money and banking statistics in the accession countries: Methodological manual. Huhtikuu 2001.

TARGET: Annual Report. Toukokuu 2001.

A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises. Kesäkuu 2001.

Payment and securities settlement systems in the European Union. Kesäkuu 2001.

Why price stability? Kesäkuu 2001.

The euro bond market. Heinäkuu 2001.

The euro money market. Heinäkuu 2001.

The euro equity markets. Elokuu 2001.

The monetary policy of the ECB. Elokuu 2001.

Monetary analysis: tools and applications. Elokuu 2001.

Review of the international role of the euro. Syyskuu 2001.

The Eurosystem's policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing. Syyskuu 2001.

Provisional list of MFIs of the accession countries (as at the end of December 2000). Lokakuu 2001.

TARGET: the Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system – update 2001. Marraskuu 2001.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2001.

Fair value accounting in the banking sector. Marraskuu 2001.

Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro. Marraskuu 2001.

Esitteitä

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

The ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000.

TARGET. Elokuu 2000.

Euroopan keskuspankki. Huhtikuu 2001.

Eurosetelit ja -metallirahat. Toukokuu 2001.

TARGET – update 2001. Heinäkuu 2001.

The euro and the integration of financial services. Syyskuu 2001.

